

Wyswietlenj
Krestianskeho
Bcenj/

Podle
Poradku maleho Katechysmu/
predraheho muje Božího
D. M. Buthera/

Na Otazky a Odpoředj zpora-
dane/ Swědečtwimi Písma Sva-
teho potvrzene/ z wykładu S. Katechys-
mu mnichych slavnych mujuro a vybor-
nych v upřimnych včetlusu.

Od
Jana Symonidesai

při Cyrkvi Slowenske w Bystricach Ban-
ske w vbericich Služebniška Paně a Slova Bo-
žího Kazateli krozšíreni Slawy Božíste a t
wzdelanji malického Stadce Žepane.
Sdovolenjm nepwysížbo Consysto ře Sascho.

Leta Pane M DC CIV. wytlacene
w Žitomíře v Michala Hartmanna.

Decanus & Coll. Facul. Theol. in
Acad. Giss super. Inst. Cat.
B. D. Dieterici.

Catechesis D. M. L. merito parva Biblia
Cappellaveris, non eo sensu, q. Scriptis
Propheticis & Apostolicis praeferenda vel
æqviparanda sit: Sed quia brevis summa
est Doctrinæ Propheticæ & Apostolicæ.
Qva de causa illa tanquam pretiosissimum
^{κειμένιον} omnibus Piis est commendata, ut
in ea se exerceant Senes, eandem studio-
se addiscant Juvenes, juxta præceptum
Apostolicum: Sicut modò geniti Infantes,
rationabiles & sine dolo lac (i.e. doctrina-
nam sinceram, qva lacti Esa. 55 v. 2. com-
paratur) concupiscite, ut in eo crescat in
Sicutem. 1. Pet. 2. v. 2.

Katechysimus D. M. L. slussine se ma a muje
gmenoy ati mala Bibli/ ne rotom smyslu/ ga-
toby Katechysimus Pjstimum prorockym y Apostol-
skym p̄edstarany a neb snimi zrovnanym melyb-
si: nej je gest Summa Včenj prorockeho y Apo-
stolsteho. A tau přečtnau rojem pobožnym co
nepdrássy w knihach Postlad Katechysimus se
schwaluge/ aby se vñem y Starj cničili y mladi-
gemu se včili/ podle napomenutí Apostolsteho:
Safotjo myni zrozena nemurňatka mleka bezel-
na vña. 55. v. 1. Božijo Slovo jádostivý bud-
te/ abste gím rošili w 1. Ep., S. Petra 2, v. 2.

Lectori benevolo
Salutem plurimam.

Vlsæ sunt Nobis Institutiones Cate-
cheticae, qvas lingvâ Slavicâ con-
stipit Vir admodum R. atq; Cl.
Dn. JOHANNES SIMONIDES nat. Sl.
Neosolii in Hungariâ Pastor longè me-
ritissimus. Utut vero idioma hujus
Scripti ita nobis familiare non sit, ut
perlegere integrum & qvoad literam
cognoscere licuisset, tamen per fide-
lem qvendam & Theologia maxi-
mè gnarum Interpretem explora-
vimus illud, & qvo candore &
studio elaboratum sit, intelleximus
abunde. Et eo qvidem minus de Orthodo-
xia R. Dn. Autoris dubitare licet, qvo plu-
ra constantiae & zeli planè singularis do-
cumenta dedit. Hic enim ille Simonides est;
qui olim apud Nos publi-
cum doctrinæ sua Specimen habita-

dem

disputatione Theologica edidit; Hic
ille, qvi aduersa quadam Fortuna
per terras & maria pro voluntus, ni-
hil de Fide remisit, sed eandem in
extremis vita periculis defendit.

Hunc itaq; Virum admirabili Providentia
DEI servatum putamus, ut ex natione
Slavonicā qvosdam colligeret, qvi verum
Christi cultum amplectentur. Qvamob-
rem afflictissimae huic Ecclesiae de tam
Salutari animæ pabulo, qvod hi Cateche-
tici labores exhibent, ex animo gratula-
mur ipsiq; Clarissimo Autori hoc nomine
gratias agimus, Deum autem immorta-
lem supplices precamur, ut Orthodoxo-
rum cœtum, quem sibi in natione Slavo-
nica collegit, servare perpetuum suoq; præ-
sidio tueri clementissime velit, ac subinde
excitare Pastores & vigiles, qvi Salutem
animarum curæ habeant eoq; DEI glori-
am undiqvaq; promoveant. Datum Wit-
tebergæ Menle Nov. Ann. 1704.

(L.S.) Decanus coeteriq; D.
& P. Publ. Fac. Thol.
in Academ. Witteb.

Predmowa
Doktora Martina Luthera
na Katechysmus.

Wszem wérynym/ pobojnym/ Knejjm a Kazan-
cem: Milost/ misiodenstw/ a pokog
w Krystu Gézisz Panu naszem/ win-
ssuge a žada/ Martin Lutherus.

Slożen a wydani tohoto Katechysmu/
a neb/ teto Summy včenj Krestian-
skiego/ wskowem Kratikem a pro-
stiem zpusobu/ přivedla mne/ ano přimutila/
ta přežalostna welska Bjda/ kterauž sem tež
nedawno spatiel/ byw take Visitatorem/ a
neb gđnjm nařízenym/ knawstjenien/ žiřenj
a opatreñi Cyrkwe. Ach mug myly Bože/ gak
na mnobau žalost hleděti gsem musyl/ Kterak
lid obecny/ zwlastě pak na wsech tak zhola nie
neiwědj/ o Krestianskem včenj/ až hanba gesi;
A čehož Pan Buh polistug/ mnozy z Knejich/
take gšau nezpusobni k včenj. Nic melsē/ wiſhy-
ckni megi Krestiane slauti/ pokłtēni byci/ a
wsiebnych Swatosti vijjwati: gessot neu-

měgi modlitby Paně / všry Apostolské / příla-
zaj Božích: Živj gſau gako ta mila ho-
wadka / a neb gina nerozumna prasatka.
A roſak když ted včenj Evangelium Swate-
ho wžesslo / vmeži předee vyborně wſelike
Swobody mistrovsky vživati.

Ste příčin proshym pro Boha vſech was-
mogj nevymilegssj Pani Bratři / kteřiž gſte Kně-
ži a Kazatelé / abyſte ſe Powolani wſeſho ce-
lym Srdcem ugali / ſmilugice ſe nad Lidem /
wam od Boha ſvěrenym: Čebož ſtutečně do-
kazete / gſtiliž nam Kachysmus; tento w Lid-
obecni / zvláſtě pak w mladeži / w prawiti na-
pomocn budete. A gſaulit' kteřiž tak nestate-
čni / žeby lepe nemohli / ti necht' aspoň tyto
Tabule a neb předepsaný zpufob před ſebe
vezymau a Lidu vubec Slovo od Slova před-
kladaj / totiž pořadkem čimto:

Neypryre: Toho ſe Kazatel předewſemi
věcni warowati bude / aby rozličnym zpufo-
bem / hned tak / hned gina / nepředkladal deſyti
přikazani Božích / všry Apostolské / modlitby
Paně a včenj o Swatoszech: Nybrž iwezmi před
ſe gednoſtegny Text a Zpufob / při Kteremžby
Bustaval a ten gži wždycky pořad předkladal/
geden Rok gako druhý. Nebo mladež a prosty

lid / muſegi gednoſtegny gisvym. Textem a
zpufobem wučowanj byti: Syce welmi by ſe
matli a mylili / kdyby dnes tak a po Roce
opět gina rčeni byli / gakdy kdo n-prawiti
chtel / gſtilož tudy wſelika starost a prace po-
tracována byla.

Tot' v nassi milj Otčiove dobré wěděli / kte-
řiž modlitby Paně / Všry a deſyti přikazani
Božích / wſyekni gednoſtegny Spufobem v-
živali: Protož v my při mladeži a Lidu obe-
nenem proſiem / takove Artykuſe tak předkla-
dati a včti mame / abyhom ani Syllaby ne-
měnili a neb geden Rok ginače / nežli druhý ne-
předkladali a nepředdkawali.

A protož oblib ſobě kteřykoli zpufob / a při
tom zustati wždycky / neodſtupuje od něba.
Kdožby pak mey včenymila w Zactně osvi-
cenym Kazal / tut' mužeš také vmeni ſvěho
dokazati / a ty Artykuſe giny a ginvym zpu-
fobem / byſte předklacati a mifragovo ge we-
ſti / gak neylepej mužeš: Ale při mladeži a
Lidu proſiem / drž ſe gednoho gisheho a v-
ſiaučneho pravidla a zpufobu: A věge
hned neyprwe témto Artykulum / totiž: De-
ſaceremu přikazani Božimu: Všeck Apostols-
ké: Modlitbě Paně / podle předepsanego Textu /
gak ſiogi Slovo od Slova / aby ge také

tač za lebou říkat a gím se znameti naučiti
mohli. Kterýv pak tomu včti se necháti/
tém a takovým povědino byti ma/ kterak Kry-
sta Zavíragi/ a žadný Křesťiane negsau: Ne-
magi take k Swatosti večeře Paně připau-
stini/ ani ro kmotrovostroj ptani byti/ ani gake
častko swobody Křesťianske vživati: Nybrž ma
gim zprostia k samemu Satanu a k geho na-
hončim vlažano byti. Nad to/ Rodicu a Otcu
čeledních povinnošť bude/ takovým pokrnu a
napoge nedawati: Ano oznamiti gím/ že ta-
kove žhovadile a bezbožne lidi/ Brhlost z
gruntu a Země sive/ wen wypowěděti a wy-
hnati chee.

Nebo ačkoli tak gest/ že žadny nemuze a-
niž ma kdyře nucen byti/ však/ to ždy lid obe-
cny k tomu přidržovati a dohaněti slussi/ aby
wěděli/ co praveho neb nepraveho gest/ při
kterých sive obydlí/ žitnustku a Obcovani
magi. Neboš kdoč to městě bydleti chee/ tent
potinell gest městské pravo znati a njm se ří-
dit/ chceli swobod geho vživati: Bud on ga-
lykoli/ že by wéril a neb w Šrdy svem byl
v sebe pokorytec a Lotr.

Pobruhe: Kdyžby gíz Text a neb sama
Slova dobré vmlí/ tedy vč: ge hněd zatím
take pravemu Smyslu/ aby wěděli co powě-
djno

djno gest: A wezmi opět před sebe spusob těch-
to Žabul/ a neb giny kratky gednostegny pu-
sob/ kteryž se widí/ a zustaní při tom nepro-
měnjuje ani Syllaby/ gakož gíz/ o Textu ted
povědino: Tež wezmi sobě k tomu chwili/ ne-
boť nemí potřeby aby tosceky částky po gednau
před sebe wžal/ nybrž gedno podruhem. Když
by prvnjmu příkazaní nevyprše dobré rozumě-
li/ potom wezmi před sebe druhé/ a tak dale.
Suce kdyby hegnosti mysl gato osypana a ob-
tizena byla! possloby odtud to/ žeby níchehehož
nejzachowali.

Početí: Kdyby ge gíz takovemu Kratic-
kemu Katechyzmu navčil/ tedy wezmi veliky
Katechyzmus (obširnějších Razan) o tom)
před sebe/ a deg gím take obširněgssi a sivysí
Smyssl dočených Artykulů. Tu gedno každe
Příkazaní/ geden každy wjry Apostolské čla-
nek/ a Modlitby Paně prošbu/ vlastními
barvami ma wystvěliti/ předkladage rožliene
gegich slucky/ rožliene Œwotce a vjítky/ po-
chazegich odtud: Tež nebezpečensví a Słody
w kteréž neposlissnj vpadaj. Gakož to wse-
cko nagdeš w tak mnichych Knjihach a Spisych
o tom wydanych. A obzwlasné/ pracig neg-
wice wtrom příkazaní a Artyculi/ proti kte-
remuž lid twulg negwice činiti spätenges.
Ku příkladu: Příkazaní sedme o zapowědění
frat

Kradeje / musyš při Řemeslnycy / Handly-
vých / ano při Sedlácych a čzeladce / obširně
a Horlivě předkladati a na ně doti rati: Ne-
boť při takových lidech gest rozlična Žaleš a
newěrnost / ano zlodějství velike. Item: Při-
kazaný čtvrté musyš při Díckach a Lídě obe-
cnem / vraucně přednasceti aby tisíci a měrnji/
poslussnij a pokognj byli / vždy pěškady Písem
gedny za Druhymi / kterak Duh takové Lidi
trestal / aneb pojehnával / přednassege.

Přitom a obzwlasseně dohaně v temž při-
kazaný Brchností a Rodice / aby dobře zpravo-
swali a Díky wedli k školám a neb k litrnymu
vněni / s osvědčowanjm toho / kterak to činiti
pominutí gšau a gestilže toho nečinj / gak zlorečene-
ho hřichu a neslechet nosti se dopaustěj. Ne-
bo gau a takovau nedbanlivosti swau / boči a
na pusiotu přiwozugj / gak Boží / tak v Swě-
ta tohoto Království / gakožto neghorší nepřa-
tele Boží v Adssi. Tu / pravim / živě aby
sobě srozuměli / předlož / gak welikau škodu o-
beenemu dobremu činj / gestilže nenapomaha-
gj k čvidenj Dítek / aby znich kněží a kazatele
Slovna Božího / Písací a tak dale byli: Ze-
ge Duh pro to přehrozně trestati bude. A gi-
stě welmi gest potřeby / abychom tu / otviro-
ce vsta / skazali; a moeně na to dotirali: Neboť

Ro

Rodicowé a Brchností? těchto času hřessi
vte všeck tak hrubě / že Diabel tudy a p d
tím / něco hrozneho proti nam v umysle
ma.

Noposledy: Nachazegi se tej vubec nege-
dnj / kteříj vjee k welebne Swatosii choditi
nechťegi a pohrdají nij. V gestic opět tu také
potřeby dohaněti / vssak tímto spusobem: Ne-
mame žadneho k výje a neb v k Swatosii nu-
stti ani gake prawo a neb čas / nebo misto vy-
měrovati / nybrž Razati tak / aby oni sami bez
nassebo vkladani knam se tisíci a nas kněží gako
nutili / abychom gim Swatosi slaujili. Což
se díti ma takto: Aby se gim oznamilo / kdož
welebne Swatosi nehledal / a nežadal neg-
meně gednau a neb čtyrykrate v Rose / tu
gest se obavati / že takový Swatosi Boží
potupuje a žadny Křestian nem / kterž Evangelium
swatemu newěří a geho neposlaucha.
Nebo Krysius nečekl: Toho nechle / a neb tím
pohrdete: Ale / To činite kolikratkoli při
oudete. Chec zagistě / abychom to činili / a ne
podle lžbosí své opaustěli / a potupovali; To
činite pravij. Kdo pak sobě Swatosi zchrnu-
bě waj / tu gest znamenj / že takový žadneho
hřichu / žadneho Čela žadneho Diabla / žad-
neho Swěta / žadne Smrti / žadneho ne-
bez

bezpečenství/ žadného Pekla nema; To gest/
nic o tom o všem newěj, ačkoli hned všecken.
v tom zlem pobízen gest a gest dwognasobně
Diablu. Zdruhé Strany také nepotřebuje
takový žadne milosti/ života/ Rage / Kralo-
ství nebeského / Krysta, Boha/ ani gákeho do-
breho. Nebo/ kdyby měl/ že tak mnoho zle-
ho před sebou má/ a tak mnoho dobrého Po-
třebuje / tedy te Svatosti taky nenechával/
v kterém proti takovemu zlemu pomoci se na-
chází/ a tak mnoho dobrého se podáva. Není
tedy ani toho potřeby aby gáky pravem za-
konum k Svatosti nucen byl takový: Nybrž
sam od sebe dobrivozně pospíší a přesběhne/
sam se k tomu přimut/ a tebe raději požene/
aby geho Svatosti věčná rčinil. A tak ne-
mí, pravojm / potřeby aby ty gáke pravo v-
kladal k tomu: Hled gen zvěliceti a patrně
wyswětili vžitek a škodu potřebu v platnosti/
nebezpečenství v Spasení při teto Svatosti/
a tak' přejdau sami ochotně/ bez tveho nuce-
ní. Pakli vždy nemagi se k tomu/ aby přeplíši/
nechegž ge giti / svau cestau a pověz gim/ že
gsau Diablowi/ gakožto ti/ ktežiž sive wla-
stni velice. Potřeby a Boží milostivé po-
moci sctěti a přisobě znati nedlēgi. Když
pak ty toho wraucně nepředstíraš/ a neb čí-

njs z toho pravo a neb Ged negaky/ tedy win-
na tiva gest / že tau Svatosti pohrdagi: Kee-
rakby lenito nebyli / když ty spis a mlčis? Al
protož vž a pozorug/ kdožkoli gsy knězem a Ra-
datelem: Powolanji nasse gest v pravdě giž
ginsí než prve bylo. Gest zagistě nyni Slu-
žebnost oprawdowa a spasytedlna/ protož také
spogena gest s mnoha nesnadnosti a pracy/
nebezpečenstvím / a pokusením: K tomu ma-
luma odplatu a vdečnost v Světě: Ale Pan
nas GEJŠS Krystus chce byti sam odplatou
nassi / gesilíje věrně pracovati budeme. Kto-
mu nam dopomoheg Bub/ ten Otec všelike
milosti: Nemůž bud chwala a dík činění na
wěky/ srze Krysta Gejzise Pana na-
scho/ Amen!

Dru

Draha Předmluva.

Spasihedlna Rada!

Hodna / aby w Šrdce všech živuhni Ví-
terami Zapsana a od všech slutečně Za-
chovana byla!

Nebo wni předklada se.

I. Apprecatio, Wins.D. M. L. Kněžjm ře.

II. Occasio, přiležitost / že D. M. L. k Slo-
žení Katechysmu vohnula Vida / totiž Hlau-
post velika / kteranž viděl při Lidu y při Kně-
žích.

III. Peticio, prosba / D. M. L. aby Kněží
potvorení svého sjetčili / w Katechysmu Lid pil-
ně sjetčili ře.

IV. Instructio, naučenj Kněžjm od D. M.
L. kane a předložene

1. Aby Rajdy pro potřebne / vywarowaní
neřadu ře. gđno stegny Spusob w Věcnj Za-
choval, a držel ře.

2. Aby Roždil mezi včenym a Lidem pro-
stym včinil / tak vmenj podle wtípu w Evičenj
Lidu zgerwil.

3. Aby všecky časiky po gednau před sebe
nebral / nybrž gđno po druhem zgenově a Zee-
cedlně předkladal.

4. Aby

4. Aby po kratickem e. g. Pečkazanj ře.
Wiloženj obſtrněvší a ſírſí vykladal.

5. Aby zvolastcě wtom e. g. Pečkazanj/ pro-
ti kteremuž Lid běestiti ſpatkuge/ pracoval.

6. Aby Wrchnost a Kodice dohaněl / jeby
dobře zpravovali / Disky k Liternímu Vmě-
ní wedli ſtudováním / gesti to činiti nebu-
dau / že ſe velikeho hějehu dopařstěgi a přičina
gsau velike Šškody ře.

V. Admonitio, napomenutj; Co se totiž
ma oznamiti

1. Tomu / který nechce k ewičenj Swateho
Katechysmu přijti? a.) Větitel / že takový
Krysta Pana Zapira / že není Křesťian / že ne-
ma při pařištěn byti k večeři Paně/ ani k Kmo-
krovství ře. b.) Rodicowé / a Dlcorové v mate-
ky čeledni / že takovým nemagi Pokrmy a
Napoge dawati ře. c.) Wrchnosti magi ge z
země ſwe vyprovoděti ře.

2. Tomu / který nechce k večeři Paně pře-
staupiti / že gest velebne Swatosti votpunjsí/
že není boden Křesťanem slauti/ že gest Athē-
us, nevěři / jeby Duh byl / peklo / život ve-
činy.

VI. Conclusio, zavírka. Vte ſe vkažu-
ge / že Kněžství spogeno gest s mnoha nesna-
dností ře. že Odplatu za pracy ma očekavat od
Boha zmlosti ře.

Co

K dobrotiwemu Čtenari.

Oby mne ktemu pohnulo / že sem Katehy-
šinus tento se psal a na Swětlo wvdal / to
se tuto neoznamuje. Snabdy se nassli rychle
některí z pokolení Simei a Rabsaces / t. g. V-
trbačí a Hancy / kteří v to podle siveho Ro-
zumu natahowali a přilezitost k verhanj vzala.
Nebo těc gista gest / že všem se libiti / ne-
ni možne; Wuli ktemu miji / aby se člověk
vewsech Slových / v Skutých všem ljbil / gest
trestaní hodne; Sylu tež svau ktemu nalo-
žiti a iwynakladati / gest Daufani daremne.
Tém / kterež Božslou Wuli znagi a ginymp tu
předkladagi / to / co gest Swětu odporne / gemu
k wuli opustit / a zamílet / není chwalitebne a
dowolene. A poněvadž Člověk dobrý na Swě-
té / před Swětem a od Swěta / Skutku do-
breho chvalu nemůže miti / ani tu nehleda
siazné. Největší geho chláuba gest / že gme-
no geho v nebesích gest napsano nepochyb-
ně / pročež nedba na Šaudy tohoto Swěta
marne. To / aby hěrmanu sobě swětenu ně-
co zyskal / rozwazujze pilně / a tau příčinam /
co mu jest poručeno / o tom přemysluge po-
božně to / podle mýry sobě od Boha dane / Vy-
konawa siazné / v te naděgi / že Bush přigme

39

za Splnění slutečne v odpali z Pašly hognej
gen zelli bo Bohu k Slavě a k vzdělanj
Blízjího slaujilo / kona vpríměj ač nedokos-
nale a nedostatečně.

Přigdej tedy někemu prace fatto v Ruce a
budeli kdo knihu tuto čitat / pokorně prosym /
aby neměl ženj na toho / který gi zepsal a vy-
střnautj dal / nebo ten kdo gest? Alle na to / co
roni psano a poznámenano gest; na Pisimo
Swate / z ktereho gest vybrano. Na ty Sla-
vny včitele / z gegidijo Kněh gest wypsanó a
kterym prvo / než se to klátilo / k rozwazjenj / k
rozsudku a k naprávenij gest dano / od těch tak
čitanou / že tuto prach v schwatili v potvrdi-
li / y / aby se na Swětlo wydalo / radu da-
li v mnobau svau pětivětivosti ktemu po-
hnuli. Kdo čital D. Dieterici Institutiones
Catecheticas v Latinsem / Katechismus
Nürnbergsky v Německem / vyklad na Perlicku
Jana Synapiusa v Slovenskem Dapku / v
ginych (kterých nepřipomínám) vajinch a
Slavných mjuum Katechismu Swateho ro-
swětlenj / Evkwi k dobremu zepsane / a bude
zdrobnawat sijn / co se wteto knize obsahu-
je / pozna / vzia v woźna / je vodtud gest wypsa-
no / a / co mne k praweho Smyslu ukazani po-
klobne / a k wyswietlenj Swateho Katechismu

b

vijce

výjedne počalo / že to gesi odemne Bachewa-
no a žhodnoučných Autorov do knihy teto
pořezeno.

Wyznawam tedy / že sem Slepégem cí-
zimi potračoval / abu někdo nečetl / že může
o tom / aby pracy sobě věnovatnugti.
Znam dobré / integrati auim esse non fateri,
per quem profeceris, že newděčnu gest/ktc-
ry tagi / od lehobý se čemu naučil / protož/
pravom/ oznamugi a spowidam/se/ ē galowie-
kau sem oral Jud. 14. v. 18. A to včinil sem
pro zachování jedinečnosti výše. Wyz-
návam y to / že sem Orthographiam a čar-
ky o které se mnozy v Psam velice staragi/
hrubě nenasledoval. Slovenstch v Zemj na-
mí obvěcnych sem se dokladal / obzvláště pak
toto, co by mohlo Smysl Slow Bacloniti/pil-
né sem waroval / a k coli memu / totiž k Že-
tedlnosti a k Snadnosti v Neči nashi newy-
brausene vissudy sem směčoval a nerozumite-
dinyh Slow čestoch vystřhal / a to / poněvadž
mnóba Slow věste češtině se nachazegi nam
Slowakum neznam / pročež gako my to věřích
zvěstí / častky mluvime / tak v psaci mame.

Pohrdneli tedy kdo / Osobau man z kter-
koli přičiny / ma těděti / že ga chvaly me něhle-
dam / ani nežadam / předzvěděl sem prw / než

sem

sem se k pracy teto oddal / je vyslováním
mým v mnichy gen potupu vyskam. Diez v z
stocho, se raduj / v sth se chlubim / tědě / že
Doba v skrz tuto potupu e slawim. Beani
Spravedlnost / mně Zahorbeni Tvarci/
Dan. 9. v. 7. Mně potura / geni Slawa
Potupili kdo celau tuto praci / nechť bledi / aby
protivice se prawdě / s hanbau a s posměchem
se nepotkal / a nesfusyl / je prave gesi prislouj:
Kdo proti Nebi plíze / no Tvarci gebo sry-
na se vrati a pada. Nevgdelj a neminieli
posměchu prace tato / je Ciceronovau krasno-
mlutovost / a neb Slovy čemesně slojenym
neni zepsana / v tobó / kterby Slova každa
rad natahoval / gen o to nastavam / abu ho
Neč bláupá a hruba / nevlíčena a nezdvo-
žila od Etenu této knihy ncodivrátila. Nedo-
statku gak v mnichy ginyh částkach / tak v
v krasnomluwenj newymlauwam / než wyzná-
vam. Nebo vám doré / že Žadna prace lid-
ska zde na Světě nemuze byti dokonala / než
v to znam gisse / že Neč v nedostatečnýh ne-
krasnomluwna lidstevnu ncdochatu poslav-
žiti a poblauzenj myslí / mnichofrate napra-
viti muže. Za to mam / že dobrý / vobojiv/
vrísmny a laskavý Etenu / na men dobrem
předsevzetj / a vymstu v tom / že sem v Slo-
vensthem yazyku / teto wydati chtěl / přeštané / a

Omylun w troussenych zwelidowati nebudete /
častky v Tractaci Reci z lowenske neporovd-
memu a me take neprí tomnosti pripisovat bu-
de. Winssugi aby kniha rato Čtenáři takowe-
mu w Ruce přesla / kteryky čitace tuto ne-
dostatečnau prachy v určeném svým w Psiné
S. založenym / v Reci w mluvení čili egyptské
uaplnil a s něčím podstatněgším se zdělil.

Zadali pak kdo z Tractatu tohoto a z kni-
hy této v jistek některou místi a nebo sam něčemu
se nancíti a nebo ginoch s prospěchem včítit/mu-
sí w tom počadek slusny řečetí. Ten zvlášť
Ezechyelstum / t.g. včitelum Eyrkevnim a Škol-
stym / aneb v Domovinim / kterovo totiž Za-
chovati / měly w Čvičení ginyh / jeg mena mlá-
dých lidí / nepředpisugi / gegich Praecepto-
rem w tom byci nechy / ani nemusu. V
předrahe D. Martin Luthera předmluvy / kte-
trau na svug Ezechyelstum gest rovdal / a která
tuto gest vykláděna / mohu ten počadek pozna-
ti / v nebyloby výjitu / kdyby včitel tuto před-
mluvu mladeži předewissim rovložil / tak k vy-
kladu Svatého Ezechyelstumu přistoupil.

Posluchačum a Duchovním mym Dic-
tam / Synum a Čeram Božím / chlègili ně-
který prospěch w poznání Boha a / gebo wile
zeto charne knihy vztyti a wajiti / radil kdy-

1. Mu-

1. Muže i kdo s to byti / aby bez knihy této k
čipicem a k uchováním Svatého Ezechyelstumu
sínu nepečateli. 2. Když se některá Otázka a
nebo Reci z Psina Svatého pod Otázkou od
včitele čita / překláda a vyklada / aby vten
čas / gsaule getu litera znamená / společně s
včitelem pilně čita / vyklad bedlivě poslau-
čila / rozvražovala re. 3. Co se vzhromadě-
ní w neděli / neb w Svatéku w Ezechyelstumu
vyložilo / aby w přibytku / neb w hospodě
sive (mali k tomu čas) : opakovat / o možneli
gest / s dobrým včitelem / a s frolu Domá-
cymi o tom rozmílauval / sam do sebe s stan-
cil a zkusily / zdalizbě podle naučení / poté-
šení / upomenuci re. w Ezechyelstumu pře-
dloženého živ byl a náruku (Včen) vnitř
poznamenanau k výjitu o'vratil. 4. Kdyby
prace neb gine pripadnosti depustili / aby v tý-
ne dni / zvlášt' wečeř / když čeladka a Domá-
čky gsauee zhromaděni / na verstraté re.
pracugi / a nebo sam Hospodař / nek giny w
Domě / to / co se w neděli neb w Svatéku vy-
ložilo (a neb w čas Letní) a co w budaucy ne-
děli neb Svatéku nastava k vykladu / přečítat /
a / mali k tomu Dary / a neb / gest k tomu dosta-
tečný / vykladat / s pracugyčmi o tom rož-
mlauval a zdalizbě take prawemmu Synu

b 3

slu

sla / co povědino nebj vylozeno nest / rozuměli / tež se pilně zeptawali. 5. A poněvadž pod některau Otazkau několik vprovozěných z písma Svatého gest / neu potřebn aby po gednau a w první Rok všecku před sebe rozaříčal re. než aby gedno po druhem / a některe w tuto chvíli / některe w druhau do paměti sve zapsal / zvolast / aby se každy malíkemu Katechismu D. M. L. neprym naučil / potom k tomu Wytab zteto knihy w mensi Formě w Lewoči vytláčeny přiložil ; ginače statua se po dle toho / to Počta mluvi :

Qui properat temerē temptis ad summa
pusillis

Asseqvier summo summa labore
nequit.

Nemůže na nevyšší stupeň přejít /
Který nechce na první a z stohu na druhý re.
kraceti.

Tento počadek Zachowali kdo z posluchačů w Evidenci Svatého Katechismu / a příloží k tomu vrauenau a nabožnau modlitbu za Osvinenj svého Rozumu / w poznamenání Boha a geho. Wule tam příde mimo očekávan / kam bez počadku nepríde v strž velice sve vyslovovan.

W Wesnichcch neb w Dědinach / kdežto Obyvatele w Eternijm vmení neglau tak wycvičení /

cvičeníj , gako w městech / snadby k poznamenání Boha a geho wule slavžilo a Lidu Božinu prospěšné bylo ;

1. Kdyby včitel Čerkewní w každau neděli a Svatatek před Kazaním Slova Božího o tom Članku náboženství Křesťanského předmluvu k Lidu věnil / k učeremu ho wedau Reci k Službam Božím nedělnim a Svatěným od Starých spokádane / a to tak aby Slova w Odpozvědích na Otazky neměnil / ginače sprostí posluchači welmi by se matli a myslili / a včitele starost a pracy daremnéby naložili / kdyby dnes tak a po Roce ginal věli.

2. Kdyby to den neděli a Svatěný po poledni místo Epistoli některe Otazky z Katechismu včitel posluchačum přečel a Summowně vyskladal / po vykonaní pak modliteb a Šlužeb Božích / kdyby mladíků zadíval / a ne všecky / než neypotřebnější Otazky (zvolast / ktere w sobě obsahuje Wytab z teto knihy) sprostivni a s neučitelnimi / Liter žáckově k tomu spokádani čitali / oni za nimi číkali / a neylechčegjsjm Otazkam od nich se věli / tak s paměti naréct se mohli. A poněvadž w čas Zvýnění od prací polních po vesnických Obyvatele glau svobodni / času pak letního welice zaneprázdněni / snadby nebylo bez výjiku a bez velikého prospěchu.

3. Kdy-

3. Kdyby w zymd w Domach se vdržují-
 em a sponi dívákrat w Tvhodni/ku překladu/
 we stědu a w Patek před modlením některé
 Otasy w Chramě se přecitali a kratzí wv-
 ložili se. Ale nebudu věnovat a w Čwiczení
 mladých Lidi klušeněgloch včeti Kazdeho vči-
 tele nevlepe wynauci Lid / kteremu gest před-
 stanoveny kteřakýho měl k znamosći Boha a ge-
 ho Dule westi. Ga bez přestání za všecky
 se možlim a spěchně Žadam v cízebně w Bo-
 ha nastavam / aby všickni znamosći vůle
 geho naplněni byli we všsi moudrosti a ro-
 zumnosti Duchowní / v chodili hodně Pa-
 nu ke všší geho libosti / Owotce dobrych
 Skutků wydawajice a w znamosći Bo-
 ha rostane / ažby se w Muje dokonalého
 zhěslu / o vloho / který gest blawa / co-
 riz w GĚjzíse Krysta/ Broslí
 Col. 1. v. 9. Eph. 4. v. 10.

A M E N.

R:

Registrje
 na Častky Swateho Katechysmu
 a na to / co se v nich obsahuje.

§. I.
 w Prvni časťce Swateho Katechysmu
Kapitola.

I. O Pismě S. a Kristiansem Katechysmu	
wubec	p. 1
II. O Zakonu Božím wubec	p. 20
III. O Prvňm Překazaní	p. 20
IV. O Druhem B. Překazaní	p. 68
V. O Třetím B. Překazaní	p. 83
VI. O Čtvrtém B. Překazaní	p. 97
VII. O Patem B. Překazaní	p. 106
VIII. O sedmem B. překazaní	p. 125
IX. O sedmém B. překazaní	p. 139
X. O Osminem B. překazaní	p. 161
XI. O devátém a desátém	p. 178
XII. O Závirce deset B. překazaní	p. 201
O Splnění deset B. překazaní	p. 207
O Zakona Božího vjiku	p. 214
XIII. O Hříchu	p. 217
O dobrých Skutečkých	p. 233.

§. 2.

W Druhe částce Svateho Katechysmu
Kapitola.

- I. O svěcenij Apostolskem / a neb / o vjēře
Křesťanske p. 251
- II. O Bohu / a neb o Blah. S. Trogicyp. 270
- III. O prvnym Članku / t. g. Stvorení 299
  - O Bohu Stvoriteli 300
  - O Angelich 306
  - O Člověku a Obrazu 314
  - O Zorjovani a Risenj Světa 321
- IV. O Druhem Članku / t. g. O Vykaup. 329.
  - O Bojství a Člověčenství Krystovem 331
  - O Nukradu Krystovem. 346
  - O divogim Krysta Pana Statu 381
  - O Statu Krystově poníjenosti 382
  - O Statu geho Potovysenoſti 396
- V. O třetím Članku t. g. posvěcenj 424
  - O Duchu Svatem 425
  - O Křesťanske Církvi 453
  - O Héjchuv Odpuſtění 469
  - O zártivých rož křiſtenj 482
  - O zivotu světlem 487

§. 3.
w třetj částce Svateho Katechysmu.
Kapitola.

I. O Modlitbě Vubec

493

II. O Předmluvě Modlitby	308
III. O sedmij prosbach	513
O prvnj	514
O druhé	519
O třetj	527
O čtvrté	535
O pate	546
O Šesté	554
O sedme	567
IV. O Zavjre	580
O postu	591

§. 4.
W čtvrté částce Svateho Katechysmu
Kapitola.

I. O Svatostech společně	595
II. O Svatém Kétu	604
Kdo Kést vstanovil	605
Které věcy jsou podstatné při S. Kétu	607
Kdoby měl Kéten byti	609
O výjiku Svateho Kétu	614
O moey wody při S. Kétu	627
O starem v novém člověku	637
O givných připadnō stech	644
O výjiku / ku Pobožnosti	630

§. 5.
w Patě částce Svateho Katechysmu
Kapitola.

I. O Spovědi

655

O Křížkressení/	neb močí křížu	662
II. O Svatošti něcere Paně		671
O Směnich gegi		675
O putovodci		681
O věcech zemských		686
O věcech Nebeských		693
O těch měc Spogenj		703
O Dílu při Svatošti keteo		708
O výjitu welebne Svatošti		717
O připravovanj keteo Svat.		723
O givcích pěripadnostech		739
Kdo/ kdy/kde ma k Svo: welebne přistupovat?		

§. 6.

O Tabuli Domownj.	
a v te	
O Lekcích pěredysane	
1. Biskupum a Kněžím.	758
2. Posluchačum	765
3. Vrchnosti Světské	769
4. Poddanym	773
5. Mánzelum.	778
6. Mánzelskam.	779
7. Kodicum	781
8. Dítkam	783
9. Súzebnikum	786
10. Panum	788
11. Mladeneum	790
12. Wdowam	796
13. Wsem wubec	800

I. N. J.

Prvni Časťka/ Katechyzmu Swateho/ a neb Desatero Boži Přikazani.

Kapitola I.

O Písmen S. a zněho vybraném
Křesťanském Katechyzmu
wubec.

Cílewěk Křesťansku řečenu ma být
wžycie hotowy?

Wydanj počtu wisselkemu/ kdo by
God něho pojďdal zprawu z Madeges/
kteraj gest w něm.

1. S. Petra III. 15. Tak zápisě mluví Pan
Kryštus Matausse X. 32. 33. Kdožkoli
Wyzna mine před lidmi/wyznamt' v ga geg
před Otcem swym/ který gest w Diebe-
sych A Paw. Ap. Újm. X. 9.

A

Wyja

O Písnié Svatém.

2 Wyznali ustv svými Pana Ježíšse / a
Srdcem svým v věříssli / je geg Duh rozkřísv
zmrtvých / spasen budeš. Srdeem se Zagiste
věří k spravedlosti: ale Vstv wyznam se dě-
ge k spasení.

To gsy tedy tv podle tvoeho Po-
wolanj obeeneho?

Osem Křest'án.

Proč se nazýváss Křest'ánem?

Proto / je gsem we Smíenu Ježíšse Kry-
sta pokřtěn / w něho věřím / gemit slau-
žim / w Křest'ánství učenj a živote / a od
něho v věčné spasem očekávam. Vysílci
zagiste Synowe Boži gste w Krystu Ježíssii
zprze tvrzu. Nebo kteřízcoli w Krysta pokřtě-
níste / Krysta sje oblékli. k Galat. III. 26. 27.
A kdož se Křižovnyc Krystový ptal: což ma-
me činiti Muži Bratři? Neckl gím Petr:
Pokan činite / a pokřti se gedenkaždž z was we
Smíenu G. Krysta na odpusťení hřichu.
Svirk. S. Apostl. II. 32. 33. Regime tehdyn
Křest'áne / že sime se narodili z Rodicu Křestán-
ských / ale že sime zplozeni z Boha. S. Jan. I. 13

Ktere gest w Křest'ánství Učení?

Gest znamost pravého Boha podle ge-
ho Podstaty / Osoby a Wile / na kterej
věčné Spasení zaleží. Totor gest věčny ji-
ivot

O Písnié Svatém.

3
ivot / aby poznali tebe sameho pravého Bo-
ha / a kterebož sy posal Ježíše Krysta. S.
Jan. XVII. 3.

Oč se ma Čílowěk především starati?

Aby mohl w životě w smrti / atak y po-
smrti časné v věčné s Bohem / gakožto s
gedinkym negivětším dobrým / neoddělit-
elně spogeny a z gedenoceny byti. S. Jan.
XVII. 20. 21. Ne za tytol' toliko prosym/ ale
y za tv / kteříž strze Slovo gegid magi uvě-
řiti we mne: Aby vissíkni gedno byli / gako
Ty Otce we mne / a ga vlobě; aby y oni w-
nas gedno byli.

Kdo nam ukazuje / galby sine Etakowets
z gedenocnosti vřigitu mohli?

Ne nás Rozum / který u všech Lidi gest
poruszeny / a w duchovních věcích plny
Slepoty / než tolito swate a zgewne Slo-
wo Božj. Nebo o Pohanech siagi k Ezejk. IV. 18. (a takovi gsau vissíkni Lide od Přiro-
zenij) Rozum gegid zatemněny gest / a gsau
odecyzeni / od života Božjho pro neznamost/
kteraz gest tvrich / pro slepotu Srdece gegid.

A tak znamost pravého Boha/ nenachází-
sí se gen w Písnié S. a zneho wy-
branem Katechystusu?

O vissíkni; Nebo sam Pan Krystus mlu-
vij

4 O Písmě Svatem.

v) S. Jan. 5. 39. Pregre se na Písma/ nebo my dominiuate se (ato spravedlivé) w- nich wěeny život mstí/ a tak swědecivj wydawagi o mne.

Co gest Písmo Svate?

Gest Slovo Boží obzvlastením v něm Ducha S. od Proroku a Apostolu lni zepsane/ o Bohu a Veli geho v dosa- žení života wěčnho/nas zírečině a dosa- řeňe wyučugich/a sivau dlužognost od Bo- ha magien.

Proč se gmenugo Slovo Boží?

že gest od Boha/ wede k BOHU/ zni- s BOHOU/ a že to Lide Boží miluvili/ v zepsali/ bytovše puzeni Duchem Božím. 2. S. Petr 1. v. 21.

Po čem poznawame nepochibně/ že Písmo Svate obsahuge ro sobě Slovo Boží?

1. Poněvadž to same od Proroků a Apostolů gest zvlechnutí a zvlnutnutí Ducha Svatego poznámené a zepsane 2. f. Tim. IIII. 17. 2. S. Petra I. 21.

2. Obsahuge ro sobě Prorocení o mnichých a rozličných věcech/ které po mnichých Rociých spravdě a ro slucku se tak splnili.

3. Slavné/ gednomyslné/ světlé/moc- ně

5 O Písmě Svatem.

ne a tu pěstvedcem Srdce lidského vypra- wuge o Tagedisvých/ které Tělo a Krew nemohli vygewirti.

4. O no vyučuge ro sive syrostnosti hlyne- gj/ nežli kterakoliwěk Světska moudrost/gak- by se Dusse měla očistitovati/ ak Bohu od Světa obratiti.

5. Prislibuge wěene zboží po tomto ji- wotě/ a ukazuge v dawa Božské prošred- ky kdosazem toho.

6. Duch S. v Srdečech těch Lidi/ který to z nabožnosti a spobožnau poslussnosti čtagi/syl- né toho Písma S. pravdu spečet'uge. 1. S. Jana. V. 6.

7. Swědecivj Křesťstvě Cyrkwe/ hned od počátku mělo/ a geho pravidla/v Křiv mnichotisciu. Mincedinskú se povídila.

Kdo ma ro Písmo S. citati?

Všickni ti/ a takoví/ který gisse znamo- sti Boha a geho výle/ v spasení wěčnho dostati čteží/ a tak wěene s Bohem gakož- to s svým negravetším/zbožím spogeni byti žadagi.

Snad to gen. Včitelum Cyr-

kerovním přesluší?

Nikoli/ než také v Posluchačum/ aby

svých Kazatelům věem s Písmem S stro-

wnowiali a zkusowiali / na Překlad Be-roenskych/ Skutk. S. Apostl. XVII. 11. a o-noho Komornika Kralovny Maureninske Randasces. Sf. Apostl. VIII. 17.

Odtud doswiedcīs / že v Legkove / Knjata Swetska rc. a gini Lide obecnī magi

Pismo Svaté čitati?

Odtud / že gest ne gen dovoleno / ale v překazano / abyho m/ se vysíckni na Písma S. ptali. a) že Apostolove všechném Křest'ánum sive Episcopali pě:ysali. b) že gest duchovní Zbrog proti Dáblu nepřesteli / ktery ne gen Duchovním / ale v Leg-kum ukladly strogi. c.)

a.) Jan. V. 39. Prekte se na Písma. rc.

Rti. Mogjist. V. XVII. 18. 19. A když Kral sedne na Stolici kralovství svého / wypisť sobě Zakon Boží na knihy / wezma pě-pis od Kněží z Pokolení Lewi / a bude geg mitsi pči sobě / a čisti geg bude / po všecky dny života svého / aby se naučil batí Hospo-dina Boha svého / a aby osížhal všech Slow Zakona tohoto.

Rn. Joz. I. 8. Neodegdet' Knjha Zakona to-boto od vš tvořich / ale přemysłowati bu-dess oném Dnem v Noči / aby osížhal a činil všecko podle toho / tož psano gest to-ném,

I. Tessal.

b.) I. Tessalonysk. V. 27. Zawazugi was strze-Pana / aby čten byl List tento tosem Bratěj-Svat. I. Jan. II. 12. seq. Pissi vam Synackowe / že se vam odpauštěgi hře-Howe pro gmeno geho. Pissi vam Otco-we / že ste poznali toho / kteryž gest od po-čatku. Pissi vam Miladency / že ste po-žnali Otce / rc. Pissi vam Mladi / že svlnji-gste / a Slowo Boží bynas Zustava rc.

c.) k Efesyl VI. 17. Lebku take vezmete / a Meč Ducha / genž gest Slowo. (Tuto Zbrog kdo Lidem odbera / ten dusse geglich-tomu Pekelnemu Leviatanowi do hrda od-dava).

Menili Pismo S. tmavé a těške?

Masenu, syc Rozumu gesetě zatemně-lemu mnoho wtrom samem temněho a těž-keho zda se byti; Alle strž Svatého Du-chá Osijcem / tak bywa světle z gewine a srozumitedlne / že vysíckni Lide Radu Boží o svém Spasenj, zněho dostatečně poznati mohau.

Balm. CXIX. 105. Svjece noham mym gest Slowo tve a Swětlo Stezce me. z. Petra. I. 19. Maměk pěpevnau Reč Proreckau / kterejož je řeckice / galio Svjece v temnem mjsce světicy / dobré činite/

A 4

aj.

2. O Písmé Svatém.

ažby se den rozednul / a Dennice rozessla na
Srdečná násch. Zalm. XI. XI. 9. Příkaz
jani. Hospodinovo číslo / věst učitý Oči.
Ale snad ašpou Sprostakum gest přírova
soké a průtežke?

Ahi Tym. Nebo gij v w Skarem Za-
koně sprostých a neumělých mylciowalo a)
a Diskam od Očiuw wžnaiností uwzgo-
wono bylo b) w Nowem tež Zakoně Nem-
luvnatku se z gewilo. c) a to podraz
wyminkau / že kdo dce Krystu rozumeti/
ten mushy s opowrzenim wsi. Swěiske
maudrosti Očkem byti. d) Apostolowe
tež nepřichozeli swyskymi Slovy než w
moch Boji/ která před maudrosimi skryta/
ale Nemluvnatku zgewena / gest podle
newystible maudrosti Bojske / ktera strze
blazintive Kazanž rozpřiluge wslisliuwysofost
povyslugych se proti učenij Božjmu o kři-
ži. Krystiovem. e.) A otud v Listy swe
psali k neučenym a sprostym Lidem/ kteří se
swyslu těch nemohli naučiti zpohanste mědo-
mosti; napojnali ge tež/ aby se pohan-
steho/ maricho a Stoisko wadenj v Ha-
danji o Slova warowiali. f.)

a) Zalm. XIX. 8. Swědecvi Hospodino-
wo gest giste/ dawajcicy maudrosti nejmén-
ším.

V. Kn.

2. O Písmé Svatém.

b.) V. Kn. Mogžil. VI. v. 6. 7. Budau
Slova tato/ kteraz ga Přikazugi tobě
dnes w Srdeč tvoem: a budess ge často
opětovati Symum tivym/ a mluviti o
vich / když sedneš wdomě swem/ když pug-
děš cestau/ a lihage v twstawage.

c.) S. Mat. II. 25. 26. Odpořed Gejjs
Chvalim te Oče/ Pane Nebe v Země/
jes skryt tyto wčty před moudrymi a opa-
trnymi/ a Zgewil sy ge Nemluvnatku.
Gistě Oče / jec' se tak lhibo před tebau.

d.) Mat. XVIII. 3. Amen pravim wam/
neobratiteli/ se a nebudeceli gako Pacho-
laka/ nikoli newegdete do Království Ne-
leho/ S. Luk. XV III. v. 17. Amen pra-
vym wam/ kdožbykoli nepřigal Králov-
ství Božjho/ gako Očkem/ newegdet' nikoli
do něho.

e.) I. Korint. II. v. 1. 2. Ya přessed knam
Bratři/ neprissel sem s důstignosti Reci
neb. maudrosti zwěstuje wam. Swědecvi
Boji / nebo tak sem usaudil/ nic gineho
neuměti meži wami/ nežli; Gejjsk Kry-
sta/ a to toho učijowaneho v. 4. 5. Oče
ma a Kazanž me nebylo wslibnych lidstv
maudrosti věcích; ale wodokazani ducha a

n. p.

moc̄: Aby Výra wasse nebyla na moudrosti lidské založena / ale na moc̄ Boží. 2. Korynt. X. v. 4. s. Odění rytérování násseho není tělesné ale mocne u Bohu k vyvracení obrad / podvacegjic rady u všeslikau vyslošti/ povyslujic se proti věměn Božímu / a ḡimagine všeslikau mysl vypoddanost Krystu.

Dru. Koloss. II. v. 8. Hledej! aby was někdo neoklaupil Moudrosti Světa/ a matným oklamáním/ uče podle ustavovení lidstvých/ podle žitwlum Světa/ a ne podle Krysta. 1. k Tymot. VI. v. 3. sequent? Gestiljet' kdo gináce věj / a nepovoluje zdrowym Nečem Pana násseho Gejisse Krysta / a tomu věenj/ kterež gest podle pobožnosti / nadutý gest / nic neuměje/ ale nemoudrosti prorovodí při Otazkach. a Hadkach o Slova/ kterých pochazy, zawiſi/ Swar/ Rauham/ žla, Domnění/ marne Hadky/ Lidi na myslí, porusených, a pravdy zbaňených / domnijwajicjich se/ žeby Pobožnost byla zylk tělesný. Takowých se varuji.

Co pak kromu potřebý aby ře. Písmo kteře čítame v pravé rozumělo?

1. Mabožna Modlitba/ za Milost Dru.

Ma.

da Svateho / bez něj se moudrost Nebeska rozuměti nemůže/ a srdečna žadost za naučenj Prawdy/ k tomu horlivá tužebnost po Bohu a Bůlu geho poznani. a.)

2. Pjlm pozor načazde Písmá S. Slovo/ a na všeslike přepadnosti neb okolostogicnosti/ na tom neb ginem mísí poznamenane/ Zwlaště/ aby se to co předchazy s nasledujicym dobré a pravě zrownawalo. b. 3. Horlivé před sevzetj k tomu / aby člověk v vlasti Boží/ kterou w Písmé Poznawa/ slutečně plní/ a Slovu Božímu poslussiny byl/ Roznemu sive mu neproneloval/ než všeckliku mysl svu/ w poddarosti Krystu gimal/ a tak Domnění sive zanechal. c. 4. Pět vlastnění nam samym těch věcy / ktere se w Písmě S. čtagi/ gakoby od Boha k nam samym mluviene byli. e. g.

Jeani Naučenj/ ani Rozkaz/ ani Napomenutí/ ani vystrahy / ani Potěšení w Písmě S. se ne nachazu/ ktereby se w gistem počad/ ku každeho nedotykalo. Consequenter, je čitanj Písem S. nic není/ gen same pauhe Rozmlauvani s Bohem a z geho k nam Odpovědi porozuměn d.

a.) Druh. Korynt. II. v. 12. My nepřigali smě Ducha Světa / ale Ducha toho / kte-

rvi.

rvj gest z Boha: abychom věděli/ ktere mě-
ep od Boha darevaný sáv nám.

Efesij. I. v. 16. sekv ē Nepřestavam
Zminkujici o was in Modlitbach svydat/
aby Boh Pana našeho Ježíše Krysta / a
Dtee Slatov/ dal vám Ducha ma-
drosti a Zgerweni ku poznání geho/ a tak
osvěcene oči myslí wasší / abyste věděli/
kteraby byla Naděje povolaný washeho/ a
gáte Bohatství Slatvy/ dědictví geho in
Svatých.

b.) Mat. XXIV. v. 15. Kdo čte/ pozoruj
toho. Confer. Mat. XL v. 25. 26. Jan.
V. v. 39.

c.) Jan. VII. v. 17. Budeli kdo chtjeti vili-
geho činiti/ ten bude uměti rozeznati/ gesili-
to věci z Boha/ čili mylumim ga sam od-
sebe. Jan. XIV. v. 21. Kdožby měl Pří-
kazaný ma / a oštěpbal gich/ onč gest ten/
Který mne miluje. A gat' geg budu mijo-
vatí/ a že gewin gemu Sameho sebe.

Zalm. CXI. v. 10. Počatek: maudrosti gest
Božej Hospodina. Kni. Maudr. in Ne-
slechetnou Dusí nevážaj maudrosti aniž
bydlí to Čele podmaněnem hějchu. Duh
Božej S. genž pravé uči/ utíka Modlo-
služebných a odstupuje od Prostopass-
nych.

mč. Drub. Kor. X. v. 3. to Čele cho-
dice / ne podle Čela rytceugme/ podvorace-
gice Rady v wesselikau mysl v Poddanost
Krystu.

d.) třídm. XI. v. 4. Kterezkoli všecky napsa-
ny glau/ k našemu naučení napsany sáv/
abychom strže smaseliwoſt a potěšení Pi-
sem naděgi měli.

třídm. IV. v. 23. 24. Gestit pak to napsa-
no/ ne pro něg toliko / je gemu počteno by-
lo/ ale v pronas/ Kterýmž bude počteno.

i.) Kor. X. v. 11. Toto pak wšecko u figure
dalo se a napsano gest k napomenutí našes
mu/ kteříž sme na konců Svatá.

Kdož teda nemuze k pravé znamo-
sti Písma S. přigiti?

Wšickni ti a takovj/ (1.) kteří ho bez se-
deče Modlitby čtagi / a svým vlastním
v tipein pochopiti a vykladati čtegi: (2.)
kteří na wšecky Slova/ a vlastní smysl Du-
cha S. pozor nedawagi: (3.) kteří při Sprost-
nosti Slov Božích hezustawagi/ než sive-
mu Rozumu mnoho povolugi/swe mislen-
ky lidstva a prve obližena domněný do Písma
S. roděgi pětnassegi/ nežli zněhe wynasse-
gi a učiti se čtegi: (4.) kteří kdyby v yakko-
livěk věci a pilně byli / svým bezbožným Ži-

rotém Ducha S. od sebe odbaněgi / podle wile Boží spravovati se neusylugi/a tau pří-
činu spravedlivym Saudem Božím tím wj-
ce zamotani bymagi [Tak učí Písma S.]

2. Petr. III. v. 16. Wnichj (w Lístech Paw-
lowych) některé wěcy gsau nesnadne k wy-
rozuměni / kterýchžto neučenj a neuw-
zenj uatahugi / galo v givych Písem k
swemu wlastjnmu Zatracenj.

2. Kor. IV. v. 3. 4. Paklič zakryte gest E-
wangelium nasze / před temi / kterýž Hymu
zakryte gest: wnichj Boh Světa tohoto
oslepil myslí (totiž n.) netvérnych / aby se
gim nezasvítilo / Světlo Ewangelium
Slawy Krystovy.

2. k Žessal. II. v. 10. 11. Proto je Lasky Pra-
wdy nevřigali / aby spasenj byli / possle gim
Boh moeue dílo podroodu / aby wérili lži.

2. Petr. I. v. 8. 9. Ty zagiſte wěcy / když bu-
dau při was / a rozbogni se / neprázdné ani
neužitelné postawi was vznamosti Pana
naszeho Ježiša Krysta. Při komž není těch-
to wěcy / slypyt' gest / a toho což vzdalenou
gest / nevida / Zapomjna se na očištienn
svých starých bějchů.

2. Jan. II. v. 3. 4. Potom z name / že gsme
ges

geg poznali / gestlize Príkazaní geho ostř-
hame. Oňje kdož z nam geg / a Príkazaní
gehō nostřjha / lhact gest / a Pravody w-
nem nenj.

2. Jan. I. v. 7. 8. Každy kdož miluje / z Bo-
ha se narodil / a znat' Boha; kdož nemí-
luge / nezna Boha; nebo Bůh Láska gest.
Muželi se Kreſťan wsecko i Písma naučit
co mu k Spasení potřebne gest?

Otvarem: Nebo ono muže spùsobiti / aby
byl dokonaly Člówek Boží / ke vsemu sluh-
ku dobrému hotový.

2. Lymot. III. v. 17. Obsahuge tež wsoße
wsselikau Radu Boží / k spasení potřebnau
Skuck. S. Apostl. XX. v. 27. a to tak do-
konale / je se k slowu Božímu nic nema
přidati / ani z něho vgimati. Drob. Kni.
Mojazif. IV. v. 2. Skuck. Apostl. XXII.
v. 18. 19.

Apostolowe podobně tak učili wsselikeho
Člóweka we wsi maudrosti ie ho postavili
dokonaleho w Krystiu Sejzif. k Koloss. I. 23.

Na co se Kreſťan to Artikulich swedo
Nabojenstvou ma odwolavati?

Na Písma S. Starého v Nového
Zákona / a kdo to činj / na toho pěchají
pokoj a milosrdenství. k Gal. VI. v. 16.

Izai. VIII. v. 20. k Zakonu a k Svědecství:
Pakli nechtí/ nech ac' mluví wedle Slova
taho / tvéremi neni žadne žádce. To činit v
sam Spasitel Krystus / na písma appelo-
val / kdy se badal s Farizegmi o Manžel-
ství/ Mat. XIX. v. 3 Saducegmi o Zmr-
tivých vzkříšení. Mat. 22. Kdy Včedl-
níkum re. Písma vykladal. Luk. XXIV.

O tak nemam věřit/ gen co gest v Písmě

S. založeno a s tym k Srovnanu?

Ovšem/ Gestilzeby kdo gine Evangel-
ium kazal / mimo to kteréž smí (v Písmě
S.) přigali / protkly ma byti / k Bal. I. v.
p. Owecky Krystonec znagi blas gebo: chý-
ho pak nikoli nasledovati nebudať/ ale utekau
od něho: neznagi Hlasu chýho. Jan. X. v. 4

Kož se děli Písma?

Na Starý a Nový Zakon neb
Smlauwu.

To všeobecno obsahuge Starý Zakon?

Písma Prorokův whichto se doklada/
co byla Boží / kterou svemu Lidu
před Prichodem Krysta oznamiti dal/ ga-
ko teh ējdi / a co všechny Nového Zako-
na před tým zassibil?

To obsahuge Nový Zakon?

Písma Apoſtolův a Evangelistův / w
fico

kterem se zdržuje Historie o Krystu / a
vzdělaní gebo Evylive/ Věcem o drahe milo-
sti v Krystu a vlasti Boží všem Kréstianum,

Kdy se gessej ginače ději Summa celeho

Písma S. aneb všecko / co

v Písmě S. gest?

Na Zakon a Evangelium / o čemž níže.

Co ma Kréstian především znati?

Písma Swate a Katechysmus z něho
vybrany.

I Tym. III. v. 14. Ty pak justaweg v tom/
čemuž se naučil / a což' gest svěřeno/věda
od kohos se naučil / a že od Větinství Swa-
ta Písma Znass / kterak te mohau mau-
drebo věmiti k Spasenj skrze Ježi.

Co gest Katechysmus?

Gest kratck a Summowny sprawa / w
ktere se hlavnij Časisty Kréstianskeho vězení
z Písma swatého zebrane / tok gak mnoho
Kréstianskemu člověku k spasení potřebné
gest předklabagy / a skrze tazanj v od poví-
danji / wysvetluji.

(Katechysmus gest Slovicko Něcke/a zname-
na w Slovenskem Jazyku/ Zpravovaní a
Doprovádzaní. Ten v Pan Krystus, v Apo-
stolove pilně Lidu překladali/ když Zakon
a Evangelium kazali/ spůsob pravého mo-
dules

O Swatem Kategysmu.

dienj ukazali / Ktem a Wečerj Paně při-
sluhovali. To činili v gijn zatym w Eyr-
kých Krestiánskych/gakž swědci Euseb. lib.
I. Eccles. Ruff. lib. I. cap. 6.)

Gsauli oprawdovoř Krestiane/ kteří Kate-
ghysmus neznají/ a tomu se večit
nechtějí?

Megsau/ a tau prjénau ani k Spowě-
di a k Welebne Swatosti nemagi připu-
stí ni bvi.

Zi jagist a takovi neznají/ coby břich byl/
co Výra/ co Modlitba/ Krest S Absolu-
tio/ Swatost Wečere P. a tak nemohou
se z kussovat/ a k Wečeri P. se pět pra-
wonowati/ consequeventer, ani k te přistupo-
wati.

Bkusyž sam sebe Člowěk/ a tak Čbleb ten gej/
a ztoho Kalicha pj. I. Korint. XII. v. 27.
Kdo gest toho Prícina/ že mnouž ka-

teghysmus neznají?

Me gen mnouž Cyrkewni Veitele w ewi-
čen Kategysmu nedbanlivy/ ale o Ro-
dicové/ a s Matkami Čelednjma/ Otcové.
Lito měliby Učitelům napomahati/ Djky a
Ezeled na Čateghysmus odyslati/ anobz v
santi w domě ge učiti.

O Swatem Kategysmu.

A budau Slowa tato/ kteraj ga tobě přikazu-
gi w Srdcy twem: a budeš ge často opę-
towati Synum svým/a miluvti o nich/
když sedness todomě svém/když pugdeſ ce-
stau/ lebage v wstawage s. Kn. Mogiſſ. VI.
v. 6. Hospodin wypdal Zakon ic. w Izraeli/
a přikazal Otcium/ aby to poznal svek poto-
mny Synowe/ kteříž se/ zroditi měli/ a ti
powstanauce/ aby wyprawowali djkam
stvym Žalm. 78. v. 5. 6. Wy Rodicewe/
wychowawegte Djky sive w Ewangelij a w
Napomjnani Paně. kEfez. VI. v. 4.

Odkud ma Kategysmus jwau platnost?
Summa S. zněhož wybran gest.

Kolik gest geho častek?

- Pet. I. Desatero Boži Přikazanj.
2. Člankyn Výro Kremlanske.
3. Djče nass/ neb Modlitba Paně.
4. Swatost Ketu Swateho.
5. Swatost Wečere Paně.

[Wſecka Cyrkwe Krestianske Vejen děli
se na Zakon a Ewangelium. Summa Zako-
na gest Desatero Boži Přikazanj. Summa
Ewangeliam S. gest Sněšenj Apostolste.
Swatost gsau přidawkoře S. Ewangelium
ktere Milost w Ewangelium zaſlibenau/ ged-

O Svatym Katechysmu.

nak offerugi/ gedenak pečetegi. Modlitba Pa-
ně gest časika pocty Boží procej v k Zakonu
prislusli.]

Wérisli je toto Časliky gsau w Písme
Svatem zepsane?

Wérim. Desatero Boží Přkazaní. 2. Kn.
Mojž. XX. 5. Kn. Moj. V. Članku Wj-
ry Křesťanské na mnehych míslech Písma
Sw. v w Starem v w Novém Zákoně.
Modlitba/ v Mat. w VI. v. 9. v Lut. 11.
v. 2. Slova o S. Křtu/ Mat. XXVIII.
v. 19. Mark. XVI. O Velebné Sva-
tosti Mat. XXVI. v. 26. Mar. XIV. 22.

Cjemu nas tyto Časliky rovućug?

Prvnj/ vči nas dobré žiwu byti. Druha/
dobré a prawé věciti. Třetí/ dobré se modli-
ti. Čtvrtá a Pata/ bezewšeho pachibova-
nj Panu Bohu se duvěkovati.

Kapitola II.

O Zakonu.

Kolikery gest w Písme S. Zakon?

Zrogo:

1. Kostelný/ a gest vstanovení od Boha
w Eyrkvi Židovské w kterem On Lídum/ sive-
mu Spusob sive Zewnjení Služebnosti w
Obec-

O Zakonu Božím.

Obětech / w Poslech/ a tvržlicích Ceremo-
ních vstanowil.

2. Světlo/ a gest Počadek Boží/ vte-
rem se ukazuje Lidu Židovskemu/gak by se měl
w Žemi swého Dědictví spravovat/ a geden
k druhemu w Obey a nebo w Městianství cho-
watj.

3. Krávny/a gedna časika Slova Boží-
ho / w které se gedenku každemu předpisu-
ge/ coby od něho Bohu chcel a nebo nechtěl
mít/ čebož kraticky Vytaž nachází se w De-
spty Božjch Přkazaní.

Dotykagili se nar podnes Počadky

Eyrke Židovské?

Nikoli; Nebo neměli trvatí gen do při-
chodu Krysta/ a.) ktereho s dobrodiním ge-
ho figurovali/ atak nebyli gen co Sijn kte-
rh mufel přestati/ kvůj Tělo přisslo. b.)

a.) Utvrdj Smilavou minohom w Zehodni
poslednjm: uprostěd pak toho tehodne uči-
níj konec Oběti zapalne v oběti suché Dan.
IX. v. 27. Wyskci Proroci a Zakon až do
Jana prorokovali. Mat. 11. v. 13.

b.) Coloss. 11. v. 16. 17. Žadny was nesub pro
Pokrm/ a neb pro Napog/ aneb z Stra-
ny vložených Svatku/ neb now Měsycce
aneb Sobot; kterej to gsau Sijn věc

budauých: ale Čelo (prawda) gest w Kry-
stu. Efez. II. v. II. seqv. Pamatuge/ je
wy někdy Pohane podle Čela / který ste
slauli neobřezka na Čele, kteráž se pustobi
rukama: Wy ste byli onoho času bez Kry-
sta/ odcyzeni od Společnosti Izraele / a cy-
žo od Vmluv zašlbeni/ naděje nemajícy/
abez Boha na Světě. Ale nyní tu Krystu
Ježíš/ wo/ který ste byli. Někdy dalecy/
blízce učiněn si strze Krew Krystovu. Ne-
bo On' gest Pokog nass/ který učinil obo-
ge gedno/ zboru Hradbu dělicy/ na ru-
zno/ a nepřatelství/ totiž Zakon Přikazan
rovnostených/ vyprázdniv strz Čelo sive/
aby ty oboge vzdělal w samem sobě vged-
nobho noweho člověka/ tak čině Pokog.
Zdaliž tedy jadne Ceremonie nemohou a ne-
magi se nyní zachowat w Cirkvi?

Na to čiteg a naleznesh odpověd w Con-
fessi Augspurske w prvním Dílu/ w Ar-
tituli XV. wdruhem/w Artituli VII. pag.
140. seqv.

A sem přímačeji vyklad/ kteri učinil/ Augu-
stinus na Řeč Pawlowe w I. Kor. XIV.
v. 40. Wszecko slusné a podle Radu at' se
děje/ kdy Epist. 119. c. 18. ad Januar. tak-
to psal. Una in his saluberrima regula,
te-

tenenda, ut qvæ non sunt contra fidem, neq; contra bonos mores, & ha-
bent aliquid ad exhortationem vitæ
melioris: ubicunq; institui videmus vel
instituta cognoscimus, non solum non
improbemus. sed etiam laudando &
imitando sectemur. To gest: Utom všem
gedine/ nad mříži vjitečne a spásitelne Re-
güle/ gako negakeho Prawidla/ řetězí slu-
ší/, abychom těch věců a čadu/ kteřej neg-
sau ani proti vjere/ ani proti dobrým Mra-
zum/ a naghazu se vnitř vždy něco/ zče-
hož napomenutí k vzdělaný aneb polepšení
života dati se muže kdekolí vidíme/ je ně-
co takoveho. w Cirkvi nařídit se lby/ a-
neb poznávame je giz narizeno gest/ nebo-
ho nehaněli/ ale ge v s chvaliti a ged-
nomyslnym nasledovánjm zachovati
hledeli.

Dotykali se nos po dnes Světsky
Zakon Židovsky?

Nikoli. Nebo v ten toliko Židům bylo dpa-
ny k spravě gegich Politie/ ktera konec
svého vzlala/ a tak w Zakon tento pomínil/
a) z vlasti/ je byl v Figura Kryštoveho
Kralovství ktere se z Vieskeho Potolení w
Novém Zákone strz Slovo zhromajzditi a
rozšířiti mělo, b.)

- a.) I. Kn. Mogj. XLIX. v. 10. Nebude od gata Berla od Judy/ ani wydawacel Zako- na od noh geho: dokawadži nepěrigde Sylo/ a kněmu se zbrromajdj Narodowe.
- b.) Žalm. II. v. 6. Bat' sem vstanowil Kra- le swého nad Syonem horau sratau man. Vypravovati budu vsudek. Hospodin řekl ke mne: Syn můj ty gsy/ ga dnes z plo- dil sem tě: pojadej mne/ o dám' narody/ dědictví tve a Konciny Země/ vladařství tve. Ic. Žalm. XLV. v. 7. Trin twig/ o Bože gest ročená a staly: Berla Kralow- stí tveho/ gestit' Berla nevýšejinnégsj. (Za Berla/ kterau On Kraloství sive spra- wuge/ gest geho spásytedlné Slovo. Tym On zbrromajdige nas a powolawa z Kralow- stí Satanases/ do Kraloství milosti sive. Můželi Brchnost/ Křesťianska z Zakona Politie Židovské něco vzyti/ a do sve- ho Panství k Zachovani vroesti?

Muze/ zvlášt to/ co uznawa/ že se mu- že w Kraloství/ w Měste/ w Kragině a w Panství vžitčně zachowati/ a Lid po- dle vstanovení a Nařizení sive Brchnost mo se též spravovati.

E Rjm. XIII. v. 1. Vysse S. Paw. k Ój- manum/ který pod Pohanstau Brchnost ji-

li:

li: Každa Dusse Brchnostem poddana bud/ ktere magi moc nad ni. Nebot ne- nj Brchnosti gedine od Boho: a kterež. Brchnosti glau/ od Boha Žízenie sau v. 5. a protož naležit' poddanu byti/ netoliko pro Pokutu/ ale v pro Swědomi. I. Petr. II. v. 13. 14. Poddani budte všelikemu Lid- skemu Žízenji pro Pana: budto Králi ga- ko nevýšejimu/ budto Vladariu/ gako od něho poslanym ku Pomstě zle činjcyh/ a k chvale dobré ēinjcyh.

Co soudjs v Zakonu Meawinem/ kdo ten wydal?

Sam Boh. On/gako neymaudregegsj a ney- sprawedli/ věggsj/ sam/ co gest pravé a dobre/ miče rozumeti/ gako nevýšejji Pan/ všem Lidem ma moc překazovati; gako neymocněh si všech přestupníků sam muže trestati. Jak. IV. v. 12. Geden' gest Wydawacel Za- konu/ kteryž muže spásiti a zatractiti.

Kdy geg wodal?

Hned při Sevěřenj aneb/ kdy Člowe- kař Obrazu svému stvořil/ vten čas do Srdece lidského gest zapsanu/ a z něho hned mandrost/ Swatost a Spravedlnost Boží vñem svysila a Swětlo wydawala. Efes. IV. v. 24. Oblete toho nového Člowe-

ca

la podle Boha swóřenho / w Sprawiedliwości a w Swiatlosti prawdy.
k Rössi. III. v. 10. Oblecte toho nowego Člo-wěka/ obnowiugiczych se k znamostí podle D-brazu toho / který ho stvořil.

Zustali Zakon tento w Srdce Člo-wěka po Pavu?

Zustal / než welmi posílorněny a potaženy / pročž y po dnes welmi nedokanala gest pěi člověku od pěirozenj znamost toho/
a) což prawe neb neprawe gest. b.)

a.) k Rjm. II. v. 10. Když Pohane Zakona (totižto psaného) nemajice/ od pěirozenj činj to / což příkazuge Zakon/ takovi Zakona nemajice/ sami sobě Zakonem gsau/ gako ti/ kterýž ukazují dílo Zakona napsane na Srdcích swých/ když gim to osvědčuge Swědomí gegich v Myšlenj/ kteráž se i vespolek obviňují aneb také vymlauwagi.

b.) k Rjm. I. v. 21 Marny učiněni sau w myšlenjch swých/ a zatmíno gest nemaudre Srdece gegich. v. 22. měrrose se za maudre blazní učiněni gsau: nebo směnili Slavou neporusijstedlného Boha/ w podobenství D-brazu porusijstedlného člověka/ v Piactwa v Howad čtvernochých v Žeměplazu.

Kdo

Kdo Zakon tento opakoval?
Sam Bůh/ ato aby nebyl zapoměnut/ upvedený. a.)

Kdežo mydal a opakoval?

Na Pavuji/ na Wrdcu Horn Synai. b)

Strze koho geg mydal?

Strz Mogiſſe Služebnická svého mého. c.)

Sakom spisobem geg mydal?

Smnohym Hějmanym a břistanjim. d.)

Na čem tón řepsal?

Na Ústach Kamennych. e.)

a.) 2. Kn. Mogi. XX. v. 1. V mluvil Ho-spodim wsecka Slova tato.

b.) 2. N. Mogi. XI. X. v. 18. Hora pak Sp-nai wsecka se kaučila.

c.) Jan. I. v. 17. Zakon strz Mogiſſe dan gest.

d.) Znamena se gednak vžitek/ který pochazy z Zakona Božího / gako o Žemi užitelné gest Hějmanj ic. gednak Strach/ který se strha-wa na Srdce toho/který gestpřestupník Za-kona Božího.

e.) Znamena se předně Zakona Božího Trvanlivost je zustane na věky. Luk. XXI. v. 33. potom Srde lidského Zatvrdilost/ je to obměkčiti/ není w mocu lidstě/ než Božíste.

Komu Bůh tento Zakon strz Mogiſſe dal a opakoval?

Sv.

Synu Izraelskym/ s Čvimi negzwal-
stym Smílauwu věmí/ a gegid Čyrkew y
Politij. Zwlastnijmi vstanowenjmi za o-
patell.

Dotykali se pak gen Synu Izraelskych?

Oikoli/ než pěmalej na wsechny Lids/ a
tak y nas Krestianin se dotyka. Nebo ač
po Padu tak velike gest porussenj Lidskeho
Přirozenj/ že žaden čim sivymi Zakonu
Božímu dosli včiniti nemuje Zalm. CXLII.
v. 2. rossak to Bůh Čjelověku před Padem
byl stvěčil/ a co Čjelověk Reposluſtnosti swau
stratil/ to Bůh předee spravedlivě od něho
hleda/ aby platile.

Zdaliž nas Kryškus od Zakona neosvobodit?
Ano osvobodil nas i. od Ospravedlnění Za-
konneho/ aby sine nemyslili/ že strze Skutky
Zakona můžeme spravedlimi učiněni byti. 2. od
Zločecenství Zakona/ že tých/ kteří strž Wí-
ru gšau w Kryšku/ nemuje proklinati a zatra-
covati. 3. od nashylného Zakona zachowa-
wanj/ že wěčej dobrotolné z vnuknuti Du-
cha S. bez nashlenj a nutkani posluſnost Zakon-
u Božímu dokazati magi. Ale 4. neosvobodil
nas od Posluſnosti/ nybyž geho Milosti k tomu
nas wede a tahne/ aby sine podle Zakona je-
wi byli/ a) a Ewangeliu Zakona neru-
sli. b.)

I. Gal.

(1.) Gal. IV. v. 4. 5. Když přessla plnosť čas-
su / poslal Bůh Syna svého včiněného z
ženy/ včiněného pod Zakonem/ aby ti/ kte-
říž pod Zakonem byli vykaupili/ abychom
Právo Synu pěigali.

(2.) Gal. IIII. v. 13. Krystus vykaupil nas
od Zločecenství; (nebo psano stogi: Zlo-
čeceny každy/ kdož iši naděvě) Aby na
Dohany to Pojezdnaj Abrahamoto při-
šlo w Krystu Gjejjsw/ a abychom zasslibení
Ducha pěigali sje Wjru.

(3.) I. Čv. I. v. 8. 9. Wjme/ že dobrý gest
Zakon/ kdyžbyho kdo naležíte vříval/ toto
znage/ že Spravedlitivemu není vložen
Zakon.

(4.) Ójm. VIII. v. 12. Bratři/ Dlužnictví
gsine ne Želu/ abychom podle Žela žiti
byli: Nebo budeteli podle Žela žiti/ zem-
řete: paklívyste Duchem Skutky Žela
mrtvili/ žiti budete.

a) k Zyt. II. v. 11. 12. Zgetwilac' se zagiště ta
milost Boží spásytedlna wsechnym Lídem:
Wyučujacy nas/ abychom od ěknauce se
bezbožnosti a Světlych žadostí/ sřezliivě a
spravedlivě/ a vobožně živí byli na tom
Světě. Ójm. XIIII. v. 12. seqvent.
Noc pominala/ den se natvrzí; opýržmež

je

tedy Skutky Zemnosti / a obléčmej se w o-
dění Swětla. Jakozto wedne poctivě cho-
dme: ne w Hodování / a w Opisívání / ne
w Smíštvách a w Chlupostech / ne w svaru
a rozavistí: Ale obléče se w Pana ŠEzu
Krysta / a nepečujte o Čelo podle žadosti
gebo.

b.) Matt. V. v. 17, seqv.; Nedomnijivegť se/
žebych přišel ruskiti Zakona/ aneb Prore-
ku: Neptišeš sem ruskit/ ale naplniti. A-
men zagistě pravjm wam: dokudž nepomi-
ne Nebe v Země/ gedinká Literka aneb ge-
den Punktj nepomíne ze Zakona / až se
všecky věci slauňau. Protož ruskiliby kdo
gedno; Přikazaný těchto neymenších/ a včí-
ly tak Lidi/ neymenší slauti bude w Kra-
lowství Nebeštem. Kdoby pak činil v věci
ten veliky slauti bud w Kralowství Nebe-
stem. Rim. III. v. 31. Cožtedy? Zakon
wyprazdnujeme řeze Víru; Nikoli; Dí-
brž Zakon twrdime.

Gak se tato Poslušnost Zakona
ma rozměti?

Metoliko o zewnitřenjch ale y o vnitřenjch
Skutych; proto nebywa naplněn poslu-
šnosti zewnitřenjch audiūv/ než aby by-
především w Srdcích držan a ostříhan.

Mat.

Matt. V. v. 21 Slovelli ste/ žerškano gest
Starym/ Nezabigess: pakliby kdo zabít/po-
winen trpěti saud. Ale gat' prawjm wam/
že každy / kdož se hněwa na Bratra swé-
ho bez příčiny/ ma trpěti saud: kdožby pak
rekł Bratru swemu Racha / porwinen bude
před Radou stati. A kdožby řekl/ Blazne/
mušy pekelný ehen trpěti.

Muzeli Číšověk upně Zachorcati

Přikazaný Božko?

Nemuze; Nebo takby mohl byti bez hř-
chu/a.) a nepotřebovalby Krysta Spas-
tele. b.)

- a.) 1. Jan. III. v. 4. Každy/ kdož činí hřich/
činí proti Zakonu: Nebo hřich gest pře-
staupenj Zakona. Ojíž jadny z Lidi není bez
hřchu. Zalm. XIV. v. 3. Iz. 6. Jadny se
tež nemuze chlubiti/ jeby Zakon mohl plniti.
- b.) Gal. II. v. 21. Gestijset' gest z Zakona
Spravedlnost / tedy' Krystus nadarmo
vmíel.

Kémú tedy slaují nam Zakon?

1. Abychom poznali/ z gokeho sine sře-
sí vyvadili/ a do gokeho nesřetí vypadli.
2. Abychom/ co Pan Bůh za Skutky od
nas vybledava wěděli/ a wedle něho/ co Pra-
vídla život naš wědli.
3. Abychom vidau-

O Zakonu Božím.

ce nedostatečností naší / k gne spravedlnosti
se utýkali / a to požehnání / které máme w
Pamu Ježíši hledali. O tom obřírnější dale
a níže.

Která gest Summa Božího Zákona?

Laska z Srdce čistého a ze Svědomí do-
breho / a z Vásry neosmetné i. Tym. I. §.

Gak se dělí Zákon?

Na dvě části podle dvaach Tabulí / na
kterých ho Bůh napsal.

O čem vypravuje první Tabule?

O milování Boha.

Gak jni te giste Summa?

Milovati budeš Pana Boha svého / z
celého Srdce svého / a ze všech Dusí své/
a ze všech myslí své / a ze všech Srdcí své.
Matth. XXII.

O čem vypravuje Druha Tabule?

O milování sebe sameho / a Blízajho.

Gak jni gasti Hlavní Summa?

Milovati budeš Blízajho svého / gato
sebe sameho / Mat. XXII. v. 34. z Kn. Mogi.
XIX. v. 18. Když Tabuli přimalejí tři
první / k druhé Sedm posledních.

A kdo gest twůr Blízajní?

Každý Člověk / známý y neznámý / do-
bry y zly / Zwłasť. Domacy Vásry.

Gal.

O Zakonu Božím.

Gal. VI. v. 10. Dokudž čas mame číme do-
bě všechném / nevyjce Domacy Vásry.

Nac se ma w gednom každem Příkaz-
aní pozordati?

Na zle / které Bůh vñém zapovída / a
na Dobré / které On překazuje.

z. Kn. Mogi. XXVIII. v. 1. Gestí opravdo-
vě postušen budess hlasu Hosподina Boha
svého / osříbaje a čině všecka Překazanj
gebo ic. vývyšte Hospodin Bůh twilig na-
dewšesky Narody tvé Zeme / a předgau na
tě všecka požehnanj ic. Gestíje pak hlasu
Hospodina Boha twého poslouchati/a všech
Překazanj a Vslanověnij gebo osříbati a
činiti nebudess / pridgau na tě všecka Blo-
žecenství a poslhnau tě.

Kapitola III.
Oprvním Božím Při-
kazanj.

Která gest první Boží Překazanj?
Nebudess mjtí Bohinu ginyh předemnau.

To gest to?

Mame se Pana Boha nadewšesky vše-
bati / geg milovati a vñeho sameho daufati.

Kdo g. st ten / který w tomto Při-
kazanj miloví?

E

Zen

Ten Trog-gedimy Bůh Otce / Syn a
Duch S. genuj gednaka cest ma se odewz-
dawati.

Čej tedy Bůh gest Hospodin?

Všech Vidi a to Právem Stvoření/
Dízení/ Opatrování/ zdržování a sebe zge-
wem; je všecky wěch na Nebi v na Zemi
stvořil/ a.) všecky rýdi/ opatrue a zdržu-
ge/ b.) všem také ktež sive Škutky stvo-
řene se zgewici ráčil. c.)

a) Žalm. XCV. v. 3, seqv. Hospodin gest Bůh
veliky a kral veliky nadevšesky Boho; w
gebož Rukou Základove Země a Vrchové
Hor gebo žsau. Gebož gest v Moře nebo
On ge věnil; v Země kterauž Ruce gebo
sformovali. Poste/ slaněgme se genu a
padněme před ním/ klekeme před Hospo-
dinem Stvořitelem našim. Onť gest za-
gisse Bůh naš/ a my sime lid pastivý gebo/
a Stado Rukou geho.

b.) Škut. S. Apostl. XIV. v. 17. Bůh nene-
chal sebe bez Osivědčení/ dawage nam desse
s Nebe/ a časy vrodne/ naplniuge Pokremem
a Potěšením Srdece naše.

Ibid. Cap. XVII. v. 25 Bůh dawa všecky
něm/ život v dykbanj v všecko v. 27. Ne-
nj daleko od gednoho každeho z naš v. 25

Nebó gím živi gíme/ a hybeme se v trwa-
me.

c.) k Ójm. I. v. 19. seqv e Coj poznano muje
byti o Bohu/ Znamo gest Pohanum. Bůh
zagistě z gewil gim. Nebó neviditedne wé-
ev gebo hněd od Stvoření S tvéta/ po wé-
zech včiněvých/ rozumem Pochopenym by-
wagi/ totiž ta gebo wěčna Moc a Božství;
tak aby oni byli bez vymluwy: Proto/ že
poznavoše Boha/ nectili gako Boha/ ani ge-
mu dělowlati: ale marni včinění gšau w my-
slenných svých/ a Batmino gest nemaudre
Srdece gegich.

Čich pak Bohem gest Hospodin
zvláštne?

Těch s kterymi zvláštnej Smíraru v-
činil/ gakový sau byli w Starém Zákoně
Otcové/ a.) zatím Víd Izraelský/ gímto
se ktež zvláštnej Dobrodiní zgewil; b.) w
Novém pak w Boha wěrych a z rozličné-
ho Narodu ku Kristu zhromažděna Chr-
kew. c.)

a.) Od tuk se nazýva Bohem Jakobovym.
2. Kn. Mogj. VI. v. 2, 2. Ga glem Hospo-
din/ ukazal' sem se zagistě Abrahámovi/ J-
akovj v Jakobovi/ že chy byti gegich Bo-
hem všemohauym.

b.) Psalm. CXLVII. v. 19. 20. Zvěstuj te
Slovo své Jakobovoj / Vstanovenj svá a
Saudo své Izraelovoj / Neúčnili tak jad-
nemu Narodu / a protož Saudo gobo ne-
poznali. s. Kn. Mogijs. VII. 6. Že lid
Svaty gso Hospodinu Bohu svemu: Ze-
be wywolil Hospodin Bith twig / aby ge-
mubyl Lidem Zwłaszczyń / mimo wſecky
Narody; kteříz gau na Zemi. Neproto/
žeby was wje boło nad gine Narody připo-
gli se kram Hospodin / a wywolil ic. ale pro-
to že miloval was Hospodin / a spniti chtěl
přisabu / kteřauž prisabu Otcum wasim/
wyweldi was w Ruce sylne / v wywobodil
was zdomu Sluzby / z Ruky faraona Krale
Egyptského.

c.) Ezej 11. v. 12. 13. Wyste byli onoho času
bez Krysta / odcyzjeni od společnosti Izraele/
a cyzy od vmlum Zasilbenj / naděje nemá-
glen abez Boha: Alle myn w Krystu GE-
jissi w/ kteříz ste někdo byli dalecy / blízey
věněný ste / skrze Krew Krystovu. i Pet. 11.
v. 9. Wy ste Rod wywoleny / Královské
Kněžstvo / Narod Svaty / lid dobyty / aby
ste zwěstowali etnosti toho / kteříz was po-
wolal / ze Tmy w předivne Světlo své.

Ktemu tato Smartauna Zovájuge těch/
kterou je Bůh ja Boha dal a zgenil?

Aby Oni Boha plněgi olepc poznawa-
li / a gemu / tim berlinegi slaužili / ginacē
hřichy / gegich v wěsji gau / v twrděgi tre-
stany budau.

k Újm 11. v. 9. Bůh odplati trapenjim a
Vzkostí kajde duri / člověka čimcyp zle / v
Zida předně v Neku.

S. Matt. 11. v. 22. Tyru a Sydonu lechce-
gj bude wděn saudny / nejliwam.

Co Bůh wprwjan Překazaní od
nas wyhledawa?

Aby sine geho sameho za Boha měli.

Co nas ma ktemu hnaut?

1. Poněwadž On sam w Praudě Bůh
gest / a tak kdyby sine ginob Bohum trom
něho měli / tych by sine gemu k Bohu při-
pogowali / kteří se gen podle gmena aneb
pro některau od Boha moc přigatau Bo-
howe gmenugi. a.)

2. Poněwadž Hospodin chce sam nossim
Bohem byti / se wſsim / čim gest / a co ma
v čim wladne. Gij On gest gedine skrz sebe
sameho wſecko dobre / a podle toho mame
vněm wſecko / co můžeme požadati / Ergo
gmych Bohum žadnych nepotrebujeme. b.)

- a.) 1. Kor. VIII. v. 4. seqv. Výme/ že Modla na světě nic není / a že nemž žadného gineho Boha / než geden. Nebo ačkoli gsau některý/ gesso slowau Bohowé v / na Nebi v na Zemí; ale my mame gedneho Boha Otce/ znehož wsecko / a my iwném: a gednobo Pa- na Ježíše Krysta/ strze něhož wsecko / v my- strzeného
 b.) Žalm. XXIII. 1. Hospodin gest mug Pa- sivé; nebudu mjtí nedostatku. Jak. I. v. 17. Wesselike danj dobre/ a každy dar dokonalý/ zhury gest stupugicv od Otce Svatého.

Co gest někoho za Boha mjtí?

Swe nehvětssj daufanj iwném sladati/ geho se nadewštecko batí / geg nadewštecko milowati / jemu pées cely život slaužiti a poslušným byti.

Ktere gsau tehvo Etnosti / kterež se wtomto
Prvním Příkazaní od nas vphle-
damaaj?

Bazén Boží/ geho milowaný / a iwného
daufanj.

Děčto Etnosti/ který gest Základ?

Znamost Boží/ bez ktere ani se ho batí/
ani geg milovati / ani iwného daufati ne-
můžeme.

Njm. X. v. 13, seqv. Každy žagisté kdožkoli
wzp-

wzwalb v gmeno Páne/ spasen bude. Ale kterak budau wzywati toho/ n kterehož neu-
věcili: a kterak uwěrj tomu / o němž nesly-
sili? a kterak uslovi/ bez Kazatele? Ignoti nulla cupido, c Ějlowěk nezna/ toho ani nejada/ ani se ho obava. Ergo omnis ho-
mo absq; notitia DEI pecus est. Hieron.
Rojdý Ějlowěk bez Znamosti Boha/
co Horado gest. Proto Bůh se nam v
Slowě svém zgewil / by sime to sletili gaa-
ko Swjete / wtemnem mjtě switici/ a by-
chom ho odtud poznali / 2. Pet. I. v. 19.

Dato Boha inamost/ co wohledawa?

Aby sime pcedewšim / o to se snažili / by
sime Boha a geho wuli/ gak mnobo nam o
tom zgewil/ wedle možnosti gruntvně a
prawdivě z geho Slova wždy více pozo-
navali / a wtom nassi negwětssj radost a
blahoslavensví hledali.

Jerem. IX. v. 23, 24. Nechlub se maudry
v maudrosti swe/ ani se chlub svly / v syle
swe/ aniž se chlub bobaty vobohastiv svem:
ale wtom necht' se chlubí/ kdo se chlubí že
rozumí a zna mne / že ga gsem Hospodin/
kterýž činim milosdenství/ Saub v Spra-
vedlnost na Zemi: nebot' vtěch ljbost mám/
di Hospodin. Confer. Jan. XVII. v. 3.

Gáka ma byti tato známost?

Ziwa / t. g. Člověk nema míst gen ze-
wnitěni literm Svatý Svat. Příma / než
otose zvláštěně ušľovatí ma / aby toho v
wnitěni moc / libeze potřeben / a sladkost v
Srdci mohl okusyti a rozumeti.

Balm. XXXIV. v. 9. Okusie a wizte / jak
dobry gest Hošpodin: Blahoslavenh/ktvrž
vněho dařsa. Jan. VII. v. 17. Budeli kdo
chtjti willi geho plnit / ten bude umíti ro-
zeznati gesti to včenj z Boha/ čili mluvim
ga sam od sebe? 1. Pet. II. v. 3. Gestíze
wšak okusyti/ktvrak dobrotniv gesti Pan.
Hebr. VI. v. 4. s. ktvrž v okusyli daru
Nebeského / a včasnosti včiněn byli Ducha
Svatého okusyli také dobrého Božského
Slova a moc věku budauybo.

Gak pětichozymě k takové Boha
známosti?

Ne krze Světskou maudrost a mnoho:
Vědomost. a.) než krz pilne Slova Božjho
poslanců a zachowawanj b.) w takowem
pořadku člověk bywa ošivcen. c.)

a.) 1. Kor. I. v. 20, 21. Kde gau maudrj? a
kde učenj? a kde Chytracy tohoto Světa?
Zdaliž Bůh neobratil maudrosti tohoto
Světa vblaznotivoj? Nebo/ když v mau-

dre

drosti Boži svět nepoznal krze maudrost
Boha / záljubilo se Bohu krz blaznitve kaža-
nj spasiti věčci. 1. Kor III. v. 18, 19. Za-
dný sam sebe nestvod: Zdali se komu z was/
že gest maudry na tom světě / budíz bla-
znet / aby byl věněn maudrym. Mau-
drost zagistě světa tohoto / blaznotiv gest
u Boha. Confer. Jan. XIV. v. 17. Jan.
VIII. v. 54, 55. &c.c.

b.) Matt. XVI. v. 17. Blahoslaveny jsy
Simeone / Synu Jonassu. Nebo Čelo a
Krew nezgewilo to tobě: Ale Otec můž/
ktvrž gest v Nebeských. Matt. XI. v. 27.
Zadný nezna Syna / gedine Otec/ anij Otc
ce kdo zna/ gedine Syn / a komužby čtrž
Syn zgewilli. Jan. I. v. 18. Boha žadny
nikdy newiděl / gednorozemj ten Syn / kte-
rvž gest v Čunu Otee/ on' vypravil.

c.) 1. Kor. II. v. 10. seqv. Nam pak Bůh
zgewil krz Ducha Sveho: Nebo Duch
zpítuge všecky věcy / v blubokosti Božské.
Nebo kdo z lidj nrj/ co gest v Člověku/ ge-
dine duch člověka/ ktvrž gest v něm? Takt
v Božjich věcy nezna žadný / gedine Ducha
Boži. My pak nepřigali smě Ducha svě-
ta ale, Ducha toho/ ktvrž gest z Boha: aby-
hom

chom wędeli/ ktere węcy od Boha darowa-
ny gsau nam. Conf. Eph. I. v. 17. 18.

Tato znamost Boha/ gak daleko
se w z tahowati ma?

Tak daleko/ gak geho z gewenj gde/ a gak
mnoho gednomu každemu k takove zna-
mosti/ dariw a milosti Bůh propugduge. a)
w ktere každy člověk/ aby dale a dale rosil/
vstávjené ma o to stati. c.)

a.) Matt. XII. I. v. 12. Kdož ma/dano bude ge-
mu/ a rozhognj se: ale kdož nema/ v to/
coj ma/bude od něho odgato. I. Kor. XII. v.
II. To wſe písobi geden atyž duch/ rozdělu-
ge gednomu každemu obzvlásťe gak rāci.

b.) 2. Pet. III. v. 18. Rezimohejte se w mi-
losti a wznamosti Pana nasseho a Spasitele
Gžzu Krysta. Efez. I. v. 16. 17. Neprě-
stavam díku činiti za was / z minku či-
ně o was na modlitbach swych. Aby Bůh
Pana nasseho G. Kr a Otec Slatovy dal
wam Ducha moudrosti a Zgewenj ku
poznanji geho/ a osiwicene Óci myсли wa-
si/ abyste wędeli/ kteraby byla naděje Po-
wolanji wasseho. c. k Koloss. I. v. 9. seqv.
My neprěstavame modliti se za was a ja-
dati/ abyste chodili hodně Panu ke wſi ge-
ho l;beznosti/ w každem dobrem Skutku

Owo-

Dwotee wydawagice a rostauce wznamo-
sti Bojj ſc.

Zakoma Znamost/ na koho pětnaleži/ snad
toliko na Větete Črkewoj?

Nikoli/ mž wedle nich v na wſechny kte-
ři gsau/ a-slauti chtěgi Wěrjet. Každy po-
dle myry sobě/ dane milosti powinnen wzna-
mosti takove rusti.

Koloss. I. v. 28. My zwěstujeme Krysta/ na-
pominajee wſech Vđi/ a věice wſech Lid̄
we wſi moudrosti/ abyhom postavili kaž-
deho Čžłowěka dokonaleho w Krystu Gž-
žissi. Kol. IIII. v. 16. Slowo Krystovo pře-
bywegz w nas bohatě se wſi moudrosti.

Nebylošiby paklepe/ kdybytis který negsau
Kažatele/ gen pěi sprostností Zufkali?

Gestli se to nazýwa Sprostnost/ jeby sme
nejadali to wystihnauti/ tomu se naučiti/ co
Bůh newigewil; potom/ jeby sme nassemu
Rezumu nedopustili w wſech Wiry Mistrem
buti takova Sprostnost gest chwalitebna a
potřebna; pakli se to nazýwa Sprostnos/
jeby se člověk neposnajil. Wznamosti Boha
ustawiće rūsi/ ta Sprostnost gest potupý
hodna a velice ſkodna. Nebo to nenij/ gen
toliko pauha Niewědomost/ Lenitost a newdě-
nost proti Bojimu zgewenj; protož/ každy se
ma

ma na to wykladat / aby nebyl S prestiv
nej maudry a rozumny / aby pro Zivklost
iné Sinyly / zpùsobne / froznamy dobre-
ho v zleho.
k Rjm. XVI. v. 19. Chevci / abyste byli mau-
dci k dobremu / a sprostci k zlemu.
1. Kor. XIV. v. 20. Bratci / nebudte deti w
smystu / ale zlosti budete deti: smyslem pak
budete dospeli. Efez. IV. v. 14. Abychom
giz wice nebyli deti Zmijtagiev se a točej
každym ročtem včenj vneustavěnosti Lid-
ství, vchytrosti kolamají látnemu.

Co ma z tokow Znamosti pochazejí?
Abi sine se Boha / ktereho znamí / v ba-
li / v geho milovali / a w něho dausali.

Proč se mame Boha batí?

Pro geho Velebnost / Vsejhaučnost /
Svatost / Spravedlnost / Vsehwědomost /
vssudy přítomnost a prawo Otcovské.

Ger. X. v. 6. 7. Tobe Hospodine nenj žád-
neho podobneho / weliky gsy / v gmeno tve
welike gest w moc: kdožby se nebal tebe
Krale Narodůw: na tebe zagistě to slussi.
1. Kn. Mogz. XVII. Ga sem Bůh silny/
Vsejhaučich / kdož ustativěné předemnau
a bud pobojny. Ižai. VIII, 13. Hospodina

Za:

Bastupiuš sameho posivécugete / On budiž
Bazeň wasse v Strach was. Matt. X. 28
Nebogte se těch / kteříž mordugi Čelo ale
duše nemohou zamordovati / než raděj se
bogte tobo / kterýž muže v dussi v Čelo za-
tratiti w Pekelnem Ohni. Ger. V. v. 22.
Což před obličejem mym nebudeste se těasti?
kterýž sem položil psíek za cyl Mojej vstan-
wenym věčnym / gehož nepřekracuje: akco-
li z mītagi ře / vssak neodolaj: aikoli Zwu-
či vlnobitj geho / vssak ho nepřechazegi.
Malach. I. v. 6. Syn cti Otce / a Služebník
Pana swego: protosj gestlijet' gsem ga Otce/
kdež gest čest ma? a gestlije gsem Pan / kde
Bazeň ma? Eccles. XI. v. 13. 14. Sum-
ma wseho včenj gest: Boha se bog / a Při-
kazaní geho osížbeg / nebo na tom wsecko
člověku zaleží: Poněvadž wsseliky slutek
Bůh priuvede na saud / v každau roč tagnau
budo dobraru / neb žlau. Conf. Psal. II. v.
II. Phil. II. v. 12.

Kolikera gest Bazeň Boží?
Dwogi; gedna Služebnicka / druhá / Sy-
nowsta.

Rjm. VIII. v. 15. Nepřigalſe zagistě ducha
Služby opět k Bazni: ale prigali ste Du-
cha Synowství: vñemj vvolame Abba / mi-
ly Otce,

Co

Co gest Bazén Služebnická?

Kdy se Člověk bogi Boha / gako Zločinec Kata/ aneb Služebník vkrutného Pána/ gen pro Pokutu/ proto rato Bazén gest bez důvodu a od Boha nas odhánj.

r. Jan. IV. v. 18. Bazén/ není w Lásce: ale Láska dokonala wen vyhanj bazén: nebo bazén trapenj má: když se pak bogi/ není dokonaly w Lásce. Kn. Job. XV. v. 20. Po rozecky sion dny těse a bogi se bezbožn. Kn. Maud. XVI. v. 11. seqv? Hrozna gest všeč neslýchenoſt Švédskem vlastním odsazená/ a s švédským gsauc sevějna / vždycky prve cyti těžkosti/ než prigdau. Nic zájisté gineho není Strach/ než zbavenj pomocí a švédský dobrého.

Co gest Bazén Synovská?

Kdy se Člověk Boha/ gako Dítě svého milého Otce bogi/ pročež nedce ho hněvati/ byť v Pokutu neměl čekati/ a kdy ho Bohu v říši hřibha/ wtom sobě předce nezaufa. 1. Kn. Mojs. XXXIX. v. 9. Galkých věnil takovou neslýchenoſt/ a hřessyl proti Bohu.

Která se tuto Bazén rozumí a vybledava? Ne Služebnická; která se nachází při Bezbožných/ když Bojské Soudy spartevsi
ane

a nebo gegich Švédom se probuzuge; než Synovská/ která se nachází při Pobožných/ a gest s poslušností/ s ponízeností a s nepočitnosti o Ottovské milosti spogená.

Počem se muje poznati/ zdaliž Člověk w pravé Bazén stojí?

Pe tom/ když se servissi pilnosti waruge wſichho toho/ co zna byti Bohu odporné/ a. kdy geho pětimostře před Déi vždycky se bě postavuge/ a kdy ho někdy vrazyl/ toho srdečné lituge/ ne tak pro spravedlně žaslaujilu pokutu/ gako pro nepravost swau. b. Ktemu gesicē/ když tak bogice se Boha žadnho Stvořenj se nestrahuje.

a. Kn. Petr. VIII. v. 13. Bazén Hospodinova gest/ vnenávissi micti zle/ Pychy Wysočnosti/ v cesty zle.
b. Zalm. CXXX. 4. V tebe gest odpusťení/ aby se tě hali; aby vctivost klobě zachotvana byla.

c. 1. Pet. III. v. 14, 15. Strachu gegich nebogte se/ ani se formuňte; ale Pana Boha posvětuge w Šrdcích vassych.

Proč mame Boha milovati?

Pro geho podstatnau dobroci/ je gest to gedinke prawidlivé a dokonale dobre/ a.) potom/ pro geho/ kterau k nám má/ Ottovskau kastu/ b.) a newymlíupna dobrodom, e.)

- a.) Matt. XX v. 17. Žadny nenj dobrý/ než gedinh/ totif Büh.
 b.) 1. Jan. IV. v. 19. Milugme geg: neb On prse miloval nas. v. 10. Utom' gest La-
 sta/ ne žebychom my Boha milovali/ ale je On miloval nas/ a poslal Syna siveho.
 c.) Skutk. Apostl. XIV. v. 17. Nenechal se-
 be bez osvědčení/ dobré čině/ dawage nam
 s Nebe desí/ a čas vrodne/ naplniuge polo-
 gem a Potěšením srdece nasse.

Wčem zaleji milování Boha?

Abychom ho za nehybšší dobre w Sr-
 dech nosseim pokladali/ wném samem ne-
 wětši radost měli/ poném samem tanjili/
 na ném samem přestavali/ genu se ihbiti a
 wždy blíz kněmu se přivinouti hleděli/ kaž-
 deho času wgeho wůl si objbowali/ a pro-
 ného wſseligaty Kríž radipodstupovali.

Zalm. XVIII. v. 2. 3. Z Wnitřnosti srdeč
 milugi té Hospodine/ Sylo ma. Hospo-
 din Skala ma/ Hrad müg v Wyswoboditel
 müg. Büh sylny müg/ Skala ma/ wnémž
 naděgi Sladam/ Ssít müg/ a Roh Spase-
 ni meho/ me vtocište.

Zalm. LXXII. v. 25. seqv. Hospodine/ kdy-
 gen tebe mam na Rebi y Zemi nie nedham.

48

Al Čelo v Srdee me hyne/ Skala Srdee
 meho/ a djl/ müg/ Büh gest na wěky. v. 28.
 Mne nevlepe/ gest předrjeti se Voba. Pro-
 čej sladam w Panowensku Hospodinu dau-
 staní sive/ abyh wyprawoval wſsleky Skut-
 ky geho.

Počem se milovanij Boha pojnawa?

Když se radi s Bohem/ s geho Slovem/
 chvalau/ sluzbou a s Bojkymi wětmi obj-
 rame y po nich tanjime. a.) Oále/ když se
 geho Přikazan držeti snajime. b.) Biwlaste
 kdyj pro Boha/ Bliznje tež milugeme. c.)

a.) Zalm. XLII. v. 2. 3. Gakoj Gelen ēwe
 (dyče) po tekauých Wodach/ tak Dusse
 ma ēwe/ klobě Boje. Bžni dusse ma Bo-
 ha/ Boha jinewo a říka: Skorolij pugdus
 a ukazi se před oblièegem Bojem.

Zalm. 63. v. 2. 3. Boje/ Büh Sylny müg
 tv gsy/ tebel' hned wjitec hledam/ tebe Bž-
 ñi dusse ma/ po tobě tanjí/ Čelo me w Ze-
 mi Bžižnije a wyprale/ wněž nenj rody:
 abyh té w Swatyni tve sparrowoval/ a wi-
 del Sylu twau re. aby té chwalili rtove
 mogi: A tak abyh tobě debrokčil/ pokudž
 gsem živo/ a we gmenu tвem pozdwihoval
 rukau swyph. Gako tukem a Sadlem svi-

D

la

- laby se tu dusse ma/ a s radostnym riu pro
spěvovanym chvalabu té Usta ma. Gisē
jet na té pamětliv gsem y na Ložev svem/
každeho Oděm nočnjo přemeyssim o tobě.
Conf. Elsa. XXVI. v. 8. 9. Pl. v. 2. 3.
b.) i. Jan. V. v. 3. Toť gest Lassa Boží/ aby
chom Příkazaní geho osříhati/ a Příkaza-
ní gebo negsau těska. Jan. XIV. v. 23. Mi-
lujeli mne kdo Slowa meho osříhati bu-
de ic. Kdož nemiluje mne Slowa meho
neostříba.
- c.) i. Jan. IV. v. 20. Nekluby kdo: Miluji
Boha/ a Bratra sweho by nenašídel/ Lbar
gesi; Nebo kdož nemiluje Bratra sweho/
kterež tvidi/ Boha kterež newidí/ kte-
rak muje milovati?

Ktere tedy gest neprawe Boha
milovani?

Kdy se syc člověk domniwa/ aneb za ta-
koreho chce držan byti/ že miluje Boha/
ale miluje ho gen pro výjitek/ který od něho
ma neb očekáva; aneb milujeho tolito/
kdy On do pausstí/ aby se mi po geho vla-
stni wulh dalo; nejada tež po wulh Bojske
činiti/ kromě k čemu sam tolito chut ma/ a
co se geho Čelu lsbí. To gest ne Boha sa-
me ho ale tolito Bojske dary/ a nebo gen
nas samych milovati.

Proč

Proč mame w Bohu dauffai?

Poněvadž gest Wsemoňauch/ dobrati-
wy a Prawdo-nluny/ který Slsby sive y
muje spiniti/ a každeho času/ a na každem
místě/ y we wſcelikem ſsauzenj ſpomahati.

Eza. XXVI. v. 3. 4. Čílověka ſpolehagicy-
ho natě/ oſtrjhass vſtarvičně w pologi/ podle
gíſtcho Slsbu. Nebo wtebe daufa. Protož
daufegtej w Hospodina až na vely/ nebo w
Hospodinu/ w Hospodinu gest Škala wě-
čna. Žalm XXXIV. v. 3. Gak pŕewel-
mi drabe gest milosředniw tvoje Boje/ Sy-
nowe Lidski w Štynu Křidel tvořch dauffagi.

Včem zoleži daufanij w Boha?

Když Boha za nosseho milého Otce drží-
me/ gemu/ je dce v muje naſsim Spomo-
eníkem podle ſweho Slsbu byti/ wěřjme/ a
taupěčinou wſſecu duvěrnost na něho Za-
kladame/ wſſecu naše Spasenj a Blahosla-
wenſtwj od něho/ a geho dobroty/ bez na-
sly Zastubu očekawame/ gemu času a ſpí-
ſobu/ w ſpomoženj nepředpřísgeme/ ale ga-
ko Díky od Otce wſſecu dobre ſobě z aſſo-
bugeme.

Žalm. LXXXIV. v. 12. 13. Hospodin Bož
gesi/ Slunce a Patveža; milossi v Slawy
vděluge Hospodin/ aniz odepře čeho dobre-

D 2

ho,

ho chodjivm w výjmnosti. Blahoslavený člověk který naděgi slada rozbě. Kn. Přísl. III. v. 5. Daufig w Hospodina/ce-
vom Sedcem iowym: na Rozumnost pak
svau nespolisheg.

Ktere tedy není pravé daufani?

Když se člověk domníva/ aneb za takos-
weho chce dříjan byti/ je w Bohu daufa/
gesto daufa tolsto/ když prostředky před o-
čima vřijda/ naproti pak daufani opouští/
když počebe a vzkost nad lidstvem možnost
veliká nastava/ a jadneho prostředku ne-
widí: A nebo daufa vnitřho/ pro svou vla-
stní domnělou hodnost neb zlostihu. To není
w Bohu/ než w prostředky a w svau Jaslů-
hu daufati.

Sak a kdy ma Člověk w Bohu daufati?

Gedenkym Srdečem/ po všech časoch/ w
slečsii v nenesiteli/ wzdarij v v nemoci/
w cti v potupě/ v begnosti v vnedostatku.
E. Filip. IV. v. 12. Umíjm v snízen byti/ v
mjm take v bognosti mjeti/ v studu a ve všeob-
věcích pectvíren sem/ v nasyten byti/ v lač-
néti/ totiž bognosti mjeti/ v nauži trpěti.

Zalm. LXXI. v. 5. 6. Ty gsy ma naděgi/
Pane: Hospodine/ vtebet' daufam od své
mladosti: na tebe spolehl sem hned od živo-

ta/

ta/ z Vřícha Matky me ty gsy mně vy-
wedl: so tobě gest chvala ma vzdycy.
Zalm. LVII. v. 2. Vtebet' doufa dusse ma
a w Stju křidel tvořich schranji se/ až pě-
gde s saujen.

Sak se mame Boha batí/ geho milovat-
ti a vnitřho daufati?

Nadevšecko v nad nas samych.

Vylož mi to zreteďněgi?

To gest: Wedle počadku Božího v gi-
mhých věch mame v mužeme se batí/ ge mi-
lovati/ a vnitř daufati; Ale nemame se ni-
čeho tak batí/ ani něco tak jako Boha mi-
lovati/ ani vícem nasse daufani/ tak jako w
Bohu sladati/ aby nasse milovaní/ bazén
a daufani vnicem nezvoučívalo/ než daleg a
na Boha bledělo a skříhovalo se.

Mujem tehdy se něčeho gineho
krom Boha batí?

Mujem/ ale gen toho/ čeho Bůh dovolu-
ge/ a tim/ kterym Bůh chce mjeti/ počadkem/
toliz/ abych se ve všem Boha přede všzym
bal/ a to/ poněvadž On sam muže v Čelo
v Dusy zatratiti w pekelném Olyni. Mat.
X. v. 29.

Mamli take milovat něco krom Boha?

O všem/ e. g. Všecko stvořen Boží/
ale ne tak/ aby me milovaní na něm spo-

éhvalo a pěestávalo/ než aboch wéch od Bo-
ha stvořene milovalo/ co slatky Boží/ gako
Swédky dobroty geho/ w nichž Bůh chee
mílowan byl/ a na něhoz končné strze ně
swe mílowaní mam směrovat.

Mujemli také něčemu gímemu se
dúvěřiti?

Milujem/ ale gen co prostředku takowe-
mu/ který Bůh chee kmenu dobrému vjí-
wati/ aby tak dafsaní na tom prostředku
končně nepřestalo/ než w Bohu zpočínulo/
kteremu y bez takového prostředku důvě-
řiti se mame.

z Tetu Boží/ z tohoto Milowari a da-
faní/ gale Čtnosti/ pochajegi?

Pokora/ Trpělivost/ vplně wůly Boží
se oddaní/ a Nádege.

Co gest Pokora?

Když se Čílowěk/ rozvážujice Boží Me-
lebnost a sypau vlastní nedostatečnost/ zgrun-
tu Srdece vonjuge možnosti/ Statky/ doru-
tělesne y duchovní Bohu připysuje/ sebe za
nehodného téh doru woklada/ pětim v-
přijmě injní wšelko Bohu ke Eli/ k wžde-
laní Blížnjo/ a k sivemu Spasenj we wissi
Sprostnosti obratiti.

1. Kor. IV. v. 7. Co mass Člověče/ gesctobu
nerozjal?

Kn.

Kn. Mogijs. XXXII. v. 10. Mensch gsem
všech milosrdenství a wissi Pravdy/ kie-
rauz včiní s Siužebníkem svým.

1. Pet. V. 5. 6. Pokorau iónitě se ozdobte:
Bůh zagijsť wissnym se protivi/ ale pokor-
nym dawa milost.

Co gest Trpělivost?

Když čowěk wšelko Tělu y Kriví od-
porne od Boha pěrigma dobrivolně a w-
děcně/w tom se milostí geho těsí slakowym
vmyšlem/ je gak se gemu dlaubo bude lbi-
ti/ che bez siemraní snaseti/ y modpot wých
wéch Boha z welebowati/ a w čas gisny
pomoc z geho maudre a dobrotiwe Ruky
věckavati.

Gjak. I. v. 1. 2. 3. 4. Za negvětší Radost mě-
te/ Bratrji/ kdyžkoli wrožidna Pokusenj/
padate/ wědauec že stusenj Wiry wassi/ pí-
sobj trpělivost. 1c. Kn. Job. I. v. 21. Ho-
spodin dal/ Hospodin odgal/ budíz pojehnato
Gmeno Hospodinovo. 2. Kn. Kral. XVI.
v. 11. Necht' Slovecj/ Poněwadž Hospodin
gemu rozházel: Slovec Davidovi. V kdo-
by směl rjet? Proc tak činíss? Popatří Ho-
spodin na ssaugenj me/la odpalitími Hospo-
din dobrym za Slověcenství geho.

Co 4

Co

Co gest vprině Válu Boží se oddan.

Když člověk zapěčen/a pohrdnutím/a
Opovržením sameho sebe/ o všechno/ co w
Světe miluje/ sebe samotne válci Boží
oddawa/ abz On sam podle svého Slova/
vnem a jinu záhazel a činí/ co se jemu
lší.

S. Luk. XIV. v. 26. 27. Čdeli kdo ke mně/ a
nemali w nenavísti Otce svého/ Mateče/
v Ženy v dětích/ v Bratřej v Sestry/ aho v te
dusse sive/ nemuj byti mym Věděníkem.

2. Kn. Krol. XV. v. 25. 26. Gestiket' nagnu
milost před očima Hospodinowyma/ přivede
det' mne zase a v kažer' mi Trubku v Příby-
tek swiig. Paklje' řekne takto: Neljbiš se
mi: av teb sem/ nech' mi včiní/ což se mi
dobreho vidí.

Co gest Naděge?

Když se člověk Bohu dívá/ že On v
Budoucné geho Otcem zustane ze všeliké vý-
kosti přehodným časem vyšwobodí akone-
čně spasení věčného včasného včinu.

2. Kor. I. v. 10. Poněvadž Váh od takové
Smrti vytýbl nas/ a vytýhule/ tedy dali-
sme / vnebo/ je v gestě vytýhne.

Zalm. CXXX. v. 7. Dekarvejz na Hospe-
dina/ poslal ses a Dne' posilný Srdeč tveho.

i. Zos

z Bohots Milovani/ z Bazně tetos a
z daušaní co pochází?

Poslužnost všech ostatních Příkazaní/
o které se při všech opakugi Slova tato:
Mame se Pana Boha batí/ a geg milo-
vati.

Proč se tato Slova vždycky opakugi

Poněvadž žadne Příkazaní nemuj se
plnit na spisob Bohu milu/ ale gen syro-
ším a žewniténim dokazanym/ gestli ne-
m w Čílowěku Bazén Boží/ a milovani
Boha. (Atak kdo První Boží Příkazaní
nepini/ t. g. Boha se nebogi/ a nemilujebo/
ten nemuje plniti ani druhé/ ani třetí zc.
Conseqventer, při Zachovavani Božích
Příkazaní/ musí Člověk Srdeč od Mod-
lačství svobodne mjet/ ginače wsecka gina
Služebnosti Boží/ a co dobrého člověk činiti
mjeni/ Pokrytisvi/ hřich a Ohavnost před
Bohem gest.)

Co Bůh w yewnym Příkazaní zapovida?

Nedostatek a zanedbaní toho co gest w-
nem poručeno; když totiž Čílowěk Boha
pravě nepoznava nemiluje/ geho se nebogi/
w něho nedauša/ což nie není gen Modlačství;
aneb ginych Bohuň měti. Kterýto hřich/
galo od Boha/ neystrovchanýslo do-
bre.

breho odwozuge je gest bez Boha a tak bez
všeho dobrého; tak y pěnassi s sebou wé-
čnau škodu a Zatracenj.

Co slugi Bohové ginj?

Wsecko to / na čem Čjlověk krom Bo-
ha sive milovani / sivau Bazén / a sive dau-
fanj zakladá.

Kolikáre gest Modlačství?

Dwogi: Patne a Subtyline.

Ktere gest patne Modlačství?

Když Čjlověk něco krom Boha w svých
myšlenkach za Boha dříj / a w tokowem
ženj / gemu poctu Božj prokazuge / a neb
na to / co nenj Bohem / takowau čest / ktera
Bohu sememu pěnaličj / visslada. Ztečedl-
něg: Když kdo Slunce / Měsyc / Hvězdy
wzywa / za Boha ma / a Bojskau pocti-
vost činj. a.) Když člověk z Dřeva neb
Kamene / neb Zlata rc. Modlačsky Obraz so-
bě činj / gemu moc Bojskau připysuge a Boj-
skau poctu prokazuge. b.) Když kdo některemu
Stvoření živemu neb mrtvemu čest po-
klonu / wzywanj rc. pěnassi / a gemu sljby
činj. c.) Když někdo z svého vlastního mož-
ku a doméněnij / Službu Božj wymysli / a pra-
vemu Bohu ginace slauziti chec / nezli On po-
ručil a předepsal. d.) Když o Božím Bytu /

Bůli. rc. ginace vči / nezli se w svém Slo-
wu zgewil / y ten w Srdci svém Modlu
wyzedwihuge / kterau míslo praweho Bo-
ha ej.

a.) 1. Kn. Mogž. XVII. v. 3. Nebudeš se
klaněti Slunce neb Měsycy / neb kteremu
Rytěstvu Nebeskemu; čebož sem nepříka-
zal. Ger. VIII. v. 3. A rozmecy ge proti
Slunce a Měsycy / y proti všemu Wog-
stu Nebeskemu / kterej miluj / a kterym
slauzi.

b.) 2. Kn. Mogž. XXI. v. 34. Lev. XXVI.
v. 1. Nedělegate sobě Modl / ani Obrazu
rytěho / aneb Slaupu nevyzdvihnete sobě /
Kamene malovaného w Zemi vassi ne-
statwěte / abyste se gemu klaněli. Eza 44-

c.) Zew. S. Jan. XXII. v. 8. seqv. Akdyž
sem slyssel a widěl padl sem / klaněti se chtě-
ge před nohami Angela toho; kteryž mi ty-
to wěcy ukazoval A řekl mi: Hled / aby
toho nedilil: uebot gsem spolu Služebnje
twug / a Bratři twých Proroku rc. Bohu
se klaněg. Eza. LXIII. v. 16. Ty gsy za-
gisse Otec naš / nebo Abraham nic newi o
nas / a Izraël nezna nas. Mat. IV. v. 10.
Panu Bohu svemu klaněti se budess / a ge-
mu samemu slauziti.

d.)

d.) 4. Kn. Možj. XV. v. 30. Nepusijte se po žadosti řeđee svého/a po Dějich svých gitžto nasledujíce smjlnili bysse/ ale mate pamatovati aciniti tosbecka Příkazan ma. Izraelskij neuznatvali Zele zlate samo w sobě byti Bohem. 2. Možj. XXXII. v. 5. a tosak kdy Oni tím spisobem Bohu slaužiti minili/ ktery On gím w Słowu svém nevpredepsal/ modlárství hanebného se dopustili.)

Ktere gest Subtyne Modlárství

Když Člověk ně ktere Stvoření miluje-
ho se bogj/ neb vñě dauſſa/ vjce než w
Boha/ a nebo ne vpravem porádku nijc
Boha.

Na čem se může to spachati?

Na všem Stvoření.

Gak se může spachati na Člověku?

Když se Člověk někoho vjce bogj/ než
Boha/ a odtud ztakowe Lidstvo Bazně zle či-
ní proti Bohu/ a nebo činí z takowe přeci-
ny dobre coby s Baznji Boží nebyl včinil.
Item: Když Člověk Líd vje miluge/ a gím k
vuli proti Bohu činí/ a nebo to dobre/ ktere-
by pro Boha měl včinít/ toliko z povahy tych
samoch činí. Item: Když někdo na Lidstvu
Pržen a pomor vje/než gsau toliko nastro-
gowe Boží spolecha.

Ger.

Ger. XVII. v. 5. Slořeceny ten Muž/ kteryž
dauſſa w člověka/ a kteryž klade Čelo za
Rameno sive/ od Hospodina pak odiupuge
Srdee gebo.

Žalm. CXVII. v. 8. 9. Dobré gest dauſſa-
ti w Hospodina/ a nestladati naděje sive w
Knjzatech.

Žalm. CXLVI. v. 3. 4. Nedauſſegtež w Knj-
zatech/ w Sonech Lidstvych/ vrchž nem vys-
vobozenj. Nebo vychází duch gegich/ na-
teracují se do Země sive: vten tyž den mj-
zegi mysljení gegich.

Gak se může spachati na ginem stvoření?

Skrze Lekomství/ když Člověk sive ſt-
dee k ſtaktu překlada/ o to/ abyho dosah//
bolestně ſi ſtara/ vñem radoſt a potěſení
ma/ pren gle činiti ſe neostyda/ vñem
dauſſa/ a ten za poſlad ſivug poſlada. a.)

Item: Skrze žadost eti/ když keliwěk ſwan
ſlawu hleda/ pro ni neprawě činí/ o tu/prá-
cowicē ſe ſtara/ w ni ſe ſocha. b.) item:

Skrze milovanj Rozkoši/ když Člověk la-
hoděn a Opatrovani Čela za neylepší do-
bre poſlada/ vñem dychi/ a vtom vypo-
kogenj hleda. c.)

a.) Mat. VI. v. 24. Nemůžte Bohu slauži-
ti v Mammone. k Kol. III. v. 5. Lekom-
sni

stv̄j gest Modlam Slaujenj. Efz. V. v. 5.
Lakomec gest Modloslužebník.

b.) Eccl. X. v. 14. Seqv e Počatek Pychy gest/
když Člověk odstupuje od Pana / a od
svorotitele svého se vzdaluje / a Pycha nutí
že všem hřichům / a kdo se tvoji vydáva/
dopauští se obavne věcy. Protož Pan od-
gina čest Pyšným / a že naposledy vy-
vracy.

c.) Filip. III. v. 19. Církev Boží gest Brá-
ho / a Slava v Mírkostech gegich/ kterí
o Zemské věci stojí.

Můželi se Člověk v na Dáblu Mod-
latřsko dopustiti?

O všem A to předně Spůsobem pa-
trijnym / gako od Bohaniú / kterí Diabulum
tvých Modlach slaujili.

1. Kor. X. v. 20. a od Číarodejnjkům / kteríž
nečistemu Duchu čest oddawagi; v od givych
Lidi / když Diabla včarovani / v věsceni/
a v givych věcech na pomoc berau; Potom
Spůsobem strýchym / a to od všech / kte-
ří všetečně a svewolné hřessi/ tak genu v
stučku slauji.

Dñm. VI. v. 16. Zdaliž newjte / že komu se
vydavate z a služebníky k u poslušenství/
joho gste služebnícy.

Která

Ktere gest negobecněgss Modlatřský/
zněčež v gina všecta počazegi?

Kterebo se člověk sam na sobě dopauští/
t. g. když sebe nadevšesko miluje / atak se
sameho z a Boha představuje.

Po čem se pojnavá/ to ne slusne sebe
sameho milování?

Po tom když člověk chvalu věcích věiněne
sobě připisuje / sive inoch a moudrosti se dů-
věruje a zwlaſti / když imagerewšech věcích
slavu Boží / a vykonávanj všeile Božské
že cyl neypredněši a neyposledněgss. t. g.
neywěssi / sobě slaveti / na to misto sebe sa-
meho vyšlawuje / t. g. svau Slavu / vjí-
tek / rozkoss / wluh hleda / v ztakoweho domu-
knutí všecto sobě k dobremu vykonawa/
a na slavu Boží zapomijna.

3. Kn. Mogg. VIII. v. 17. Nečíkey v Srdci
svém: Moc ma a syla Ruky me spůsobila
mi tato Zboží: Ale pamatu na Hospo-
dina Boha svého; nebo On dawa tobě
moc kdybywanj Zboží.

Dan. IV. v. 27. Zdaliž toto nenj ten Babi-
lon / veliky / který sem ga vystavěl mo-
cy sylv sve / aby byl stolice Království/
kozdké slavy me? Dñm. II. v. 22. v Oba-
vnosti mage Modli / svato kraděže se dopau-
stí.

O prvním V. Přikazaní.

stis t. g. kraděš Bohu/ co gest geho. To se o takových muže ijcy.

Můželi se také ro duchovních věcech stati?

Ovšem. Předně když se Člověk na svou Zaslubu spoleha/ a domnava se/ že genu Bůh něco z povinosti dlužen gest; Potom/ když Bohu slaví sam pro sebe/ ana svůj vlastní Výtek Zelení sive ma.

Odkud pochází takové modlařství mítování sebe sameho?

Inash pětirozene slazy/ a z padu prvních Rodičův/ ze cheti Bohu rovní byti.

Co tahne za sebou?

Všech gine hřichy; Nebo/ když Člověk sam seve především věcni miluje/ tehdy potom neužívá všechn stvořených podle vůle/ a živjení Božího/ než gak geho pětirozenní wůly gest negpřiboeněg. Darva se od tuk znati ve všech skutečných vlastní slava/ Výtek/ Rozkoš/ Wůle/ což gest Pramen všech Nekadův a zlých Skutkuw.

Co se tedy vohlédava od nas/ cheemeli podle Prvního Přikazaní Život westi?

Zapření nas samých. Proto v P. Kryštof tuto Regulu svým Dcedlnským předložil.

O prvním V. Přikazaní.

Mat. XVI. v. 24. Ebceli kdo za mnou přijti/ zapříj sebe sam/ vezmi Kříž svůj/ a nasleduj mne.

Na takové Zapření/ co nasleduje?

To je dekud Člověk sebe sameho zapjra/ potud do toho řádu vstupuje/ v němž gis za tým/ Boha vprimě miluje/ geho se bogu/ a v něho dausa. A v tom nevětší překážku čim člověka nepočádne milovaný sebe sameho/ genž gest nevětší Přikazaní Prvního Nepřítele/ a gako neprvouj/ tak v nezagňejší Modlařství.

Po čem mnou poznati/ marni tolko Boha za Boha/ cili vězym alejim v Modlařství?

Když se zkoušugi a neywice po všechen můž Život pracugi/ čeho neywice žadam/ oč se neywic staram/ koho neywice poslaučam/ v toho daufam/ koho miluji a předřim se/ Bohali/ cili mne sameho neb ginho Stvořenj.

Nac' iehdy Bůh v tomto Přikazaní konečně cili?

Na to/ aby On tím/ čim gest sam všebe/ totiz nevyšším dobrým/ v w Erdych nashič byti mohl/ tež za to od nos požnan/ wajen ačen byl: My pak genu se

O prvním B. Příkazaní,
netoliko sbírky/ v tež nevblahoslawenégsi Ži-
ivot měli.

Jak se to stáva?

Když nic gineho nemilujeme/ nicého se
nebogjme/ vnic gineho nedaujame/ mimo
Boha. To gest nevblabeslawenégsi Život.
Dobro tím se Duše spokoguje/ a kopečinu-
ti pěchazy/ když w Bohu nalezla wsecko
dokonale/ co gen pojazdati muže. Doproti
pak milujemeli ně cto nad Boha/ aneb ga-
to Boha ic. snadno se odtrh hovorova/
Starost/ Zarmutek v gina ssažení mysl/
která člověka velice turbuje a stromucuje.

Saký Přídavek stogi při tomto
Příkazaní?

2. Kn. Mogj. XX. v. 4. Neučiněs so
bě Rytiny/ neb Obrazu/ ani gakeho Podo-
benství těch věc/ které jsou na Nebi
svrchu/ ani těch/ které na Zemi dole/ ani
těch které jsou w Wodach pod Zemi. Ne-
budeš se gím klaněti ani gich cítit.

(A tato Slova podle smyslu Žavajzgi nás/
gako vyklad Prvního Příkazaní: Ale po-
něvadž sama věc/ v samém Příkazaní gest/
není potřebné Slova tvždy opakovati. Nie-
bo kdo wsecko Modlařství Zakazuje/ ten k
Modloslužebnosti Obrazům nepětvoluje.)

Co

O prvním B. Příkazaní.

67

To gest w těcto Slovici Zapovědino?
Ne Obrazy děloti/ a nebo inži/ ale Mo-
duh činiti inži a ctiti.

Který tedy gest rozdíl mezi Obrazy
a Modlami?

Gak dlanivo Obraz gen co Pamatka/
neb Ozoba zustava/ gest colike paulky O-
bráz/ a rokový inži není Zapovědino:
Gehly pak se děla a představuje k tomu
vyl/ abu se mu Poklona dala/ a gafakoli
Služba a pecta čimila/gíz se stava Medláu.

Mohauli Obrazy v w Chramich byti?

O tostem. Nebo to mdej není zapovědě-
ne. Sam Bub v w Starém Zákoně w
Stanku Vimluwy a w Chramě některe
Obrazy/ e.g. Cherubiny ic. postavili po-
ručil.

Kčemu Obrazy mohau slaužiti?

Gednak k zewnskéni Ozdobě gednak k při-
pomínanji Historických věc.

Cjm pak muže se statí gegich vživans
nestažne a neprawe?

Když ge Čjlověk cti/ před nimi na Ko-
lená pada/ge wzywa/gim některou svatost
připisuje/ a nebo myslí/ že Služba a Mod-
litba před nimi vykonana Bubu gest pře-
gemněgsi. Akde/takovore domněnji gesituby lep
bylo žadnych Obrazův nedřjet.

E 2

Ra-

Kapitola IV.

O Druhem Příkazan.

Ktere gest druhé Příkazan?

Me wezmess Smena Pana Boha tvo
ho nadarimo.

Co gest to?

Mame se Pana Boha bati/ a geg milo
wali; abychom strze Smeno geho nezlece
cili/ kriwé nepřisahali/ čary a kauzla nepro
wozowali/ nelhali a neoklamawali: Mo
(to giste gmeno) we wsech protiebach na siach
wzhywali/ gemu se modlisi/ geg chwalili a
gemu dekorwali.

Co se tu rozumij strze Smeno Bojj?

Buh sam a.) geho Wlastnosti b.) Skute
ky a Dobrodin c.) Bojj a Znamost d.) Bo
jj rokaz, e.) Bojj wzynan a pocta f.) Bojj
pomoc g.) Slowem: Wsiecko/ co o Bo
hu/ geho Wlastnostech re, dobre a prave
ma y muije inluweno byti/ a strze co slav
yne a düstogne gest Smeno Bojj / je e.g.
Buh gest wěeny/ wsemohauay re, který
nas strwořil/ mykaupil re. h.)

a.) Ger. XLIII. v. 26. Až ga přisahani strze
Smeno sive welike/ co se w i. Mogj. XXII.

v. 16,

- v. 16. tak to vyklada: Skrz sebe sameho
přisahal sem.
 b.) Gakej gsau e.g. Wěnost/ Whemohauenost
Sprawedlnost c.) Düstognost. re.
 c.) Gako gsau/ stworenj/ zdržovanj. Oszenj/
a Sprawowanj; Wykaupenj Poswěcenj re.
 f) tomu od Boha spočadane prostědky/ gako
gsau/ e. g. Słowo Bojj/ welebne Swatosci.
 d.) Gak se nam wswem Slowu zgewil/ Jan
XVII. v. 6. Oznamil gsem Smeno tve/
t. g. tve poznani Lidem sem zgewil.
 e.) Ger. v. XIV. v. 14. Proroci ti Lej pro
rokuj we gmenu mem/ t. g. na Rokaz
mug gesso sem ga gich neposlat.
 f.) Mich. IV. v. 5. My choditi budeme we
gmenu Hospodina Boha nascho na wěky
wěku.
 g.) I. Kn. Kral. XVII. v. 45. Ty gdesse ke
mne s Mečem a s Kopjem a s Parvezau/
ale ga ktobě gdu we gmenu Hospodina
Zastupū.
 h.) Mal. I. v. 11. Od Wychodu Slunce až k
Zapadu velike bude gmeno me mezy na
rody a na wsselikem místě pŕimashno bude
kaděn Smenu memu. w Zalm. XLVIII.
v. 11. Gakoz gmeno tve/ o Boje/ tak v
chwa-

Chwala tva až do končin Země / Pravice za-
giste tva plna jest spravedlnost.

Co se v tomto Překazaní věkazuje?

Po světování aneb pravé výjivam Bo-
žího Člena

Gak ho posvěcugeme a pravé výjivame?

Když ho v každe potěbě vzhývame/pro-
syne / vyznávame / chvalime a genu dí-
ky vzdávame.

Co gest Člena Boží we všech

Potěbach vyzvati?

Gest Ochrany a Pomoci žadat / gakojto
v toho od něhož sameho nam muže spomo-
ženo být.
v Žalm. L. Výzvěg mne roden slaujenj/ vy-
zvnu té / a ty mne budeš slavit.

Co gest prosyti aneb modliti se?

Gest v kdy negmí výplastení potěbě
postavenj / od Boha prosy i / co k geho slá-
vě / k násemu v násheho Blízijho / výzvu
gest potěbne.

Efez. VI. v. 18. Všesilku modlitbu a Pro-
bau / modlte se každoho časti tu duchu / a tu-
kom bedlivu budte se všich vstavěnosti a pro-
senjmi za všecky svate.

Proč se mame modliti?

Nekoliko / ab / sine z pomocy Boží vystel
mě

meli / než také aby sine my Lides Modlitbu
Boží welebnost a hognau dobrotu vznali v
vyzvali / Boh pak strž nassi modlitbu / a
gegi milostivé vyslyšen / Zwelebowan a
člen byl.

Co gest Člena Boží etiti?

Gest všecko dobre O Bohu mysliti a
mluviti / všelike potupy Člena Božího se
warowati. (Nebo Potupa Členu Božímu
věněna / tak se od Boha přejjmá / gakoby se
genu samemu stala) zwlaſť v s nebezpe-
čenství Štattu a Života před světem
Boha a geho Prawdu vyznati.

Mat. X. v. 32. Kdožkoli vyzna mne před lid-
mi / vyznám v ga gey před Otcem svým /
kterž gest v Nebeskou; Kdožby pak mne zo-
pěl před lidmi / zapřjme bo v ga před De-
cem svým / kterž gest v Nebeskou.

Řím. X. v. 10. Srdcem se věří k Sprave-
dnosti / ale Vstup vyznání děge se křaseni.

1. Pet. III. v. 15. Hotovu budte výdycky k
vydaní Počtu všesilku kdožby od was po-
žadal Spráwy znaděge te / kteraz gest v was.

Co gest Boha chvaliti?

Gest se sameho / v všecko sive opowr-
howati / sléchowati / za nic nedřjet; na-
proti tomu tu we všech věcech říkav se

Slavu / Moc / Moudrost / Spravedlnost
a Dobrotu Boží vznawati / Boha proto
w Srdy swém draze wožiti / slory / dwa-
lami / Psiukami geg ostanowati a.) tak
potom w život světig gemu ke Čti westi, b.)

a.) Zalm. LXIX. Buduť chvaliti gmeno
Boží s prospěvem a welebiti ge s
děkováním. A bude to přejemnější Hospo-
dinu / nejly Will neb Dolek rohaty s roz-
delenymi kopny. Tob. XII. v. 6. Zagne
zagiste tvécy Kralovství / dobre gest struvatit/
ale Štuky Boží magi se slavně vychvalo-
vat a oznamovatí.

b.) Mat. V. v. 16. Tak Svět' Světlo wasse
před lidmi / ať vidí Štuky wasse dobre/a
slavi Otce wasseho / genž w Nebeských gest.
II. Kor. VI. v. 20. Oslawujtež Boha Zelem
svým v Duchem svým.

Filip. I. v. 10. 11. Abyste byli vpříym a bez
vraži až ke dni Krystovu / naplněn glouce
Dívocem spravedlnosti / kterez nesete řeče
Ježi Krysta k slávě a k chvale Boží.

To gest děkovatí?

Gest Srdeční vznati a vyzkem u vznati
ta minohu Dobrodní / která Bůh nam v gi-
nym prokazal / a gestě prokazuje ; a za to
se před Bohem Zpovitnosti postaviti a geg
Zvelebovati

Zalm.

Zalm. L. v. 23. Kdož obětuge Obět Dékování-
ní tene' mne vctj. Item: XCI. v. 1. 2.
Dobre gest děkovati Hospodinu / a chivalu
pro pětovatí Gmenu twemu / o Nevyšší
Zvestovati každeho gjtra milosrdenství twe/
a Pravodu twau každe Roci.

Filip. IV. v. 6. O nic neburste pečliví / ale
we wšech těch řeč modlitbu a pomíjenau
žadost s díky činenjm prosby wasse Ina-
me budte Bohu. I. Thess. V. v. 17. Bez
přestaní se modlte / ze wšebo díky čině :
Neb ta gest twile Boží w Krystu Gejissi
při was.

Sake Čtnosti z tohoto Příkazan pocházejí?

1. Pilne Přisina Swateho čteni / poslau-
chaní a rozgínam / gakožto nevýčetnější
Gmena Božího posvěcovanj / poněvadž z vj-
sina Swateho w wšemini gineniu se naučiti
intjeme / e. g. kterak bychom s Gmenem Bo-
žím dobře zachazeti meli. Jan. V. v. 39.

Zalm. I. v. 1. 2. Blaboslaveny ten Muž kte-
rij nechodi po Radě Bezbožných / a na cestě
Hříšníkům nestoji ic / ale tu Zakoně Hospo-
dinovem gest libost geho / a w Zákně geho
přemysli Onem v Rocu

2. Bedlivé rozwajowaní wšebo toho/
wneimž Bůh sebe v svau Dobrotu nam

Lia

Lidem w Znamost vrozuje / e. g. je nam
v wsemu Stwořer dobře čmil / činj, v činitj
bude, kenz e. g. Slunce na geho rozkaz svjti ic.
Abi sine w tom we wsem Swědecicj ge-
ho maudrosti / mocj. Dobrom ic. pozna-
wali / a geho za to chwalili a welebili ic.

Rim. I. v. 20. Remiditedne węcy geho hned
od stwořenj světa po węzech včinnych ro-
zumem pochopeni bywagi/totiz ta geho wę-
čna moc a Božstwo.

to Žalm. III. v. 2, 3. Welike Skutky Ho-
spodlnosty / a patrnej wsechném / kteriz w-
nich ljbost magi. Slatwne a překrasne djo
geho / a spravedlnost geho Gustawagicy na
velky. Žalm. CV. v. 1, 2. Oslawujte Ho-
spodina / oblasujte gmeno geho / oznamug-
te mezy Narody skutky geho. Zpivwegte ge-
mu Žalmu / wprozowugte gemu / romzlau-
wegte o wsech diwonych Skutekych geho.

Confer. Psal. XCII. v. 5, 6, 7. lt. CLXV. 3.

3. Česse Bebenj / ktere bez wsebe klamu a bli-
du nalezi zadržeti a zachorovati / pědně / wsem
Kazaelum / aby Oni swym Posluchacum
nic gineho / kromě prawe slwo Boži pěd-
kladali; a) Potom / wsem Křesťanum / aby v
Oni w mocy wse - obecneho Knežstwa spo-
lit s sebau - wseho Blížnjeho w prawidě w-
ziewali / b.)

a.) i. Tym. I. v. 13. Měgj gisty Překlad Zdra-
wych Něcij / kterej w slýchal odemně v Bj-
ře a w Lasek kteraz gest w Krystu Gejjissi.
Wyborneho toho Pokladu osřibeg / slze
Ducha Swatého přebýwajcymo wnas.

1. Pet. IV. v. 11. Mluvili kdo / mluvij gako
Něci Božj. 2. Kor. II. v. 17. Negline gako
množ Cyzolozijev Slovo Božj / ale gako z
vprěmnosti / gako z Boha pěed Oblíčegem
Božím o Krystu Gejjissi mluvjce.

b.) I. Pet. II. v. 9. Vy gste Rod wtywolenij/
Kralovstě Knežstwo / Starod svaty / Lid do-
byty / aby ste Zwěstowali etnosti tobó / kteryž
was povolal ze tmy / tu předivne světlo swe.
4. Směle Prawdy Nebeské wyznanj / v
w neywětšim Nebzpěciw; O tom gis
mluveno.

5. Dobře Prjsahy vžiwam; O tom hned
neco wjee.

6. Wszechho dobrého Blížnjemu Žadanju;
Euk. X. v. 5. Do kterehožkoli domu wegdetes
neyprve ēcete: Pokog tomuto domu.

i. Kn. Krol. XXV. v. 6. A ēcete gemu tak-
to: Zdrav bud a Pokog tobě / Pokog do-
mu twemu / a wsemu / což maš / Pokog.

7. Sjibu vāneneho splnění.
Žalm. L. v. 14. Obětug Obět' chvaly / a plí
Neywyššimu stve sjiby.

Kazat. V. v. 4. Když věníl slib Bohu / neprodlewey bo splniti / nebo nema hbošti w blaznjch cožkoli sljbjš / spln. Lepe gest aby nesliboval / než aby sljbe neplnil.

Co se w tomtu Překazaní zakazuje?

Zle a daremne Božjho Směna branj a vživani.

Aterak se to děje?

Když Člowěk Směna Božjho vživiani zanechowa / nebo zle to vživa / a nebo z se-dec / gaf slussi gemu se nemodli / to neuvelebi / gemu díky nečini. Item: Když Slovo Božj nemiluje / na Skutky Božj nepozoruje / gest nedobraviny / při věci cístečno přednassenj / božlavny pěi nebeske Prawdy wyznam / zvlasse / když samym skutkem Směno Božj běže nadarmo.

Šak tedy Směno Božj na darmo
brano bywa?

Sednak: když se Směno Božj Směno Kryštovo / neb Slovo Božj bez naboznos-ti a větivosti vživa / mluví / čita neb poslucha; Sednak Zlořečením / pěšabanjem / čarotvánjem / lhanjem a oklamáwanjem,

Šak seze Směno Božj Zlořečime?

Když Bohu / geho Slovu / svatostem / Dobrodinjem / Krvi Kryštově / geho Ra-nam

nam a Mukař rauhame / aneb gitnym od Boha / a pod Směinem Božjim zle winsfugeme.

Jac. III. v. s. seqv? Dazyka žadny z Lidi řetití nemůže: tak gest nestrotedlné zle pln gsa gedu smrtedlného. Ojm dobročečme Bohu Otcey / a gsm v Zlořečejme ēidem ku podobenství Božjmu sworeným Zged-něch a tých vst pochazy dobročečenj v Zlo-řečenj. Ne takť ma byti Bratři mogi.

Zadnějž Zlořečenj není dorvolene?

Pro nas samých žadne / a.) pro Slovu pat Božj / ne z žadosti pomisty / než z horlivosti / Nepříetelum / Božjim nenapravite-dlnym gest swobodně zlořečiti / t. g. Šaud Božj a Pokud Živěstowati / a Božj Zlo-řečenství na ně skladati. b.)

a.) Rjm. XII. v. 14. Dobročeče a nezloře-čte. 1. Petr. II. v. 21. Krystus trpěl za nas/nam povzustavim Přiklad / abyhom my na-sledowali slepěgi geho ic. kteryto když mu zlořečili nezlořečili / trpělo / nehrozyl: ale po-raučel to mu / kteryž spravedlivě saudi.

b.) 1. Kor. XVI. v. 22. Gestlije kdo nemiluje Pana Ježu Krysta budž proklaty: Maran-atha. Elizeus take 2. Kn. Kral. II. v. 24. David w Zalm. LIX. v. w gi-

nych

ných ve gmenu / Hospodinowem Zločecilis/
t. g. z Rokazu Božjho Zlostníkum nekagi-
cym a Zatvrdilym Potutu Bojskau Živé-
stovali;

Gak srze Omemo Božj nadarmo
přisahame?

Když a nebo srze toho / ktery nem Bohem
přisahame. a.) a nebo falešně přisahu čin-
me / b.) a nebo Přisahu dobré věněnau ne-
držíme / c.) a neb že věněnau držíme a
tvrdíme / d.) a nebo ginač bez potřeby něco
gmenem Božím potvrzujeme. e.)

a.) 5. Kn. Mogž. XI. v. 13. Hospodina Boha
siveho batí se budeš / a gemu slaujíti / a ve
gmeno geho přisahati. Mat. V. v. 34. Pan
Krystus poručil / aby sme neprisahali všeslu-
gak: ani srze Nebe / neb stolice Boží gest/
a ni srze Zemi/ nebo Podnož geho gest: ani
srze Hlavu svau Ergo ani srze dussi
svau ic.

b.) 3. Kn. Mogž. XIX. v. 12. Nepřisahente
krivě ve Gmeno me/ aniž kdo posklivnug
Gmema siveho: ga gsem Hospidin.

c.) 4. Kn. Mogž. XXX. v. 30. Gestisjeby
někdo Slib aneb Přisahu věnil Hospidinu/
Zavazkem zavazuge dussi svau nezruši
Slova siveho: podle všepeho / což rovnlo z
vst geho / včinj.

d.) Gak Herodes řeč zapověděnau sibil totiž
hlavu Janou / Mat. XIV. v. 18. seqv? a
wtom hřesil wje/ že tu prisahu nerušil. In
malē promissis rescinde fidem: in tur-
pi voto muta decretum. Isid. I. 2. Soli-
loq. c. 10.

e.) Syr. XXIII. v. 19. Prisahati nech' než-
wykagi vsta tva / a gmenovati Boha nepři-
wykleg. Nebo gak; Čelestinu/ kteryž vsta-
vieně bywa bit/ modřin neubywa / tak kdož
přisahage/ Boha vstavicieně gmenuge / niko-
li nebude čistý od hřichu.

Přisahat tedy není proti svědomí?

Není/ kdož Boží Slawa a Blížnjo po-
křeba vyhledáwa / z wlaſſi/ když Brch-
nost wzklada/ aby Prawda Poznaianá a
potvrzena byla.

Nebo v sam Bůh přisahal Žalm. CX. v. 4.

Ger. XXII. v. 5. y Krystus Syn Boží.

Mat. V. v. 18. Luk. XXI. 32. Angele. Dan.
XII. v. 7. Abraham. Gen. XXIV. 13.

Při kterých věcech slussi přisahati?

W Možných/ w dobrých a slusiných/ gte-
slych a spravedlivých/ y wažnych a pe-
čebsnych.

Gak Gmeno Boži nadarmo byta brans
Čarovánjm?

Rydi

Když se Vídě a nebo zgewné s Dablem
svažíti / a Blízjnemu ſtodi činj / a nebo te-
gnim spisobem gmeno a ſlwo Boží na-
darmo berouce zehnagi / wifſit / hadagi / ja-
klmagi / ic.

5. Kn. Mogž. XVIII. v. 10. seqv? Nebude
nalezen w tobě wěſtēc / ani Planetník / ani
Lonič / ani Zalkinac / ani Hadac / ani Čer-
nokněžník / ani od mrtvých ſe deptawagacy /
nebo ohavnost gest Hospodinu / kdožkoli to
činj.

Kolikere tedy gest Čarowaní?

Zgewne neb patrne / a tagne neb subtylné.

Co gest zgerone neb patene?

Když ſe kdo Dablu naſtrže oddawa / Boha
a geho milosti y gejich Proſhredku odpreſa-
hawa / a ſtrze geho Radu y Pomoc gleſtut-
ky wykonawa. i. Kral. XXVIII. n. seqv?

Co gest ſtevte a ſubtyne?

Gest wſſeligata Powěra / když Člowěk
Boží ſlwo / Gmeno / modlitbu a tém po-
dobne wěch / k nepřirozenemu cny a konci/
e. g. k odhanění nemocy / k vhaſenj obně / k za-
hanění Obludu / k wyzwědeni tagnich wěv / k
wphledaní neb poznouſi dosažení něčeho ſtra-
ceneho kſatwrenj ſwebo Čela (abo ſebo Zbrog
nechytla) / k zapamj Ručenje ic. Ze vživa;

Aneb

Aneb na gmy Spisob to ſtrze Gmeno a
Slwo Boží wykenuare / ktemu nech dano
a zgeweno / jako když mnozý Čwang. Švat.
Jana na ředule na psane na Hrdlo zaheslegi/
ic. Blíž zagiftě nedal nam Šlawa ſweho
Kromi / abychom nym nemocy Čela hogit/
ale kždraví Dusse a wěčnemu Špasenj to
vymvali.

Šak Gmeno Boží na darmo byta brano
Lhanim a kłamanjm?

Když kdo pod bleſkem Božího Gmene a
Šlawa / ſalesne včenj roztruffuge / aneb
drahe Gmeno Boží vſty teliko epakuge / a
wſtecko gen kza ſtawaj Bludu ſweho / a
k ſtode Blízjnho činj / a z Šlawa Božího
jert písobí.

Ktere teda a gake Lhanj ſe tuto rozmí?

Neto, když člowěk wobecenem obcewanj ſ
swym Blízjnem podwodně zochazy / (to při-
naleži k Dinemu Příkazaní) / už když čowěk
we gmenu Božím / a w duchownich wě-
zech lje a klate.

Šak ſe to ſtawa?

1. Faleſnym včenj a neprowym Písina
Šwat. wykładanjm / když Člowěk a nebo
sam to giste wynaſſi aneb rozblassuge proti
Smyslu Duchu Šwat. ſem teby přimaleži w-

ic.

82

sseliké Rácyštvo a o mylna Boží Služebnost a.

2. Pokrytstvím/ kdož Čloměk n sive zlosti pědec se Bohem člubí a s Bewnitční poslou Boží/ gesto srdeče pětominne nem/ svau Bezbožnost, Překrywa a ozdobuge. b.

a. Ezech. XIII. v. 6. seqv? Vydagi marnost a gegich hadanij pauha řež. Nikagi/ pravuj Hōpodin/ gesto gich nepostal Hōpodin ic. Pročež takto Prawi Ponovonj Hōpodin: Proto/ je miuwic to/ zčehož nie nebude/ a řež zwěstujete/ ay ga sem proti vam.

Gal. I. v. 8. Bytchom pak v my/ neb Angel s Nebe kažal vam mimo to/ což sine vam kažali/ profleky bud Conf. I. Tim. VI 3. 4.

b. 2. Tym. 3. 5. Magice Spisob pobožnosti/ ale moc y gegi zapirajice/ a od takových se varug. Mat. VII. v. 21. seqv. Ne každy/ kdož mi říka: Pane/ Pane/ wegde do Království Nebeského/ ale ten kdož činj Wily Otce meho/ kterýž v Nebeských gest ic.

Žalm. L. v. 16. Což tobě do toho/ že ty vyprawujess vstanovenij ma/ a beress Smilauwu mau v rsta tva/ poněvadž sv vzal v ne- navist Rázeni/ a Závrbli sy slowa ma za sebe.

Ram cyli/ drube Boží Příkazaní?

Aby sine se k jmennu Božímu a geho zgewenj přeslussně zachowali/ a to v Slovny/

y Skutky posvěcovaní. (Na to zapomijnagk mezo ginimi v tito (1.) kteří nad potupau Čmena Božího nic nehorli/ a negau ani studeni/ ani horec. Zgew. S. Jan. III. v. 15.

(2.) kteří ac v mohau/ vissak rauhani a zlegme- na Božího utrhanj netrestagi; (3.) kteří bez rozumu pro Boha horli/ a to/ co On/ ani ne- nařidil/ ani neuž proti Slavě geho/ zastava- gy/ a tak zwlastního zdani Službu Boží vy- myslili/ Ezech. XX. v. 31.)

Sakau Pohrůžku Bůb ktonuts
Příkazaní přidal?

2. Kn. Mroz. XX. v. 7. Nenechá bez pomsty Hōpodin toho/ kdožby bral Čme- no geho nadar mo.

Proč stogi věi něm tato Zwlastní
Pohrůžka?

Poněvadž obecně Hějch proti Příka-
zanj tomuto spachany/ Lide za malíčku
věc pokladají; Abi teda teho se warowa-
li/ chel Bůb tu zwlastní Hrežbu přidat/
a Lid co na vzdě zdržovati.

Kapitola V.

O Třetím Příkazaní.

Ktere gest třetí Příkazaní?
Pomni/ aby den Swalečny světil.

To gest to?

Maine se Pana Boha batí / a geg mi-
lowati / abyhoim Běení a Kazanj Slova
jeho Swatého nepotupovali a nezanedba-
vali: Ale ge za svate měli / radi poslau-
chali a gennu se vělli.

Který Den Swatécní Bůh neypew
vstanovil?

Sobotu a nebo Den odpočívání od prá-
ce tělesných a wezdegsyčích / také v Hřichův
svervolných.

Kéemu Bůh tento den vstanovil?

Aby Vše sedmeho dne od práce od počí-
wali / ten poctam Božím posvětili / a od
všech hřichův se zdržovali. a.)

a.) 2. Kn. Mogj. XX. v. 9. Sest dñi pracovati budess / a dělati všelike Dilo sve: Ale
dne sedmeho odpočinuti gest Hospodina Bo-
ha tveho: Nebudess dělati w ném jadneho
djla / tu v Syn twiug v dcera tva / Služeb-
ník twiug v Horugdo tve / v Přehozyc.

Proč pak my Křestane / ne Sobotu / ale
Vnedělí genž gest první den po so-

bět svéjme?

Proto / že Sobotu světití tím spisobem
a vlastně w ten Den / který Žide světili/
byla Ceremonie / samym Židum vlastní/

a to/

a to / aby gjm byla znamenij / kterumby se
Vše vpomenuli o stvořenj Světa / že Vše
za sest Oni Diebe v Zemi stvořili / sedmeho pak
odpočinul. 2. Kn. Mogj. XXXI. v. 16.

Miy pak Křestane gij neglme zavazanj
k přijetímu Mogijsowé soboy záborom/
proto / že Apoſtolowe / kteří vull Kryſta
Pana Znali / a we wšem od Duchu Swatého
čízenj a penězování byli / Sobotu z mě-
nili a všelikou Slawu Soboty Židovské/
na druhý den po Sobotě přeneli / a to / že
Pan Kryſtus vrento den zmršivych roſtal / na
Apoſtoly Dary Duchu Swat. seskal a odcudí
y Den Paně nazvan gest. Apoc. I. v. 10.
I. Kor. XVI. v. 2. Stuk. S. Apoſt. XX. 7. 8.

(D) přirozeny jagistě Zakon te v d všech lidí
vzhledawa / aby gistebo dne vyodpecinuli / k
službi Boží se schazeli / plně se modlili a Boha
chvalili ic. ato gest Genus neb Morale, ktere
všechmy z idj zavazuge / že Dengden w Tydni
dlužnj gsau k odpočinuti / a k Službam Bo-
žím oddělit / od domacích a světských Obča-
du se zdržeti / do chremajden obecneho pří-
douce / slovo Boží poslouchat / a co k svěcení
Soboty přimaleži vykonati. Ačkoli pak Po-
božnji Předkovor nassí který kolivk w Tydoci
den / svobodni byli k Sobotě obratit roſtal je

na Pamatu Slavneho Smrtvých všianj Krystoweho / z wlaste' prvnj den po Sobotě Židovské / k tomu spocadali / Zegmena je sam Spasitel Krystus Ježiſs všianse tento den svým w zkríſeném posvětil.

Mameli mimo toho wice Swatku? Od Boha nam nenj wice / kromě geden/ totuj / Den sedmy poručen / Ale od Cyrkwi nosledujcich časůw / wice Swatku gest spocadano / e. g. Vanoce / Velika Noc / na Nebesa w staupenj / ic. ktere gedenkaž mo dobrovolně světit pro Zachowanj Pokoge w Cyrkwi.

Proč gau tyto Swatky spocadane? Aby se Lide w počadku slusinem Historii svate veili / Dobrodinj Boži sobě zvláſte pěripominali / a za to Bohu zegmena děkovali.

Mohau se Apostoloske v givych Swat- tych dni světit?

Mohau / ale ne Swatym / ktery mkoliké Et / než samemu Bohu / a to / poněvadž Den zasvěcovati gest častka Služebnosti / ktera samemu Bohu přinaleži.

Proč teda mame / a mužeme gesmetit? Aby sine Počadef slusiny w Cyrkvi Za- hivali / Dary / ktere Bůh w Swatych Slo- jil /

jil / sobě w pamět vwozowali / za Dobro- dim / ktere Cyrkwi Bůh strze ně propugcíl / dě- kowali / a gegich / Wjru / naděj / slalom / tr- pělivost nastadowali.

Hebr. XIII. v. 7. Zpominegte na Wúdce sive kteřij wam mluvili Słowo Boži / gegich- to Obcowan galv byl cyl / spatrugice / na- sledujcęs gegich Wjry.

To nam Lide / vtomto Příkazaní třetjim gest poručeno?

Posvěcen Dne Svatečního.

Wěrem / aleži toto Posvěcen?

W Swatych Nebeskych a Božskych wě- cech cely den trawiti / takowym den od osta- njich oddeliti / a Bohu samemu k slavě / a geho službě geg oddati. Odpočin / odlož twe dilo / aby Boži ročobě bylo.

Dato Služba w den Svatečni / kde se má konati?

Obeňe w Cyrkwi / a zvláſte w Domě.

Co se od Člowěka z Strany Obeče Služby vyhledawa?

Aby se gedenkaždy s Srdečnym připrava- wowanym / předsevzetym / a wzywanym Boha / w Křesťanskem shromajděn pestra- wowal / a) tam bez wesselikeho pohoršení slovo Boži poslouchal / a to ; Ost Kazatel-

stých / co slovo Boží pětgal / b.) na všecku
předložene pánly pozor eul / a co nachází po-
těebne k svemu vzdělání / k potěšení zc. sobě
Přimlaštňoval / c.) Belebne stratosvýjimal /
Pozechnam! Hospodinewo výravu pětigimál /
a všecko nabejman Modlitbu zaútral. d.)
a.) Eccl. V. v. 1. Ostatkem Noby lwe / když
gdeš do Domu Božího / a přicházeg abyš
poslouchal. zc.

Zalm CXIX. v. 18. 19. Tu milost včně s flu-
žebníkem svým / abyš dokudž gsem živ/
ostříhal slova tveho; / Otevřeš Oči met
abyš spatoval dívny wěcy Zakona tveho.
Ezg. III. v. 16. 19. Cap. VI. v. 1. 19.

b.) Zalm. XXVI. v. 6. 7. Postavuji se při
Oltáři tvoem Hosподine: abyš té chvalik
a vyprawoval všecky dívny slusky tve.

Luk. V. v. 16. Kdož was slvssj mne slsšj / a kdo
wami pohrda/ mnau pohrda: kdož pak mnau
pohrda / pohradat cím / kdož mne poslal.

z.) Thess. II. v. 13. D my dkyž činjme Bohu
bez pěstaní / je pětigové slovo Boží / kteréž
ste sloufeli od nas pětigaliste / ne gako Slovo
Lidství / ale (gakož správde gest) gako
Slovo Boží / kterýž v ýslo sve písobj w
was měřejcých.

c.) Luk

c.) Luk. XXIV. v. 23. Zdaliž Srdce nasé so
nas nebořelo / když mluvil nam na cestě/
a když otrvral nam Psjma?

Skut. Apostl. XVI. v. 14. Gedna pak jena
gmenem Lydia Bohabogjen poslouchala:
gejzí řeče otvřel Pan / aby to vštině rozsu-
zovala / co se od Pavla pravilo.

d.) Skut. Apostl. I. v. 14. Ti vysílní Vče-
dníje Paně trvali gedno myslné na Mod-
litbě a Pokorne Prosbě z Ježámi zc.

Zalm. CIX. v. 17. Poněrodaž miloval Zlo-
řečení / nech at' pětigde na něg / neměl lžbosť
v Pozechnam/ nechal te vzdali od něho.
Dostilis gest v Obecniem Shromajdění.

Církewním Služby Boží wykonawati?
Není dosti/ než vyhledawa se to od nas/
aby se v na ginem missie wykonawali.

Kterak se to děge?

Když o slvssenni Slowu Božím pilněj
no ginem missie pětigové slugejme / a) kterak
by sine to w skutečne činění vvedli / rozwá-
žugeme. a.) Když v ginde mimo Chramu
Psjma S. čitame / hýtvame/ muželi byc' s gi-
rym spolu Kčeskihm vobozne Kojmáruvaní
držime / a sampaž sebe z kusugeme / gaf sine
Zevden pominulp stravili co sine-dobreho od
Boha pětigli / gaf se kněmu pohvali / b.)

Když

Když hned toho dne Divotce slyšencho slova Božího vtažené / Blízjnou vtele-
sných věcích napomahame a Vašku Bratr-
skou k potřebným prokazujeme. c).

a.) Skut. S. Apošt. XVII. v. 11. O Dnych s
Berry se píše. Ti přigali Slovo Boží
se vši chtivosti / na každý den rozwajugice
Písma/ taklby tvrčevy byli.

Gal. I. v. 22. 25. Bustej pak činitelé slova/
a Ne poslauchati tolíko/ oklamavagice sami
sebe. Nebo bysliby kdo Poslauchat slo-
wa/ a ne činitel/ ten podoben gesť Muži spa-
čtujcymu obličeji přirozeny svuig tvzrdca-
dele. Vzhledi se zagiste/ v odssel/ a hned za-
pomenul gafky byl. Ale kdožby se vzhledi
vzdokanaly Zákon Svobody/ a zustawalby
tv nem/ ten nega Posluchač zapominatedlny/
ale činitel Skutku / blahoslaweny bude tv
Skutku svém.

b.) Kolos. III. v. 16 Slovo Krystovo přeby-
vejž tv was bobatě se vši maudrosti: Věj-
te a napomjnagice se vespolek Žalmy/ a
Spěvy a Písničkami duchovnjimi/ s milo-
stí Tvrvagice tv Šrdeč svém Panu.

c.) I. Kor. XVI. v. 2. W každau Nedělij ge-
denkaidy zwass sam u sebe slož a zvijreg po-
dle mojnosti.

Slobotu dobré činiti/ čili že? Dussi zachó-
wati/ čili Zatratisi?

Dylož mi krace; aby to bylo Slovo Boží
a Kazanj geho/ za svate miji?

Gest myslit y mluvit y vznat/ je od Bo-
ha pochazý/ je k Bohu wede / a že Vedení o
Bohu/ o geho Skutych a Dobrodinjich w
sobě obsahuge. 2. Tym. III. v. 17.

Co gest Slovo Boží s Radostí poslauchat?
Gest/ když se čita neb kaže pilný na to po-
der dat/ co se tv nem a zněho předklada.

Co gest Slowu Božímu se včítí?
Gest/ když my každý frat něco žejtaný
neb z kazan zahowarwame/ Vjru nabý-
warne / zněho gi roznečugeme/ a wedle to-
ho Život naprawugeme.

Jan. XV. v. 14. Vy Pečatele mogi gste/ včít-
niteli to / coz překazugi vnam.

Syr. I. v. 26. Synu/ gsyli žadostim maudro-
stii/ Bachewey Příkazan/ a Pan gi hogne
vděli tobě.

Co nam lidem w tomto Příkazan
gesť zapověděno?

Russenj a Posskrwněný One Swatečního.
Cim se tento den russia?

1. Rozličnými hřichy/ které v w gine čosy
gsau

gsau zapovědene/ ale vden Švatečny
Zvloště/ gako gsau Objeřství oplzle a mar-
ne mluveni/ v Kartv/ v Kosky ic. Hranj
prochazej ic.

2. s Škutky nassebo Počolanj/ ktere
mame v muzeme všechni dnech urýkonawa-
ti/ ale v Den Švatečny od tyh mame se
zdržovati. 2. Kn. Megg. XX. v. 9. gako
gsau e. g. Prace tělesné/ vyhledávaní Živno-
stí/ studování/ v věcech Švětských/ v gine
podobne včinky.

3. Látkovým kochaním a Obveselova-
ním/ nímžto se obecny neb zvláštny Služ-
bě Boží překážka činí/ a člověk knj nespú-
šobný věněn byva/ gako gsau: Hosťiny/
Kratochvíle/ vroby/ procházky ic. gen k těle-
snemu rožveselení věněně/ Kozprávky/ kte-
re se jíce překážegi v pobožném o Bohu rožva-
žování/ než gina živnosti Rukau prace.

Pro slampy a sprosty vlož v Žežedlnější
co gesti Slovo Boží potupovat/
atak den Švatečny ruskii?

Gest bez potěchy vden Švatečny pra-
cowati/ a.) Belebnau svatosí/ ač v čas při-
sísel/ neugívati/ a nebo bez zkusewaní knj
přistupovati/b.) pozdě do Chramu přicha-
zeti/ rychle a před pojehnatim odchazeti/c.
avisa,

avisa, Lysky ic. v Chramě čitati/ rozmílau-
wati. d.) Slajby Boží gen z gitra wy-
kenawati/ po Poledni pak zlobivě zame-
stkovati. e.)

a.) Ale omi nedbavisse/ odessli/ gini do Wsy sve-
gini po Kupectví svem ic. Mat. xxii. 5.
b.) To císte na manu Pamáku/ Luk. XXII.
v. 19. Skutky sebe sam Člověk/ atak Čleb-
ten gez a ztoho Kalicha pj/ 1. Kor. XI. v. 28.
c.) Žadostivá gest a velice tauži dusse ma po
Synechy Hospodinových/ Srdeč me v Želio
pleše Po Bohu živem. Žalm. LXXXIV. 2.
d.) Dům muž/ dům modlitby gest: Wy ste
pak geg věnili peleši Lotrovskaū/ S. Luk.
XIX. v. 46.

e.) Gedne věcy žadal sem od Hospodina/ teč
vždy hledati budu: abych přebýval v do-
mě Hospodinově po všecky dny života sve-
ho/ v Žalm. XXII. v. 4.

Wšeckoli tedy Peče v Den svatec-

čny gsau zapovědene?

Wšecky ty/ ktere bez potěchy/ anebož ga-
fekoli zlobivosti/ s potupowaním Věadu
Kazatelstvího/ urýkonowane bywagi/ Služ-
bě Boží na překážce gsau/ aneb gme od ní
odtahugi.

Ktere pak činiti gest svobodne?

i. Škuta

1. Skutky nevyhnutečné potřebny / e. g. vznikněli Oheň / Wodu donaseti / zálivati / c. padali Osleň neb Růži do Gamy / odtud ge rov. swoboditi c. a.)

2. Skutky Křesťanské Lasky / e. g. naw-štěwotati Syrotky a Wodovy w Saugens gegich c. Gal. I. v. 27. b.)

Skutky Pobožnosti / e. g. modliti se zpí- wati / Kazanj poslauchati. c.

a.) Mat. XII. v. 1: seqv? Vten čas ssel Ge- žid w Sobotu krze / Obih / Vedenjey pak geho lačni glouce / počali rymjnati klasu a gisti. Farzezowé pak spatzivose řekli ge- mu: hle Vedenjey twogj činj / čehož ne- slussi činiti in Sobotu. On pak řekl gjm: Coj gste nečili / co včinjí Dawid / když lač- nel On v ti / který sním byli? kterak wssel do Domu Božího / a Chleby posvatne gedl / kterých gemu neslusselo gisti / ani tém / kte- ráž s sním byli / než tolík v samym Kněžim.

b.) 1. Kor. XVI. v. 2. Myt. XII. v. 12.

Slusst' w den Svatečny dobré činiti.

Co Bůh brozv Přeslupskum tce- tibo Příkazaní?

Kdožby Soboty possíkvrnil / smrti vmeđe: a kdožkoli dělal vni dilo / vyblazena bu- de ta Dusse z praviceku Lidu sivebo / 2. Rn. Viogr. XXXI. v. 14. Hrozv zvolasťe.

1. Je ge Obněm nařištiwi. Ger. XVII. v. 27. Gestlige neposlechnete mne / abyſſe ſvē- tili Den Sobotni / a nenosily Škemen / chodje ſkze Brany Geruzalemſke w den Sobotnj / tedy Zanjetim w Branach geho Oheň / který z jiře Palace Geruzalemſke a neuhasne.

2. Je ge Slowa ſweho zbaví. Am. VII. II. n. My Dnowe gdau / dj Panotvij Hospodin / že poſſli blad na Žemli / ne blad chleba / ani ſízen Wody / ale ſlyſſenj ſlowa Hospodino- wych. Takje taulatise budau od Moře / až k Moři / a od půl Moře až na Východ bě- hati / bledagjice ſlowa Hospodinova: vſak nenagdau. Conf. Act. XIII. v. 46.

3. Je Neurody dopuſti. Aleg. I. v. 6. Sege- te mnoho / a ſhromajždugete malo: gste/ale nebyvate naſyjeni: Pigete / ale neuhauſ- gete jižně: oblacíte ſe / ale žadny nemujete ſe zahřeti: a ten / kdož ſobě ſhromajžduje mždu / ſhromajžduje gi do Pytlka děravého. Proč ſe děge / dj Hospodin Zastupu e Pro Dum muig / že pusty gest / gesso w geden- každý pečlivy gste o Dum ſvijg.

Co pak ſlibuge Bůb tém / který Příkazaní ſoto / oſtřibagi? Wſecko dobré. Gestlige odvratis od Soa
hp.

hoty nobu trau/ aby newykonawal slobosť
sive w Den swatv mūg: anobrž nazutessli
Sobotu/ Rozkossi/ a swatau/ Hospodinu
Slavonau: a budessli gl slawiski/ tak aby ne-
čimil cest swych/ ani wykonawal/ cosky se h-
bilo/ ani nemluvil слова. Tehdy Rozkoš bu-
deš mjeti u Hospodinu/a vmeduťe na vysoké
mista Země/ a Zpisobim to/ aby výjimal
dödictiv Jakoba Otce swého / Eza. LVIII.
v. 13. seqv. 2. Kn. Rogj. XVI. v. 28, 29.
Eza. LVI. v. 2.

Kam celi toto třetí Příkazání? to gest
Nač Bůh bledi/ když nam den sedmy
světit potavci?

Aby sine strž svěcení tohoto dne/ a strž
takove od gimi Prace zdrženj/ kmitovani
Boha/ k Bazni geho a k dívčíkovani se
gejmu/ tež u k takowemu svěcení včenjen
byli spisobni. My zagistě Lide pro nalože-
ne nam Prace wsesi dnech Starostmi přiro-
zenymi velikau překajku sobě činjme/ je ne-
mujeme pro ně Bohu tak slaujiti/ gako On
wybledawa. Heden teda/ Den mezw sedmi
Bůh wywolil/ wnenž by sme k télesne Robotě
nebyli přiwažani/ než swobodni/ a to/ aby sme
sedmebo dne gen s Bohem se obirali/ gemu od
wszech węc̄ časnych od tahnutj gsouce/ slaujili/

a to gen činili/ wčembý On od nas v wnas
poswěcen čtěl byti. Velike gest to Dobro-
din/ nebo wnenž/ zdržuge se a ukazuje Zpí-
sob kleralby Buih dílo sive w Čjlověku kenal/
a Čjlověk kleralby Brust w duchownych wčezech
bystal.

Kapitola VI.

O Čtvrtém Příkazaní.

Které gest Čtvrté Boží Příkazaní?

Eti Otce swých Matku svou aby tobě
debě bylo/ a aby slauho živ byl na Zemi.

To gest to?

Mame se Pana Boha batí/ a geg milo-
wati; Abychom Rodicůw a Panůw na-
ších nepouporovali/ ani nehněvali/ ale ge-
w v otcitosti měli/ milovali/ gimi slaujili/
poslussni byli/ a gich velice sobě wagili.

Kdo se tu skrej Otce a Matku rozumí?

Neypriwe Přirozenj Rodicovre/kteři nas
splodili/ potom take wšíyckni/ kteři na ge-
gia mjetě od Boha/ weti těch hlavnjch sta-
wich postaveni gsaui.

Ti kteři gsaui?

i. W Duchownym Kazatelowe a Prä-
ceptores. a.)

- a. V Swětsem/ Brchnosti a gegich
služebnici. b.)
3. V Domachim/ Tutorowe a Ochrani-
cove Syrotku. c.)

Otcowe a Matky Čeledni. d.) Wſjickni
Starí Vide wubec / e.) y Dobrodincowe/
gako Otce/ Macecha/Stregickowe zc. wſjickni
tito pod gmenem Otce a Matky se obsabují
a rozumeají / a to / poněwadž my od všech
některu častku te wěrnosti / kterou nam le-
lesní Rodicowe prokazují / očekávati y do-
síavati můžeme.

- a.) Tak Joas kral/ Proroka Elizeuse/ Otcem
gmenuge/ 2. Kn. Kral. Xlll. v. 14. a S-
Pavel svy Postluhače nazýva Synmi/
Gal. IV. v. 19. Elizeus Eliasse Præce-
ptora siveho Otcem tež gmenuge, a Vé-
dmice Synome Prorotky slugi 2. Reg. 2. 12.
b.) Otce mūg/ pohled a wž kus Plasticé sive-
ho w Ruce me re. řekl David k Saulovi.
1. Kn. Kral. XXIV. v. 12.
c.) Tutor (poručník) a Ochrance Rodicum se
přirownawa Gal. IV. v. 1. 2. a Tob. w ka-
pit. XXIX.v. 16. mluví o sobě Vyl sem Os-
tem muzných.
d.) Namana Syrskeho Služebnici Otcem
gmenugi 2. Kn. Kral. V. v. 13.

Sta-

- e.) Starých gako Otce a Matky mjeti/ S. Pa-
wel poraučí. 1. Tym. V. v. 1.

Odkud pak tito wſjickni magi Otcowske
pravo?

Odtud / ze Büh / genž gest sen pra-
wy Otce / z něhož wſselika Rodina na Ne-
bj y na Zemi se gmenuje/Efes III. v. 15. ta-
kowy Počadek na Zemi věnil. A gak
On skrz tyhoto Vlidj některou častku swych
Dobrodin na was wylewa/ tak také y gjin
některou častku sive ej / gak/y dava/ a za
Otce y Matku ge müssim předstaruge.

- Co se nam w tomto Příkazan poraučí?

že mame Rodice w poctivosti mjeti/gim
slaužiti/ poslušnji byti/ ge milovati/ a we-
sile sobě wožiti.

Oak ge w Poctivosti mame?

Když o Stanu gegich dobré smyslime/
w Srdci sivem ge sobě wysoce wožime/slo-
wy y skutky pokorné a vctivě gjin wſtěc
gdeme / wědouce / gaka koliwěk poctivost
neb potupu gjin čimime / že to se w nich dě-
ge samemu Bohu.

Djm. Xlll. v. 1. Nenj Brchnosti gedine od
Boha: a kterej Brchnosti gsau/ od Boha
Bržzene gsau. Eccles. III. v. 8. Skutkem

S 2

y slo-

v slovem eti / Otec siveho v Matku / aby
doslo na té Pozechnam od Ejd.

Gak Rodicium slavime?

Rdyž we všech věcích vžitku gegich na-
pomahame / a gako sine od nich dobre věcy
prigali / tak se gim podobnými odpiačuge-
me / podle nehwětší možnosti gim všecto
dobre činjme.

Eccles. VII. v. 28. 29. Celym srdecem cti Otec
siveho / a na bolesti Matky tve nezapomi-
nev. Pamatuji je sy z nich z plozen: nebo
čim se gim zase odměniš / tak gako Oni tobě
dobré činili.

Gak Rodicium poslussnj gsmi?

Rdyž we všech věcích / ktere negsau
proti Bohu/ gegich Rozkaz Zachowawatne/
podle gegich Rady chodime / a pokud možne
všich gegich plníme.

Efez. VI. v. 1. Ditsky/ poslaucheyte Rodicium
svých tv Panu: nebo' gest to spravedlivé.
Kn. Přiss. I. v. 8. 9. Posluchen Synu můg
ewičenj Otec siveho / a neopausscēg naučení
Matky sive Robot' přida příjemnosti bla-
hov tve / a bude Zlatym Retězem Hrdlu
čivemu.

Dalíž teda we všech věcích Ditsky Rodicium/
a nijssí wypisim povinni gsmi poslussnj
bytí?

O

O wſsem we všech / kterež negsau proti
Bohu/ geho Slovu/a Bliznjo dobroru.
Sve ginače gestli něco proti Příkazaní/ Bo-
žimu poraučegi/ vice slussi/ poslauchati Boha
než Ejd.

Skut. Ap. V. v. 29. a gako dawati eo gest Eysa-
ćovo Cysáři / tak co Vojibo Bohu. (Do-
bě věmili Slubzbeny Saule Krále / že
nechěli na Kožlaz Královský vzhánauti
Rukau svých na Kněži Hospodinovou ne-
winne. 1. Kn. Král. XXII. v. 18. Tovary-
ši tež Danielowj nezblešili/ když raděj se da-
li do ohnive Pecey urvry/ než aby se Obra-
zu Zlatemu byli klaněli. Dan. III. v. 18.

Mali také Wchostni nepobojne/ Tyranniske
a Newerne poslussnost prokazo-
wana byti?

O wſsem; Nebo Bůh Království sive
mež Pobožny u Bezbožny rozděluge/
ž prých sobě známých/ protož u bezbož-
ných moc gest od Boha. Ójm. XIII. v. 1.
Pročež netoliko dobrým a mjeným ale h
álym ma Poslussnost boti prokazana. 1. Pet.
II. v. 18. ne gen pro hněv Boží/ ale u sive-
domi.

Ójm. XIII. v. 5. Gestli tedy Poddanym/ od
nemirne Wchostni bějmě těske bywa nakla-

ci 3

da.

dano/ magi předewším hřichy sive kterými
to zašlažili/ vyznarovati/ oplakovatvi/ za
odpuštění gegich u Boha nastupovatvi/ kři-
vdu sobě včiněnau Bohu poručeti/ před
svau Brchnost se kříti/ o Brēmena siveho
vlevenj prosyt; Kdyby Prosbau nie zv-
stati nemohli/ gijn se vznauti/ nebywagi-
ki propuštěn/ magi raděg wsecko trpělivě
snaseti/ nezli proti Brchnosti sive negate
pozdívjeni začinati. Nebo Actio Injusta,
passio justa.

Kdy Rodice milujeme/ a welice sobě
ge wajime?

Kdyj gjm pro Bohu/ a proti dobré wě-
chy/ ktere On nam strze ně činj/ y milost y v-
ctivost y služebnost gjm prokazujeme/křech-
nosti gegich trpělivě snassime/ za ně se mo-
dlime/ duchovni v tělesny prospěch gjm od
Boha prosyime/ kdyj zemiragi/ poctivě gjich
pochowawame.

Zob. IV. v. 3. seqv? Synacku/ kdyj vmrū/
pochoweg mne/ a neměg/ w nenawistii Mat-
ky tve/ cti gi vo wsecko Ony životu sive-
ho/ a čin coj se gi lžbi/ aniž gi zarmucug.
Pomni Synacku/ je mnoha Nebezpečen-
stvi trpěla pro tebe w swém životě/ kdyj
vmrē/ pochoweg gi podle mne togednom
Hrobě.

Eo

Eo se nam v tomto Pěkazanji zapovida?
Že nemáme sivých Rodicůw potupovatj
a hněwati.

Gak bywagi Potupowanij?

Kdyj Dítky sivym Rodicům bezbožně
odstěkawagi/ žadneho slova debreho nedá-
wagi/ gijn se posmijwagi/ Starec stara gjm
říkagi/ Radu/ Maučení/ a Napomenutj
gegich zledejugi ic.

Gak bywagi Rožnewanij?

Kdyj to co gjm gesti odporne/ a protiw-
ne/ Dítky čim/ Postuſenstwitu/ gegich po-
hrdagj/ a tak ge křněwu powzbuzugj

Eož pak opět Rodicové Dítkam/ Brchnost
Poddanym/ vyšší nižšíjm ic.
družni gšau?

Ma byti Starost gegich wěrna w wy-
chowawanj/ a.) Počtrmu/ b.) Oděwu. c.)
Lekarstwju/ d.) poctivého Manželstwa. e.)
y gjiných wětch potřebnych zaopatření ic. z.)

a.) Efes. VI. v. 4. Vy Dítkové wychovav-
wegte Dítky sive w Ewidencj a w Napomj-
nanj Paně.

b.) Tak onano Matka Machabegla negmlad-
šího Syna za tři Leta fogila/ z. Kn. Mach.
VII. v. 28. ne gako dnes mnohe/ gakoby
gjm Bůh darimo Prsy dal.

S 4

Jat.

- c.) Jakob vdejá Józefovi Sukni proměných barev. i. Kn. XXXVII. v. 3.
- d.) Jan. IV. v. 47. Služebník Královský ssel křišťálu a proslýše aby se stoupil a vzdával Syna geho.
- e.) Šer. XXIX. v. 6. Datwegte Symi svým ženám/ Deery též sive datwegte za Muže/ at' rodí Syny a deery.
- f.) i. Tym. V. v. 8. Gestlise kdo o sive/ a zvolášť o domačej peče nema/ zapřeňt' tvrpy/ a gest horší/ než netvěšejcyp. (O tom vše dole m Tabuli domovice.)
- To ja** Odplatu Pán Bůh tém/ kteří tato
Příkazaj ostříhagi Zásluhuge?
- Ze ma** gím dobré byt/ v dluhoho wě-
ku na Žemí dogití.
2. Kn. Mogj. XX. v. 12. Efes. VI. v. 3. Ec-
cles. III. v. seqv? Kdožet Ocie dochází odpus-
tění běží. A gako Polklad zhromajdouge/
kdož se k Matce sive vražné ma. Kdož eti Oci-
ce/ těšiti se bude z Otek/ a v den modlit-
by sive vyslovnabude. Kdož eti Ocie/ bu-
de dluhověky/ a poslussiv Panu/ oponci-
nuti z písobi Matce sive Žadneho sive
Skuku při Lidech není tak dokonaleho/
však Bůh tak gest dobrý a sítědry/ že On
nam v nehodném/ poslussinost vakaři takauž
profazuglycm swau odplatu dawa.

Od se ma toto Zásluheni rozum eis?

Pod whyminkau/ gestli Bohu gest libe a
dlověku výječne. a.) Nebo když Bůh vidí/
žeby wěk dluhy/ a nebo wěcy tělesne/ e. g.
Bohatimi/ hodnosti/ Zdraví re. re. dlověku
meli skodit/ a nebo w čas geg je Světa bere/
a nebo nedostatkem a givym Rejsem ho nav-
stěvuje/ a tak toto zásluheni/ lepissimi duchos-
vnymi Stalko/ a chytřegsji do wěcneho bla-
hossalwenství přigetim/ vynahražuje.

a.) Kn. Maudr. IV. 10. Libezny byw Bohu/
milovan byl/ a přebivage mezi hýjsnjký
přenesen gest/ vychwacen gest/ aby Blok
neziměnila Rozum geho/ ani Les nepod-
vedla dusse geho/ Nebo mameni nesslechet-
ne Zatemnuge dobre wěcy/ a vrtkost žádo-
sti proměnuge mysl vprimau. Překlad gest
na Semowu a Jaffetowu. i. Kn. Mogj. IX.
26. Na Tobiasovi Cap. XIV. Józefowu.
i. Kn. Mogj. XLVIII.

To Bůh hrozy Přestupnělum tohoto

Příkazaní?

Zločenství/ a.) Smrt a Věk kratky. b.)
a.) 1. Kn. Mogj. XXVII. v. 16. Zločeny/
kdož sobě zlehčuje Ocie svého v Matku
svau: v čekne wsecken lid Amen.
b.) 2. Kn. Mogj. XXI. v. 15. Kdoby Ocie neb
Matka

Maiku swau bil (zlořečil) smrti umíre. Kn. Přísl. XXX. 17. Oko/ ketere je pošmívá Ot-
ey/ a pohrda poslussenstvím Macky/ vyklu-
gi Krkavcy Potocný/ a neb snědý ge Drž-
čatka. Překlad gest na Čhamový/ 1. Kn.
Rogž. IX. v. 25. Rubenowit. It. XLVIII.
3. Synech Kněze Eli/ 1. Kral. IV. v. 17. 18.
Absolonowit? 2. Kral. XIX. Je pat v
Přestupnycu tohoto Příkazaní množ věk/
dlauhu/ a sstěsti světské magy/ to činí Bůh
na dokazaní sve milosti a dlaaho shovitvani/
aby Pokání činili/ což když Janedba wagi/ a
Bohatstvím dobroty Bojkle pohrdawagi/
tresece ge potom smrti wěčnau a nekonečnau.

Kapitola VII.

O Patem Příkazaní.

Ketere gest Pate Boži Příkazaní
Nezabiges.

To gest to?

Mame se Pana Boha bati/ a geg mi-
lowati; abychom Blízjnemu swemu na živo-
tu geho žadne Skodny/ a vblizeni nečinili.;
Alle genu napomocenj byli/ we wšech živo-
ta geho pochotebach.

To gest zabiseti?

Rte.

Kterym koli spůsobem Tělu Životu a
Dusí vyskoditi.

To se v tomto Příkazaní Zákazuge?
Mord a neb Vražda.

Kolikerym Spůsobem se starva
zabigeni?

Srdcem/ Slovem neb Gazykem/ wze-
řenim/ a gynym audiu Hnutim/ neb po-
sunkem a skutkem.

Toto Příkazaní Žide a Farzezove vykladali gen
o Bewinčném mordowaní/ když kdo Mc-
dem/ kygem/ gedem a gynym nastrogem slo-
dlivom Blízjnho morduge: Ale Pan Kry-
stus v. Mat. V. v. 21. Z getvě ſylojil/ že
fe v něm Zapovídá/ v tvrčenj hněv/ v
Zevněčně hněviva ſlova/ mravy/ lany/
takže v ten/ kdyžby Bratru ſvemu čelil
Blazne/ muſu Pekelný Oběť trpěl.

Gal Člouček morduge Srdem?

Když ſe kdo na Blízjnho bez přičinu hně-
wa/ a horkostí v nesměřitvosti w Srdci
místo dawa/ a.) nad býdau geho žadneho vtr-
pení nema/ tagně ſe zgeho neštěsti raduge ano
gessie netco horšoho wissuge; b.) Zavistí ne-
navisiti/ Žadostí Pomstu/ v gynym hně-
wymimi affecti Srdce Zapalene ma. c.)
a.) Mat. V. v. 22. Kajdy/ kdož ſe hněva bez
Pře-

- Příčiny na Bratra svého / musy trpěti
Saud.
- b.) Gal. II. v. 23. Odsauzenj bez milosrden-
ství stane se tomu / kdož nečiní milosrdenství.
c.) Jan. III I. v. 15. Kdož nenavídí Bratra
svého Vražedník gesi: a tvyže je jadny V-
ražedník nema života věčného všaké Bu-
statvadíjeyho. A k Galat. V. v. 20. Hněv/
Nenávist te počita se mezi slucky Čela / a
kdo gich činí/ Království Božího nedodle.
- Gak Člověk mozduge Pozýkum?
- Když kdo anebo Bradau/ kti a říkali sňm
sivědecivm Blížnho do nebezpečenství
života příwozuge / a.) anebo smrt a vše-
cko gle na brdlo gennu vinnisse. b.) a nebo
sivadlitivimi / a Slověcenyimi Slovy Blíž-
nho svého okřikuge / e.) anebo hanlivymi/
lšivymi a lživymi Slovy na zkazu Blíž-
nho věiwesti dce. d.)
- a.) Překlad spátruje se na Nabotovi. i. Kral.
XXI. Štěpanovi/ Škut. Apoſ. VI.
- b.) Gal. V. v. 9. Neuvzdychejtej gedni proti
druhym/ mili Bratři/ abyste nebyli odsau-
zenj.
- c.) Mat. V. v. 22. Kdožby řekl Bratru sve-
mu Blázne/ muž pekelny ohň trpěti.
- d.) Žalm. LVII. v. 5. Dusse ma gest vpro-
stěd

síced Lvou / bydlym mezy valjemi : mezy
Syny Lidovmi/ gegichjto Zubové gsa gá-
ko kopj a sícelo / a gazož gegich/ gako osív
meč. Žalm. LXIV. v. 13. seqv? Skrep
mne před vklady Glosinskū / před zbauče-
njm/ cěch kteřjí passi nepravost: kteřjí na-
froglili gako Mléč pázyk svůj / naměřili
Štělu svau / řec pěchečku. Aby stjelil
skrytě na výčimněho/ nenadale naří vystre-
lugi/ aniž se koho bogi. Ger. IX. v. 8.
Štěla zabíjegicy gesi Dazvěk gegich/ Čest
mluvujey/ Všty svými pokogně s Blížnjm
svým mluví/ ale to srdeč svém slada vklá-
dov sive.

Gak Člověk mozduge Pozýkum a giny
auduro hnútím neb Posuňkem?

Když někdo anebo Obličeg svůj w hněvě
ohlavě proti Blížnjinu proměluge / a v-
frutnost w Óch y obličejg svém ukazuge/
a.) anebo Žiost srdeč svého/ podvodnau
pěvěcivosti k eslodě Blížnho krhyze. b.)

a.) i. Kn. Možj. IV. v. 5. 6. Protož rozštítil
se Rain naramně / a opadla twař geho. V
čekl Hosypdin Rainovi: Proč sy si tak roz-
štítil hněvem? a proč gesi opadla twař twař?
Job. XVI. v. 8. seqv? Uhař povstalva pro-
ti mně a odporuje mi, Prchliost geho za-
chváta

chtvacuse mine/ a Nenatvistněj muž se kdy na mine Zuby svym: Nepějetel muž zaostýl Děj sve na mne. Žalm. XXXVII. v. 12. Bezbožněk brozy spravedliwemu/ a sstevyj na něg Zuby svymi.

b.) Překlad Joaba / 2. Kral III. v. 27. Cap. XX. v. 10. ktery Abnera a Amazu pod blestem a Bastéraru Přatelestwa zamordoval. A Gidasse/ ktery sveho mistra gednjm polibenjm na smrt zradil.

Gal člověk morduge skutkem?

Když kdo Blízijnho sveho pěsti/ kygem/ kameneim/ a gafkoliwěk se statí muje/ skutečně o život připravuje/ neb rani a bige. 2. Kn. Mogg. XXI. v. 18. seqv.

Do počtu takových Mordyéů/ kterí geste přinaležejí?

1. Který Blízijnho strže Cary a Ged o Zdravi připravují. 2. Který Blízijnmu živnost odgimagi/ neb mzdu zadržují/ a.) 3. Který ginyb k zamordowaní Blízijnho pronagimají/ geho Nepřatelum Brzugi/ a falešným svědecitvím obviníují. b.) 4. Který zbytečným k pitím nucenym život vracují. c.) 5. Který nasylím čistci a život odgimají. d.) 6. Který těhotne Ženy bigi/ a tak Plod odhonějí. e.) 7. Který Lekačstvím ge-

gle

dowatym Plod kazy. 8. Který Djely we spam dawi. b.) aneb gne vkrutensví nad Djikamij/ Čeladkau ic. provozugí.

a.) Eccles. XXXIV. v. 3. Chleb nuznych Život gest gegich/ a kdož odgima geg Wrajdlněk gest. Morduge Blízijnho/ kdož gemu živnost odgima/ a kdož připravuje Na-geminku o mzdu/ swylewa Kreis.

b.) 1. Kral. XXI. Rabot. Act. VI. Štěpan/ naffalesne svědecitv zamordowaní gsaú.

c.) Hab. III. v. 15. Běda tomu/ kteryž napo-

gi Blízijnho sveho/ přičinuje nadoby sve-

tak aby geg opogil/ a diwal se na geho Na-

hotu.

d.) Jud. XI. v. 27. Onino Gabadnitssj Le-

witowe Ženě

e.) Kn. Mogg. XX. v. 22. f.) 1. Kral. III. v. 19

Zdati mimo tohoto Skutečného Mordu/ gest y giny Mord skutečný a Žer-

nítění?

O všem. 1. Nenadaly/ když kdo nechtic/ bez sveho předswjeti/ vůle a povyslení/ někoho o život připravuje/ o gafem.

5. Kn. Mogg. IV. v. 18. Se doklada/ a o patrně o něm zpěipadnosti rozličných Šaud činj se.

2. Obrany potřebny/ když se kdo vreas

pe.

potřebý a přepadnutí Nepráteleho / ne-
mohouce vnuhlosti počadnau Bráhnoſtě ſe
pomocu wolati / brani.

(Takova Obrana / když ſe ſtava cum mo-
deramine inculpatæ vitæ, geſli opraw-
diwa geſt / a newymiſſena / dowolena geſt/
Příkladem Abrahama / o ktere čtj. t. Kn.
Mogi. XIV. v. 14.)

3. Veadny a powinny / když Bráhnoſt
některeho Zločince na živoře treſe.
Jm. XIII. v. 4. Pakli by ſmil zle, bog ſe / ne-
boť nedarmo nefe Meč. Boží zagistě ſlužeb-
ník geſt Miftitl žučivý nad tym / i doz zle
činj. t. Kn. IX. v. 6. Kdožby vylil krew
člověka / ſtrez člověka / t. g. Bráhnoſt / vylí-
ta kude krew geho.

4. Hrdinſtu a Obzvlastni / když kdo ob-
zvlastním powelenim Božím povzbu-
zen byva / k Mordowanym bezbojnych / gako
fines pomínil břichu hanebneho. 4. Mogi.
XXV. a Elias píl pata ſia Prorokuv Dalo-
vých žbil. t. Kral. XVIII. v. 40.

5. Vſetečný a Čewerolny / když kdo z
nenavisti a zhněwu netoliko zabije / kudto
Zgewne / neb tagné. A o tom vlastině tutto ſe
wypravlyuge.

Poněvat j Čowěk y Hněvem mije Bar-
madowan byti / ptam ſe: kajezli

Hněv geſt zapověděny?

Nikoli / ale toliko vſetečný zlobivý a
bez přičeny; horlenj pak z aučadu pochaze-
gcy geſt dowolene.

Vylež mi to řečetelně?

Geſli člověk z horlivosti Srdece zvlastní ja-
dostí pomstu ſe bňewa / takový hněv geſt
zapověděny / a.) Pakli zhorlivosti Pro-
Beha a willi geho / z Lasky k Blížnjmu / na
neprawost / a na tych/kterých neprawost pro-
vožuj / zvlastě / kteří gſau pod moch ge-
ho/eda geſt hněv Aučadu / a dowoler y. Ne-
bo ſtrez takoveho člověka ſam Bůh ſe bňe-
wa / a nebo Člověk we Smenu Božím. b.)

a.) Jak. I. v. 19. Budík kajdu Člověk rychly
ſloſſenj / ale zpozdily k mluvenj / zpozdily k
hněwu. Nebo Hněv člověka Spraved-
nosti ne píſobi.

b.) Žalm. CXIX. v. 139. Až ſvadnu / tak hbr-
hm / že ſe zapomjnagi na Slova twa Ne-
prátele mogi. Efez. IV. v. 26. Hněwegte
ſe a nehēſte: Slunce nezapadeg na Hně-
vitost wassi. Tak ſe hñewal Mořiſta Far-
ona / t. Kn. Mogi. XI. v. 8. Jakob na Rahel.
t. Kn. Mogi. XXX. v. 2. Pan Krystus naz-
val

wal Veedlnky sive Blazny. Luk. XXIV.
v. 25. Paweł Ap. Galadskych nemaudrymi
Gal. III. v. 1.

Mujeli Člowěk v to Běadnem/ a mimo to
ho wsprawedliwen. Hněwě ihřesjiti?

O wssiem/ gestli Horliwost ne od Ducha/
než těla podzay; gestli se člowěk hněwa
wjce/ než slusši; gestli hněw dlanho drži/ a
depouští gemu se proměniti wnenawist
Osoby.

Poněwadž Člowěk mije Zamordowan by-
ti y nenanawisti a Zamisti/ jadna tedy
nenawist a zavistí nenj do-
wolena?

Ta nenanawist/ která gest Lasce odporna/
a gen na samau Osobu se wstahuge/ ew-
ssem nenj; Ale/ ktera se wztahuge na pře-
vracenost a přewracene Lidi/ ta gest dovo-
lena; wssak nebo aby člowěk vshioval iém
Osobam dobré činiti/ ge od takeweho zleho
odwozowati. A tak y zavist/ když zname-
na Neprěvnost te neb one wěcy dobre/ a
Radosť nad gineho siskodau/ gest zapowědě-
na/ a to/ poněwadž gest Hrěch těsšky/ a Diab-
elska zlost proti tomuto Přikazanju.

Jakob. III. v. 13. 16. Kdo gest maudry a v-
měly mezy wami? vlažiš dobrym obcowa-
njm

njm řstky sive w w kročke maudrosti: Pa-
klit' mate horkau zavist a Zwadu w Srdci
swem/ nechlubte a neljete proti Prawdě.
Nenj' ta maudrost shury sstupugicy/ ale
gest Zemsta/ Howadna/ Diabelska. Diebo
kdež gest Zavist a Zwada/ tu y wzynka y
wszelike dlo zle. Přisl. XXX. v. 17. 18.
Kdyžby padl Neprětel twulg/ neradug se/
a kdyžby klesl/ nechá' nepleše sedce tve/ aby
snad nepopatřil Hospodin/ a nelibiby se
to gemu/ a odwratilby od něho hněw ſtuug.

Mujeli Člowěk Blžňho v na Dusi:
Zamordowan?

Owsem/ e. g. když mu zly Překlad da-
wa/ w wicech duchovních ho zanedbawa/
a potudž možne gest/ w pobožnosti ho ne-
wzdeława. a.) A tento Mord um wěsli a
horší gest/ čim wjce na Dusi/ než na Žele
zaleži. b.)

a.) Mat. XVIII. v. 6. 7. Když pohorſil
gednoho z malických těchto wěkých we mne/
lepegbý gemu bylo/ aby zavěſten byl Ra-
mén Mlinsky nahrdlo gebo a pohejzen byl
do Hubokotji Motke. Věda Světu pro
Pohorſenj ic. ic.

Bjm. XIV. v. 14. seqv? Vjmt' a vgiſtěn
sem w Panu Čeſkissi/ že nic neústeho nenj

samo ze sebe: Než tomu / kdož tak saudi
žeby nečiste bylo / gemut' nečiste gest: Ale
byvalis' rmaucen Bratr třivig pro Pokrm/
giz nechodjš podle Lasto. Hledíš aby ō zahy-
nul' nepřivedl Pokrmem svým toho /
kterehož Krystus umřel.

a.) Kor. VIII. v. 9. sebv? Wizte/ aby snad ta
wasse moc/ nebyla kurazu mdlym: Nebo
vzěli kdo tebe/ magickyho znamosi/ a ty se-
dijš při pokrmu Modlam obětovanem/
zdališ svědomj toho / kteryž gest mdly/ ne-
bude přivedeno k tomu / aby také gedl mo-
dlam obětowane? N zahyne Bratr mdly
pro tve to wědění / za kterehož Krystus u-
mřel. A tak hřessice proti Bratřím/ a vra-
žejice svědomj gegich mdle / proti Krystu
hřessice. Mat. XXIII. v. 15. Věda wam
Pokrytev/ že obcházee Moře v Zemi aby-
ste včinili gednoho Novověrce: a když bu-
de učmén / včinje geg Syna záracen/
dwakrat více než sami. Mat. XV. v. 14.
Povedeli slepy slepeho/ oba w gamu v po-
dnau.

b.) Ezech. IIII. v. 18. Když bych ga řekl bezbo-
zem / smrti vmrčes / a nenapomenul byho/
ani nemluvil / aby ho odvedl od cesty geho
bezbožne / proto / aby ho při životu zachó-
val;

wal; ten bezbožny pro nepravost sváu
vmře/ ale krete geho z Ruky tve vyhledam.

Koho člověk nema mordovati?

Ani Bližnjo swého / ani sebe sameho/
poněvadž jadny nema svůj život vlastni/
ale ten gest Boží / Act. XVII. v. 25. 26.
Důh dawa wsechném život / v dýchání v wse-
cho. Gjmž živi gsmé / a hybeme se v trvame.

Gak Člověk sam sebe morduje?

Netoliko zewnitřním hmotnym z půso-
bem e.g. Prowazem/ Nožem/ Gedem/ ic.
ale y subtilnym/ e.g. nemírnym žranjem/
a.) noramným hněvem a pělísým žar-
mutkem / b.) Zanedbawanym Lekařství/
nepotěšebnau a welikau prash / wsetením
se oddawanym do nebezpečenství c.) Živo-
tem nečistym. d.)

a.) Eccl. XXXI. v. 29. Na Wjno nezmur-
žug se; nebo mnnohe na Zahynutj přivedlo
Wjno.

b.) 2. Kor. VII. v. 10. Zarmutek světa/smrť
spusobuje Eccl. XXX. v. 22. seqv? Ne-
zarmucug Dusse sive/ a netrap sam sebe ra-
dau svau. Nebo srdece wesele gest život člo-
věka/a rozweselenj muje/ gest dluhosti dnuw.
Čili sobě dobre / a potěšug srdece tveho/ a
Zarmutek zapud daleko od sebe: Nebo
mno-

- imnohe Zarmutek na Žkaju přivedi a Zabubí. Zavist a hněv vymagí dnu/ a pečování děje času přivodí sediny.
 c.) Eccl. IIII. v. 26. Kdož miluje Nebezpečenství/ Zahyne v něm.
 d.) Ecol. XIIX. v. 2. Kdož se Nevesek předrží/ Molové a čertvy jím vlasti budou/ a hradnauti bude na odiwu givom.

Můželi se Člověk na Dusii zabít?

Může/ e. g. Když pro blázinu ēastných a marných věcích milování wěne a trvanlivé trati/ tak sam sobě newynahraditelnau Škodu činj.

Mat. XVI. v. 25. 26. Kdožby chtěl život svůj zachovati/ Stratit geg; kdožby pak strátil život svůj pro mne/ nalezen' ho. Nebo co ges platno člověku/ by mštecken svět zpustal/ sive pak Dusii vyskodil? Aneb kterau da člověk odměnu/ za dusi svau? Jan. XII. v. 25. Kdož miluje život svůj Ztratit' ho: a kdož uenarodi životu siveho/ na tomto světě/ k životu wěcnemu zachová ho.

Co se w Patem Příkazanu nam poraují
a příkajuge?

Abychom Bůhmu we wšech potřebach napomahali.

Kterak se to děge?

Když

Když mu Radou a Věnkem w každe pořebe/ w nedostatk u vnebezpečenství na pomoci gime/ a.) Bdu geho k srdeč svěmu pěpauštjme/ a milosrdenství pěmětu vlovoř prekazujeme/ b.) vtipchesti w myrosti a vrpěliwoſti geho krčkost a učiněnau kénudu snasime. c.) a we všech wěcch tělesných y duchovních geho výtek hledame a fedrugeme. e.)

a. Eza. LVIII. v. 7. seqv? Lameg svůj chlebačnemu/ a chude wypowěděne uved do domu: vidělky naheho/ prioděg ho/ a před Želém svým neskyvieg se ic. Tehdy wosalati buděs/ a Hospodin vyslal jí: Zavolalass a řeknet: ted gsem. Hebr. XIIII. v. 16. Na dobročinnost a na žilnost nezapomínejte; Nebo wtačových Obětech Zwlaſtní svau lhosí ma Bůh. Gal. II. v. 15. 16. Když Bratr neb Sestra neoděnji byli/ a opuštěni z lásky živnosti wezdrží: Nebož pak gím někdo z was/gděte w pologj/ ždězte se a nagezete se: a wssak nedalibysse gím potřeby tělesné/ co gím to spomíuje? i. Jan. III. v. 16. Po tomto sime poznali Ěastu/ je Krystus dusi svau za nas položil: y my tedy mame za Bratrej dusse klasti.

b.) Mat. V. v. 7. Blahoslavený Milosrdnij;

h 4

Nie-

Debo Dn̄j milosrdenství dogdau. Luk. VI. v. 36. Budte milostní/ gálo v Otec was̄ milosrdny gest. R̄jm. XII. v. 15. Pláče s pláčemci ic.

c.) Mat. V. v. 25. Wegdi tu dobrau Míslí s Protivníkem tvým rychle/dokudž s v nim na cestě. k Koloss. III. v. 12. seq. Obléctej se gálo vyvolený Boží/ svatí a milí/ w Střeiva neb wsrdečne milosrdenství/ w-dobrotivost/ w niske o sobě s meyšlení/krot-kost/ trpělivost/ snaslegice geden druhého a odpausíčgice sobě wespolek / mělívky do proží komu žalobu ic. ic.

1. Pet. III. v. 8. Wsíckni budte gednomysl-ní/ gedni druhých byd cutedlni / Bratrstwa milujicv/ milosrdny/ dobrojvi/ neodplac-gice zleho za zle/ ani Zlořečenství za Zloře-čenství/ ale raději dobrořečice / wědauce že ste k tomu povolaní/ aby sice požehnání dědi-čne obdrželi.

d.) 1. Kor. X. v. 24. Žadny nehledeg svých těců/ ale geden každy toho/ což gest Blízajho. 1. Pet. IV. v. 10. Gedenkaždy gálo vžal dar/ tak wespolek tim sobě přesluhugte/ gálo do-brý Staffař rozhleňe milosti Boží. Mamli se v o dusi meho Blízajho starati? Wsíym spůsobem / a to zpovinností La-

ský tim p̄lnegi / čím vjce Blízajmu na za-chowaný Dusse než Těla zaledí.

Kterak se to dége?

Když ho překladem dobrým předcházíme/ a.) za něho se modlime/ b.) wěem mū-jeime učíme/ napomíname/wystříhame/tré-sceme/ potěšujeme/ c.) zvláště/ když blau-dí neb hětší/ geho naprávení hledame. d.) a.) 1. Kor. X. v. 22. seqv. Bez vrazu budte v Židum v Řekum v Čyrkvi Boží Gákož v ga we wssem lžbim se wsechňem/nehledage wtom svého vžitku/ ale mnichy/ aby spa-senj byli. Nasledovnyc mogi budte/ gálo v ga Krystu. R̄jm. XIV. v. 19. Protož nasledugme toho/ což gest ku pokogi a k živ-dělaný společnemu. Mat. V. v. 16. Tak svět' světlo wasse před lidmi/ až widi skutky wasse dobre/ a slawi Otce wasseho genž gest w Nebesych. Confert. Phil. II. v. 15. 1. Pet. II. v. 12.

b.) 1. Tym. II. v. 1. Napomíname' tedy/ aby především činěny byvali pokorne modlitby/ Prosby / jadosti/ a díkůw činěný za wsecky Lidi.

c.) 1. Thess. V. II. Napomineyte se wespolek a wzdělatwegte geden druhého/ gálo v či-nice. v. 14. Prosymet' was pak/ napomi-neg-

negte Žíadu vystupujcích / potěšujte chau-
loštvých / snasejte mše / trpělivě se měgte
ke všem.

d.) Gal. VI. v. 1. 2. Milí Bratři / by pak byl
zachvácen člověk v negační pad / v duchovní
naprawě takového v duchu tichosti /
probledage sam ēsobě / aby v ty nebyl po-
kažen. Sedni druhých Čeřemena nesie / a
tak naplníte Zákon Kříže. Efk. V. v. 19.
20. Bratři / gesilízeby kdo říwas poblaudil
od Pravdy / a někdy geg zase obratil / vě-
žíž je ten / kdožby odvratil hříšněka od blu-
dne cestypgeho / vysvobodil dusi svau od
smrti / a pěvkřige množství Hržchů.

Dotykal se toto Příkazan / v gi-
nych věcích stvořených?

O všem v gisťe mísce. Sako proti člo-
věku nemame byti vkrutni / tak ani knero-
zumremu stvoření. Kčemu gest nam od
Boha věiněna a dane k tomu ho mame v-
žívat. Ex. s Leckomyslosti nesluší to
hubiti.

Kn. Přísl. XII. v. 10. Spravedlitv smilo-
wanwa se nad Hošvadkem swym / srdee pak
bezbožnych nemilosrdne gest.

Njm. VI 11. v. 20. Marností zagistě voddano
gesi stvoření nechtě / ale pro toho / kteryž ge-
vod-

poddal v naději ic. Nebo vjme / že všecko
stvoření lka a spolu ku porodu pracuje.
Co pak geděn kajdy sobě samemu dlužen
gesi / podle tohoto Příkazan?

Aby gak pro Boha / tak Blížnjimu k do-
brejnu svug život v dobrém spisobu vo-
de nevyvětři a nevyvýši možnosti Zácho-
wati se vyslovil.

Kterak se to děge?

Rdyž Dary Myśli od Boha dane knau-
čen se něčeho vžitčného wynakladam / a.)
Darii Duchovních naleží vžitwam gich
povzbuzuj / a v nich vje a vje prospí-
wati se výslugi. b.) Tělu memu potřeba-
nou živnosí / odpocínuti / v Nemojch ova-
trowan a Lekárstvij dodawam / tak wſeli-
ke prostředky pro zachorovan Těla / a naiv-
rajen prijmoho zdrobi / posku dby vule Boží
byla / vžitwam. c.)

a.) 2. Lym. I. v. 6. Napomjnám tebe / aby
roznicoval / v sobě Dar Boží / kteryžt gesi
dan skrze v zkladanj Rukau mych.

b.) 1. Thess. IV. v. 1. Dale Bratři / prosymse
was a na pominame v Panu GEjjjj / gao-
kojste pěigali od nas kterakbyše měli chodit
a libiti se Bohu / v tom aby ste se rozhognio-
wali vjce. 1. Kor. XII. v. 31. Snajgute se
dogjeti daruiv lepších.

c.) Rjm. XII. v. 14. Pečugte o Žeho/ ale tak/ aby se chlipse nestalo. Efez. V. v. 29. Žadný Zagisťe nikdy Žela svého neměl w nenarvisti/ ale krmi aghouva ge. I. Zlm V. v. 23. Nejpí gíz wjce wody/ ale Wjna srovně vjiveg/ pro swug Žaludek a časte Nemoci sve. Confer. Jac. V. v. 14. Syr. XXXVIII. v. 1. seq?

Můželi Čjlowěk Křesťanskýs dobrým Swě. domim na Wognu gíz/ a w poty.
Kam Čjlowěla zabiti?

Muže/ gestly se Bog wede zpríčim spravedliwe/potřebne/ výječene/ wpočadku slušnem/ krozříčen slawy Božské/ a kobečemu dobremu. Sam zagjíz Hesopodin rozkázal Lidu swemu proti Madianskym bogowatati/ a pomstu swau nad nimi vykonati.

4. Kn. Mogg. XXXI. v. 3. Sam počadek gíz svy při Zařenj na Wognu pědepsal. Deut. XX. v. 1. Sam bogugjeym proti Neprátelum napomahal. Joz. VII. v. 1. Cap. XXII. v. 5. Žalm. XVIII. v. 48. Spasitel take Krystus Gejiss w Novém Zakone/ Boldnyém gíz Zakon položil/ a Setnka Chvali. Luk. III. v. 14. Matt. VIII. v. 10.

Kaz

Rapitola VIII.

O Sestem Příkazanj.

Které gest Sestete Božej Příkazanj?
Ne sestanlyjs.

Co gest to?
Máme se Pana Boha batí/ a geg milovati; Abychom cístorné a sydlivě živí byli/ w Šewich y w Štutych/ a aby gedenkajey swau Manželku počadné miloval a cítil.

Co se tuto řeze Smjistwo rozumi?
Nekoliko Žewnjstějn spusobem s Osobou svazanou neb svobodnou/nečistoty zapověděne se dopustiti/ ale y wnitř k vachajn nečistoty gj pojazdati. To vklazal Pan Krystus Farizeum / který tonitějn nečisté pojazdanji/ nepočtive pohledenj/ aneb y oplzle promluvenj za malau wěc pokladali / když.

Mat. V. v. 27. Zakon swug rozwětšil: Slyšeliste / že říkano bywa Starym / Nezeyzolejš: ale gat' pravym wam / že kai: y / kdojby pohledl na Ženu tu pojazdanj gj/ gj z vyzložil sni w ředc swem.

Kolika tedy spusoby smjistwo spačano bywa?
Rozličnymi / obzvláštěně čtverymi.

(1.)

- (1.) wjnšenjm pežadanjm neb Srdcen.
 (2.) nepočitivym posuštem. (3.) Slovem.
 (4.) Zewnjsenjm řutkem.

Kterak bywa spachano Smilswj srdecem?

Když Čzlowěk ma lehkomyſlne myſſle-
 ni / v žadosti / a v nich velike ſwe obhbenj-
 Mat. V. v. 27. z Srdce zagistě vychazej zla
 myſſlenj / cyzloſtwa / Smilswa. Mat. xv.

Kterak spachano bywa nepočitivym
 obyčejem?

Anebo nestydatym Oči ſvých na Ženu
 My v r. obracenjm a v zbledanjm; anebo
 Těla ſvěbo obnajenjm / a krogem tako-
 wym / který mnoho těla obnajeneho zane-
 chawa; anebo chlipyňm tanecowanjm / ne-
 ſydlivym obgimañim / mačkanim / vyzványm
 Těla / rukau / Oči neslechetnym vyzwanjm.
 Eccl. IX. v. 1. 12. Neohledeg ſe po Všichc v

Měsíč / a po místech geho pustých ſe netau-
 leg. Odvrat! Oko od Ženy krasne / a ne po-
 znaueg krasy cyzy. Nebo krasau Ženskau
 množ glau podivedenj / a odtud milosi gako
 Obeň rozněcuge ſe. s Ženau / kteraj gest za
 Mužem / nikoli ſe neuſazug / a neohgrimeg
 ſe snj / v nestladeg ſe snj na tvjno / aby ſe
 někdy nenaklonila knj. Dusse twa / a duch
 twug přiſſelby na Zahynutj. Eccl. XXVI.

v. 11. 12. Smilswi Ženy poſyſedlych očích/
 a po wjčkach gegich poznano byva. Vlad-
 deerau nestydatou drž straž / aby doſianauc
 ſwobodu / ſwe wille neuživala. Kdy poro-
 žumjwaſ / je nestydatě okolo ſebe prohlidaſ/
 měg dobrý Pozor. Ger. V. v. 8. Rano w-
 ſtawagice glau gako Koně wptylj: každy k
 Ženě Blízijho ſvěbo řechee.

Kterak spachano bywa Smilswj
 Slovem?

Když kdo nečíſta a nepočtuwa Slowa z Vſt
 ſvých vypaſti / na ktere ſnadno neradna
 žadost / neb Škutek naſleduje.
 Efes. IV. v. 29. 30. Žadna wěc mrzuta ne-
 vychazejj z vſt wassvch: ale at' gest každe
 promluwenj dobre / kwozdelanj vijitečnemu /
 aby dalo milost poſluchačil. A nezarmu-
 cuge ducha Vjho / kterymž z namenánj ſte
 kednj vykaupenj. Efes. V. v. 3. ſeqv?
 Smilswi pak a vſſelika nečíſota / neb Ča-
 komſw / aniž gmenovayo buſ mezo wa-
 mi / (totiž ad Delectationem, tak aby
 ſie vtom obhbenj měli) gakoſ ſluſſi na
 ſwate. A mržkoſ / ani blažniwe mluvenij/
 nestydatosí / Žerty / kterežto wěch glau nena-
 ležite / ale raděj diktuo činěnji. Vjte zagi-
 ſe o tom / že žadny smilnjk aneb nečíſty zc.

nemá dědictví v Království Kristovém a Božím. (*) Slova taková za hřích držana byvají / Poněvadž gsař Znamení chlupých žádostí na Srdeč / které se tím svůsobem Brazugi / a vje rozpalene byvají a k posledku snadno gine čím nestydate povstavají. Z hognosti srdece Všta mluví. Dobrý člověk zdobrého Pokladu Srdeč vyňassi dobre / a zly člověk ze zlého Pokladu vyňassi zle. Mat. XII. v. 34. 35. Geden každý pokaušen byva od svých vlastních žádostí gsa zachvaciovan a oklamávan: Postom žádost když počne / porodi hřich/ hřich pak vykonany splozuge smrt.

Kterak spachano byva Skutečem?

Anebo 1. Když svobodna Osoba s svobodnou se nepočítě spouge/ e. g. Mladec neb Wdowiec/ s Pannou/ neb s Wdowou/ 2. Kn. Mogj. XXII. v. 10. 5. Mogj. XXI. v. 28. 3. XIX. v. 29. ic. (Razova se Stuprum, Fornicatio, Sogertaio &c.)

Anebo 2. Když kdo s chybou Newěstkou/ neb Manželkou činění ma / ato syc / budto (per Adulterium Simplex) svobodna Osoba s chybou Manželkou / budto (per Adulterium duplex) Swazanou Manžel / s chybou svazanou Manželkou. 4. Mogj. XVII. 20. c. XX. 10. 5. Mogj. XXII. 13.

Ane-

Anebo 3. Když kdo (Stuprum violentum, raptus) našíl čim/ aneb nashé nekterou Děvicku/ proti vůlí godi vchivacuje a ponizuje/ gako Symonem Dynu. i. Kn. Mogj. XXXIV. v. 2. Ammon Sestru swou Thamar. 2. Kn. Král. XIII. O čem Saúd Boží 5. Kn. Mogj. XXII. 28.

Anebo 4. Když se kdo s krewnim Přetelem/ snijmjo mu gest Manželství zapověděné pržnji (Incestus) O čem 3. Kn. Mogj. XVIII. 6. 25. Cap. XX. v. II. seqv. 2. Pavel Ap. i. Cor. V. v. 1. seqv. 2. takoveho k Prostředku Evrlkve wytvrhnauti a Satanus oddati poraněti.

Anebo 5. Když některá samotna Osoba s druhou samotnou/ mimo Manželství se tagneděti/ gen pro splnění svých tělesních žádostí. (Concubinatus.)

Anebo 6. Když mnohy w Manželství jilgich Manžel/ podle Manželky sive/ sobě Ženich/ neb příližně chowa. (Pellicatus) což vtipravých Křestánech nemuj byti trpíno/ mnohem méně chvaleno/ a to/ poněvadž Bůh všelike smíšení/ které se mimo Manželství dělá/ pějně zapověděl/ a před Saudem svým za Kurebstvo ma.

Anebo 7. Když kdo ohavného Sodomaři svěj / Samcožitví / a nebo ohavného s Hodadem smyslem se dopouští Sodomia, Bestialitas / gáko Sodomistí / i. Mogg. XIX. Chabaonistí. Jud. XIX. v. 74. Zadalí přichových. Mužů wen / aby gich poznali / na kterých v Pavel Ap. cyli Úm. I. v. 24.

Aneb 8. Když někdo hřeší gáko Onan / i. Mogg. XXXIII. v. 9. (Mollities)

Aneb 9. Když někdo své Tělo chým zo Penize preddava (Lenocinium.) Země všem doklada se pokuta i. Kor. VI. v. 9. Ani smyslicy / ani Měkcy / ani samcožnicy z. Diktiv. Království Božího nedosahnau.

Země tělesny hřích (gátkoli gmenovan může byti) gátkau zrolastní Ohavnost za sebou tahne?

že Tělo člověka poskrívne / a Chram Duchha svatého kazí; a proto y Bůh tento hřich nezanechava bez punší.

i. Kor. III. v. 17. Gestlízeť kdo Chramu Božího poskrívne / tohoť zatrati Bůh.

i. Kor. VI. v. 16. seqv. Zdalíz newjste / že kdoj se připoguge k Nievešce / gedno tělo jest smí nebo dí: Budau dva gedno Tělo. Ten pak kdoj se připoguge Panu / geden Bůh jest smí: Vtikegte Smíštiva. Wesselky hřich

ste

kterýžko i vániby Člověk / fromě Těla gest: ale kdož smiluj / ten proti svemu vlastnímu Tělu hřeší. Zealíz newjste / že Tělo gest Chram Duchha svatého u was? Kterežto mate od Boha / a negte sami svogí. Nebo vykaupenj gste draze. Oslavujtej tedy Boha Tělem svým / v Duchem svým / kterežto těch Boží gste.

Zoto tedy Překazaní / dobyla se Osob / ne gen w Manželství / ale v men / Manželství postavenoch?

O všem. Neto před Bohem tak se za Ohavnost překlada Kurewství / gak vlastně tak ecene Chyzoležství.

Hebr. XIII. v. 4. Pocciveť gest v všech Manželství a žeze nepostavené. Smíšky pak a Chyzologijko lauditi bude Bůh.

Co se vtomto Překazaní zavoreba? Neto isto všecká nečistota w Člověk / w Skutečně a w myšlenjch / ne gen všecká mezy Manžely Rozpržnost a Děsít otronost / ale w všecko to / což k nečistotě dala si taku přehodnost a pěšejnost.

Co gest to? Zahalka / a.) nehydaté Toncování / b.) s podezřelými Osobami topení / c.) z bytěcne s spertonání / d.) zvlášť Obje-

ství a Čpisiwji e.) Toto wſecko k Smilſtriu dñeče otiyra.

- a.) Zahalka gesi Diablowa Poduska/ ta mnohemu zlemu vči. A pomohla v Davidovi k Cyzoložství. Eccl. XXX. v. 14. Cvič Šv. na livebo a wpracy geg Zawozug/ aby mrzlosti geho vrazen nebyl.
- b.) Poetivne syc tancowani/ na mjsťe poetivnem to přítomnosti Lidi statečných/ samo w sobě není zle: ale takove schuzky/ kde se sama Cieled mlada schází/ bez wſečho rozdílu/ časí a mjsťa/ Skodliwe gšau/ Zwlassé gesilit komu příkročí Opilství. A když dcera Herodovy tancowala/ zahiblo se Herodesovi w spolu Hodotovskum; A odtud co nasledovalo? Slib neslussny. Co k posledku? Štěstí Svateho Jana. Mark. VI. v. 22.
- c.) Eccl. IX. v. 3. Nepotkawey se s Ženou/ kteřej nečadně gesit žiwa/ aby někdy neupadl w Ohyla gegi. Neznam se s Panou/ aby w Pohoršení neupadl/ kdyžby trestana byla.
- d.) Proto Pavel Ap. poraučel Ženam/ aby se odivali Oděvem slussnym/ Zwlassé dobrý mi Skutky. I. Tym. II. v. 19. seq. Co teď sa řeči natura přikrjwa/ to žadny odryvatci nema.
- e.) To gesi wſečho zleho podnět'/ proto v P. Krys.

Krystus u Luk. XXI. v. 34. mluví: Pilně se warugte/ aby srdečne wasse nebyla obtížena Obžerstvím ic.

Zdaliž iedy Opilství gesit Hřich tak růži?

O wſsem. Nebo gesit Skuteč tělesn/ a před Saudem Božím Zatracenj wěčného hodny. a) přimassi člověka o Zdraví/ b.) O statek/ c.) o Rozum dobrý/ d.) otiyra Divere k ginyim mnohym a rozličným hřichům. e.)

a) Gal. V. v. 19. seqv. Zgewnit' gšau pak Skutkové Těla/ genž gšau/ Cyzoložství ic. Opilství/ Hodotování: kterej kドokoli činj/ Království Božího Dědicové nebudau. I. Kor. VI. v. 9. 10. Remplte se: ani Smilnici ic. ani Opilec Dědictví Království Božího nedogdau.

b,) Prist. XXIII. v. 29. seqv. Komu Bědař komu Auweh? ic. Odi tve hleděti budan na cyz Ženy a Srdečne mluvití bude převrácene wěcy. A budeš gako ten/ kteryž spí v prosítek Moře/ a gako ten/ kteryž spí na vrchu sláupu Ľodi. Eccl. XXXI. v. 22. Člověk mjrny na měle přestava/ protož na Ľodi svém nečiha. Kdož se sítidmě chová/ ten dobré spí/ a vstane rano s čerstvou my-

sí: Pracně spi / a nechutenskři v Ženji
ma člověk nesíti: v. 29, seqv. Dia Wjno
nezmijuu se: nebo mnohe na Zabýnuji při-
vedlo. Radost Srdeč a potěšení mohli gest
Wjno píce včas k počebě. Namutek člo-
wěka gest Wjno přejíslí píce k svadě a padu.

c.) Přísl. XXI, v. 12. Muž milující Wes-
selost nuzněcím bywa / a kdož miluje Wj-
no a Matii / nezbohatne. Cap. XXIII.
v. 26. Nebyweg mezi piganu Wjna / ani
mezi Žrači Massa. Nebo Opilec a Žrač
schudne / a Ospaniliči whadry oblačí.

d.) Přísl. XX. v. 1. Wjno čini Posměváče
a Napog opogny nepokogněho; Pročež
každy kdož se vnen kocha/nebywa maudev.

e.) Ezej. V. 18. Neopýgeget se vjnem / v-
něm gest Prostopassnost/ ale naplnění bud-
te Duchem.

(A to nemá se rozuměti v tom Č myslí/ q-
kdy gat to Opiliství/ bylo zatraticedne / když
se člověk v něm každodenně objira / a nebo v-
něm v o Život přichází. Nebo ac Pokuta/
gako v wsecky gine Héjchy / tim těsší bywa/ ge-
skli se ho člověk častísg dopaustí/ vissak v to gest
před Bohem zatraticedne / kdy člověk v Žejd
ka sebe přeplňuje; negináce gako v ten za Zlo-
děje / Cyzologiska / Zbogniska / Mordyře ic. po-
čten

iten bywa/ který gedenkrat morduge ic., ic. ic.

Co se v tomto Příkazaní poračí?

Stydověst neb čistota Myši v Čela kte-
ra se v Šreden hundige / a v Člowich / v
Posluchych v Skurcoch se vkažige a w-
secko to/ co k Zadování čistoty slauži/ na-
sledunge/ co patřískodi/ a překozkučim/ toho se
waruge.

1. Žess. IV: v. 3. Tak' gest zagišle wile Boží/
totíž Posvěcenj wasse/ abyše se zdržovali od
Smilstva / a aby vničili gedenkazdy z was
svoum osudem vladnauti v Čwattosti v
Počtiwości/ ne vlnbosí tělesných žadostí/ ga-
ko v Pohane/ kterýs Boha neznagi.

Kolikera gest čistota?

Dwogj: Manželsta a Pannensta.

Co gest čistota Pannensta?

Gest / vlttere Osoby svobodne pečugi s
to/ co gest Paně / aby byli svrate v Čelem
v Duchem bez poskriveny tělesne. i. Kor. VII.

Co gest čistota Manželsta?

Gest / vlttere Osoby svazane Løže nepo-
skriveně/ podle nařízenj Božího a wěrnosti
spoleinau Zadováwanj. Hebr. XIII. v. 4.

Která gest lepší?

Sama w sobě žadno není lepší / gak
Pannensta tak v Manželsta čistota gest do-

bra a svata: nej věcas wognu/ protivens-
tvi/ v ginyb zewnitřenich připadnosti le-
pe čin/ který se od Manželství zdržug. 1.
Kor. VII. v. 38. Nej gesti ten Dar zvol-
seni totiž Zdrželosti a Pommenství magi;
Vakli nemagi / a nemohou se zdržeti / lepe
gim gest w Stavu Manželství vstaupiti/než
k palici se. 1. Kor. VII. v. 9.

Kdo ma do tohoto Stavu vstaupiti?

Rajdy který gest do něho splisobny/ to-
ho potřebny/ a w životě samotnem/ bez
nebezpedenství sive čistoty nemůže Zusta-
vati.

1. Kor. VII. v. 2. Z Pečetní Smilstva geden
každy Manželku měg/ a gdenakajda měg
Muži siveho. Hebr. XIII. v. 4. Poci-
tové gest w všech Manželstvij.

Zdaliž tedy v Kněži a Duchovní/ mohou
w Stavu Manželsthem vystavati?

O všem v mohau v magi sobě Ženy po-
gimati/ zvloſte kteří nemagi dar zdrželivo-
stí. O tom níže w Tabulkach. 745.

Co gsau sobě povinuj a dlužuj
Manželove?

Spočeně se cíti a milovati/ Coje nepo-
stkrněne držeti/ na nevyčedněgssí cíli sive-
ho Stavu/ totiž/ na vzdělání Království

Bo-

Bojího/ a rozmnožení Lidského pokolení ble-
děti/ siveho Zdravi řetíci vstří v vne-
stří věrnost a výjimnost dosvědčení/ a na
čas pokání/ modlení v postu pozorovati.

1. Kor. II. v. 3. seqv. Muž k Ženě povinovan
přinášlivost prokazuj/ podobně též v Žena
k Muži: Žena siveho vlastního Žela w mo-
cy nema/ ale Muž: též podobně v Muž
Žela siveho vlastního w mocy nema/ ale
Žena. Neoklamavaye geden druhého/
lečby to bylo ze společného svolení na čas/
aby se se vyzrazenili ku Postu a k Moda-
litbě; a zase spolu se zegděte/ aby was ne-
pokauseli Satan/ pro nezdrželivost vassí.

Ez. V. v. 22. Ženy Mužum svym Poddan-
ej budte/ gako Pamum. Nebo Muž gest Hla-
va Ženy/ gako v Krystus Hlavu Čyrkwe.
A protož gako Čyrkew poddana gest Krystus/
tať v Ženy Mužum svym we všem. Mu-
ži milujte Ženy sive/ gako v Krystus mi-
lovat Čyrkew ic. Tať sau povinni Mu-
ži milovati Ženy sive gako siva vlastní Že-
la: kdo miluje Ženu svavu/ sehet' sameho
miluge / ct.

Které Prostředky gsau kdosajenj a
k zachování čistoty?
Mabožna za Duha čistoty Molitba/a.)
wys.

wywarowanij / e pobor singleych přejezitostí/
b.) Rozvazowanij o Boži pětiennosti / c.)
pilna a časem v s Poslem spogena prace. d.)

a.) Eccl. XXII v. 4. seqv. O Panu Otě a
Bože života meho / nedeg mi neslydate O-
či / a odvrat' odemne všich žlou žadost. Obo-
žerství a chlupnost aš mne negjma / a dusi
neslydate neposavem mne.

b.) Mat. V. v. 29. 30. Gestlize Oči tvoje pra-
we horsi tě / wylup ge / a wrž od sebe. Ne-
boť gest výječněgi tobě / aby zahynul ge-
den aud tvořig / nežby cele Želo tvoje vtorje-
ne bylo do Ohně Pekelního. A pakli Xu-
ka tva prawa horsi tě / vtni gj / a wrž od se-
be. Nebo ujíječněgi gest tobě / aby zahynul
geden aud tvořig / nežby všecky Želo tvoje vo-
vrzeno bylo do Pekelního Ohně. Confer.
Syr. IX. v. 7. 11.

c.) 1. Kn. Mogi. XXXIX. v. 9. Balkých v-
čini tak velikau neschetnost a hřessil v pro-
ti Bohu? Eccl. XXII. v. 25. Oči Pana
Nevysšího tisycrat gasněvissi gsau / nežli
Slunce / kterež spalčugi / všecky cesty Lid-
stva / a robedliwy Saub herau všecky věci.

d.) 2. Kn. Kral. XI.
Co Bůh hrozy Přestupníkům to, o
to Překazan?

Ze

Ze am Svinjey / ani Cyzolojny / a ni-
měřen / ani samolojny Dědic v Králow-
ství Božího nedogdan. 1. Kor. V. v. 10. a je
siniansky a Cyzolojnsky bude souditi Pan.
Hebr. XIII. v. 4. Ku pře kladu gsau smět první.
1. Kn. Mogi. VI. v. 4. Sodomští. capi xix.
Pokolení Benaminovo. Jud. XX. Zde,
2. Mogi. XXV. v. 1. Kor. X. v. 8.

Co Bůh slibil tém / kteří Překaza-
ní toto ostřehagi?

Ze jin bude a neumíre / kdožby Monjel
ky Blízího svého nepostírnul.
Čech. XVIII. v. 6. Dawa se to znati z Pějbla-
du Jozefa. 1. Mogi. XXXIX. v. 8. a XL.
v. 40. Buzann. Dan. XIII. v. 45.

Na co Překazan toto voli a Hledí?

Aby sine my Vídě / nosse Dusse v Těla
Wistotě zdržovali / otak vstawičenemu
Slausjeni Bohu / mňamí nam possírnna
překazu čim / spásobní byli mehli.

Kapitola IX.

Ktere gest Sedme Boži Překazan?
Nepokradess.

Co gest to?
Mame se Pana Boha batí / a geg mísce-

w

wati; Abjchom Blízjho svého veněz/a gakebekoli statku geho nebrali/ ani strze ſa- leſne kuperwanj ſebě nepritahovali; Alle gemu Statek a Živnost geho rozmnožili a předhraniti hleděli podle naší možnosti.

Co gesti v tomto Pečkazanji zakázano?

Kradež neb Bloděgſtvi

Kolika ſvůsobý Kradež ſpachana bywa? Rozličným; zvláſť vymřeným pojada- ním neb ſrdcem/ pohledením neb Okem/ Vším neb Dazykem a Štukem.

Kterak bywa ſpachano Bloděgſtví Šrdcem?

Když kdo věc Blízjho v Šrdeči svém žada/ a wſſeligafe proſíredky/gafby ge kſo- ve přitahnauti mohl/ vymysli.

Nebo co Krystus mluví v Mat. V. v. 28. O Smilſtví/ to můžeme řeči v o zloděgſtví: Kdožby pohled na Statek Blízjho ſu po- žadanhho/ ten gij vkradl ho v ſrdeči svém.

Kterak ſpachano bywa Okem?

Když kdo na věci Blízjho svého hledí/ a po nich/ aby ge k ſebě přitahl/ dychti.

Přisl. xxiii. v. 5. Neobracug Déi ſve k Bo- hatſtví/ poněvadž nable mizy.

Kterak ſpachano bywa Dazykem?

Když kdo Blízjho svého hladkými ſlo- wy nařadí/ aby některou věc ſvau pupul

a pugeř/ kterauž wſſak vjece mu na wratit nemint.

Ger. ix. v. 4. Kajdy hledi wſſeligafe podre- hnauti a oklamati.

Kterak ſpachano bywa Štukem?

Když kdo Blízjho svého věcy/ netoliko v ſedey žada/ a hladkými ſlový na ſebe přitahnauti hleda/ ale v ſamym ſtukem ge- mu ge odgjma.

Kterym a galvou ſvůsobem ſe to děge?

1. Láupciſtvím a naſylním vydržaním.
3. Kn. Mojs. xix. v. 13. Neutíſněš moey Blízjho svého/ aniž oblaupis ho. 1. Kor. VI. v. 10. Drací Kralovſtví Božího nedogdau.

2. Nepotřebným Bogowanjem/ a Wal- ek pozdvižením/ a neb v wſluſně Wogně newinných Lidi vtíſtanjem/ azbytěných Da- njí nakladaním.

3. Obecnych/ a cele Obcy ſpolečných Dív- godkù vymanuj: Gako když ſtalesnau Princez kdo kuge/ ten Blodě ſluge.

4. Swatych a k Záchowani ſlužebnosti Cirkewni ţerzených ſtatku objejanjm/ a k ſvětlym potrebam obracowanjm/ o čemž ſluſně ſemuje řeč: Non habet eventus for- dida praeda bonos, když kdo co nepravě be- ře/ neſluſnny groš/ ſluſnne i Žire.

5. Kdy vchvacováním a prodáváním:
Všechny svédených tagenjm / neb v kra owo-
ním / mžby Dělníkovi pedlujne Berzeu-
nem / Mezinku a Hroníčku méněném / teg-
ným volt ic od oraváním.

6. Blížnjsko v kupování neb v proda-
vání oklamáním / když tdo zle / a zkajene
větu / z dobré / Plemy za Pšenich / Wo-
du zo Vino prodaiva.

7. Práva a spravedlnosti pěcmracová-
ním / ovládováním / o pro daný podle vše-
le nadrlowaním / Zalehů / bez nichž Dlu-
žník bude nemůže uvedením / o čemž níže
je tedy dleznáj.

O tedy sluge Kradej neb Zlodějství?

Když Ejzoněk s čas' hými statky sválasti-
mi / neb s časymi / nepravě Bachový.

Zdalž Ejzoněk muže v tom na sobě
Zlodějství dokázati?

O rosem / e. g. s Venitivostí / když svou
prací nechce nadobytat toho / co mu Bůh
chtěl poprít / a) s Marnotratnosti / když to/
co mu Bůh dal kvlasinj / v k Blížnjsko svého
Dorteké / lehkomyšlně máti. b.) s Kamkom-
šiván / když tam sobě neprokazuje / čeho po-
třebuje a prokazat muže. c.)

a.) L. Less. IV. v. 11. Snažte se Pokojný by-
tí/

tis / a bleděti toho / což komu naleží / a pracov-
atci Rukama svýma vlastníma / gakoj sime
příkazali vam : aby ste poctivě chodili před
těmi / kterejž sau tven / a w ničem aby ste ne-
meli nedostatku. 2. Less. III. v. 16. Když
sme byli v was / to sine vam předkladali /
Kdo nedce dělati / aby také negel. Efes.
IV. v. 28. Kdo kradí / vjce nekradí ale rae-
dejí pracug / dělage rukama / což dobrého
gest / aby měl s čeho vdeliti nuznemu.

b.) Kral. XIII. v. 9. Zen / kdož gest nedba-
ly w Prácy své / gest Bratr Mírbače.

c.) Kral. XI. v. 17. Člověk milosrdny dobře
činí životu svému : ale vkrutny kormauti
Želo své. Eccl. XIV. v. 5. seqv. Kdož' sobě
samemu nic dobrého nečiní? Nebude se nikdy
veseliti w Zboží svém. Není horšího nad
tobu kterýž sam sobě nic dobrého nepřege/
a tak gest odměna Zlosti geho.

Což není Člověk svobodny s svým
vlastním činiti co chce?

Není. Poněvadž co máme / od Boha
máme / consekvener, není nosse vlosini/
nej Boží / ani toho neglise Paříž nej Šfa-
řaři sameho Boha / kteremu počet wydati
musíme / Zdalž sine ten Statek krosshřeo-
wanji geho Slawy / k napomahani Blížni-
ho / a k potřebě nassi naložili a obratili?

Wylez mi zrečeného / gok Člověk může
Boregští pachat nad Blížným
swoim?

Když to/ co Blížnjmu ma dati/ Zdržuje/
neb o to/ co gemu přimalej/ kříž zlebit-
woſt/ uedbanliwoſt/ nespravedlnoſt aneb
neopatrnoſt připravuje/ a to a nebo Že-
wně a zhruba/ a nebo tagně a subtilně.

Gok gest ten Blížný/ nad kterym Bo-
děgství s pachano bywa?

Wy iſſi/ iñiſſi/ rowny.

Gok nijsi řade Statek myšiſſich?

Když povinnoſt Brdností zgewné zodr-
žiwa/ a nebo tagně s te ujmína. a.) Když
Cieled Panum swym gest newěrna/ swau pra-
ev pilně nekona/ a nedbanlivě neb Blobitivě
skodu cimiti dopausit. b.) Když někdo bez po-
těchy Almužnu hleda/ tu lstimě wydjra/ a
potom k glemu naklada. c.)

a.) Odm. XIII. v. 7. Každemu tedy co ſe po-
winni dawegte/ komu Dan/ komu Dan:
komu Elo/ komu Elo.

b.) Tyt. II. v. 9, 10. Služebníky uč/ at' gau-
poddaní Panum swym/ we wsem gím ſe
lhbice/ neodmlauwagice/ neokradagice/ ale
we wsem wěrnosti prawe/ dokazugice: aby
včenj Spasitele naſeſho Boha we wsem
ogdoboſtali.

c.) Eccl:

c.) Eccl. XXXIV. v. 23. Chleb nuzných/ ji-
woſt gest gegich/ a kdo odgima geg/ Bragedl-
nič gest: Gij nuznym e. g. Slepym/ ful-
batvym a potkebnym chleb odgima/ který
ten lstimě od dobrodince wydira.

Gok Wyšší řade Niſſiſſim?

Když Brdností rožliene/ přiliš řeſeſte a ne-
potěbne Darvy Poddanym naklada/ a.)
spravedlnoſt za Dary a vplatky prodawaſ;
b.) Nepotěbne a Kragnam ſſkodliwe Wo-
giu powzbuzuge/ c.) Chaerňich a spra-
wedlňich potlačuge/ d.) Když Otec Čje-
ledni/ Čjeledi a Dělníkum među zaſlauži-
lau zdržuge/ e.) Když Čjověk podle možno-
sti vobhom neuděluge/ f.) a nebo Vjeran
a Vichou običjuge. g.)

a.) Mich. III. v. 1-5. Slysceſ ſiž Předni
Jakobovi a Wudcove Domu Iraeliſſeho:
Idaliz wy nemate powědomi byti Šaudu ř
Ale wy nenawidite dobrého a milugete zle-
ſ dyrate z Lidu Ruji gegich a Masso gegich
a kosi gegich; A gite Masso Lidu meho/ a
Ruji gegich ſních ſwladite v kosi gegich rož-
lamugete a rozdělujete a gato Masso do
Kočliku. Pročež když wolati budete k Ho-
ſpodinu/ neuſlyſhi was ale ſtryge Čwak

R

ſwail

síau před wami wten čas / tak gakž ste za-
slaujili wykonanym zleho Předewzeti wa-
szebo.

b.) 2. Kn. Mogž. XXIII. v. 8. Nebudeš bra-
ti Daruw: Nebo dar ošlepuge n prozete-
dlne a přewracy Słowa spradwedlitých.
Přiss. XVII. v. 23. Bezbožny tagne rad
bete dar/ aby pěewratil celiu Saudu. Con-
fer. Deut. XVI. v. 19. Esa. I. v. 22.

c.) Esa. XXXIII. v. 1. Běda tobě Žaubec/
domniwašli se / jety nebudeš zhuben? A ty
Potupněc/ domniwassli se / je nebudeš lau-
pen / když pěestaneš byti Žaubecym / pohu-
ben budeš / když pěestaneš potupoivati / po-
tupen budeš.

d.) Ger. V. v. 28, 29. Uměgi se wwybati
Bjdam: Pře nesaudi/ ani Pře Svrotka/ a
wsak sstiasině se gim wede/ akoli k sprave-
dnosti chudym nedopomahagi. Zdaliž pro
takove wěcy nemam naříčinu gich? / dí
Hospodin. Zdaliž nad takovym nema nusi-
tj dusse ma? Amos. V. v. 11. 12. Proto/ je
loupite Chudeho / a po velikem Brémenei
beťete Obile od ného: Domum z tefaneho
Kamenj nastavěli ste / ale nebudeste bydliši
w nich: Winnic wybornych nastěpovali
ste / ale nebudeste pti Wina Znic. Nebo ga-

wym

wjm o mnohvah uestslechectnostech waszych a
velikych hějsich waszych: že trapice spra-
wedliweho/ berouce mzdu frwe/ a nuznych
Při w Brani přewracyte. Conf. Ezech.
VII. 10. Sap. V. 24.

e.) 5. Kn. Mogž. XXIV. v. 14. 15. Nezadr-
žiš Plat Olageminska chudeho a nuzneho/
tak z Bratří svých/ gakž z Přichozých/ kte-
říjz glau w Zemi tve/ w branach twhch: Než
na každý den daš gemu mzdu geho priwez
nežilby Slunce zapadlo: Nebo chudy gest
atim se živi. Aby neupěl proti tobě k Hos-
spodinu/ aby slby na tebe hřich. Ger. XXII.
v. 13. Běda tomu / kdož staví dům svůj
s věstem / a Palace sve s křivdou: kteříž
bližního svého w službu podrobuge dormoř
mzdø pak geho nedava gemu. Gak. V. 4.
Av mzda dělníkůw / kteříž žali Kraginy
při was Zadržana křič: a hlas Ženešu
w všj Pana Zastupůw wſel.

f.) Gak. II. v. 14. seqv. Co prospěge Bratří
mogi/ pravili se kdo Bjru mjeti / a nemali
stuckůw? Zdaliž geg ta Bjra může spasy-
ti? A když Bratr neb Šestra neoděný hy-
li a opusťtený ztrany žitvostii wezdegh: Ne-
kdož pak gim někdo z was: gdete w Pokoji/
žrechte se a nagezte se: a wsak nedražbo

ste gím potřeby tělesné/ což to plati? 1. Jan. III. v. 17. Kdož pak měl statek tohoto světa / a widělby Bratra svého/ an nauzy trpy/ a Zavřelby srdece sive před nim/ kterak Laska Boží zustava vnitř? Přísl. xxviii. v. 27. Kdo dawa chudemu/ nebude mítji nedostatku žadného: kdož pak strýva oči své bude mítji množství zločečenj.

g.) 2. Kn. Mogž XXII. v. 25. Pugčíssli Peñez lidu memu chudemu/ kterž gest stebau/ nebuděš gemu gako Lichemník/ aniž bo lichwau obtížiš. 2. Kn. Mogž, XXV. v. 3. c. 36. Gestilízby schudl Bratr twug/ a vstályby Ruce geho v tebe/ posylniš ho: gako přichozí a neb Podruh živiti se bude/ při tobě. Nevezmés od něho lichwau/ aneb vroku/ ale batí se budes Boha svého/ aby se mohl Bratr twug živiti v tebe. Peñez svých nedáš gemu na vjeru/ aniž pro Vysl pugčovatí buděš svého. Ezech. xviii. v. 11. Kdo na Lichwu dawa/ a na vrok berre/ zdaj bude živ: Nebude živ: Poněvadž Ohavnosti takové činil/ gistolně vmlče/ kreiv geho přide na neg.

Gak krade statek rovný rovnemu?

1. Nespravedlivým Handlowanjm/ když Člouček s Blížnjho oskodau svug Vysl hles-

hleda. e. g. s Falessnym Zbožim/ s nevérnau Pracy/ s falessnau Mincey/ Mirau/ Wahau/ přebranau a nerotonau cenau/ zdrožovanym obily na větší drahotu/ aneb když w Handli s Blížnjim to činj/ co/ aby Dns nám činil/ nechce. a)

2. Věcy Blížnjho svého zadržanym/ když člouček e. g. co gest dlužen/ neplati/ svěrenau vše z držuge/ stracenau a nalezenau nenašraouge/ aneb giavym sfortestrovym a Sibalsitvym w kuseptni r. flame. b.)

3. Neflüssných Prostředků w růžtanym když člouček lechtom/ slinymi funkij svou živnosti hleba/ e. g. Reyklíštivimi/ zaslepeným po Powrązach tancovanym/ podvodným na Vysl hranym.

a.) 5. Kn. Mogž, XXV. v. 13-17. Nebuděš mítji w Pytelku svém neqednostegneho Kamene/ většího a mensího/ aniž buděš mítji w domě svém neqednostegneho Korce/ většího/ a mensího. Wahu celau a spraveďliwau mítji buděš/ aby se prodílli dnowe twogi w Zemí/ kterauž Hospodin Vůh twug da tobě. Nebo w ohaniosti gest Hospodinu Bohu svemu/ kdožkoli čini ty věcy/ gako všesilky činicy neprawost.

3. Kn. Mogž, XXV. v. 14. Když negakau

wéè prodáš Blížnjmu svemu/ aneb kaupjíš
něco od Blížnho svého/ nikoli neutiskuje
geden druhého. Amos VIII, v. 4. seqv.
Slyštez to wý/ kteří se hlcugete chudeho/
abyste vyhladili nuzne ze Země/ třikrátce:
Skorolíž pomine Nov. Měsíce/ abychom
prodavali Obile? a Sobota abychom/ otěvřeli
Obilnice? abychom vymírali Ěssi/ a při-
většovávali Sísla/ ať ušlechtili: Rupugice za peníze nuzne/
a chudeho za Par stěvici. 1. Tess. IV. v. 6.
Tatoť gest wúše Boží/ aby žadní neujskali/
ani neoklamatíval vgedňaný Bratra svého:
Proto je Mistitel gest Pan toho wšeho.

Přísl. XI. v. 26. Kdo zdržuje Obili/ zlořečí
mu Lid/ ale požehnání na blátové toho/ kdož
ge prodava. Eccl. XXVI. v. 36. Nesna-
dně se vývaruje Rupec nepravosti/ a nebu-
de čist Šteníky od hýčku. Cap. XXVII.
v. 1. seqv. Pro wéè na níž nemnobo zale-
ží/ množ zbhessili/ a kdož bledi mnoho micti/
odvrať oko sive. Gáko mezy spogeni. Ra-
meniùv vražen byva Klinec; tak mezy kupo-
wáním a prodáwaním spachan byva hýč:
Diebudeli kdo spílosti držeti se Vazně Paně/
toto Dům rychle klywvraceni přide.

b.) 3. Kn. Mogg. VI. v. 2. seqv. Kdyby elo-
wéè

wéè zbhessil/ a přestaupením přestaupil pro-
ti Hošpodinu/ budžebu oklamal Blížnho své-
ho w wéè sobě svérene aneb wspolu nega-
lem/ aneb mochby wzal něco/ aneb lšíwé
podivodl Blížnho svého: budže nalezna
stracenuwéè/ zapřelbymugi/ budžebu při-
sahl ffalejné: kterakoli wéè zčech/ kteraz
přiháž se člověku včiniti a zbhessiti gí. Když-
by tedy zbhessil/ a winen byl/ navratil zase
tu wéè/ kterauž mocv sobě wzal/ aneb tu/
kterauž lšíwé s vískelem dosahl/ aneb strace-
nau wéè/ kterauž nalezl re. 5. Kn. Mogg.
XXII. v. 1. seqv. Geslizjeby vžel Wola
aneb Dwycy Bratra svého/ an blaudi/ nepo-
miness gich/ ale přivedeš ge až k Bratu
svemu. Byl pak nebyl blízky Bratr twulg
a neznalby ho/ vivedeš wssak ge do domu
svého/ a bude v tebe/ dokudžby se po něm
neptal Bratr twulg/ a navratilš mu ge re.
Zolíkež včiniš s Osem geho/ s Oděvem
gehó/ také y se wsselikau wéè stracenu Brat-
ra svého/ kterazby mu zbhynula/ kdyžby gí
nalezl nepominess gí re.

c.) 2. Tess. III. v. 11. 12. Slyšímet' zagiste/ že
některí mezy wami chodi nespisonej nie ne-
dělagice/ ale wneujitečne wéè se wyda-
wagice. Protož takovým příkazugeme/ a

napomjname gich / křeze Pana nascího Ge-
zu Krysta / aby pokogně pracujice / svůj
chleb gedli.

C) geste pěinalej i k skutečnemu Bloděství?

1. Lakoine Srdece / z něhož wsecka Kra-
dej pochází / a gest spolu Zákažana. a.)

2. Dajyk ljiwy / a lsiwy / když ho nikdo
k tomu všivá / aby Blízíjho osvöil. b.)

3. Společnost wzłoděství / když nikdo v-
kradne/ e. g. wědomě kupuje / zdržuje / a pě-
svoguje. c.) od wegaunu, z bosinibum.

a.) O tom níje roduvatem Přikazan.

b.) Ger. v. 4. seqv. Každý střej se Blízíjho
swebo/ a ani Bratru swemu se nedívěrugg.
Nebo každý Bratr bledj wesselak podtrhnau-
ti a každý Blízíjny gako vrbač chodj: a ge-
denkaždý Blízíjny swebo oklamawa, a pra-
wdy nemluvi: uči Dajyk svůj mluvi-
ti Lež/ nepravě činice vštvawagi. Twulg
Vyt gest vprosíčed Lidu lsiwego. Pro Leži
nechtěj mne poznati/ dí Hospodin.

c.) Přisl. XXIX. v. 24. Kdo ma spolek s
Bloděgem/ wnenavissi ma dusi svau/ Blod-
čejen slissi/ wssak neoznamy. Zalm. L. v.
12. Widissli Bloděge/ hned s ním bějš.

Poněwadž Bloděství spachano byva v Lich-
wau / slissilj z Pugčených Peněz
Lichwu neb Interes brati?

Ne tvýdyky a od každeho. Některý zagla-
ste Lide gsaú na strze Chudobuj/ takovym-
to nemame pugčovati ale Almužnu datati/ a
pakli smé gím co pugčili/ a oni bez winny do
chudoby vpadli/ gím Olub odpauštěti. Ecc.
XXIX. v. 13. Luc. VI. v. 35. Gím gsaú/
který se mjrne mravně a poctivě mezy lid-
mi chowati bledagi/ a ačkolivěk některou
malou žiwnost magi/ wssak je aby se mobli
na nohy postaviti/ peněz na některý čas
delsi poręebugi/ a takovym mojněgší Lide bez
lichw magi pugčovati/ podle napomenutí
Krystového Luk. VI. 24. Gím gsaú Maget-
uj/ kteří proto Penize wypugčuli/ aby gis-
ti kupeli/ žiwnost svau rozmahali/ aneb
zaštawene wě v wyměnili. Takovi/ poně-
wadž sobě snassimi Penězmi Byť strogi/ slissne
gest/ aby take některou časiku zysku snami vz-
dělili/ tak abyhom giny polehčení bledagje/
sami nemeli vžkost. 2. Kor. VIII. v. 13. Amě-
li starost o nascíh domacich. 1. Tym. V. v. 8.
Gako ginde/ tak v tuto především na swido-
mí sve/ na Blízíjho/ pugčenymi Penězmi vči-
něný neb neučinený výjek/ už Summy ve-

like neb malíčkost / na času dlaníhošť neb krátkost / dobrý pozor dati slusy.

Co pak powinnen gest ten činiti / ktery ginych
okradis aneb neprameditne Statek
cyzho klobě přitahli?

Předně za odpustení toho hříchu / Boha
ma proshly / potom Statek nespravedlivě
nadobyt / ma wratiti a nahraditi. a.) Ne-
bo nečinili to nemůže byti pravé pokání / pří-
něm / conseqventer, w srdci svém a před
Bohem zustava Bloděg a hněv Boží v Slove-
čenství gest na něm. b.)

a.) Ezech. XXXIII. v. 15. 16. Což tvrstané
gest / návratili bezbožny / což vyděl / na-
hradili / w vstanovených života budeli cho-
diti / nečině nepravost / gistě že bude jin.

Luk. XIX. v. 8. Stoge pak Zacháüs / řekl
Panu: Aly polovice Statku svého davam
čoudym: A oklamali sem věcem koho / na-
vracuj to čtvrtvěsobně

b.) Hab. II. v. 6. Věda tomu / kteryž rozmno-
žuje svou statek cyzím Statekem / (Až do-
kud bude to trvat?) a oběžuje se hustým
blatem.

Nota. Gestiby Bloděgoví hanebne bylo
návratit / ma sobě připomínat hanbu a potu-
py wěčnan / ktera se stane i veden posledního sau-
du.

Eja.

Eza. LXVI. v. ult. Necheeli wratit pro
hanbu časnou a swětslau / muže skrze Du-
chovního Otce statek cyz naturatiti / a to
bez Zwěstovani a Zgewenj Osoby Bloděge.

Když pak Bloděgowi nebylo možne wratit
a nahradit / co ma rten čas činiti?

Ma to pěed se vzett mstti / že zatím / bu-
deli mu možne / hotový gest ē návrazenj
víseho: yakliž nebylo možne / Boha w
sdečne lhosti za wynahrázenj ma zadati.

Co zasluhugi Bloděgowe / gal tagni / tak
zegmena zgervnj a znam?

Pokutu wěčnau / totiž Pekelne zatracenj
a.) v časnou / gako w Starem Zakone / anebo
wěcy vkradene návrazenj / b.) anebo Kame-
novanij / c.) anebo v Malomocenství od Bo-
ha návštěvenj byvali / d.) w Novém pak /
anebo od súzugí Bloděgu ē oběšenj / anebo ē
ginemu trestanji podle bedlivého rozlauzenj rož-
ličnyh Circumstantií, e. g. wěcy vkradene/
času / a tak dale.

a.) 1. Kor. VI. v. 10. Ani Bloděgi re. ani Dra-
či / dědictví Království Božího nedogdau.

b.) 2. Kn. Mosej. XXII. v. 1. seqv. Gestiby
kdo vkradl aneb Dobycíce / a zabiliby ge-
neb prodal / pět Volti naturati / za toho

Wo-

Wola/ a ētvero Dobytčat zato dobytce ic.
Conf. Lev. VI. v. 4. seqv.

- a.) Joz. VII. v. 25. D vbazel Achana wſe-
ken Lid Kamenym / a spalili ge ohněm vfa-
menomawſe ge kamenym.
d.) 2. Kral. V. v. ult. Protož Malomenſtwj
Namanovo pěchiti ſe tebe/ v Semene tve-
ho narwky/ ſekli Elizeus k Geyz ſlužebniſu/
proto/ že Štejbra ic. dotal a wyžadal v
wzor Iſiwi.

Co geſti v Sedmem Příkazanju nam
poručeno?

Aby ſine s wlaſtnym Statkem ſprawe-
dliwé Zachazelis/ pilni a ſkowni w Hospo-
daſtwi ty/i/ a Blízjnemu ſiwnost rozmaha-
ti a chraniť hleděli. Jan. VI. v. 12. Zbe-
te ty drobty/ ſterž juſtali/ at/ nezhybau.

Šak Blízjnemu pomahame/ geho Štatku
rozmahame a chraniť?

a.) Když Blízjnemu co geſti geho/ a co mu
Bůh přege/ radí zanechaſtome/ a.) 2. k za-
chowanju geho wlaſtinjbo Radau a Věn-
kem napomahame. b.) 3. w každem ſním
obchode na sprawedlnost a Lasku hledíme/ a
každemu/ co Laska/ Wděčnost ic. v geho
pořečba od nas wyhledawa ſínime.

a.) 3.

- a.) 3. Kn. Rogg. XIX. v. 12. Neutisneſ mo-
cy Blízjnibo ſweho/ aniž oblaupiſ ho.
b.) Mat. VI. v. 12. Wſeck/ galžbyſte čte-
li/ aby wam Lide činili/ taky wo činie gim.
c.) 1. Kor. X. v. 24. Žaduj nehledeg ſwych
wěcy/ ale gedenkaždv toho/ což geſti Blízjnho.

Co ſine vbohym oſobytně dluzjn?

Mame ſe gegich pořeč ſrdečně vjimati
znaſſeho gim vdělowati/ darmo pugdowia-
ti/ a tak gich znauzv pozdrvhowati.

Žalm. XL. v. 2. seqv. Blahoslaven/ kte-
ryž ſe ſlituge nad muzinym a chudin; wdě-
zly wyſwobodi geg Hospodin. Hospodin ho
oſideje/ a ojivj geg/ blaženy bude na Zemi/
aniž ho wyda ljbosti Nepráatel geho: Hospo-
din ho na Ležej we mdlobě poſvili: wſeck
lezenj geho w nemocy geho proměni.

Přísl. XIX. v. 17. Kdo vděluge chudem/
pugduge Hospodinu/ a On/ža dobrodinj od-
platí gemu. Her. XIII. v. 16. Na dobro-
činnost a na zdjlnost nezapominegte; nebo
w takowych Řetezech Zwlaſtni ſwau Ljbost
ma Bůh.

Kdo geſti powinen Almužnu darwati?

Predně ti/ kteři wſech wěcy hognost ma-
gi. Ti čim wjce gim Bůh pojehnal/ tim
wjce magi darwati/ a.) Potom y gini/ kdy

gen

gen něco k takové dobročinnosti nad potřebu vlastní svámu prach mohou vypracovati. b.)

a.) 1. Tym. VI. v. 17. seqv. Bohatým toho to světa přikazuj/ at' neglau vysokomyšlnj/ a at' nedaufragj w neglism Zbožj/ ale w Bohu žitvem/ kteryž dawa nam hognost všechno ku požívání; a at' době činj/ a bohatnau vdobrých skutečných/ at' snadni gsať k věčenj a napomahanj; a at' sobě za Počlad dělagi Začlad dobrý k času budaučymu/ aby dosahli věčného Života.

b.) Efes. IV. v. 28. Kdo krádl/ gijz vjce nekrad; ale raděj pracuj/ dělage rukama/ což dobrého gest/ aby měl zécho vdečiti nuzemlu.

Sak mame Potřebným době činit?

Zprave Vasky/ a.) z správností srdce/ a bez hledání vlastní cti neb výšku. b.) Bez výkosti v záručku aneb vlastního stylstva. c.)

a.) Óřim. XII. v. 8. Kdož rozdáva/ rozdaneg v upřímnosti.

b.) Mat. VI. v. 1-4. Pilně se warugte/ aby sice Almujny sive nedawali před Lidmi/prosto/ aby sice vidini byli/ od nich/ ginač nebudete mitsi odplaty v Ócet svého kteryž gest

wpolež.

w Nebeskych. Protož/ bdvž dawas Almužnu/ netrub před sebou/ gako čin Pokryt-ey w Skolach a na Kynych/ aby chvalení byli od Lidi. Amen pravim vam/ magit' odplatu sváu.

c.) 2. Kor. VIII. v. 12. 15. Když gest willi hotova podle toho/ což kdo ma/ vzactna gest/ ne podle toho/ což nema. A to pravim/ ne aby ginyh bylo polechénj/ a vám vzhlost v Zarmutek: ale aby Žravnosti wtomto častu nynějsím wasse hognost/ gegich Chudobě spomahala: aby také gegich hognost zatym wasší chudobě byla ku pomocy: aby tak byla rovnost.

Zého ma Člověk době činit?

Ze Statku/ a to ne zenyžho neb vkradečeňho/ než zvlastního.

A což může Člověk dobrým Své domovim vlastním Statek mitsi?

Může; Poněvadž sam Bůh Zem Rámenegskau vídú svému rozdělit. Joz. xv. v. 3. seqv. Mnozy tež Swatí Vše w Starem y w Novém Zakoně vlastní Statek mili/ e. g. Abraham/ Izák/ Jakob. Gen. xxiv & xxvi. Job. I. v. 3. Salomaun/I. Král. x. Jozef/ Arimatye. Mat. xxvii. Lydia Act. XVI. v. 14. &c.

Nalež.

Náč hledi Bůh v Sedmém Příkazaní?

Aby sime časiny mi Statky / ktere nam
Bůh pro slussenj nossi wěrnosti do mocn dal/
tak wladli / aby nam naiepsych / totiz / na
wěčnych neskkodili.

Kterak se to děge aneb stava?

Když pět vjivani snajme se / Slawu
Boži sfedrowati / a.) Sobě a svolu - služeb-
níkum dobré činiti / b.) a především když o
to wſſeligoſt siogime / aby sime nasce Srdce
k nim nepríkladali. c.)

a.) Přísl. III. v. 9. Eti Hospodina z Šatku
swého / a znevýplodněgých měcy wſſech Brod-
sivych: A naplněni budau Stodoly tue ho-
gnost / a presotve twogi Mstrem opisivati
budau.

b.) Ejž p. 157. Žalm. XII. v. 2. Přísl. XIX.
v. 17. Hebr. XIII.

c.) I. Kor. VII. v. 30. 31. Totol' prawym
wam / aby ti / kteříž kupygí / gakoby newla-
dli / a kteříž vjivagi tehoto swéta / gakoby
neujivali. Nebot' pomigi Spásob tohoto
swéta. Mark. x. v. 24. Kterak nesnadne
gesť dauffagivim v Šatku / do Království
Božího wjiti. Žalm. LXII. v. 11. Šatku
ptibywaliby / nepříkladegte kněmu srdce.

Kaſ

Kapitola X.

O Osmém Příkazaní.

Ktere gesť Osme Boži Příkazaní.

Nepromluvíš proti Blízjnemu světini
ktereho svědecitvi.

Co gesť to?

Mame se Pana Boha batí / a geg milo-
vatí; Abjchom na Blízjněho něscheho ffale-
sně nelhalí / geg nezrozwali / nepomlu-
vali / gemu zle powěsti nečimli: Ale radějt
dobre o něm smysleli y miluvili / a wſſe-
cko na dobraru stranku věraceli

Co gesť nam wtomo Příkazaní
zapoředěno?

Kterive a ffaleſtne Swědecitvi.

Co sluge křiwoji a ffaleſtne
Swědecitvi?

Wſſelike vjivani Dazyka y ginhch andu
proti prawde a Lascě Blízjněho.

Proti koum nemaine mluvit křiwe

Swědecitvi?

Proti Blízjnemu / a to bez Rozdusu / kte-
remu kolivět by se křiwoji a ffaleſ-
tne Swědecitvi statí mohla / a tak y na
Nepěatele nemaine inco ffaleſtneho wj-

Y

inco

meyseti / ani mluwiti / ani gijn ptipisso-
wati / aby wnenarvit uvedenij byli.

Kdo se Člověk řečensneho swědeciv
může dopustiti?

W každem Stavě / w Cerkewnym / w
swětstem v Domachym neb Hospodařstym.

Kdo gest řalešny swědek w Cerkvi?

Raždu řalešny Vételei / který Prawdu
Nebeſkého Dívenj řalſuge. Tak žaluge Hoſpo-
din Gér. V. v. 31. Proroci prorokují ljiwé / a
lid můg miluge to. W kap. XXIII. v. 14.
Proroci Geruzalemstj se kži vychazegi. Ta-
kova lež gest neglodiwěgij / poněvadž Li-
dj o Spasení bžně připravuje. A kte prima-
leži v ta / které se dopouštěgi tř / který wčas pře-
nasledování Nebeſkau Prawdu zapirají
Mat. X. v. 33.

Kdo gest řalešny swědek / w Obcys/
nebo w Politii?

Křiwy Žalobník / Swědek / Zostupce/
Kadce / Objalovany / řalešny Saudec / o čemž
niže.

Kdo w Stavu domacym neb Obecnu?

Gest takových plna ſchabetice / e. g. Peſ-
ſhači / Smluw nezdrželity / Darmoch-
wací / Pomluwaci / Podlebnich / Vtra-
haci / Oklamawaci / Ruznice rozsywací /
Peſ-

Pokrytcy / kteři gine mluwi / gine myſli/
magi na Dazyku Med / na ſedc̄ pak Ged. ic.

Škrze tychio / koſkerum Spůsobem / řaleſne
a křivo Swědeciv může ſe rov-
konawat?

i. Srdecem / když někdo o Blízjinm křiwe
myſli a ſaudi / a.) 2. Dazykem / když někdo
ſaleſně vči / mluvi vtrhava ic. b.) 3. Po-
ſunty / když někdo e. g. lsiwě poljbeni dawa/
c.) w Rauchu ljiwé ſe oblika / d.) 4. Skut-
kem / kdy e. g. řaleſně radí / e.) Šlib a ſmlau-
wu nedrži / f.) ic.

a.) Mat. XV. v. 19. Z ſrdce vychazegi zla
myſlenij / křiwa swědecij i. Kor. XIII. v. 6.
Laska neobmyſli zlehco.

b.) Peſi. XXIX. v. 5. Člověk / který loho-
dhan řeči a wymoſlenau mluwi Peſteli
ſwemu / Šyt rožtabuge ſtokum geho Bach.
VIII. v. 16. 17. Toto pak všecky ſau / kteréž čí-
niti mace: Mluwte prawdu každy s Blí-
žinm ſwym / prawy a poſogný ſaud wyna-
ſegte w Branach ſvých.

c. d.) Eccl XXVII. v. 22. ſeqv. Kdo mňha
očima / ſtrogič zlosti / a žadný bo neodívati:
W Oči lahoodné mluvit / a Neči tive schwä-
lowati bude / ale pozadu pěevrakege vſig
ſiva / Neči tive zle wyladiti bude. Mno-
hých

bych věc v nenavidím / ale ne tak / galo te-
ho / gehož v Pan nenavidí. Přisl. VI. v.
12. 13. Ctož věc neslechetná / Muž nepravý
chodi vpěvrazenosti ruk svých. Maura
věma svýma / ukazuje prsty svými / pře-
vrazenost gesti v ředce geho / svýsli zle vše-
likebo času. Sem přimaleží Polžbeni Išiwe
Naborovi / 2. Kn. Kral. XX. v. 9. Gida-
šewo. Mat. XXVI. v. 49. Žena Gero-
beamowa / která před Proroka Achvase
přišla / a ginou se činila; 3. Kral. XIV. v. 2.

e.) Tak věmili Hejtmane a Vědeňci Daryo-
wi / o kterich / Dan. VI. v. 6. seqv?
f.) Číteg 4. Přisl. III. v. 5. Kterak Kral Mo-
abits po smrti Achaba z protitoku se Izraelo-
wi / kteremu daval podle smlauvy / gisly / trv-
but.

Onam gij ktere gsaū spůsoby negpědnegsí
krivoeho a falešného swédečení?

Na Blížního falešně lhati / geg zrazová-
ti / pomlatiutati / a zlau pověst mi činiti.
Kde se sicehawá krive / a falešne Čhaní?

Anebo v Saudu / aneb mino Saudu.
Kof a kterak v Saudu?

1. Když Zalobník Blížního svého fale-
šně obvinuje / a genu to / co mu na mysl
nády nepřísllo / pěpisuje. a.) 2. Když Obza-
lovač

lewany sive zle Vánky proti swédomi svemu
před saudeem tagi / aneb gináce krasí / při pro-
tabuge / gen aby pokuto mohl vjiti. b.) 3. Když
Swédek Prawdu zlobivě zamléuge / Lež
proti Blížnímu wymeyšly / o věcech tago-
nych / o kterich žadnau gisťotu nema / swédeči-
ty před Saudem Prisahau ročovzuge / co
dobrym vinysem gesti povědino / nebvěmě-
no pěvrazenuge / a k říkodě Blížního zle wy-
klada. c. 4.) Když Zastupcovové a v Pra-
vich z běhí Advocati, Darmi otráveni / řa-
lesní Žaloby zařazavají Práctky nespravedli-
ve / k u počácenj dobré pče / vjivagi / zkřivych
a zlych věc / proti swédomi svemu pravne či-
niwagi. d.) 5. Když zlji Radech / saudcum a
Vrchnosti sive / Išiwe a podvodne / spra-
vedliny / Poddannym řekodlužný Raddy da-
wagi. e.) 6. Když řečec pro domi neftac-
reclivij or řek řeči řeči
a.) Mich. VII. v. v. 2. 3. Žabymul Pobožný
z Země této / a vprímeňho mezi lidmi ne-
ni žadněho: Wsyckni naporač o vyhlí
krive vklady činj / gedenkajdy Bratra sive-
ho / lowy Sytj t smrti. Tak věmila Puty-
farewa Žena Jožefovi. 1. Kn. Možg. xxix.
v. 17. Syba Panu svemu Mistrbožetovi
2. Kral. XVI. v. 3. Gezabel Naborovi / 3.
Kral. XXI. v. 9. Stacep Buzanne / Dan.

- XIII. v. 2. Žide Krystu. Luk. XXIII. 2.
 b.) Joz. VII. v. 19. V řekl Jozue Achano-
 wi: Synu muig/deg vroshym chivalu Ho-
 spodinu Bohu Izraelskemu / a vyžneg se
 genu/ ožnam mi/ cos věnil / netag gij toho
 předemnau.
 c.) 2. Kn. Mogg. XXIII. v. 1. Nebudeš vy-
 naseti Powesti a Žaloby ljiwe/ neklad sbez,
 bojnymi Ruky své/ aby měl byti snim své-
 deč nepravý.
 Přisl. XI. X. v. 5. Swědek falešny nebude
 bez pomstu/ a kdož mluví lež/ neuteče. Pře-
 sledu říteg 3. Kral. XXI. proti Nabolovi.
 Mat. XXVI. v. 61. proti Krystu. Act. VI.
 v. 13. Proti Štěpanově. Dan. I. Proti
 Danielovi/ kteremu zle vykladano je se
 modlit.
 d.) Eza. X. v. 1. 2. Věda tém/ který vstane-
 wuj Praha nepravá/ o Spisowatelům/
 který nespravedlivé Ortele spisugí/ aby od-
 strkovali nuzne od Saudu/ a vydrali spra-
 vedlnost chudých Lidu meho/ Vdomy aby
 byli Kotist gegich a Sprosky/ aby tupili.
 2. Kn. Mogg. XXIII. v. 6. Nepřewra-
 tis saudu chudeho swého.
 e.) Takovas dal někdy Drog Saulovi. 1. Kn.
 Kral. XXII. v. 9. Achitoffel Absalonovi.
 2. Kn. Kral. XVII. v. 1.

2. Kn.

- Od Os-
 nem V. Příkazaní. 567
 2. Kn. Mogg. XXIII. v. 7. seqv. Od slo-
 wa ljiweho vzdališ se; Neuvinni ho a spra-
 wedlivého nezabiges: nebo ga neosprave-
 dlnym Bezbožnho. Aniž brati budes da-
 rūm: nebo dar oslepuge prozetedline/ a pě-
 wracy slowa spravedlitivych. 3. Mogg. I. v.
 16. 17. Wylycheyte Pře mezy Bratři swy-
 mi / a sustre spravedlivé/ mezy Mužem a
 Bratrem geho / v mezy Přichozym geho.
 Nebudete přigimati Osoby v Saudu/ gakž
 maleho tak v velikeho slyseti budete: nebu-
 dete se batí jadneho: nebo Boži saud gest.
 2. Paral. XIX. v. 6. 7. Vizte gak co čini-
 te: nebo nevedete saud za člověka/ ale za
 Hosподina/ který wam přitomen gest při
 wykonatwanj saudu. A protož Božej Ho-
 spodinova budíž při was/ ostříheyte toho/ a
 čině tak: Nebot' nenj v Boha nasheho ne-
 pravostí/ tak aby stětití měl Osob/ a nebo
 přigimati darū. Conf. Deut. XVI. v. 19.
 Prov. XVII. v. 15. Kdož ospravedljuje
 nepravého/ v kdož odsuzuje spravedlivého/
 ohavnost gšau Hospodinu oba gednostegně.
 Gak a kterak se žhani stehowawa
 mimó Saudu?
 1. Když o Blížnjim to mluwime/ o čemž/
 je gest nepraditve/ wjme. a.) 2. Když kpo-
 L 4 mlau-

mławianej a vtržkami mliuine/ v nich s̄ oblibugemie. b.) 3. Když to/ se co ma haněti/ chwalime/ aneb/ co se ma chwaliti/ hanime/ c.) 4. Když Blízjho wtom/ co nam něm poručeno/ wſſetečně saudime. d.)

a.) 3. Kn. Mogj. XIX. v. 11. Nelžete/ a nižadny neoklaimoweg Blízjho swego. Efez. IV. v. 25. Slojice Lej/ mliuwej Prowdu/ gedenkady s Blízjnym swym: nebo sme meſpolek audowe.

b.) Peſl. IV. v. 24. Odlož od ſebe přewractnost Vst/ a Bloſt Rtuw wzdal od ſebe.

c.) Eza. V. v. 20. Řeba tem/ kterij rikagi Žemu dobre/ a dobremu zle: řadace. Žmu za swělo/ a ſivělo za Žmu: Dokladajice hočke za řadke/ a řadke za hočke. Eccl. XI. v. 2. Niewychivalug žadneho promnobau wažnost geho.

d.) Mat. VII. v. v. 1. 2. Nesudtej/ abyſſe nebyli ſauzeni. Nebo kterymiž Saudem ſaudite/ tymž vndete ſauzeni: a kterau mirau měříte/ bude warti zase omečeno ic. Rjm. XIV. v. 4. To kdo gsy/ aby ſaudil czynho ſlujebnika? wſſak Panu ſinemu ſlogi aneb pada. Jak. IV. v. 11. 12. Neutragej/ gedni druhom/ Bratři: Kdož vtrha Bratru a potupuje Bratra swego/ vtrha Zakonu a

potupuge Zakon. Župiſſi pak Zakon/ neg. ſy Peřitel Zakona/ ale Šaudce. Gedent gest wydaivatel Zakona/ který muže spaſti v zatrati. To kdo gsy/ gesto tupiſ ſincho? Šauliž tedy žalovani na Blízjho/ Prawa a Šaudy wtomto Peškazau ja.

poſvedený?

Nikoli: Ale gako Evangelium ſchivalu-
ge Šaudy/ Prawa a Počadku Politycke/
tak tež gegich wykonawañ: gestli wſſak do-
bice/ ſluſiné a počadně bez zavisti/ pomstý
žadosti a Lsti pěſluhowané bywagi a to
před počadnau Brchností ſvětskau. (No-
wořekcency wſſelike Pravotěnji (Šaudy) mezi
Křeſtiány Žbranují/ ato poněwadž Pan Kry-
ſus Matt. VII. v. 1. řekl: Nesudtej/ abyſſe
nebyli ſauzeni. Ale kdyby ſe Panu Bohu
obecni ſaudy nelihili/ nebylby wýdal Zakon a
poſvědectví před Šaudem poſtebnym. A pro-
tož nežbranuje ſaudu Počadnych a Obecnych
ale toliko wſſetečných zlegakes přicitim poslych)

Kojdali Lej a Klam wtomto Peſka-
zanj gest Žbraněna?

Kojda/ ktera k potupě ſlavu Boži a k
ſkodě Blízjho ſiněruge; Když kdo e. g.
ginač w ſrdci wi/ ginač vſi ſliuvi/ a to/
ne tak zprějimy ſpravedlive a poctive/ ga-

ko / aneb z žádosti vblížem / aneb z zle zvý-
klosti w Čhanu. (Kožlén gyau Čhanu spuš-
to: Gesili kde e. g. něčí ffalejne mluveni za:
Pravdu znevědomosti magice opětuj: A ne-
bo bez sſody Blíznejho / co oznamiti ani potre-
bne / ani slusne / ani výječne nenj zpoctivé a
z spravedlivé pěsiny ukryta / a podle všech
případnosti netvyspoloda / o tom nemuze se
hned kysi / je lje a klame. Nebo v Pan Kře-
stus činil se před Emauskou Veedlnský / ga-
lovy chcel dale gisti: ale geho mi něnj bylo pod
tvyminkau / totizto / gesili ho nebudau zdržovat-
ti. Luk. XXIV. Tak v Samuel přediga do
Betlemea / aby obětoval a pomazal Davida/
za Krále / když byl zeptany / Pokognuli gest Pří-
chod geho / řekli gedno / drube zamílcel: Přijel
sem / aby obětoval Hospodinu. 1. Kral. XVI.
2. Podobný Přikladu sau o Abrahamovi. 1.
Mojz. XII. v. 13. seqv. O Babach Egypt-
ských. 2. Mojz. I. v. 19. O Newěstce Kaab.
Joz. II. v. 4. Toto svatých pravdy ukryva-
ní / nenj tak vlastně lež / jako raděg obzvláštene
ducha svateho knuci / které se kdobremu konci/
knaplénj Kožkazu Božího / a Zachování Blí-
znejho newinneho stalo.)

Gak se starova Blíznejhs Brzenj?
L. Když někdo / co gesi genu tagně svěče-

no/

no / s nebez pečenstwim zgerwuge. a.) 2. Když
potlezský Blíznejho bez potřeby / a bez pře-
desleho napomenutj neb trestanj / ginyh/
kterym nepřimalejy / oznamuje. b.)

a.) Přisl. XX. v. 19. Nepřimessug se k to-
mu / kdo vprassí tagnost / ani k Pomluwa-
či / ani k labodjcomu Kysivymi. Přisl. XXV.
9. 10. Srovneg při svau s Blíznejm swym/
a tagne wčich gineho nerwygerug: atž
lehkosti neudnil ten / kdožby co slovsi / ažby
v žla powěst tva nemobla gisti nazvět. Přisl.
XI v. 13. Vtrhac taulage si prorassí tag-
nost / wěrny pak človek tagi wčic.

b.) Eccl. v. 6. seq. Slyssyssi co zleho / toho
newynasseg: nebo mlčení nie tobě nebude
skoditi. Před Přejtem / ani Nepřejtem
newyprawug o životu cyzhm / a gysli bez
běchu / nesprawug ginhč. Nebo vyslech-
na té / střej se bude tebe / a časem té vone-
natvist wezme. Vyssešli by něco / nechť to
steau umře / tedy budeš mjeti dobré svědo-
mj: Nebo se tim nerozpuknes. Pro slovo
trapi se Blazen / jako při Porodu Rodička.
Jako Šyp w střeleny / do masla w Šica-
hně / gest slovo w Běsse Blazna. Mat. XVIII. v. 15. Žhcessilby proti tobě Drase

twig

čtvrtig/ gdi/a potresey Ho mezy sebau a gím
samym.

Mamli teby to gle / ktere při ginem widim
aneb o něm slýším zatogni?

Gestli to wěděti gest potěkne a poznati
Obcę/ Blížnjmu ano v tomu/který gle vě-
nici minil/ gest výstečne / v zásluhy v zvěrnosti
podluzne / mam to oznamiti Brznoši v gi-
num představěným / kteří Blížnjho břešťského
mohou napráviti / a to není Blížnjho zraze-
ní/ nej gest geho zleho skutku zgewenij. a.) Ale
wynaseli Blížnjho weystupky z nenašíti
proti němu / abys ho zarmautil / a giny z
gehō Poklju posměch strogili/ te giz gest za-
powědene vrhání. b.)

a.) 3. Mlož. V. v. 1. Břešťského člověk tak-
že slýše blas zakleti/ a gsa svědkem toho/což
widěl neb slýsíšel/ a neoznamilby / poneset
pokutu za svau nepravost. 1. Kn. Mlož.
XXXVII. v. 2. Jozeff oznamoval zlau
powěst o nich (Bráťích svých) Otec sve-
mu.

b.) Žalmu XL. v. 7. Přichazejgi/ aby mne na-
vštěvili/ ale negde gím to od srdeč nej ble-
dagji nětco / o čemžby potupně mluviti mo-
hli / a odchazege / wynasegi to wen. Žalm.
L. v. 19. 20. Vsta svia pausitjš ke zlenu/ a

gazyk tvořig slada Lest. Vsazugeš se/ a mlu-
wjs proti Bratru semu/ a na Syna Mat-
ky live / lehkost vwođis.

Co gest is Blížnjho pomlauwati / a nebo
gle Powěsti gemu činiti?

Gest to před ginom o Blížnjim vyprawo-
wati/ co gemu gest na Gmeně geho skodliwe/
a co geho v ginyh wpodezření vwozuge/
gakoby takowy byli w Skutku aw Prawdě,
Prísl. XVIII. v. 8. Slowa Vtrhacē gsau gako-
biti / a pronikagi skrz srdce. Eccl. V. v. 15.

Nebud Kleveritsem a Pomluwadém/
a gazykem svém vkladu neciū. Nebo Blo-
děg nese Hambu welikau/ ale ten kdož gest
dwogijo gazyka/ potupenj negborish. Eccl.
XXVIII. v. 15. seqv. Na Vtrhacē a toho/
kdož gest gazyka dwogijo/ neb trvky a lži-
wy w Neci / klatba se děge. Nebu mnohe/
kterij Pokog měli/ na Skazu přivedli. Zly
Dajyk mnohe w nesvornost vwođi / a rož-
ptylil ge z narodu do Narodu a Města pe-
siona Zboril/ v domy Welikomočených z pod-
wracel: Zly Gazyk Ženy zmujile vyhnal/
a zbarvil ge vysly gegich: Kdo se gím z pra-
swuge / nifoli nenagde odpočinutj/ aniz by-
dlici bude s Pokolem. Rana po bici působí
modřinu/ Rana pak gazyka potřa Rostj.

Množi padli ostrostí Meče/ ale roje gest těch/
Který k tu padu příslí sluze gazyk. Psalm. xv.
v. 1. 2. 3. Hošpodine/ kdo bude přebývat
v Stanku tvém/ kdo bydlit na Hoře mo-
te tvoje? Ten kdož chodí v upřímnosti/ a či-
nji spravedlnost/ a mluni Prawdu z sedle
swoho. Kdož neutrha gazykem svým/ Blí-
žnímu svému nečin jeho/ a Potupu neu-
tividí na Blížního swého.

Nenili to dosti/ že to/ co o mem Blížním
jeho mluvím/ prawdivo gest?

Není: Nebo ma se člověk warovatí/
netoliko aby prawdu/ než/ aby v Lasku/ kte-
ra gest Summa cely druhý Tabule/ slouy
neb Skutky neurazil.

Můželi člověk v giny spůsobem proti
Osniemu Překazaní běžti?

Může totiž všichym neužitečným mluve-
ním/ když takové mluvi věcy/ glemižo se
ani slawa Boží/ ani naš vlastní/ ani Blíž-
ního násseho výjek nenapomaha.

Mat. XII. v. 36. Prawim vám/ že zkázebo
Slowa prázdného/ které mluvit/ budou
Lide vydagji počet v den soudny. Efes. IV.
v. 29. Žadna Řec mezuta neuvházeg ž
Vý wajíž: Ale gesli gaka dobra kivzdě-

1a

lanj výjitečnemu/ aby dala mjlost Poslu-
cháčum. Přisl. x. v. v. 9. Mnohe mluve-
ní nebyla bez hřchu/ kdož pak zdržuje Ryt-
sive/ opatrný gest. Eccl. XXVII. v. 78. Hle-
dij/ aby opletí sve Hospodařství trnjí/ a
vstum svým vzdělat Dvere a Zavory.
Stěžbro a Zlato sve zváž/ ale slouy sve-
mu vění mýhu/ a Vstum svým vděleg dvor-
ce a Zavoru.

Co nam gest v tomto Překazaní
poručeno?

Dobreho Gimena Blížního násseho Za-
slawaní.

Kterak se to dége?

1. Když oném dobré myslíme v mluvimež
e. g. když geho dary/ ctnosti/ a slucky vychova-
lujeme/ a Křečkostí Plastiemi Křestanisle Ča-
ky/ dokudž možne gest zakrywame. a.)
2. Když vymluvime/ t. g. kdož slojjime
Gimena geho ucrhání nemléme/ než poctivost
geho branime/ a že se mu křivda dége/ proti
Pomluvacum vkažujeme. b.) z Když vše-
čko na dobrá stranku vykladame/ t. g.
když něco o něm slvíšce/ tomu mýsto hned ne-
datavame/ ale na prawdu se doptavavame/ mež
tim všecko dobré myslíme v mluvime/ Žhre-
sylsi/ laslavě ho napominame. c.)

a.) Vi.

- a.) Vide supra p. 174. Žalm. XV. v. 1. 2. 3.
Přísl. XV. v. 4. Zdrawy Gázok gest strom
žitvota / i. Pet. IV. v. 8. Predewším Laska
gedni k druhym opravodivau měge. Nebo
Laskapříkrige mnojství běschův.
- b.) Eccl. IV. v. 27. 29. Nezdržuj slova včas
potřeby. Nebo po řecy poznana bywa man-
drost / a Umění po slovicka gázyla. cap. VI.
v. 5. Nechabodna rozmnojuge sobě Přate-
ly / a Gázyl vymluvný rozmnojuge Při-
mětirosti / to gest / kdo při některé těcích do-
bre mluví / o tom se opět dobré mluví.
- c.) Eccl. XIX. v. 15. Promlouv s Blízijnimi/
snad to neučinil Promlouv s Přítelem / ne-
bo častokrat bywa daremne pomlauvání / a
necht každe řeči neverj řidce tve r.
- Mamej iedy / co se zlehko od Blízijního
deje / za dobre pokladati?
- Nikoli / než mame ho z Lasky k geho na-
pravem trestati; Když pak v gitných otom
se rozprawi / z rozwázení obeene Kechko-
sti / s naděgi budoucnyho napravení / a je
se to nestalo ze zlobivosti / povynni sine ho
podle možnosti zastawati a wymlauwati.
3. Kn. Mogj. XIX. v. 17. Nebudeš nenaří-
děti Bratra svého tu Srdcy svému / než swo-
hodně potreses Blízijního svého / bys neměl

me

pro něho hřichu. Matt. XVIII. v. 15. Zbě-
silliby Bratr tvůr proti tobě gdi a potreses
ho mezi sebou a gím samym. Gal. VI. 1. 2.
Milí Bratři / by pak byl zachwacen člověk
v negakem padu / tvy duchovní napravte
takového v duchu tichosti / prohledage sam
k sobě aby v ty nebyl pokaušen / gdenj dru-
hých křemena neste / atak naplnite Zákon
Kryšta. 1. Tess. V. v. 14. Proslymeš was
Bratři / napomijnejte z ēadu vystupujících /
potěšujte chaulistinách / snasejte
milde / trpělivě se měge ke všechném. Přísl.
XXIV. v. 24. 25. Toho / kdož ējska bezbožné
mu: Spravedlivý gsy / klinauti budau Lide/
a tv offslivost geg wezmau Narodowe: Ale
kteří karají / ti se lžibi / a přigde na ně po-
žehnaný bobate.

Mnoholi na tom Příkazaní zaleží?
O tvsem: Nebo - skrze Lež stavags se ti/
kteří se sni oburagi / Dětmi Diablotinym/
genž gest virhač a Otec Lži hněd od počátku.
Joh. VIII. v. 44. Který gím z te pěčiny na
Gázylu leží a sedí / a po své willi ten spra-
vouge a pobívouge. Protož také Lbaří a Po-
mluvaci / a kteří milují v čini Lež / s nim
svůj vzatracenj místi budau.

M

Bgev.

O dewatem y desatem V. Přikazan.

Szew. S. Jan. XXI. v. 8. Cap. XXII l. v.
12. Al Bolegcy do Kralowstwi Bojsk ne-
wiedau. 1. Kor. VI. v. 10. Naproti kteří se
pravdy dokladají gšau Díky Boží a magi-
jiwoť wěčny. Žalm. XXXIV. v. 13.

Nac̄ tedy Bůh v tomto Přikazaní bledí?

Poněvadž On gest sama Prawda / aby
sme se také wprawdē obrali / gemu se pě-
podobnouvali / a naseho Gazyka ginače neu-
invali / než gak toho Boží slawa a Blízniho
wzdelanu vyhledawa.

Kapitola XI.

O Dewatem y Desatem Přikazan.

Ktere gest Desate Boží Přikazan.
Nepožadass Domu Blízniho swého.

Co gest to?

Mame se Pana Boha batí a geg milo-
wati: Abychom o Dědictví/ Dílu a Sta-
tek Blízniho swého lšítrě a podvodně ne-
stali / ani pod spisobem Prawa a sprave-
dnosti k sobě nepětahowali: Ale k tomu
wſſeligak napomahali / aby Blízni nás cele
při swém zustati mohli.

Rte-

O dewatem y desatem V. Přikazan.

179

Ktere gest Desate Boží Přikazan?
Aniz požadass Manjelsky geho / ani Slu-
žebnka / ani Děwky ani Wola / ani Osla/
ani niccho / což geho gest.

Co gest to?

Mame se Pana Boha batí / a geg milo-
wati: Abychom Blízniho nasciuho geho
Manjelsky / Čeladky / Horvadek neodlugo-
wali / ani neodvracovali: Ale raděgi k to-
mu nabizeli a měli / aby při něm trvali a
ěmili / což povinni gšau.

Co se všeckto Přikazaných jakajuge?

Ila jadost / Nezapovida se terey wubec
jadza; nebo nachazý se také y swata Bohu
mila a chwalitebna jadost / e. g. Když kdo
jadost ma po Bohu a geho Slovu. Žal. I. 3.
Luk. X. v. 14. Tak nachazý se y Pětrozena
jadost / kterauby byl člověk měl / bytby y
vistavu nevinnosti byl zusal / gako jadostivym
byti Pokrmu / Napoge / Sna r. A takova
jadost není sama w sobě hřchem / lečby slu-
šnau mřeu překročila.

Co gestila jadost?

Gest nepočadna proti Zakonu Bojskmu
naklonnost.
Koloss. III. v. 5. Mrtvovéte audy Zemskes smír-
stvo; Nečistotu / Chlupnost / Zadost gšau a
M 2

čas

Lakomství / pro kteréž měcy přichází hněv
Boji na Syny Izpurple.
Kolikera gest žadost zla?

Dwugi: Dědična a Skutečna. Takow
wy Rozdíl žadosti ma swig grunt v Swateho
Jakuba w l. v. 14. Bůh žadného nepokaussí
Eklemu: Ale gedenkajdy po kaussin bywa od
svých vlastních žadostí / gsa zachwacován a o-
klamovan. Potom žadost když počne / porodi
hrách / hrách pak vykonamy zplozuge smrt
Kdežto činj rozdíl mezy swadějcy žadostí / kte-
ra w tsem Idem gest prirozna: a mezy počia-
nagyc a rodjev skutečnau žadostí / w kteréž člo-
věk oblibenj ma / kterau potom zewnitřn sku-
tečny hrách nasleduje.

To gest dědična zla Žadost?

Gest ten skrytý Hrach Srdce / když to pro-
nájene pětřozemí wjdých Eklemu gest na-
kloněne.

z. Kn. VI. v. 5. Všelike myslení srdeč lidst-
vo není než zle hned od mládosti.

To gest skutečna zla Žadost?

Gest zle Dworce zle žadostí / když ona zle
požadani w člověku povzbuzuje / a člo-
věk počina to rozněcowati v na to mysliti/
aby a gakby to skutečně splnit mohl. Aneb:
Gest ten Hrach / w kterém Člověk oblibenj

sve ma zaumyslně a srozvažením geho se
přidrži / holowý gsauce to samym skukem
wyplniti / gak nahleby se mu toliko čas a
přehodnost zapovídala. Slowicka tedy Ne-
pojadaš / w Dewatem Příkazan gest tento
smysl: Neměg žadne libosti wtych wtobě pře-
bywajicich zlych žadostech/ aby se snimi obiral
a ge choval: w Desatem pak tento: Nema-
žadna žadost wtewem srdeč byti/gessie tym me-
ně w pěcmyslowanji přijiti.

Která Žadost w Dewatem Příka-
zan se zakazuje?

Skutečna / která syc v w předesslych se
zapojujda / e. g. w Patem zla žadost k Mord-
věstovi. w Sesetem k smiluvi ic. wssak je hbi-
lo se Bojske Maudrosti w Dewatem zwla-
stně zapověděti wsetile zle žadosti wubec/
zegmena / aby sine statek Bližnho lšítwě k
sobě nepřitahli a.) co gest Bližnho getmu
nezaviděli / b.) na tom / co nam Bůh das
prestatwisse / Lakomství se warowali. c.)

a.) Mich. II. v. 1, 2. Běda tém / která jwmv-
slegi nepravost / a ukladagi zle na Lojoch
swoych / a na vstupě rano wykenavagi ger
když gest twmoč Rukau gegich: Požadagi
Polí / v wvedragi/ takž v domu / a odgima-
gi: a tak peťwozugi / moe nad Mužem v

domem geho / nad gednim každym y dědičtivm geho.

- b.) **Přísl.** XXI. v. 10. Dusse bezbožného jada zleho / aniž pěče děho svemu Blízjnmu.
 c.) **Luk.** XII. v. 15. Krystus prawi: Wiztej a wystríjhejte se od Łakomství: nebot' ne wrozbogněný statku něčeho život geho zalejí.
Nota. Některý ut B. Dieter. oboge toto Příslazanij / o Žadost Početecne neb dědične wykladaj: wssak gijn / (ut D. Gerhard.) to dewatem Skutečnau / to Desatemu pak dědičnau a Zapovědenau byti smysllegi a nebo/ jen dewatem Buh Zakažuge Žadat węcy Blízniho nepohnutedne/ e.g. dum/ Rosje ic, to desatemu pak pohnutedne/ e.g. manželku/ díky/ Ossa ic.

Ktere se zvolastí vystupky tuto zakazuj?

1. Łakomství s neslušným Bohatstvij milovanim / a.) 2. Wysočomyslnost a Dyghtenj po ej / ktera nam není dana. b.) 3. Chut po telesných Rezkoszech nad mjrnu lidstva potřeby a oběršwenj Těla. c.)

- a.) **Ecol.** V. v. 10. Kdo miluje Penize / nasyti se penězy / a kdo miluje Bohatstvij / nebude mjeti výjiku: v to gesti marnost. **Ecol.** XXXI. v. 5. Kdo miluje zlato (penize)

nez
y

nezustava vež hřichu / a kdo hleda pominiutedline / spolu pomine. Mnouz dostali se do vězení pro Blato (penize) a spůsobeno jim zaboumci před obličejem gegjach. K Brazu přichazegi ti / který obětugi gemu / a každý neopatrný gat bude gjm.

- b.) **Gal.** V.v. 26. Nebywegme marne chwahly žadostim / gedni druhych popaujegice / a gedni druhym zavidice. **Matt.** XXIII. v. 12. **Luk.** XIV. v. 11. Kdožby tam se potryfšiwal / bude ponížen / a kdožby se ponížil / bude powyšen.

- c.) **Filip.** III. v. 18. Mnouz gšau Nepkatele Kríže Krystova: gichžto konec gest zahnuti: gegichž Bub gest Bricho a slawa w mrzkoſtech gegich / který o Zemské węcy stogi.

Nemuze tedy Člowěk Zboži tohoto světa miti?

To nenaſleduje odtud. Nebo Bohatstvi ſamo w sobě gest dar Boži. Ergo není zapovědene: Nej po Bohatství lakově dychičeti / to nespravedlivě zhormoždowati a držeti to gest Zakažane.

- d.) **Zym.** VI. v. 9. 10. Ktetřích zbohatnauj / vpadagi w w pokusenj / a w Oſydlo / a wžadosti mniohe nerozumne a ſkodlivé / kteréž

pohřizugi Lidi vzahynuti a vzatracenj:
Kočen zagisě všebo zleho gestit milování
Peněz; kterýchž některý žadostivý byvše/po-
blaudili od Díry, a sami se naplnili mno-
hymi bolesťmi.

Kterak se Bohatec s Bohatsvým ma spra-
rovati, aby v něm nechcessí?

Ma bleděti na Bohatsvý / nejen co na
Dar Boží / ale gáko na nebezpečnou pře-
žitost k břeseni / a) a z te příčiny ma se pil-
ně warowat, aby srdece své k statku svému
nepěložil / b.) k Proztopassnosti Čela své-
ho nemrhal / c.) pět něm duchovně všeby
bys / d.) je gesti věrny Ssaffae Boží do-
středil / a po vše časť Zboží své k tomu
obracel / e) aby Bohu k slávě slaužilo / a Blíž-
nímu napomahalo. e.)

a.) XIX. v. 23. seqv. Gjejjš čekl k Vicedni-
kum svým: Amen pravim wam / je Bo-
haty nesnadně wegde do Království Ne-
beslého. A opět pravim wam: Snadněji
gesi Welblaudu krze Dcho gebli progitii/ne-
žli bohatemu vystti do Království Božího.
Jak. V. v. 1. seqv. Nuže nyni Bohači pláče/
kvíjice nad bídami svými / který na was
prigdau. Zboží wasse shnilo a Raucho wa-
sse zmolovatélo: Zlato wasse a střbro z Br-

zaivélo / a rez gegich bude na svědecitiv wam
a z jíce Čela wasse gáko Dben: Shromaž-
dili ste Poklad k poslednjm dnům.

Přisl. XXX. v. 8. 9. Chudoby neb Bohat-
sí nedaweg mi: Živo mne Pokrmem we-
dle potřeby me: abych snad nasycen gsa tě
nezaprel nerékli: Kdo gest Hosподin? A
abych schudna/ nekradl a nebral na Prazdns
Símena Hospodina Baba svého.

b.) Psalm. LXII. v. 11. Nedaufgezej tu utislo-
wot / oni wlauejí / a nebywete marni:
statku přibyvaloliby wam/ nepřikladegte k
němu srdece.

c.) Jak. V. v. 5. Rozkoš ste provodili na Ze-
mi / a Zbigněli ste: Vykrmili ste srdece
svá / gáko ke dni zabiti. Luk. XVI. v. 19.
Byl Clowěk geden bohaty / a oblácel se tu
Starlat a w Rement / a hodoval každy den
svostné.

d.) Mac. V. v. 3. Blahoslaveni chudi Du-
chem / nebo gegich gest Království Nebesse.
i. Kor. VII. 29. ic. Dale za to mam/aby tis
kterij magi Ženy / byly gákoby gich nemějí/
a kterij pláči / gákoby neplakali: radují se/
gákoby se neradowali: a kterij kupyugí ga-
koby newladli: a kterij vživagi toboto své-
ta / gákoby neužitvali. Nebot' pomíjí spu-
sob tohoto světa.

e.) Luk. XVI. v. 9. Čině sobě Prátele / z
Mammonov nepravosti/ aby když byste zby-
nuli/ předali was do onych věčnych Stan-
kův. i.) Tym. VI. v. 17. seqv. Bohatym
cohoto světa pěkazug/ ať negsau vysoko-
myslnj/ a ať nedaufragi w negistem Zboji/
ale w Bohu živem. Který nam dava bog-
nost všebo k požívání/ a ať dobré činj/ a
bohatnau w dobrych skutečech/ a snadně ať
gsau k vdilenj/ a přivětivoj/ sladajce sobě
zaklad dobrý fčasu budaucymu/ aby dosahli
životu věčného.

Muzeli kdo po eti a Hodnosti dychtit?

Gistym a slussnym spříšobem může a.)
Ale gako žadny nema vysotomslnym byti/
tak y po eti nedavali gi Bohu nam/ nema
nepočadně dychtit; b.) Než o to co k roz-
šíření slawy Božej/ bys y nebyl w živlassenj
hodnosti/ přinaleží/ ma se každý snažiti. c.)
Pakli komu Čest od Boha gesti dana/ a neb
na geho Ramena od Vidj wzložena/ ma tu k
Bohu s patkem odsplati/ t. g. všecko k slá-
we Božej činit; d.) a na Překlad Kryštu Blí-
žinmu vte slaužit. e.)

a.) 2. Tym. IIII. v. 1. Wernat' gesti Řec/ ja-
dali kdo Bislupstivj/ jet' wyborne prace žada.

b.) Újm. XIII. v. 3. Nebot' prawym (strze-
mis

milost/ kteraz gesti mi dana) každemu/ kdo
gesi mezi vami/ aby nesmyšlit vjece/ než
slussi smysliti. Filip. II. v. 3. Nic nečiníte
slez sivar/ a neb marnau chlaibu: ale w
Pokoře gedni drube za důstognegsij/ nežli se
be magjee.

c.) Filip. IV. v. 8. Dale pak Bratrji/ ktere-
koli věc̄y sau pravte/ ktere koli poctive/ ktere-
koli dobro potvěstne/ gesli ktera Etrosti/ a ge-
sli ktera chivala/ o těch věc̄ech přemyslilugte.
d.) Žalm. XV. v. 1. Menam Hospodine/ ne
nam/ ale Gimenu sivemu deg čest/ pro
milosrdenství sive/ a pro dobrotu swau.

Skuk. S. Apost. XIII. v. 21. seqv. W ulo-
žený den Herodes obléka se w Kralovstle,
Rauchu/ a posadil se na saudne stolicy/ vči-
nil knim Řec/ y zvolal Lid ēka: Boži hlas
gest toto/ a ne Lidsky. A hned ranil geg
Angel Paně/ proto/ že neuždal slawy Bo-
hu/ a zwtaral gsa od Čertu w vnicel.

e.) Gal. V. v. 6. Nebywem marne chvaly
žadostiviy/ gedni druhych popauzegice/ a ge-
dni druhym zavidjice. i.) Kor. XV. v. 10.
Milosti Božej gsem to/ coz gsem/ a milost
gebo tvenne daremna nebyla/ ale hogněgit/
než oni tosvockni pracoval gsem: a vissac ne
ga/ ale milost Božej přetomna.

Mujeli Čjověcť Rokosse Déia zadatiž

Všesky dychčení po Rokosší/ krom po-
třebnho/ myživém a občerstveném Těla/ v
pozbudění myslí/ gest častka gedna zapo/
věděne žadosti.

L. Petr. II. v. 11. Nejmilegší/ prosým was/
aby ste se gáko příchozy a Pohostinný zdro-
vali/ od tělesných žadostí/ kteréž rítěruji
proti Dusi. Luf. VIII. v. 14. Kteréž me-
žiž Těri padlo/ tyt' gšau/ kteřiž svýsi ale po-
pečovaní o Zboji a rozkošech života tohoto
gdance/ bywagi vdusení a neprímaslegi výjku.

Co se tedy summorně v Příkazani
tomto Zapovídá?

Abychom po Dědictví a Domu Blížn-
ho našeho lšíme nedychtili/ ani pod blestem
negakého prava na sebe neprítahowali.
Dum Blížnho neznamena tuto gen Přibytel
geho ale v všecky gine ktonu příslussegic
Starky. Takovýto Dum Blížnho tolkraté
Jadame/ kolikráté Blížnho vtiskame/ neslissny-
mi Prostředky/ gebo Mogetnost/ mu wydra-
me/ tam Prawo a Přistup kde žadného není
k gebo staktu/ bledame/ a že na posledy se sko-
dau svouq dium opustiti mysl/ přivadíme.

Co gest nam vñem poručeno?

1. Aby sime vñsem zlym žadostem a my-
slíem

slemijm ktere wnas povstavagi odpíralis/
a ge strze moc Ducha wnas dusily/ani gím
nepowolowali/ a.) 2. Aby sime na vñsem/co
nam Blíž z Vasky sive dawa a požehnowa/
byt' v malíko bylo/ přestawali. b.) 3. Aby
sime we vñsem/ co kromuto životu pěmale-
ži/ e. g. wgidle/ wpjti/ v Kadostí zc. mje-
nost drželi. c.) Aby sime se kocili/ a nepo-
radně po cti nedychtili. d.) 5. Aby sime po
vñzech Nebeských dichtili/ a v nich oblibem
meli. e.) 6. Aby sime Blížnjmu/ co gest ge-
ho pěali/ a aby při svém cele zustati mohl/
snajže napomahali. f.)

a) Rjm. IV. v. 12. Nejanugž tedy Hřich w-
smrtelném těle wassem/ abyste povolo-
vali gemu vñjadostech gebo. Cap. VIII. v.
12. 13. A takž tedy Bratři/ dluznyc gšme/
ne Tělu/ abychom podle těla živi byli; Ne-
bo budeteli podle těla živi/ zeměete; pakliby
ste Duchem sluchy těla mrtvili; Živi bude-
te. Gal. V. v. 24. Nebo kteřiž gšau Kre-
stovi/ ti svetého vñkřizowali s wasmí a ř
žadostimi.

b.) 1. Tym. VI. v. 6. seqv? Gestí pak zvl
veliko Pobožnost s takovou myslí/ kterouž
na tom což ma/ přestaci vñsi. Nic sime za-
giste neprímesli na tento svet/ bez pochyby/

že také odnesť nici nemůžeme; ale magice pokrm a oděv / na tom přestavegme.

Hebe. XIII. v. v. 5. Obcovaný weste bez Lakomství / dosti magice na tom / což mate. One' zagistě tekl: Nikoli nenecham tebe / aniž tě opustím.

- c.) Filip. v. 12. Vmim' v sníjen byti / v mím' take v twywyssen byti: twjudy a we wsech węcech poewyčen sem / v nasycen byti v lac neti / hognost mjeti v nauzy trpēti.
d.) 1. Pet. V. v. 5, 6. Pokorau iwnit̄ se oždote. Buh zagistě pyssnym se protiwi / ale pokornym dawa swau milost.

- e.) Žalm. xxxvii. v. 4. Zés se Hospodinu / a da tobě žadostí srdece twoheho. k Koloss. III. v. 1. 2. Powstałili ste s Krystem / w rychnich węcach hledegte / kde. Krystus na Prawiech Božj sedi. O swrchni węcy pećugue / ne o Zemslę.
f.) Filip. II. v. Nehledegte gedenkaždy gen swych węcy / ale každy take toho / což gesy ginych.

Oynam / počem pojnam se pra-
wa Pokora?

1. Když Čjlowěk ponijených misluge / a sprostych nepotupuge. 2. Když před cíj vti-
ka. 3. Když pro Potupu swěta se nehně-
wa. 4. Když z Lasky k Blížnjemu zproste
put

starcky činj. 5. Když se za inaudiegſſho / neg
ginj gsau / nepoklada. 6. Když trestaný wdě-
čné přigima.

Která Etnosti / chceli kdo přigit / a že my-
slentj v žadosti dusyti / co ma činiti?

Musí se w raučně modliti / Slowo Bo-
žj pilně čitati / poslauchati / bedlivě rozwa-
żowati / na wuli Božkau iwném zgewenau
pozorowati / podle te by se sprawoval / w-
sicku sylu naložiti / wſelikych přiležitostí k
veggse a k wysokomyślnosti se warowati. z.

Kamž Buh rotomto Překazan̄ cyli?

Aby žadostí nasheho srdece do praveho po-
čadku přivedl / k držani a k zachowanju we
wsech węcech tau mjravu / kterau Božji wu-
le a milowani Blížnjeho wvhledawa.

Která žadost w Desatém Překazan̄
se zakazuje?

Pěirozena a gegi prvosty k zlenmu pohy-
buzych pojadam / aby se totiž při nas ta sa-
ma do cela nepohybowała / a nepozdwiho-
wala.

1. Kn. Rogj. VIII. v. 21. Mysslenj sedce Lid-
stho zle gesi od mladosti geho. Mat. XV.
v. 19; z Srdece zagistě wychazegi zla mysse-
nij. Rjm. VII. v. 7. O žadostí bylých ne-
swěděl / kdyby byl Zakon nečekl: Nepoja-
das

Bez

Bez te tedy gle žadosti/ žadup Čílo/
wék nemůže boti?

O všem po Padu nemůže. Nebo Čílo/
t. g. Přirozem porušene mydylky žada pro-
ti Duchu/ a Duch proti Čílu.

Gal. V. v. 17. (Tak zagisté Přirození Lidské po
Padu gest porušene/ že my Lide negme-
twice Panu Bohu podobný bystrosti w Kozu-
mu/ w willi svatosti Číla nesmí sedlností/
ale byvame w welche křehkosti narození tak-
že w srdci a w willi naší nachazegi se vše-
ligace zle žadosti/ načlennosti a wasně/
ktere Bohu/ geho Zákonu a spravedlnosti/
w milování Boha a Blížního odporne gšau.
A netna se člověk domniwati/ gakoby toliko ty zle žadosti hřejchem byli/ vtíkterech člo-
věk oblibenj ma/ a k nim přivoluge/ ale v
ty/ ktere se proti geho willi w těle poruše-
nem nachazegi/ totíž první hnuti/ a nasse
tagnosti/ o čem hned mžje něco vše.)
Však se praví/ že za Myšlenky negme-
dnuzni Myta darawati/ proc se tedy tak we-
lce zwětšují/ gakoby v žadosti vprí-
rození porušenem nežev hře-
chem byli?

Před Saudem syce Lidskym/ za My-
šleny nedawame odpowědi: Ale před sau-
dem

dem Božím gina wěc gest. On zagisté p
myšleny svata/ v Srdce a všecky Affe-
cti v načlennosti číste chec mžti.

Mat. V. v. 28. V to pohledění na Ženu ku
požadání gj cyzolojským nazýva Krystus
Pan. Gako tedy smislníkum Váš Pokutu
hrozy/ tak w zla žadost hřejchem gest a Poku-
tu před Saudem Božím Zastuhuge/ očemž
hned vše.

Co se v tomto Příkazaní pěkajnge?
Abi sine se do celia svatí a bez všeliga-
če/ zle žadosti neb načlennosti rodili/ rovně
gako sine byli vdekonale spravedlnosti a
svatosti k Obrazu Božímu svøeknij.

Efez. IV. v. 13. Oblete toho noweho Čílowě-
ka podle Boha svøekeneho w spravedlností
a svatosti pravdy.

Mojneli gest to po Padu?
Gako neni w naší moch/ aby sine se ro-
dili/ tak neni y to/ aby sine se bez zle žado-
sti narodili/ než wprwjsim okamžení nasses
ho početi/ počina se tato w nas zkaza.

Co se pat děje s Číwěkem při
Znowu - Rožem?
Gako se z Číla rodjine/ tak opět tutto
Duch z Duchem gšine. To gest: Skrzej No-
wu

wu-Rozenj a nasledujcich Obnowenj tam-
by sine měl přigit/ aby sine netoliko co do-
breho gest/ zewnitřeně činili/ ale v ty ctností/
z nichalo takove Skutky pochazegi/ skutečně
a pravidlwě w nas byli/ a tak aby Dusse v
Tělo po malu wice a wice od takove zkazy
všivobogowali a napravowali.

L. Thess. V. v. 23. 24. Sam Boh pekoge po-
světij was we wssem/ a cely was duch v
dusse v Tělo bez vhony/ ku pěstji Pana
našeho Ježu Krystia zachowanu budí. Wér-
ny gest ten/ kteryž povolal was/ kteryž ta-
ke v cennj to.

Bywali toto Přerozené Porussenj
na strze odgato?

Ach niskoli. Syc/ gak svlna gest wělowě-
ku žadost kzlemu dědično; a.) tak gest k do-
bremu v ta nafkonost w ném od Ducha/
svatého spisobena/ ktera w ném v Pan-
wānj dědične žadosti odgima; b.) Dříjak
že pědeč innohe oštaký z takového poru-
šení pozustawagi/ ktere w Znowureznych
dobremu překážku dělagi/ a ge k zlemu po-
naukagi/ e.) A proto k pravých Křesťan-
ych Bog Těla a Ducha zustáva/ d.) Ze
wždycky na Starém člověku něco křijo-
wati magi. e.)

a.) 2. Pet. I. v. 3. 4. Gakož nam od geho Bož-
ske mocy wsecko/ což k životu a k pobožno-
sti naleželo/ darovano gesti/ Strze znamost to-
ho/ kteryž povolal nas k slawě a ktnosti.
Pročež velika nam a drahá Zašlbeni dana
gsau/ aby ste strze ně Bojskeho Přirozenj
včasnej včiněnji byli/ vtékli porušenj toho/
kterej gest na světě n žadostech.

Qjm. VII. v. 22. Zwlastní lhobi mam w Za-
foně Božim podle wnitřenjho Čloměka.

b.) Qjm. VI. v. 6. Wime/ je Starý Čloměk
nas s nim spolu Vkrzowan gest aby bylo
Virtuveno Tělo hřejha/ abyhom giz po-
tom neslaužili hřejhu. Nebo kdož vničel
ospravedlněn gest od hřejhu. v. 10. ic. Že
Krystus vničel/ hřejhu vničel gednaue/ že
pak žit gest/ žit gest Bohu. Tak v ty za-
to měgte/ že ste Zeměeli zagissē hřejhu;
ale živi ste Bohu w Krystu Ježissu Panu
wassem; Nepanug tedy hřejh w smrtedl-
nem těle wassem/ abyste povolowali ge-
mu wžadostech geho. Aniž wydanweyte au-
du svých za Oděný nepravostí hřejhu: ale
wydanweyte se k službě Bohu/ gako bynosse
mrtvij/ giz živij/ a audy sve za Oděný spra-
vedlnosti Bohu. Nebo hřejh nebude pa-

196. O dewaterem a desatemu B. Príkazan.

nowati nad nami; negste zagisie pod Za-
konem/ ale pod milostj.

c.) Rjm. VII. v. 14. Do konec: Wjme/ je
Zakon gest duchowny/ ale ga gsem tělesny/
poddany hřebu. Nebo to ne/ což chce/ to
činim/ ale což w nenawistni mam/ to činim.
Gestlizec' pak což nechey/ to činim/ povolu-
gi Zakonu/ je gest dobry. A tak mynji vjece/
ne ga to činim/ ale ten hřeb/ který we
mně preebywa. Wjm zagisie/ je nepreebywa
we mně (to gest vtele mem) dobre: Ne-
bo chćenj hotove mam: ale abych vyko-
nati mohl dypre tohot'nenalezam. Ne-
bo nečinim dobreho/ kterej chce ale činim
to zle/ gehož nechey. A poněvadž pak čebož
ga nechey/ činim/ tedy' gíž ne ga činim to/
ale ten hřeb/ který we mně preebywa. Na-
lezam tedy Zakon/ když chce činiti dobre/ je
se mne přidrži zle. Nebo zwlaſtnj lhost
mam w Zakoně Božím/ podle wnitřnho
člověka: Ale widim quny Zakon twaudech
sírych/ odporuujic' Zakonu myslí me/ a
gimajich inne Zakonu hřebcha/ který gest
twaudech mych: Býdmy ga Čłowěk! Kdo
mne wswobodji ztoto těla smrti? Děkuješ
Bohu krze Člu Krysa Pana nassheho.

A tak

197. O dewaterem a desatemu B. Príkazan.

A takž tedy ten tvž ga slaujim myslí Zako-
nu Božímu/ ale tělem Zákona hřebcha. Cap.
VIII. v. 10. Gestliz' Krystus w was/ tedy
ač tělo vmyrtweno gest pro hřeb/ wssak
duch jím gest pro spravedlnost.

d.) Gal. 5. v. 16. 17. Duchem hoste/ a žado-
stí těla newykonate. Nebo Tělo žada pro-
ti Duchu/ a Duch proti Tělu: Ty pak
wcev gsau sobě wespolek odporne/ tak aby-
ste/ ne cobyste chčeli/ činili.

e.) Efez. IV. v. 22. seqv. Dam naleži složiti
ono prvnj Obecovani podle toho stare-
ho Čłowěka/ russkyho se podle žado-
sti oklamawajcich' obnoviti se pak Du-
chem myslí we/ a obley toho noweho člo-
wěka podle Boha swiêteneho w spravedlnos-
ti Prawdy. k Ress. III. v. 5 9. 10. Protož
mrktwete audy swie Zemské/ swilecké ze se
be stareho čłowěka a skutky geho/ a oblee-
te toho noweho/ obnowiwajcich' se kynamo-
sti podle obrazu toho/ kterýz geg stworil.

Snad tedy w Znowu- Rozenj nemohau se o
služby hřebcha zdržeti/ ani/ co dobrého wy-
konati/ než toliko pět same wuli ta
wce musy zustati?

To od tud nenaſleduge. Tobiž od porowia-
lo wſemmu tomu/ co w sam Paweł Apoſt.

N 3

k Rjm.

¶ Rjm. VI. v. 8. Věti: Gestliseby sme s Kry-
stem Žemřeli / wěčinem / že sním také spolu ji-
wi budeme. Nez/kdy On mluví / že nedílní
dobreho/ kterež chce; toho gest ten Smysl / je
mu neni možné w dokonalosti to dobre wy-
konati / gakby mělo byti / a gakby On chtěl/
consequenter, aby na negwissim Stupeň
prísl. wssak tobý gesce nebylo neydokona-
legsí dobre/ gakež se vyhledáwa: A tak čí-
ni syc dobre a mnoho dobreho; ale nemuje
do cela k dokonalosti přiwesti/ aby bylo bez wse-
likeho nedostatku a neduživosti se pridržujev:
Na proti tomu čini zle/ gehož nechce/ opět ne
v tom smyslu/ gakoby se wzele skutky wyda-
val/ a hějchu panovati dal. Ale ze wnitření
povstávání zlych žadostí/ to činění/ které se
w srdeč děge/ a některé pohybujsich křeh-
kostí/ nemuje do cela/ gakž chce / a snaji se
zařastavit a zahamovat. O tom D. Luther
takto: Ze činiti/ tam Znamena/ ne samy
skutek wykonati/ než zle žadosti cytici/ že se
pohybuji.

A což pozustala roznoru-Rozenvych žadost
gest hějch opravdovou?

Ovšsem/ gakž se to dawa znati z Rječí
před tím doložených: (Zastavuji se tu syce
některý a mluví): Nem žadneho potupem
čem

tém/ kteří jsou w Krystu Gejssy. Rjm.
VIII. v. 1.) Ale dava se odpověd/ že gine gest/
wěc zatrazenj a potupem zasluhujc: gine
pak samé zatracenj. Žadost při Znotužroze-
ných pozustala/ Zatrazenj syc sama w sobě za-
sluhuje/ ale wssak/ poněvadž se pro Krysta
wěčicym nepřičita/ proto také nezatrauge.
Rikagi dale: Kajdy hějch Bůh wnenawi-
sti ma/ gestli tedy žadost při Znotu zrozených
ges hějch/ ergo Bůh ten wnenawisti ma/
Conseqventer, v samych Znotu-zrozených.
Ale odpovida se. Žadost zlau Bůh syc w ne-
natvisti ma než proto kned nema Znotužroze-
ných poněvadž tym ne bějch/ ale Zasluga Kry-
stova Wjrau dosajena se přičita. Gesce
mluvi mnohy Epikureg: Gestli žadosti se d-
ce hněw Boží zasluhugi/ protož wolim ge
w skutku wyplniti/ poněvadž oběge hějch
ges. Ale nemylme se. Nebo ač samo w sobě
obøe hějchem gest/ wssakže w tom gesti Rozdíl/
meži žadosti a skuckem gegim/ poněvadž Zno-
tu-Rozenu te žadosti nepovolují ale odporu-
gí/ za odpuštění žadagi/ tedy takova křehkost
nebyva počtena/ ale pro Pana Gejssse Krysta
Prostředníka/odpuštěna/takže milujcym Bo-
ha napomahagi wsecky všecky k dobremu. Rjm.
VIII. v. 28.

200 O děvatem a desatém B. Příkazaní.
Proč o žádosti tak obšírné Otázky
předkládáš?

Poněvadž Maudení tohoto významné vy-
svetlení velmi gest výjitečné / a to gedenek/
že se tým slava Krista Pana retuge/ ged-
nok Číšanek o Ospravedlném Člověku
před Bohem křeze Víru se vysvětluje.
Nebo při Znowu - Rozených výdycky se
kríž nachází zasíste/ a odčud nasleduje/ že
Zákon Boží nemohou doslatěně naplnit/ a
tak je žádny z lidí křeze dobre skutky nemůž
před Bohem ospravedlněny byti. Újm. III.

K kteremu Evli toto Příkazání
směruje?

Aby Člověk vyrwissi čistotě / w mžto
gest stvořen před Bohem v tvise Matice
mohl stati. Rovně totiž gako prwissi Pří-
kazaní / co pramen wſeſho dobrého/ příka-
zuge milovaný Boha / a odčud s takowym
milovanym pées wſeſcka Příkazaní/ gde/
gegich posluſnost z takoveho milovaným wy-
chazela; tak toto příkazaní X. poslední. Za-
kazuje wſeſlikau zlau žádost / genž gesi pra-
men wſeſho krížu / a proto gde podobně
pées wſeſcka Příkazaní / co grunt a Za-
klad wſeſho toho/ co se w gedenk každem
příkazaní zakazuje.

Ra.

O Zavírce Deseti B. Příkazaní. 201
Kapitola XII.

O Zavírce Deseti Příkazaní;
gegich splnění a Zákona Božího Výtku.

§. I. O Zavírce.

Gak zoj Zavírka Deseti B. Příkazaní?
Kdy Bůh w z. Kn. Mogj. XX. mluví takto:

Da gsem Pan Bůh twuq/ Bůh syliny/
horlivy/ kteřij narvstěwuj neprawost
Rodiců na Dětech až do třeijho y do čtvrt-
eho Pokolení/ těch/ kteřej mne nenawidíz;
A činym milosrdenství nad mnoha tisíc
těch/ kteřej milují mne/ a ostěvhagi Příka-
zaní mych/ až do tisícího Pokolení.

Co gest to?

Pan Bůh hrozy velikau pokutau wſeſch-
nem tém/ kteřej takova Příkazaní geho
přestupují: Protož mame se hněvu Bo-
žího batí/ a proti takowym Příkazaním ge-
ho nic nečiniti. Slibuje pak Lasku swau a
wſeſcko dobre / wſiem / kteřej takova Pří-
kazaní geho zachowawagj: Protož tak
mame geg milovati w něho dařitati/ a rca-
dj podle geho Svatých Příkazaní činiti.

Co w sobě obsahuge tato Zavírka?

Dě

Dívody/ ktere mohau člověka pochnati/ aby se hřebu waroval/ a podle desatara Příkazanj živ byl.

Ktere gšai to Dívody?

Přesire Boži pohružky/ a geho lassawe zaslibenj/ že Bůh brozy že pokutovati/ a zaslibuge dobre odplacovati/ aby sime se ho bali/ a geg milovali.

Proč se mame Boha batí?

1. Poněvadž gest Hospodin Pan naš/ a tak my co služebních podle prawa služebníckeho mame se ho batí/ a.) 2. Poněvadž gest Hospodin Bůh sylny/ který také sive po- hružky muže splnit/ a w Škutek vwesti/ b.) 3. Poněvadž gest Bůh Horlivy/ který mo- cí sive spravedlností/ nemůže gen hněv svůj na hřezech vysewati/ a nenawidjeych sebe w Prchliwoſti narvſtěvowati. c.)

a.) Mal. I. v. 6. Syn ma cíti Otce siveho/ a Služebník Pana siveho. Protož gesilíjet gsem Otce/ kdež gest čest ma? A gesili je gsem Pan/ kde gest Bazén ma?

b.) Ger. XXXII. v. 27. Av ga gsem Ho- spodin/ Bůh všelikeho Těla/ zdaliž mne muje byti něco nemožné? Protož faktu pra- wi Hospodin; Av ga dawam toto Město w Kuku Chaldejských.

c.) Nah.

c.) Nah. VII. v. 2. Hospodin gest Horlivy a Mstitel; Mstitel gest Hospodin a Zářivy: Hospodin vivedi Pomstu na Protiwonjsky sive/ a drži hněv proti Nepřatelům svým. s. Kn. Mlož. IV. v. 24. Hospodin Bůh twiig gest/ Oběň Z jíragich/ Bůh horlivy. Isa. XLIV. v. 27. Hospodin Zastupit v- saudil/ kdo tedy to Brusí? A Kuku geho vztaženau/ kdo odvratí?

Proč Boha mame milovati?

1. Poněvadž On také Hospodin naš gest/ který nam/ gakojto sinogim dobře činj. a.) 2. Poněvadž gest sylny a mocny nas bra- niti/ a siva zaslibenj vyplniti/ b.) 3. Gest v Dobrotivy a Prawdomluvný/ který chce milujich sebe a Příkazanj geho plní- cych oblahoslatviti. c.)

a.) Žalm. CXLIV. v. 15. Blahoslaweny ten Lid/ gehož Hospodin Bohem gest. Isa. XL. v. 10. Nebogž se: Nebo gsem ga s tebou. Nestrachujž se/ nebo ga gsem Bůh twiig. Posylnim té/ a pomahati tobě budu: a pod/ pirati té budu Prawicy spravedlnosti, sive. v. 13. Nebo ga Hospodin Bůh twiig vgal gsem té za twau Prawicy a pravjme: Ne- bog se ga tobě pomahati budu. Nebog se

Get.

Gervíjeku Jakobu / Hrisko Izraelova / ga spo-
mabati tobě budi / praví Hospodin a Vy-
kupitel tvoří svaty Izraelšky.

b.) Isa. L. v. 2. Zdalí gest na prosto vklace-
na Ruka ma / aby nemohla vykaupiti: a
žadněliž není ve mne moc krvavýhoze-
ní? Zach. Vlll. v. 6. Zátko praví Hospo-
din Zastupu: Zdali / že se to nepodobne zda
před očima ostatekum Lidu tohoto / Onuň
těchto / také před očima myma nepodobne a
nemožne bude? praví Hospodin Zastupu?

c.) Isa. IIII. v. 10. Mluvte: Spravedlivos-
mu bude dobré / nebo Otcovce slatkou svých
gostí bude. Mal. IIII. v. 17. 18. v Den / kte-
ryž ga věníjm / spravedlivě budau klenotem
mym / a slituji se nad ním / gakož se sítová-
ta Otec nad Synem svým / kterýž mu-
slauží. Tedy obratíte se / a vžijete / rozdíl me-
zi vým / kdo slauží Bohu / a tým / kdo gemu
neslauží.

Co Bůh hrozy Přestupníkům Desa-
tera Příkazan?

Pokutu je ge nowistiwí w hněwě / a to
až do třetího čtvrtého Pokolení / než těch/
kterých následují Neprawost Rodičův svých/
a.) Někdy řeč v Pobožné Dítky nesau vzkost na
světe pro běžky Rodičův svých: Ale ta ne-

O Závěrce Deseti B. Příkazan. 205
nj gijn za Pokutu / než za vžitelné poučo-
vání. b.)

a.) Thren. V. v. 7. Otcevne nassi břessili / ne-
ni gich: My pak trestani po nich neseme:
Služebnici panují nad nimi / není žadne-
ho / kdo by vytřel z Ruky gegich. Překlad
gest na Dítkach Kněze Eli / L. Kn. Kral. III.
v. 4. Achabových / 4. Kn. Kral. X. v. 7.

b.) 1. Kn. Kral. XXXI. v. 7. Jonata pro běž-
sveho Otce Saule gest zabit / a nepříjeml ě
Kralovství / geho tež Potomey přesli do
ponizeneho Stavu. Vide 2. Samuel. XVI.
v. 4. Cap. XIX. v. 29. 30.

Co Bůh slibuje Záchravatelům De-
satera Příkazan?

Odplatu / je ge nowistiwí w Lasee / a včia-
hj milosrdensví nad mnoha tisícym / a.)
a tak y nad Dítkami pobožnymi / aby se
gim pro Rodice dobře wedlo / ne gen w ča-
sných weřech / ale y w duchovních. b.) A oč
někdy v dítkam bezbožným dobře se dége w
weřech Zemských / wssak není žádaty odplaty
Boží / než z milosti / je ge dobrotiosti svau-
ku Pokutu i vede / které když Zanedbavagi čin-
ti / třese ge potom věčně. c.)

a.) 2. Kn. Mrož. XX. v. 6. Žalm. Clll. v. 17.
18. Milosrdensví Hospodinovo od věkům

az na wéky/ nad temi/ kteří se ho bogi/ a spravedlnost geho nad Syny Synu: kteří oslēbagi smlaury gebo/ a Pamatugi na Přikazaní geho aby ge činiti.

b.) Ezech. XVIII. v. 20. Dusse/ kteraž hē-
sí/ ta vme: Syn neponese nepravosti Ot-
cowy/ aniž Otec neponese nepravosti Sy-
nowy: Spravedlnost spravedlivého
pri ném zustane/ tež Bezbožnost bezbož-
ného na něg přepadne.

c.) Reg. XV. v. 4. Pro Davida dal gemu Ho-
spodin Boh geho/ Swjey w Geruzalemě/
wzbudil Syna geho po ném/ a Zachoval
w Geruzalemě.

c.) Rjm. II. v. 4. Zdaliž Bohatstwym Do-
brocirosti geho a snasselitosti v dluhoděka-
nij pohrdaš? neuveda je dobrocirost Božíku
Pokanj tebe wede? Ale podle trvosti sive
a srdeč nekagycího shromadzugeš sam sobě
hněw ke dni hněwu a Izgweni spravedli-
veho Saudu Božího. re. re.

To teda mo Čłowěk činiti/ chceš Pokut
Božskych vgitte/ a Zašlibeny odpla-
ty včasten byti?

Musy se hněwu Božího bati/ proti geho
Přikazaní nic nečiniti. Boha milowati/ w-
pěho daufati/ podle geho swatcho Přikazaní
činiti.

činiti/ vrazvilli Boha s hědvy swymi/ k Bo-
hu se obratiti/ o čem dolu níže.

§. 2. O Splnění Desatera Přikazan.

Galy gest Konec Desatera Přikazan/
aneb Zakona Božího?

Lassa z Srdce čistého/ z Swědomi-
breho a z Wsry neosfemetne. i. Tym. I. v. 5.

Mujeli Čłowěk k tomu cysi přigitti?

W Stawu newinnost möhl/ ale po
Padu/ mimo Čłowěka Krystia/ žadny de-
konale nemůže.

A tak nemůže Čłowěk z Zakona ani
spasen byti?

Nemůže/ kromě tak/ gesili ho dokonale
Zachowawa/ což žadnemu není možne.

Jac. II. v. 10. Kdyboli celeho Zakona ostě-
hal/ přestaupil by pak gedine/ wsechněm
gesi winen. Gal. III. v. 21. Kdyby byl Za-
kon dany/ kterýžby möhl objivitti/ gisti je z
Zakona bylaby Spravedlnost:

Nic tedy Čłowěk z něho nemůže Zachovati?

W Zewnitřených Etnostech/ y z pěiroze-
ne Syly poněkud může se objevati/ a zewnit-
ře Hanby y ohavnosti w Zakoně za-
fg.

Kazane se warowati / gako čitame y o Po-
hanech / že wěstoře / w Sprawiedlnosti w
Lichosti n. daleko přijíti. a.) Znowu-čro-
zeny tež Krestian z milosti Boží w Srdce
posluchnosti tak daleko muže přejít / žeby to
mnozy za wěc nem oznati saudili. b.) Ale
dokonale Zakona vyplněni / v gedinkého Při-
kazaní / wšive dokonalosti / že wtečo sime-
dností gesti nemožne / a čím dale Krestian w
takowem cívičenj přichazí / a od gmych za
dokonaleho sauzen bywa / tím více swou
nedokonalost poznatva. c.)

- a.) Rjm. 11. v. 14. Pohane Zakona nemají-
ce / od pěirození čin to / což přikazuje Za-
kon / takový Zakona nemajíce / sami sobě Za-
konem gsau: Gako ti / kteríž vlastugi dílo
Zakona napsane na srdečch svých.
b.) Filip. 11. v. 15. Abyste byli, bez vhoty a
vprěmji Synové Boží / bez obvinění v
prostřed Narodu zleho a pěkneraceneho / me-
z v kterymžto svitite / gako světla na světě.
c.) Pet. 111. v. 16. Měgte dobré Swědomí /
aby za to / že vrthagí vam gako Bločincum
Zabábanbeni / byli ti / kteríž haněgi wasse címe
w Krystu obocewaní. Efes. 11. v. 10. Gsme
zajistě Boží dílo / gsouce stvoření w Krystu

Ges.

Gesíssy / k stukům dobrým / k kterým nas
Duh prve / pripravil / abyhom svých cho-
dili

c.) 1. Kor. XV. v. 10. Milosti Boží gsem co gsem
a milost geho ve mne daremna nebyla / ale
bogněgi než oni všockni pracoval sem / a
však ne ga / ale milost mně pritomna.

A tak žadny w tooto světě nemůže do-
sahaući Dokonalosti?

Gestí se podle sime slu Svatého Písma /
ten dokonalý nazýva / který není co Dílo /
ale gij w Bře a w Lase zrostl / a.) Etakove
dokonalosti w gislem Stupni muže člověk
přejít / a oco se ma v každy posnažiti. b.)
Vakli se ten dokonalý rozumí / který ze všech
stran bez všelike poslušnosti Zakon Boží
tak zachowawa / že mu nic nechybige / sta-
kowau dokonalosti žadny se nemuje chlubiti / než
každy to gesse toliko očekava. c.) A protož
byr někdo gak svatn hyl / předce po vše
čas w dobrém ruskj / plněgssi byti / a w
pobožnosti pokracovati. d.)

a.) Efes. IV. v. 13. 14. A Dílo dal některe A-
postoly re. ažvýchom se sběhli všickni w
gednotu Výra znamosti Čyna Božího /
w Muži dokonaleho: w mru postavov
plněho velkú Krystova: Abyhom gij vjce

D.

ne-

nebyly děti / z mýtagy se a tečej / každym
větrem věnji w neustavnosti Lidstv / w
chvostí foklamanj lšíwemu.

b.) Koloss. I. v. 27. Krysta Zwěstujeme na-
pomnajcje wssich Lidi / we wssj maudrosi:
abychom postavili každeho člověka dokoná-
leho w Krystu Gejjssy. 2. Tym. III. v. 16.
Wsslike Psímo gest od Boha wdechnut/
výjitečne k věnji ic. aby byl dokonalý če-
wěk Boži / ke wssilekemu dobremu Skutku
wždycky hotowy.

c.) Filip. IIII v. 12. Ne žebych gíz dosahl/ aneb
gíz dokonalym byl. Ale snažně běžim/ zda-
vých v vchvatiti mohl/ na čej vchvacen sem
od Krysta Gejjsse. 1. Kor. XIIII. v. 9. 10.
S Časťky zagistě poznawame/ a s časťky
prorokujeme: Ale gakžby příslu dokonale/
tehdyt' to / což gest s časťky/ vyhlazeno bu-
de. Filip. I. v. 6. Gist sem tím / že ten kte-
rvž začal n was dílo dobre/ dokona až do
dne Gejjsse Krysta.

d.) Efes. IV. v. 15. Ale výjmě se magice w
Lásce/ roštíme wce wsem wtoboto/ kteryž gesi
Hlava/ totiž Krysta. Filip. IIII. v. 13. 14.
Bratři / gat nemam za to / žeby gíz dosahl.
Ale to gedno činjim / na ty věcy / které gsau
za mnau / zapomjniam / ktem pak / které

gsau

gsau pědeminiacu/ všilně chvatage / k cyli
běžim / koplátě swrchowaneho powolani
Božjho w Krystu Gejjssy. Kol. I. v. 10. Ne-
překlávame modlit se za was ic. aby ste
modili hodně w Panu ke wssj geho lžbeznosti
w každem Skutku dobrem owoce wydawa-
gjee / a roštance w Znamosti Boži. 2. Pet.
III. v. 18. Rozmabegte se w Milosii / &
Znamosti Pana nasseho a Spasitele Gejj-
se Krysta.

Gestli pak nedo tak daleko přichazij/ gakž
možne gest / nenilž od něho Zakon
Bož dokonale držan?

Nenj. Niebo Zakon Boži/ ne gen to wž-
hledawa / co milujeme / než w coby sine činit
meli. e. g. wprawnym Příkazanji roškazuje
Bib / aby sme ho milovali z celeho srdece swé-
ho ic. (o čem wysse p. 48.) ale e. g. wdesa-
tem zakazuje / aby při nas nebyla v ta neg-
mennij žla žadost. Gak dlužho tedy wnas
pozustawa / (zustawa pak přes cely nasz ži-
ivot) necio tělesneho / dokonale Lásce Božje
odporneho / tak dlužho se takowym Příkaz-
anji dosij nečinj / a odtud Zakon Boži do-
konale se neplnj / podle řeči Yakuba w Kap.
II. v. 10. Kdo proti gednomu Příkazanji hče-
sí / ten wsecken Zakon přestaupil.

Proč pak nam lidem není možné Zakon
Boží dokonale držeti a plnit?

1. Pro geho Dokonalosti / která od nás vyhledáva te slyš / která sime v Statu ne-winnosti měli / ale gíž nyní potratili. 2. Pro Porušenost / která sime v přízoru svém strze Pad Rodičův prvních dostali / že se v Hřichu počináme / a v nepravosti rodíme/slovem: Naturu hřichy pokájenou z celá mame/ a kleněm dobreho nedostatečně velmi gíme. Rjm. VII. v. 14. Víme zagisté/ že Zakon gest duhovní / ale ga gsem tělesný / prodany hřichu.

Větší v Psalmu G. že nemujeme Za-kon dokonale plnit?

Ovšem. E. g. Skutk. Apostl. XV. v. 10. O všem Zákone / že Zakon gest Boho neb Věrné / které ani Otcové nemohli / ani my nositi nemujeme. A to/ poněvadž Čelo Zako-nu Božímu není poddano / aniž může byti. Rjm. VIII. v. 7. Všijcni gíme tež v vinách a v hříchach mrtví. Efes. II. v. 5. Negáme tež dostatečně sami z sebe něco mysliti. 2. Kor. III. v. 5. Kterakdybom mohli něco dobreho dokonale činiti? Vznal to David / proto řekl v Žalmu CXXX. v. 3. Budessli nepravosti sjetřiti / Hospodine/ kdo ostogi? a v Žalmu

CXLI.

CXLIII. v. 2. Newchazeg w Saude s služeb-níkem svým/ nebotky nebyl spravedlivý před tebou nižadny životy. Gíž kdyby někdo mohl Zakon naplniti/ mohlbý strze něg v ospravedl-něn byti? A Paweł Ap. osivem neylepsjím životu mluví/ I. Kor. IV. v. 4. Ně do sebe něc newým/ však ne strze to gsem spravedlivý. A Jakub w kap. IIII v. 2. id Minohem zagistě tlesaine všijc tni. Gíž kdyby Člověk dokona-le Zakon plnil/ mohlbý byti bez hřebu. Con-sequenter aniby nepotěboval spasitele Kry-sia.

Ale snad toto všecko má se tak rozuměti/ že Člověk syc živlastní mocí nemůže Zakon vplně Zachovati/ než může strze Moc Duchu Svatého?

Nikoli. Meni zagistě člověka spravedli-weho na Zemi/ kterýbý činiti dobre a ne-hřessil/ v Žal. XIV. v. 3. Znowu - Brozenj gíau tež tělesný/ Zakon pak duhovní. Rjm. VII. v. 14. Proto s Pavolem musegi tvyzna-ti/ Filip. IIII. v. 12. že negau dokonali/ a t Rjm. VII. v. 18. že v Čele gegich neprěby-wa dobre. As S. Janem i. Kan. I. v. 8 Pa-klit' díjme/ že hřichu nemame/ sami se svodi-mé/a pravidly vnas nem. Tyto v malo prve doložene důvody z Psalma Svatého z něj v o

D 3

Bno-

214 O Splnění desatero V. Příkazání.

Znowuzrozených / a těch / genž Ducha S. při-
gali / a však vypravougi / že v takově Zákonu
polud zde gsau Žadného výněho dosti v-
šeně oddati nemohau / neproto / žeby Duch
S. dosti mocny nebyl / než že hříšna poruše-
nost geho mocny v Lidech překážku činj.

Neníš pak to proti spravedlnosti Boží je
Dn to s velikau Pohružkau od nas jada/
co my vokonati nemůžeme?

Není. Nebo Bůh to jada / k čemu nam
pět stvoření slyši a možnost dal / a pravo
zadržal / že mocen gest to vyhledawati / k čemu
Člověk slyši sive strze Padstratil / gato
Wéritel Olub svůj od Olujnska/ gesilt je
svérem řístatek lechkomyslně promrhal.

Nebogugeli pak to proti Boží Dobrotě?

Neboguge / Poněvadž Bůh to / seč my
nemůžeme byti / strze Krysta defazal / a
nam geho poslušnost strze Wjru zavlastni
daruje / gesilt gi Wjrau pějimame: pakli
to nečiníme / tedy sami sime pějema zahy-
nuti naſeheho.

§. 3. O Zákona Božího Výjitu.

Poněvadž Zákon Boží není možne zachov-
ati / mali se Člověk předce o to
naříti?

O Zákona Božího Výjitu.

215

O všem. Čím méneg ho můžeme plni-
ti / tím větší výnos / máme na to vyhna-
kladati / aby sine tak mnoho v něm věnilis/
gak z Boží milosti můžeme zvlášt' / že Bůh
y na nede Kongau nashi poslušnosti milostivě
pro Kryšta w z hlednauti a gi pějiti ráci.

A tak Člověk i Zákona předce ma
některy Výjitek?

Ma / a to trogi. První gest Politický/
při Lidech Znowu - Nezrozených. Druhý gest
Theologický / přítěch Znowuzrozených který
čtějí ospravedlnění být. Třetí gest opět Theo-
logický při těch / který gsau strz Wjru spra-
vedlněn. O tom spjiva se: Za Příkazání
Bůh t' dal / Člověče / hřích svůj aby Znal/
Vyhleděl se tvotom evitati / co od nas z Wjry
sice mstí.

Který gest výjitek první?

že gest eo Vzda/ ktera Znowu - nezroze-
ných zdržuge / aby se hřichův zevnitřenich
a hrubých warovali.

z. Zim. I. v. 9. 10. Vym toto je spravedli-
vemu není vložen Zákon / ale nepravym a
nepoddanym / bezbožnym a hříšníkum / ne-
slechetným a necistým. Mordvým Ot-
ciům a Matek/Wražedníkum/Smiříkum/
Samcologníkum / tém / který Lidí kradau/

¶ 4

Lha

O Zakona Božjho výjítku.

Cháčum / křivym Prjezjniskum: a gesili co
gineho / gestoby bylo na odpor zdravemu
věci.

Který gest Zakona Výjitek Druhy?

že gest co Véitel a Pěstaun / který nám
wszecky hřichy / netoliko zevnitře / hrube a
patrné než vvnitři a Rozumu našemu
neznamené spolu / v s gegich Pokutau a O
byzdnosti Zgewuge / a.) swědomij přesvěděni-
ge / a to iwas písobi / že hněv Boží pro ně
epime / b.) a to / abyhom skrze Slořeceníši
Zakona přestrašení gsouce / wszecko dauffan
v svých vlastních skutcích o powrhli / a gen
v spasycete Krysta Milost v spomenj wěčne
hledali. c.)

a.) Rjm. VII. v. 7. Hřichu sem nepoznal/
nej skrze Zakon. Nebo v ožadosti bylyh ne-
wědel / kdyby byl Zakon nevěl: Nepoza-
dass. Rjm. III. v. 20. Skrze Zakon poz-
nali hřicha.

b.) Rjm. IV. v. 15. Zakon, koliko hněv písobi.
Nebo kdež není Zakona / tu ani přestaupenj.
c.) Gal. III. v. 24. Zakon pěstaunem našim
byl k Krystu / abyhom z Víry opraved-
není byli.

Který gest Zakona Výjitek teleti?

že gest co Prawidlo / které ukazuje / ga-
fe.

O Hřichu.

feby Skutky Bůh we všech častkach na-
sého života od nas vyhledával / e. g. gak-
by smě se měli chowati k němu / Blížnjimu
a k nam samym.

Zalm. CXIX. v. 9. Gakym spisobem Mla-
denec očisti cestu svou? Takowym / aby se
chowal wedle slowa iweho. v. 105. Swje
Noham mym gest Slowo iwe a swělo ce-
stę me. Zalm. XIX. v. 8. seqv. Zakon
Hospodinu gest dokonaly občerstwujciv dussj
Hospodinovo swědecitv jiste / mandrost
darvazic neuiněhm: Rozkazovne Hospodi-
nowy přjmi / obveselujciv Srdce. Přika-
zanj Hospodinovo ēste / obveselujciv Oči. ic.

Kapitola XIII.

O hřichu a o Dobrých Skutcích.

§. I. O Hřichu.

Poněvadž druhý výjitek Zakona gest poz-
nanj z něho Hřicha / vznam mi / co
gest Hřich?

Gest přestaupení Zakona aneb Přikaza-
ní Božjho. A nebo: Wszecko to / co kterym
kolivk spisobem proti Božjmu Přikazanym
boguge.

I. Jan.

z.) Jan. III. v. 4. Boguge pak aneb bez pro-
středu / anebo kříz preštředek / e. g. Pře-
stupujessi rozkaz svého Otce neb Vladyky
gest Hřich / ne tak pro Lidi / gak proto / je
Bůh poručil díklam poslauchati Rezkazu ge-
gich Rodičův.

Sdaliž gen to hřichem gest / co samo w
sobě zle gest?

Y to / co gest dobre samo w sobě / e. g.
Když se k dobremu sluku některá pěpad-
nost nedostawa / z takove Lasky k Bohu a
k Blízijním / gak slussi a nebo tak horlivě a
o paerně / gakby mělo byti / neručenawa.
(Zen nedostatek gest Hřich / a posslwriuňe ce-
le djlo / a tak nachazy se hřich v pěi a v dobrem
sluku / e. g. do obramu giti / w Chrámě se
modliti / Kazanj slotva Božího poslauchati gest
slutek dobrý / ale gdeßli tam s přimucením / ne-
modlissi se tvaruncě / neposlauchassli pilně zc.
hřich gest. Poněvadž Bůh poručil / netoliko
ktere Sluky mame činiti / ale v gaku spisob
y Srdeče tvých ma byti / a gestili se strhewa-
wa negaly nedostatek / to giz Hřich gest.

Kdo gest přejina Hřicha?

Předně Diábel / který neypřiv zheßsil/
Člowěka ſivedl / a gessě v myni Lidi ſivedl/
a.) Potom / vlastní w Člowěku wule / kte-

ra

ra ſe w Adamovi od Boha odwratila / a
takove poruſenj wzala / je gessě v podnes
Člowěka k hřichu ponauka. b.)

a.) Jan. VIII. v. 44. Diábel gest Mordyk
od počátku / a w pravodě nestal. Nebo Pra-
wdy vnitř není když mluroi lež / ztweho w-
lastního mlumi; nebo Lhar gest a Otec Lži.
2. Kor. XI. v. 3. Had ſivedl Eva vytrosii
ſwanu Sap. II. v. 24. z Batviſii Diabla
smrt na svět pěiſſla. 2. Kor. IV. v. 4. Bůh
světa tohoto oslepil Myſli w Revérjevch/
aby ſe gím nezastavitilo ſvětlo Evangelium
ſlawy Krystovy. 2. Tym. II. v. ult. Meno
zv žgimajn bytwagi w Oſyda Diáblová ſci-
nenj geho mule.

b.) Ójm. V. v. 12. Skrže gednoho člowěka
hřich na svět pěiſſel / a ſtrze hřich smrt / a
tak na všecky Lidi smrt pěiſſla / to němž w
ſvycni zheßsli. Jac. I. v. 14. 15. Gedne-
kazdy pokauſſin byvna od vlastních ſvých
žadostí / gla zachwacowan a okiaman. Po-
tom Žadost když počne porodi hřich / hřich
pak vykonany ſpolzuge ſmrt.

Ale / poněvadž bez wule Boží ſe nic ſe
ne muže stat / nenili Bůh přejinan
Hřicha?

Není. Nebo 1. Bůh gest dobrý / správe-
díz

dliwy / dokonalý / ano sojá Dobrota / spravedlnost a Dokonalost / kteratky tedy něco zleho mohli věmit? a. 2. Wszecky geho skutky jsou dobre. b.) Prawda a řaud. c.) co pak Hřich? 3. w Nenavisti ma zle / to v tressi. d.)

a.) Mat. X. v. 18. Čádny není dobrý / než gedim Vůl.

b.) i. Kn. Mogi. I. v. 31. Widěl Vůl tosse / což věnil / a ay bylo velmi dobre.

c.) Čalm. CXI. v. 7. Skutkove Rukau Božích Prawda a řaud.

d.) Čalm. V. v. 5. Ty o Boži / neoblibujes bezbožnosti / nema v tebe místa Neslechetnjs.

Gak roštený gest Hřich?

Dvougi: Pětrozeny neb Původny a Skutečny.

Co gest Hřich Pětrozeny?

Gest ta strassluwa nashy Natury Skaza / je na místo pěstwořenho obrazu Božího plodime a rodime se ku podobenství Obrazu Adamoweho / sami od sebe k dobremu nespůsobni / w pětrozene slepotě / bez Znamení Boha / bez Výry / Bazné zc. S vštvániu žadosti a naklonnosti k wsselikemu zlepšemu / a tomu co gest proti Bohu a geho slowu. (Zkrtohožto gedem nakazeneho Pětrozenu)

nij / wszecko zle pochazy / a nobrž zle wneném wězy a bydli / neginace / než gako Owoce Stromu w geho Kořeni se zdržuge / a odtud wychazy. Když tedy něco zleho od Ľidi gest spachano / e.g. Kai-novo Mordečajov / Lotovo Krivo-Smilstvo / Sodomskych Chlipnost zc. to wszecko při nich bylo Owoce pětirozeneho hřicha. A poněvadž také Semeno v každem Ľomelu gest / w každemby tej také Owoce neslo a wydawalo / když ho Milosi Boži nezdržovala. Protož tato Porussenost ma nas ponaukat a pobizeri Předně k srdečne Litosti / aby sine litovali že wszecky hřichy byť sezdali gak leble / z takoveho Srdece naseho pochazegi / po druhé. k Pokoře a tichosti / aby sine se pod mocnau Ruku Boží kocili. Potřeti k Opatrnosti / aby sine nedowolili tak škodlivemu Semenu wzrusiti; k Posledku / k srdečne Vtrpnosti / když vidime někoho hřessjeho / abyhom myslili / že negsme od Pětrozeny lepsi / že takove Semeno v my nosyvme / a odtud mame samemu Bohu dekovati / že sam svau milosti to dusy / aby zle Owoce z sebe nerwydawalo.

Odkud se nazýva Hřichem dědičnou?

Že od nashich Rodičiu dědičně ho dostavame / aneb že se strze pětrozene Rozeni rozpolzuge.

Jan.

Jan. XIV. v. 4. Kdo toho dokáže / aby čistý
znečistěho possel? ani geden. Psalm. LI. v. 7.
Aby to nepravosti splozen gsem / a to hřichu
počala mne Matka ma.

Při kom gest dědičny hřich?

Při všech lidech kteří se po Padu pě-
rozeným spásobem rodi / a.) Proto gen
Krystus se wyniósł / ktery nepětrozeným
spásobem / ale nadpětrozeným byl narozen. b.)
a.) I. Kn. Mogg. V. v. 3. Byl pak Adam ve
stu a trávečti letecti / když spodil Syna
ku podobenství svému a k obrazu svému.
Jan. III. v. 5. Což se narodilo z Žela / Želo
gest. Újm. V. v. II. Skrz gednoho Člo-
věka hřich na svého všel / a křize hřich smrt/
aták na všecky lidí smrt přivla / vnitří v/
šlykni zřeckýli. v. 19. Skrz neposlušnost
gednoho člověka věněno gest mnohohři-
šiných.

b.) Hebr. VII. v. 26. Zakonovo zagistě sluisse-
lo mjeti Biskupa / svateho / netvinneho / ne-
poskvrněněho / odděleného od hřešíníku a
zwyseneho nad Nebesa.

Pozustavali tento hřich v vědomou-

strozených?

O všem/v tito cíty ho vstawičné vět so-
bě / nž i my odporuji a vydusi si gebo jado-
ši. Gal.

Gal. V. v. 17. Tělo žada proti Duchu / a Duch
proti Želu. Ty pak všecky gsau sobě vespov-
lek odporne / tak aby se / ne cožyste chlēli-
to činili.

W čem gest dědičny hřich při Člověku?

W geho celý Matuče / a.) e. g. w Žele
které gest proto w dobrem zpozdile a nespis-
obne / b.) a w Duchu / w nž Rozum od
pětrozem w duchovních věcech zatemněny /
c.) Wile odperna / a všecko zleho jadosti-
wa / d.) všecky tež jadosti zle gsau. e.)

d.) Újm. VII. v. 18. Wjmi' zagiste / že nepře-
kywa we inné / t. g. w Žele mem dobre.
Nebó chlēnij hotové mam / ale abych vyko-
nati mohl dobre / toho nenalezam. Hebr.
XII. v. 1. Odvrbněme hřich nas výdycy
obklíčujici aleniwe činjev.

d.) Újm. VII. v. 23. Vidim giny Zakon / w
vadech svých odporuji Zakonu myslí me,
a gímagicu mne Zakonu hřicha / kteryž gest
vadech mych.

c.) Efes. IV. v. 17. 18. A protož to prawjim a
osvědčují křize Pana / aby se gij vjece necho-
dili / galo v Pobane chodi w marnosti myslí
sive / zatemněný w Rozumu / odcyzení
gsouce od jivota Božího pro nezna most /
kte,

ktoraj gest svých / z zavírzení srdce gegich.
1. Kor. II. v. 14. Čelestny Člověk nepachá
těch wečí; kterež gsau ducha Božjho: nebo
gsau gemu Blažnosti svéj; aniž gich muže
poznať.

d.) Újm. VI. v. 7. Opatrnost Těla jest ne-
principálně Bohu: nebo Zakonu Boha ne-
nij oddaná/ aniž bned muže byti. Mar. VII.
v. 21. seqv. Bronitku z Srdce Lidského
zla myšlení/ pochazegi/ cyzoložstva/ Smil-
stva/ Wražev/ Kraděže/ Lakomství/ Ne-
slechetnosti/ Lésti Neslydatosti/ Oko zle/ Rau-
hanj/ Pevča/ Blažnosti svéj; Všecky ty-
to zle wečí pochazegi z vnitřku a posklor-
nugi člověka.

e.) Kn. VIII. v. 25. Myšlení Srdce Líd-
ského/ zle gest od mladosti gebo.

Co gest Hřich Skutečný?

Všecko/ cokoli z takové Vorušenosti
phyne/ e. g. Myšlenkami/ Žadostmi Slo-
wy neb Skutky gest zle věiněno aneb dobré
Zanechanou.

Zdaliž tedy Hřich také gest dobre

Zanechat?

Ovšem. Poněvadž Bůh od nas vyhle-
dava netoliko/ aby sine zle zanechali/ ale
aby sine y. dobre činili/ a kdo toho zanecha-

wa/

wa/ všli Otce svého nečinj/ a.) v hoden
gest trestanji. b.)

a.) Jac. V. v. 17. Kdo vmi dobře činiti/ a ne-
činj/ hřich ma. Lue. XII. v. 47. Služeb-
ník ten/ kteryžby znal všli Pana svého/ a
nebyl hotov/ a nečinil podle všile geho/ bit
bude mnichym bitjim.

b.) Matt. VII. v. 19. Každy Strom/ kteryž ne-
nese Owocce dobreho/ výfat a na Ohni vtr-
zen bude. Cap. XXV. v. 30. Kobo neužiteč-
ného služebníka vvržte do těch temností zew-
nitěních/ tam' bude plak a sice jen Zubův.

Koliketi gest Hřich Skutečný?

Ovagi: Hřich Kecíkostí/ neb w Člo-
věku nepanujich/ a gest Danový Hřich inje-
ti/ a.) Potom Hřich Zlosti/ neb w Člově-
ku panujich/ a gest Danový Hřich činiti/ b.)

a.) I. Jan. I. v. 8. Paklit' díme/ že hřichu ne-
mame/ sami sebe svodíme/ a Pravdy w
nas nemaj.

b.) I. Jatt. III. v. 8. 9. Kdož činí hřich z Di-
ábla gest/ nebo diabol od počátku hřessi. Na
tot' gest z gewen Syn Boži/ aby kazyl skut-
ky Diablowy. Každy kdož se na rodil z Bo-
ha/ hřichu nečinj; nebot' Syně geho w
něm zustava/ aniž muže hřessiti/ nebo z Bo-
ha naroden gest.

P.

No-

Notæ. 4. Kn. Mlegj. XV. v. 27. etc. Vypravujte se/ že člověk někdy hřeší Zpoblazenj a znevědomostí/ někdy pak z psychy své volné.

Co gest Hřich Kechlosti?

Když Člověk má srdečne předsevzetí Bohu pobožně slavití/ a však znevědomosti r. něco nepravého čini/ ktere neoblibuje/ a Zwěděwſſe o něm/ hned lituje/ a dale v něm nepokračuje. a.) Nazývá se hřich odpuštěnlý/ ne proto/ gakový nezastavil zařacení/ ale že od Boha krze Dřu pro spásytele Krysta byva odpusťeny. b.)

a.) Ójm. VII. v. 15. seqv. Toho což činim/ neoblibuj: nebo/ ne což činim/ oblibuj: ale což v nenavistí mam to činim. Gestilžet' pak což nechey/ to činim/ powolují Bohem/ že gest dobrý! A tak myn' tvice/ ne ga to činim/ ale ten hřich/ kterýž te mně převyva.

b.) Ójm. VIII. v. 3. Nenje' giz žadneho potupenj tém/ kterýž gsaú v Krystu Gejší/ nechodjeym podle Žela/ ale podle ducha.

Co gest Hřich Zlosti?

Když člověk vědomě/ dumyslně a z své vůle ale činí/ to oblibuje/ v něm pokračuje/ a tak mi povoluje/ že nad nimy pantuje. a)

Dia-

Házivá se obecne Hřich smrtedlný/ proto/ že Ducha Strateho je srdečne vyhanj/ a člověka do kněwu Božího/ v zatracení věčného při a po smrti vydaj. b.)

a.) Jan. VIII. v. 34. Amen/ Amen pravojm vam je každy kdož činí hřich/ služebník gest hřicha. Ójm. VI. v. 16. Idaliž novět je komu se vydáváte žá služebníku tu postušenství/ toho gste služebnycy/ kohož poslauhate/ budto hřichu k smrti/ budto poslussenství k spravedlnosti/ v. 12. seqv. Nezanugáte všechny všmrtedlněti kěle Wasseri/ aby sice povolowali gemu v žadostech geho. Aniž vydáveglete audítiv svých/ žá odění nepravosti hřichu: ale vydáveglete se k službě Bohu/ gako byvost mrtvili/ giz živí/ a audíte sive za odění spravedlnosti Bohu. Nebudu hřich nebude panovati nad vami: Negste žaqlíte pod Žakonem/ ale pod milostí.

b.) Ójm. VIII. v. 13. Budete podle Žela živí/ zeměete: paklibyšte Duchem Skutky Žela mrtvili/ živí budete.

Který gest nevysíj a nehstrašílivéga

Si stupen glori?

Hřich proti Duchu Svatemu/ kterýž se gmenuje/ Hřich neodpuštěnlý.

Co gest temo hřich?

P 2

Gest

Gest Prawdy Boží poznane a w swédomy vznane zapřemí wědome a swiwiolne/ s nasledujícim rauhanjem pěnosledowanym a konečným w nekagjnosti seřivanym spogene.

Mat. XII. v. 31. Prawym want: Wsleicky hřich w rauhanji bude Lidem odpuštěno; ale rauhanji proti Duchu swatemu/ nebude odpuštěno Lidem.

Hebr. VI. v. 4. seqv. Ne možne gest gedenau gij ošvěcenym/ kteříž v zakuly daruju Nebeškych/ a v časnej včiněn byli Ducha S. okusyli také dobrego Božího slowa/ a moc velkú budaujchyho/ kdyžby odpadli/ zase obnovili se tu Pokanji/ gakožto tém/ kteříž opět sobě kříži Syna Božího/ a w porauhanji wydatagi.

Nota. Hřich tedy tento nazýváse nedopustitelný/ ne z přejím Krystowe Žasluhy a Božího milosrdenství/ kterežto věcy samé w sobě gsau dostatečne/ a wznasegi se nad wišecky hřichy: ale z přejím člověka toho nekagjnosti/ že wte seřivawa/ a Ducha S. bez něhož se nemuze obratiti/ Zanechava.

Co zaslubugeme Hřichu swymi?

Hněw Boží/ časne trestani/ a wěne Pečelne Satracenj

Kdo

Kdo Hřich trefe?

Bůh sam podle sive spravedlnosti. On gest Mistitel vwozujc pokutu na wsechny že činjy/ a.) vjiva pak k tomu častotrat swa tiwoření/ a gsau nastrogowe trestani gicho spravedlivych Saudu. b.)

a.) 2. Kn. Mogr. XX. v. 5. Ga gsem Hospo- din Bůh twig/ Bůh horliwy/ na wstěnu- gicy neprawost Otcům na Synech do četeti- bo w čtvrtceho Pokolenj těch/ kteríž nenaw- di mne.

b.) Rjm. XIII. v. 4. O Vrchnosti: Boži za- gisťe služebník gest/ tobě k dobremu/ nele Mec: Boži zagisťe služebník gest. Mistitel zukivých k trestani těch/ kteříž že činj. Eccles. XXXIX, v. 32.-38. Wsleicky tyto věci Pobožnym k dobremu/ hřessníkum pak ob- racejí se kžlemu: Zubové lice Zwěři Ssiro- we a Gesskérky v Mec mstjey k z hubení bezbožnych: s radostí wykonawagi gicho Rozkaz/ a gsau hotomj/ gesili gich potěbu- ge na Zemi. A když pěvchajz hodinka/ ne- prestupugi slowa.

Které hřichy Bůh trefe?

Wsleicky/ byť se gak chatne před očima Lidstvima/ zdali byti/ a tak y pro dědičny hřich gij Synowé hněwu.

P 3

2. Kn.

5. Kn. Mogž XXVII, v. 26. Slovečený/koží/
by nezustal i ve všech řečech Zákona tohoto/
a nečinil gich/ a řekne vysecken Lid/Amen.

Čím Bůh hřich vlastně trestá?

Smrti. 1. Kn. Mogž, II, v. 17. Kterýbyko-
li den z něho gedl/ smrti vmeš. Ójm. VI, v.
23. Odplata za hřich gest smrt/ ale Milost a
dar Boží život věčný u Kristu Ježíši Panu
nassem.

Kolikera gest sunte?

Trogi. Duchovní/ Tělesna a Věčna,
Co gest sunet Duchovní?

Gest Rozloučení od milosti Boží/ když
Člověk gest mrtvou všeňskou/ nema život
z Boha/ a) a tak nizádnou mocnost k či-
nění dobrého/ proto byva v dalek východě
vřjen. b.)

a.) Efes. IV, v. 18. Odezvení od života Boží-
ho pro neznamost/ kteraj gest tvrnoch/ z za-
vrazení srdece gejich ic. Cap. II, v. 1. mrtvou
v tvinnach a hěňskou. 1. Zm. V, v. 6. Bolo-
wa roskosna/ živá glauce/ gis Břitvela.
b.) Překlad Faraona 2. Kn. Mogž. VII, v. 8,
9. ic. Židům. Eza. VI, v. 10. Matt. XIII.
v. 14. ic. Pohanům. Ójm. I, v. 28. Gakož
sobě neuvažili Znamosti Boha: tak v Bůh
vydal ge vyčerpaný synysl/ aby činili to/

což neslussi. 2. Tess. II, v. 10. II. Proto/ je
Láska Prawdy nepřigali/ aby spasení byli/
posle gib Bůh mocne dílo podivodu a blu-
duiv/ aby věčili Lži.

Co gest sunt časna?

Gest oddělení dusé od Těla/kterej před-
hazí rozličné s sazemi a nescasti/ na světě.

Co gest smrt věčna?

Gest oddělení od věčné Slawy a Rado-
sti/ aneb gest věčné zatracení/ a gmenuge se
smrt druhá.

Zgew. S Jan. XX. v. 6. 14. Matt. X. 28.
Nebogez se těch/ kterej mordugí Tělo/ ale
dusse zamordowati nemohau. Diez raděgi se
bogte toho/ který muže v dussi v Tělo za-
tratiti v Pekelnem ohni. 2. Pet. II, v. 9.

V mjt' Pan pobožne zpotkussení vytřhnau-
ti/ nepravých pak/ ke dni Soudu k potre-
stani dochowati. 2. Thess. I, v. 7. seqv? Pan
Ježíš zgewi se s Nebe s Angely moey geho
v Plameni ohně: Který pomstu vvede
na ty/ gesto neznají Boha/ a neposlucha-
gi Evangelium Pana naslebo Ježíše Kry-
sta/ který pomstu ponesou věčné zahvnu-
ti od Tváři Paně/ a od slavy moc geho.

Zgew. S. Jan. XXI. v. 8. Strassliwym/ a
Newérnym/ a Ohyzdnym a Dražedlným
P 4 a smi-

a smilnukum a Čarodegnikum a Modlatkum
v všechném Chačum Oří gegich v Gezeče/
kterej hoj ohněm a Syrau/ genž gest smrt
druha.

Kdo Bůh pro hřichy třese?

Hřešníky / gestli se k Bohu neobracej a
k hřichům svých Pokání nedijn.

Ezech. XVIII, v. 4. Dusse kteřej hřeſſi vym-
ra. v. 21, 22. Pakliby se obratil bezbožný od
všech hřichův svých / kterej činil / a oště-
halby všech vstanověni mych / a činilby
saud a spravedlnost/ gisť živ bude a neumře.
Žadna přestaupenj geho/ gichž se dopustil/ne-
budaū gemu pěipominana: v spravedlno-
sti sive/ kteřaužby činil živ bude.

To tedy Člověk ma činiti/ chcieli hřichům Od-
puštění dosahnauti / a tak Po-
kut zbaben byti?

Pokání / to gest / musí vředivším hři-
chům sive vyznati / a to je z hřeſſil / srdečně li-
tovati; Potom věciti v Krysta Pana/
že On za nasse hřichy trpěti a vnitři rāči/a
že pro něho samého / vříškni hřichové nam
budaū odpusťeni / a k posledku polepšíti se/
o čemž níže vjce.

§. II. O Dobrých Skutečných.

Ponekud třetí Vojtek Zákonu gest/ že nam vla-
zuge sluto / kterebosom měli činiti / ognam
mí: Míjeli Člověk i přiznánj po-
znat/ co gest pravé a dobré?

Ponekud / co přinaleží k Zákonu/ muže:
ale ta známost gest mala a nedokonala /
proto hogněgissi a Žežedlněgissi wygewenij
bylo potřebne / které se v Desaterem Pře-
fazanu / a sem v tam v Psimě Swatem
nachazy zepsane a poznamenane.

Proč to bolo potřebne?

Proto/ že Bůh chce mřti / bychom my ne
podle nasseho ždaní / než koliko podle geho
Čloua gemu slaujili. Od tuk / byt' něco
gak dobre vyhyslēne a mymě bylo však
Bůh nepřijima / gen / když se s geho Pře-
fazanym / ztouhawa.

5. Kn. Rogži XII, v. 8. Nebudete dělati tak/
gak my nynj ždi činjme / gedenkajdy co se
mu dobreho vidj. v. 32. Cožkoli ga Přika-
zuj i vam / oštěhati budete / činje to. Ne-
přidate etomu / aniž co toho vymete.

Matt. XV, v. 9. Nadarmo myc eti / včes
Včem Překazaný Lidstvých.

Komu ukazuje Zakon dobre Skutky snad
toliko Znowu - Brozenym?

Nikoli / než v Neznowu - Brozenym/ ač
gen onino / gakž přinalejí/ Zakonu pozná-
gi: Tito pak innoho z dokonalosti gebo ne-
pachagj. Ukazuje pak neroliko skutky ale
v Powinnost kéněný gegich / přidawajice
pohružky pro lenitve seleno/gich se pridržejic.
Njm. XII. v. 2. Promenitez se obnowenym
mysli swi / tak abyste slusyli / gakaby byla
Wile Boži dobra / lha a dekonala.

Snad teda Znowu - Brozeni to / co čin do-
breho / gen z Zakona napsali čin?

Nikoli. Nebo gako z Zakona gím se po-
slusnost gegich připomjna / a aby z pozdilí
nebyli napomenuti dawa; tak v tato gegich
poslusnost s Dobrowolnym Duchem se wy-
konawa / a s milostí / genž gesti Dwotce S.
Ewangelium / wypisiva / y tau příjemnau ani
gím nemí tak welice těžka. a.) A odtud gesi/
že Člowěk / chcieli dobre skutky činiti / musy
prwe křez Ewangelium k Vje a k Zno-
wu - brozeni doweden byti / aby Ducha S.
říigal / kterýby mu živými Literami Za-
kon do Srdece / napsal / ginade žadny skutek
v prawdě dobrý neučini. b.)

a.) Žalm.

a.) Žalm. CX. v. 3. Po twem wjěstwijs bude
tobě Lid twig dobrowolně obětovati w oz-
době swate. i Jan. V. v. 3. Tot' gest Laska
Boží / abychom Přikazani gebo osříhalí / a
Přikazani gebo negsau těška.

b.) Jer. XXXI. v. 33. Dam Zakon swig do
wnitřnosti gegich / a na srdech gegich napi-
šiši gev: v budu Bohem gegich / a oni bu-
du mym Lidem ic. Ezech. XXXVI. v.
26. 27. Dam vam srdece nowe / a ducha
nowego dam do wnitřnosti waszych / a odeg-
mu srdece kamenne z řela washebo / dam
vám srdece maslyte: Ducha swego dam
do wnitřnosti waszych a věním aby ste w
Vsianowenych mych chodili: a Saďušu
mych osříhalí / a činili ge.

Co poruš v Neznowu - Brozenych / mo-
hau v ti dobre skutky činiti?

Seden neb druhý skutek / který se zewni-
těně podle twarnosti s Zakonem srowna-
wa / mohau / a w tom smyslu v gesti dobro:
Ale vlastně dobrý a Bohu lhy / nemohau/
a to poněvadž takove skutky z Ducha a z
Vjei pochazet musej / w kterem smyslu to-
liko w Nowu - Brozenych pustobene a čine-
ne bywagi.

2. Ezech.

2. Cor. III. v. 5. Nežebychom dostatečný byli mysliti něco sami z sebe/ gakožto sami z sebe; ale dostatečnost nasse z Boha gest. Matt. XII. v. 33. 34. Činěz aneb Strom dobrý a Divoce geho dobré/ aneb čině Strom zlý v Divoce geho zle; Nebo Strom po Divoce bywa poznán. Pokolenj Geštěrčí/ kteří rakibysste mohli dobré wěc mluviti glauce zlý; Nebo zhogností řeče Všta mluvi. Rjm. XIV. v. 23. Cožkoli není z Víri/ hějch gest.

Nota. Pohane w mnichy a Zewnitřne w Znamenitých Čtnostech se obírali/ ponevadž pak řeče gegich nebylo Vírau očísťene a čistau k Bohu Laskau naplněne/ od tud sama gegich Osoba nebyla Bohu mila/ consequenter/ ani Čtnost takové opravdově dobré Skulky nebyly/ než pochazeli tolíko zvláštního milovaní/ zvláštní eti a zginých Powah tělesných.

Možueli pak gest Znowu-Brozenym řečky w pravodě dobré činiti?

Zmilosti Ducha Swatého a moch gest Znowu-Brozenosti o všem gest.
Ezej. II. v. 10. Gsme zagisse geho dilo glauce řivovení w Krystu Gejzíši k řeckům dobrým/ kteřimž Bůh nas prve připravil

wil/ abyhom v nich chodili. Confer. Phil. II. v. 13.

Ožnam mi; Če gest řeck dobrý?

Gest Dwotoc Ducha Swatého které pochází z Víri podle Zákona Božího k slavě Boží/ a na defazaní w děčnosti/ v Synově je pestrušnosti od Znowu-Brozenych z řečí večině.

Rjm. XIV. v. 23. Cožkoli není z Víri/ hějch gest. Gal. V. v. 6. W Krystu Gejzíši ani Obřízka nic neprospíva/ ani neobřízka: ale Víra řeče Lasku dělagicy.

Kčemu mame dobré řecky činiti?

Ne ktonu/ aby sine v nich nash pochvala/ lit hledali/ a.) neb s nimi něco zlostavíti myslili/ b.) než k slavě Boží. c.) A na řeči dectví pevinné všechnosti/ za mnoha Debrodin/ která nam Bůh prokazuje. d.)

a.) Matt. VI. v. 5. Pilně se warujte/ aby ste Almužijn ſive nadawali před Lidmi pro to aby ste videní byli od nich/ ginak nebudete mitsi odplaty u Otce ſiveho/ kteryž gest/ w Řebešych. Protož když davaš Almužijn/ netrub před sebou/ gako Pokrytey čin/ w Školach a na Ryncech/ aby chvalení byli od Lidi. Amen pravým i vám/ magis od ples.

platu svau. Alle ty když Almužnu dawáš/
nech' newj Ľevce tva/ co činj Prawice
tva: aby Almužna tvoja byla to skryté: O-
kec pak tvoř / kteryž vidí v řeči odplati
tobě Zgewné. Conf. v. 16. seqv?

b.) Euk. XVII. v. 10. Když věníte všecko
což vam překazano / řetece: Služebních
neužitelní gsmí: což smí povinni byli vě-
niti / věnili smí.

c.) Matt. V. v. 16. Tak svět' světlo wasse
před lidmi/ at' vidí Štuky wasse dobre a řa-
vij Otce / wasseho Nebeského. I. Pet. II. v.
12. Oběowaní sive mezy Bohany měgťe do-
bre / aby místo toho když utrhagi vam/ ga-
ko Slovincum / dobre Štuky wasse spře-
gide / velebilis Boha vden navštívěnem.

d.) I. Thess. V. v. 18. Zevossého díky činité:
Nebo ta gest vůle Boží w Krystu GEJSS
při was.

Bywameli řeči dobre Štuky ospra-
wedlněnji?

Bývame / ale genočko před tímto sive-
kem / ne před Bohem.

Jac. II. v. 21. Abramam Otec was zdalej než
Štuku spravedlněn gesti / oběowaní Sy-
na svobožaaka na Oltar? Újm. IV. v.
a. Vyplíš Abramam je Štuku spravedlně-

vě-

věněn / mat' se čim chlubiti / ale ne v Bo-
ha: Věci tuto Jakub / kterak se ma člověk
chowati / aby ho / v svět za spravedlněho
poznati mohl / totiž že Wjru svau řeče
Štuky pronasjeti myši / gafž Abraham vě-
nil / ten byl před Bohem spravedlněn ře-
ze Wjru / aby pak v Lide Wjru geho spa-
ření mohli / pokaušin byl od Boha vypo-
slechl Abramam a čtěl obětovati Syna sive-
ho / z kterehožto Štuku wesserent svět
Wjru geho k Bohu spřetiti mohl; Tento
smysl jeby wteto kapitole byl / twardi Jakub
slowy témoto v. 18. Vlaziž ty mi Wjru svau
z Štuku tvořich / a gaf' tobě vlaziž z Štuku
Wjru svau. Tu Apostol nmluví o vlaza-
ní aneb osvědčení Wjry / a tot' On pravý
spravedlněn byti před světem.

Proč Dobrými Štuky nebyvame ospra-
wedlněnji před Bohem?

Proto / že neplníme vplně Přikání Bož-
ská / ale / v když něco dobrého činiti checene/
činiti při tom mnoho zleho.

A tak ani nezaluhujeme Blahoslavenství
věcne Štuky svoumi?

Nezaluhujeme. Nebo gsmí povinni če-
nití / negsou tež hasse vlastni / než milost
Boží w nas věněn / a pro porušenost/
krsa

Která se nas předřížuje / velmi nedokonale/
t. g. magí gáky; taky; nedostatky / a to je sna-
lejší tam horlivostí / a s plným všech pře-
padnosti pozorováním nekonaj. A však
mile a přejemne gsau Bohu pro Krista/
pro Vjru / k tomu tež / že gsau Ducha S.
dlo.

Kčemu tedy Dobre Skuský činiti mame?

Neproto abyhom skze ně před Bohem
ospravedlnění byli a neb Blahoslavenijsi
věčne obdrželi. a.) Alle pro gine mno he pře-
čimy gsau potěcbne. b.)

a.) Újm. II. v. 6 Poněvadž z milosti; tedy ne
že Zasluby skuklův / syc ginace milosti; gáky
nebyla milost / Zasluba nebyla Zasluba
kdo prve dal genui něco aby se mu opět
odplatio? Nebo zněho / a skze něho a v-
ném gsau všecky věc. v. 34.

b.) Hebr. XII. v. 14. Bez Swatosti jadny
neuzký Pana.

O znám mi ty přečimy?

1. Abyhom se Bohu co neglepšímu Do-
brodincovi odměnouvali. 2. Abyhom Swé-
domj dobre zachovali / že sine na rozkaž ge-
ho dobré čmili. b.) 3. A vžichom Vjru svatu
skze dobre skuteč dosivěděli. c.) 4. Abyhom
zašlibene odplaty w tomto y wbudaujim
životě pěstijn byly.

a.) Ros

a.) Koloss. III. v. 17. A všecko cožkoli činiti w
slovu neb w Skuku všecko činiti we gme-
nu Pana Gejjse / díky činice Bohu a De-
cy skze něho.

b.) Efez. I. v. 4. Bůh vywosil nas skze Kry-
sta před vstanovenjem světa / abychom byli
svati a neposkvrněni před Obličejem geho
w Lasee. Cap. IV. v. 3. Prosým tedy was
ga Wězen w Panu / aby ste chodili tak / gáky
hodně gest na to powolanj / kterymž powo-
lanj gsie. Koloss. I. v. 10. Abyste chodili
hodně Panu ke všii geho libeznosti / v kaž-
dem dobrem skuku. Ovocete vydavajice a
rostouc w znamosti Boží.

c.) Gal. II. v. 17. seqv. Vjra / nemali skuc-
kův / mrtvat' gest sama w sobě. Ale dí něk-
do: Ty Vjru maš a ga mam skutky; V-
kazíš ty mi Vjru svau z skukův svých / a
ga tobě vkaží Vjru svau z skukův svých.

d.) 2. Petr. I. v. 10. II. Protož Bratři tim w-
ce snajgute se powolanj a vywolenj sve v-
petivovali: nebo to čmice nepadnete nikdy;
Takť zagistě hogne spiseběno wam bude
wigiti k věčnemu Kralovství Pana nasseho
a spasitele Gejjse Krysta.

Q

Po:

Poněvadž hřejšum aneb zlým skutkům Po-
kuta gest vložena / magli si tedy na
pečti tomu v dobre skutky
svrau odplatu?

Magi / ale ne že Zasluby / poněvadž
my wsecko / což činit můžeme gsmě dlužni/
a v ty neglepsiv skutky gsau nedokonale než z
Boží veliké milosti a zmlostivého zaslube-
ní geho.

Kdo tedy odplacuje dobre skutky?

Bůh sam podle sive Dobrotivosti a
Pravdy: Ale častokrat vživa k tomu ro-
lična sva sivočem / že musí na Rozkaz a
Ráženj geho čím / kterymž chce odplatit/
k dobrému napomahati / v zlý Lide / co vje-
gest / sam Diábel bez siveho wědomí a chte-
ní / gím dobre prokazovati.

Njm. Vlll. v. 28. Wjmet že misuglycym Bo-
ha wsecký wěcy napomahaj k dobrému.

Komu Bůh odplacuje?

Tomu který dobré činiti nepřestava.

Ezech. XVlll. v. 20. Spravedlnost sprave-
dlivého pět něm zustane / tež bezbožnost na
bezbožného případne. v. 28. Pakiby se od-
vratil spravedlivy od spravedlnosti sive / a
činilby nepravost / čine podle wsech obhaw-
nosti kteréž činj bezbožny takowylizb jiw
byl 3

byl? Na žadne spravedlnost geho / kteréž
činil nebude pamatovano: pro přestaupení
sive / gehož se dopauscel a pro hřejš svilg/
kterýž pachal / pro tvt' všecky vme.

Co Bůh odplacuje?

Předně / dobre skutky gak koli se zdagi by-
ti před Lidmi (atrne / a.) Potom / wsecký
vtrpenj / ktere pro Boha člověk snasly / b.)
v Posledku / v skutky bezbožných Pokryje/
některym časivm požehnanjm. c.) Gakos/
e. g. etnosnym Pohanum Bůh mnoho do-
breho činil.

a.) Matt. X. v. 42. Kdož by koli dal gednomu
z téhlo malických toliko čissu Dasy studene
knapogi we gmenu Vcedlnika / zagistě prav-
wym wam / neztratit' odplaty sive.

b.) Matt. V. n. 12. Blahoslaveni budete /
když wam zlořečiti budou a protiwensví
činiti a mluviti wsecko zle o was lhause pro
mne: Radujte se a weselte se: nebo odpla-
ta wasse hogna gest u Nebeských.

c.) t. Kn. Kral. XXI. v. 29. Viděllis gak se
ponížil Achab před twati man? Poněvadž
se tak ponížil před twati man / neuvedu to
ho zlehko za dnu geho. Ale za dnu Syna
geho vvedu to zle na dům geho.

Které gsaú Odplaty Boží?

Trojí: Časné/ Dluhotní a Věčné.

Které gsaú Časné nez věčné?

Které k tomuto Zemskemu Životu přísluší, e. g. dluží Život / Zdraví/ Počet/ dobrý Prátele/ i v prácech prospěch it. Toto v w Nowym Zakoně věrícym gsaú zaslíbene/ a.) Poněvadž pak k zrostu v nitru, ho člověka Kríž potřebuje/ vaje se gma o sňaujení než o časném Zboží kaze a živětství. b.) a.) 1. Tym. IV. v. 8. Pobojznost ke všemu gest výječená/ a ma v nynějším v budoucích Života Zaslíbení. Matt. VI. v. 33. Hledejte nevpřeve Království Božího a spravedlnosti geho/ a toto vše bude vám přidano. b.) Matt. V. v. 34. Blahoslaveni chudí Duchem/ nebo gegich gesti Království Nebešte. Blahoslaveni klouzají: nebo Oni potěšení budou. Skut. Apostl. XIV. v. 22. Potvrzovali Dusi Věděníkům a napominali aby trvali v Vídí: a že mužíne skrze mnoha sňaujení vzejti do Království Božího.

Které gsaú Odplatu Dluhotní?

Které se dotykají Dusse/ gato kdož, e. g. tém/ genž dobre činí/ a milosti Boží dobre vříwagi/ vždy dalsí Milost a větší míru teg sameg dawa,

Matt.

Matt. XIIII v. 12. Kdož ma dano bude gemu a rozbognit se: ale kdož nema/ v to což ma bude od něho odgato.

Které gsaú věčné odplatu?

Které se dawají w onom Životě/ wtom Bůh wisse to dobre genž člověk zde vykonal/ hogněgi z milosti své vynahražuje.

Řím. II. v. 7. 8. Bůh odplati gednomu každemu podle skutku geho/ tém zagistě kteříž trvajíce w dobrem skutku bledají Života věčné slawy a eti a nesmrtevnosti. 2. Kor. V. v. 10. Aby přigal geden každu to/ což skreže Tělo působil/ podle toho/ gatož prace byla/ bud vdobrem/ neb ve zlem. 2. Kor. IX. v. 6. Kdo sloupě rozhýba/ sloupě v žiti bude: a kdož rozhýba hogně/ hogně v žiti bude.

Dan. XI. L v. 3. Ti kteříž gine vyučují/ setkávají se budou gato Blešt Oblohy/ a kteříž k spravedlnosti přivozugí mnohe gatož Hvězdy na věčné tvety. 1. Kor. XV. v. 41. Gina slava slunce/ a gina slava Měsíce/ a gina slava hvězd. Nebo hvězda od hvězd/ děli se w slawě: tak' bude v wzkríseji Smrtivých.

Poněvadž so z Pisma Swatého dozvěděl/

že muže me spasení bnti z Zakona/

oznam mi kráce/ řeze co člo-

wek spasení bohova?

Skrze milosci G^ezjiss^e Krysta / a.) ku kie-
re hyc P^ostaunem gest Zakon spisobem gi-
fym / b.) ale wlastne p^oedeklada se w slov^e
Ewangelium swateho. c.)

a.) Skutk. IV. v. 12. Nenit wjadnem ginem
spasenj/ v nenj gineho Gimena pod Niebem
daneho Lidem/skrze kterej bychom mogli spa-
senj byti. Cap. XV. v. 11. Skrje milost
Pana G^ezjiss^e Krysta w^ecime/ je spasenj
budeme krowne gako v Ociewe wassy.

b.) Gal. IIII. v. 24. p. 216.

c.) D^m. I. v. 16. 17. Nestydim se za Ewange-
lium Krystowo: Moc zagist^e Bo^ji gest k
spasenj každemu mércomu/ Židu p^oedn^e po-
tom v Rzeku. Nebo sprawedlnost Bo^ji z
gewuge se skrje n^e; z Wjri w Wjru/ gakoz
psano gest: Sprawedlwy z Wjri žiw
bude.

Co gest swate Ewangelium?

Gest vienj Bojske/ w kterež se Lidem
h^ejszym wessele Poselski w wéstuge / je
skrje Wjru w Krysta G^ezjiss^e magi milosti-
we odpušceni h^ejszuiw dogsti a wećne spa-
senj byti.

O Ewangelium, kdo Lidem h^ejszym

Zwéstowal?

W Starem Zakoně p^oedewšjim sam

Syn

Syn Bo^ji/ a.) potom Muji Bo^ji/ Patri-
archowe a Proroch. b.) W Nomem/sva-
tij Angele/ c.) Jan K^etitel/d.) sam gedno-
rozeny Syn Bo^ji/ e.) Swat^e Apostolko-
we/ f.) a nynj w^ernj Kazatele a Cyrkevnj
Bétele. g.)

a.) I. Kn. Mogj. III. v. 15. Nepřekalstvi po-
ložim mezy tebau a mew Ženau v mezy Se-
menem twym a Semenem gegjm: Ono
poté tobě hlawu.

b.) Cap. XLIX. v. 10. 11. Prigde S^olo/akne-
mu se Zbromaždi Narodowe: Uwaje k
winnemu Rmenu Osle sive/ a k wyborne-
mu Rmenu Oslatko Oslice sive: proti bu-
de v Wjně Raucho sive a w^ecerwenem rjme
Odětu swiug. Eza. VII. v. 14. Ay Pania
počne a porodi Syna/ a nazuruje Gimeno
geho Immanuel. Cap. IX. v. 6. Oslē na-
rodilo se nam/ Syn/ dan gest nam ic.

c.) Matt. I. v. 21. Porodis pak Syna/ a na-
zuveš Gimeno G^ezjiss^e: On^e zagist^e wywo-
bodi Lid swiug od h^ejich^e gegich. Euk. I. v.
31. seqv. Cap. II. v. 10. Nebogtež se/ nebo
ay Zwéstugi wam radosť wielikau/ kteraz
bude wsemu Lidu: Narodil se wam dnes
spasatel/ kterž gest Krytus Pan/ w Městě
Davidowé.

Q 4

Jan.

- d.) Jan. I. v. 29. Užel Jan Gejše an gde kněmu v dí: Aly Beranek Boži/ kteryž sňma hřichy všechno svéta!
- e.) Jan. III. v. 16. Tak Bůh villoval svět/že Syna n.
- f.) Mat. XVI. v. 15.
- g.) Eza. LII. v. 7. O gak krasne na Horach Noby/ gesso potříene něry Zvestiuge a oblassuge Pokog: toho/ gesso Zvestiuge dobré: gesso kaze Spasení/ a mluvík Syonu: Králuget' Bůh twig.

Zdaliž tedy Ewangelium v w Starem Zakoně se předklada?

- O všem. Nebo všecká propovědění/ Stareho v Nového Zakona/ v kterýž se od nas Božíly/ svajíz a pobožný život vyhledáva/bněv a Pohrujku Boží předklada/ přesluscgi k Zakonu: a.) Tj pak v kterýchž se věčichm v Krysta Pana odpusťem hřichů z milosti slibuge/ přesluscgi k Ewangelium/ b.) Ale v starem Zakoně ne tak gase ne gako myně v Novém/ ač v tam/ gak mnoho gím k gegich svasení potřebne bylo. c.) 2.) 5. Rn. Mogj. xxvii. v. ult. Blokéčený kdož by nezachoval řeči Zakona tohoto a nečinil gich: a řekne všecken Lid/ Amen. Matt. III. v.

10. Kaj-

10. Kajdy Strom který nenese Otvorce dobreho/ vytat a na Ohni vyržen byva.
- b.) Jan. III. v. 16. Tak Bůh zamiloval svět/ že Syna svého gednorozeneho dal/ aby každy kdož věči tvého/ nezahvnul/ ale měl život věčny. Skut. Apost. X. v. 43. Gejissowi visskni Proroci wydatagi svědecki/ že odpusťení hřichům vzejme strzeňeho každy kdožkoli všečilbu to něho. Cap. XXVI. v. 22. 23. Nic gineho newypravugem/ než to co Proroci a Mogjíš Zvestovali/ že se mělo stati: že měl Krystus trpěti a Smrtivých vslana/ první/ Zvestovati světlo Lidu čmuto v Pohanum.
- c.) Luk. I. v. 7. 8. Ty pak Díce ře: aby se vkažal sedcym v temnostech a v Stínu smrti k spravení Nob násřich na cestu pokope.
- (Swětlo tedy smlaurov Boží v Starém Zakoně na proti nepřewysene světlosti/ v Novém Zgewene/ předce gen Stín atma bylo/ když se stínto srovnava. Proto v Pawel Apoſtol k Rjm. XIII. v. 12. Nic pomínila/ Den navratil se.

Toto Ewangelium komu se Zvestovati ma?

Lidem hříšnym/ t. g. všem vůbec a v něm

w ném to wessele Poselství / je sít ze Krysta
gest nam společne spasení / spásobene / Hr-
chim odpuštění / ospravedlnění / za Syny
Boží potření / do Nebe navracení / arak
život věčný.

A odtud nazýva se v sluge / v slovo spasení/
slove Milosti / Potěšení / slovo Radosť /
Pokoj / je člověka hříšného výdy těší / na-
proti Zákon straší.

W které Částce Svateho Katechysmu
obsahuje se svate Evangelium?

W Druhé / totiž w Wyznani neb Snesse-
níj Apostolstvem.

Druha Hlavní Částka Katechysmu Svateho / aneb

Wyznani Apostolstvě.

Kapitola I.

O Snesení Apostolstvem / aneb

O Všeckem Křesťanském.

Co gest Snesení Apostolstvě / neb
Všeckem Křesťanská?

Gest kraticke Wyznani o BOHUL a nega-
pědných geho Dobrodinich / která wěděti
a věřiti člověku Křesťanskemu gest potře-
bne.

Proč se nazýva Všecku a Snesením
Apostolstvem?

Proto / že gest kraticke Obsaženj celeho V-
čenj o Všeckem Apostolstvě / gako to same w
svých křesťanů a Písničkách vělli / pědnasseli
v napsali.

Některých / proto tak nazývano byti dominova-
gi / je ho Divanact Apostolu / prve než se
z Jeruzalema k křesťanům Svateho Evange-
lium rezessli / snesli / a v něm své Včenj /
ktec

Registrick

Vécy wteto Knizce obsazených/
Ktere vklazugi Litery.

A.

Adam starý eo gest	p. 637
eo ma člověk svým činitiž	638
Kdy ho ma Křížovati?	639
Ktere gsau Rtemu prostředky	639
nouvy co gest	641
Allmúžnu kdo ma darvati?	157
Amen Slovicko co znamena?	583
Angèle, eo gsau?	206
gsau. dvogi dobři / jli	308
Co gsau dobři	308
gak mezi nimi pořádel/ gala gegich	309
gak se knim spravovatvi mame.	310
nemame se gim modliti	310
Co gsau jli?	311
počet gegich newymluwony	312
gak se proti nim člověk ma chowati?	313
Nvěad Krysta Pana trojí	348
Kněžstvo tvém zaleji	348
tvém proročky	351
tvém kralovský	353
Dva	

B.

Bazén Voži dwogi	45
proč se člověk Boha ma batí?	44
počem se to muže poznatí?	47
Veranek welikonoční eo byl?	661
to novem Zákonem gij netrva	661
Biskup co Znamena	758
Ktere gsau geho povinnosti	762
Vlázni kdo gesti	32
Co gest Vlázniu napomahati.	119
gak se o Dussi geho starame	121
co gest Vlázniu pomlauvati?	173
Bohové ejpp co slugi?	58
Bohatství muže člověk mjeti	183
gak se ma člověk tvém spravovati?	184
Bub neni nespravedlivy/ že to od člověka	
žada/ co wykonat a splnit nemuje	214
Hřichy tresce	229
geden gest w. Bytností	293
tvéčny 276. wšemohaucy	276
wšewedaucy 278 wſſudy příkomy	282
spravedlivy 284 prawdomluwony	286
Zt: gsau w. Božství Osoby	295
Otec zoř Syn 324. Duch Svinty	425

C.

Carowanj gest dwogi	80
Zgerone a grobowate	80
Eee	tagne

Registřík.

tagnye a subkyline	80
Chleb co Znamena v čtrvte pros bě	335
od Otce nedeského ma se žadati	538
přigimagi ten pobožný v bezbožný	539, seqv.
gak ten pobožný lide dostavagji	542
gak Bezbožný	540
proč se modlime deg nam chleb naš?	545
proč při Swatosti gest nařženy	686, seqv.
gaky ma byti	688
na misto chleba nemuje se gina věc v ji- wati	689
Elstota gost vannensta v Manjesta	135
ktora lepsjí z	135
Edosajení te prostředky	137
Člowěk nový co gest?	641
gak tonas powstawa	641
gakdlaňo tonas ma powstavati	643
Člowěk starý wiz Adam starý	637
Eykew co gest?	454
454 proč gedina?	454
Swata 455, katolická 453. Křesťanská	455
Apostolská 456. gegi Hlawá	457
Audy 457. widitedlna v newiditedlna	458
Znamení 460, gak dlaňo bude	462
Iwiditedlné spasení přeivazane není	461
D.	
Daufanj w Bohu věcem Zalejí	51
proč mame toněho dufaci	51
	kep

Registřík.

Kdy/ gak	52
mujeli člouěk ginemu něčemu se du- věčovati.	
Dědictví a Dum Blížního nesluší Žad.	183
Diky inkterých věcech magi Rodicův po- slouchati	100
co gsau Rodicům podlujni	99. seqv.
co pobožným Vuh slibuje	104
co Bezbožným hrozí	109
proč v Bezbožným davať věc dlauby	205
Dlauby neb vinný duchowný	547
gsau dědicíne v sluceňne	547
Kazdy snimi gest obtíženy	548.
Opusťtem gegich wšem mame presyti	549
Otec nebesky ge nam odpaušti	549
negfme toho hodnj	550
mame v my odpaušteti	551
Duch S. gest Vuh prawy	426
Osoba od Otce v od Spna rozdílna	430
gest naš posvěcilel	432
On posvěcený vykonatwa strž Evang.	432
On nas povolatwa 435. osvěcuge	435
w Wjée posvěcuge 441. Zachovatwa	444
větel 444. vudce 445. Zessitel	446
E.	
Ewangelium co gest?	246
kdo to zwěstoval!	246
Eee 2	komu

Negistřísl.

Komu se zvěstuje?	249
v větším Zákoně se předklada?	248
G.	
Gmeno Boží co známena	p. 68. 502
co gest to we všech potřebach tv živnosti? 90	
prosíti? 70. etiti? 71. chivalit? 71. děkovat? 72	
světici? 515. poslouchneti	517
pozvěcenj geho děje se strž pilne Slova	
Božího čítanji/ poslouchanji/ rozhva-	
jování	73
Prz číste včenj	74
Prz pravdy nebeske vyznani? 75. dobre	
přesahy všitvanji? 75. všechno dobrého Blí-	
žnímu vintšťovanji/ slibu věmeneho spině-	
nji	75
Toho že všitvanji děje se zlořečenjim	76
přesahanjm? 78. čarovanjm? 79. Oklamaj-	
vanjim? 81. Blížního svého gmeno gak za-	
stavame	175
H.	
Hněv kolikery gest/ a který Zapověděny	113
Hodnosti muže člověk žadati	188
Hřich co gest? 217. Dědičny we všech	222
v významu. Zrozenych 222. vceli nature 223	
Skutečny 222. křesťkosti 226. Blošti	226
proti Duchu S. 227. pokuta 228. seqv.	
wtom žadny sobě nema zaufati	729

In.

Negistřísl.

Interesse z pučených peněz člověk Křestian	
svy dobrým Swědoním muže w byt? 153	
K:	
Katechysmus co gest?	17
ten ma každy člověk věděti	18
proc ten mnozy neznagi?	18
Křiž Čyrkevní co gest? 662 gest dvougi	663
rozwazujcij 663 Komu svěcený	694
zivazujcij 667. Komu daný	667
co se njm zvěstuje 668. pro které hřichy	669
od Knězatu co se vyhledava?	762
gak gsau vrchnosti Světské poddanij	775
Kraloství Krystovo Diabolovemu od	
porne.	523
gest trogi Všemohauenosti	520
Milosti 520. věčné Radosti	521
Křestiane od Krysta gmenugi se Kněžij 358. seqv.	
co obětugi? 360 gsau Kralowé	362
nadčin magi Kralovati? 362. proroci	363
co magi podle toho gmena činiti?	365
Křest k dobremu Lidem se nařada	569
Kmotrovice gak a kčemu?	647
Kr jz co gest? 604. Kdo ten vstanovil:	605
Kdo ten vykonawat ma?	605
Kdo ma Kříčen byti?	609
Výtek geho: Ble odgima/ totiž hřich	614
Cee 3	
Smrt	

Registří.

Smrt 616. moc Diabla	616
Dáva Blahoslavenství věčné	618
Kde se ma vykonavati?	645
gak? 644. kdy? 645. kolikrát	646
Kryštus gest Boh 331. Člověk	333
Tělo s nebe přinesl	336
přigal v Krásnosti naše	336
nam podle člověčenství rovný	337
gale v něm výrozený obogibo syogenj	341
s toho nasledovalo vlastnosti Propugč. 342	
Kněz gest 348. prorok 351. Ráhal.	353
Prostředník. 367. vykaudil naš od běžch 372	
Smrti 374. Diabla 375. krize poslušnost 376	
kterau dosvědčil činěným/ Čreným 378	
vklízováním vylázen gest	391
s stoupil do pekla 396 vstal zmrtvých 400	
do nebes vstoupil 404. na pravici se po-	
sadil	411
přide k poslednímu Saudu	416
V.	
Legkove mohau/ v magi písma S. čitati	5
Lej gest zakazana a zbraněna	169
krize tu člověk/ slava se díle Diabla	177
Chanj gal se slava	164
Litoš nad běžch/ 726. co nani nasleduje	727
gak velika ma byti při člověku	728
Los dušiček po Smrti	487 seqv.

Man.

Registří.

M.	
Manželství každemu k němu spisobnemu	
dovolené	136. seqv.
posvinnosti manželské	136
Milost Boží naš čini Spasených	470
Milovaný Boha věcem Zaleží	48
proč Boha mame milovati?	47
počem se poznava milovaný Boha	49
počem milovaný sebe?	36
odkud pochází 64. co za sebau tahne?	64
Mladej co dlujna Bohu?	784
co sobě? 777. co starším	786
Modlačství gest hrube ss. subtylné	60
muže spachano být na člověku	60
stvoření každem 60. na Diablu	62
v Duchovních věcech	64
Modlitba gest potřebna	494
komu se ma člověk modlit	495
ne Andělum / ani Svatym mrstvym	496
ani co přimluvem	497
gak se slussi modlit	498
Zakoho? 499. ktereho času?	501
gakym Dazykem 502. Těla statvením	503
blashtě/ čili Srdecem 505. kde?	506
Mord slava se Srdecem 107. vazykem	108
vzězreným 109. Skutkem	110
gest nenadaly/ obranný/ potřebný/ Autradný	
Ecc 4. -	110

Registřík

a povinný hrdiný aneb zvláštný / wſſe-	
tečný a sverwošný	III
	N.
Maděge co gest?	56
Karovenj drube gak seſtawá	631
gest roždilne od Obnovenj	632
muže ſe ſinadno v ſratiti	635
počem ſe poznava že él mniém ſlogi	635
Věnij Křeſtianſke na co ſe děl?	16
o Třegeley byla v roštarem Zakoné	296
¶ Nečitoté co Podava přiležitost?	131
	D.
Obcovanj Svatých co gest?	464
Obraz Boží včem Zalejl	317
toho potomey po padu glau Žbatveny	318
následoval hřich pětrozemy	318
muže napravten byti	320
Obrazy mohou to Chrámě byti	67
kčemu mohou ſlavuſiti?	67
neſluſtie gegich vživanių	67
Obrezanj co roštarem Zakoné?	598
č zevnitřenemu muſelu pristaupit Obre-	
zanj vnitřne	600
Oplata Dítkam pobožným Zassilibena	104
Odpuſtěný hřichův 469. Rdo odpuſtī?	469
Rom? 472. Rdy a ktere?	472
gak ſe ſtava? 473. gak na dlauhý čas	474
	o tom

Registřík

o tom člověk nema pochybovat	478
Oplíství veliky a těžky hřich	133
Opravedlněný člověka před Boh, cogest?	469
ktere glau ktonu prostředky?	470
ktomu naſse Skutky nie nepřidawagi	476
Otec všech naš Bůh gest	508
	P.
Panj co glau podlužní Služebníkum?	788
Peklo co známena?	396
Píſmo S. co gest? p. 4. proč ſe gm. Slovo	
Boží?	4
počem ſe poznava/ že gest ſlowo Boží?	4
Kdo ma to čitat. s. neni tmave.	7
k rozuměný píſem co potřeby 10. gest do-	
fonale.	10
na to ſe ma každy odovolatavat	15
Pokanj/ co to ſobě obsabuge?	635. feqv.
Poddaný co podlužní Wrchnosti?	773
Pokora počem ſe poznava?	54
Pokusenj k dobremu od Baha	555
k zlemu od Diabla 558. od Světa 561. od	
Těla	562
o Těla gest negherí	562
na co Diabel to pokusenj bledj?	563
s Pomocí proč Bůh mnobokrate odklada?	589
co wtenc čas člověk ma činiti?	589
Posváděný naſse vyklenava ſe ſtrz Ewan-	
gelium 433	Po-

Registrál.

Posluchač co povinnien včítel svému?	765. seq.
Poslussnost k všem příkazanjm gaka?	28. seqv.
Possikrénj dne Svatečnjho	92, sév.
Pust gest vaterý	593
Prace w den Svatečnj Zopotvědene	93
některe gsau dowolene	93
Přestupnjkum Zakona Bub brozv	204
Přítina je množi neznagi Katechysmu	18
Připravenj kwelebne Swatossi divogi	724
Proseb w Otčenassj sedm.	513
Prostědnjk Krvius Gejjš	397
podle obogjho Pětirozenj.	397
R.	
Ržízenj světa co gest?	321
na koho se vstahuge?	321
gistym Spusobem v na zle	323
co Bub čini zvláště z strany člověka	324
gake ma člověk odtud potěšenj?	326. seqv.
gake napomenutj	327
Rozdíl mezi Obrazem a Modlau	67
Rozbřesnenj komu se ma daravati?	674
Kolikere gest 665. platneli gest Knězse	665
S.	
Služba Boží kde se ma vykonavat?	37
gak w Chrámě 89. gak wen z Chramu	89
Služebnyc co gsau povinni Panum?	786
Smlauva s Bohem čemu	37
Kdo gest kte přivazany	644

Registrál.

Smlauv spachano byva twicenim pojada-	
njm.	126
nevocitovym običejem 126. Slowem	127
Skukem	128
Smrt gest duchowui 230. ēafna 231.	
wěčna 231. muželi kdo časnau žadat?	578
Sněsenj Apoſtolské co gest?	251
proc se tak nazýva a gmenuje	251
Sobotu proc my Křesťiane ne světimo.	84
Skuky dobre co gsau?	237
čemu ge mame činit?	237
nebvwame slerz ně ospravedlněny	238
nezasluhugeme nimi blahoslawenství	239
magi z Ěasky sive odplatu	242
časnau / duchowny/ wěčnau.	244. seqv.
Spověd 636. před Bohem 655 před Bli-	
žnjm	657
Rnězem 658. proc se vykonava	659
co kte pímalej? 659. gakym Srdcem se	
ma vykonavat? 661. co nanj na-	
sleduge	662
Statek gak Blížnímu rozmahame?	156
wlastní muže člověk Kazdy miti	183
gak sním ma Zachazeti / by nesskodil?	184
Audiu Ěirkewnjch kterv gest?	81
Stav Reysta poníjenosti 351. Powiessenosti	351
Stupně řádu ponijeneho: pšetné narozenj	353
Wtr.	

Registřk.

- Vtrpenj 283. všeijowanj. 390. Osmrcenj 393
 Žela pohébenj 395. Stavu pak povyse-
 neho do pekla s staupenj 396. Zmr-
 tivých vstani 399
 vitézne do nebes w Stauponj 404. seqv.
 slavne na Pravice Otce posaděnij. 411
 k Saudu Natvraci 416
 Stupné nasého posvěcení gšau povolani 435
 Osmrcenj 439 w prawe vjče posvěcenj 441
 díla dobreho w nas potvorenj 442
 Swatych mrtvych neimame rozyvat 496
 ani co k pětimluvcum se vtikat 497
 Swatosi co gšau? 595. Buh ge vstanovil? 595
 co knim přinaleží 596. Který gegich vj-
 tek? 596
 bez tvrj negsau prospěšne 596
 Swatosi iwečere 671. gegi gmena Biblicka 675
 Eyrkevnj 677. gaf se gmenuge Obět 679
 mſſe 679. Kdo gi vstanovil? 681. strzko,
     ho se ma konat 689
 tvécy přite zemské 686. nebesle 693. seqv.
 spogenj gegich 703. prace která se ma ko-
     nat od Kněze 710
 od Communic. 712. Vztek gegi 717. seqv.
 ten nedosahugi všypckni 722. připrawo-
 vání kni gak sedége 723
 předsevzetj před vjítvanjm gake 732

• Ktere

Registřk.

- ktere ktonu prostredkj 734. kdo ma k
 Swatosi připustěn byti? 739
 kdy se ma přesluhotaci 742. gok často? 744
 Co muže člověka phnaut k častemu vjí-
 wanji 744. proč žejdka mnozy přestupugi? 749
 čím se vymlausvagi 749
 Svědecvě faleſne slawa se vloždem.
     Stavu 162
 Srdcem / vazykem / Skutkem 163. seqv.
 w Saudu 164. wen z Saudu 167. seqv.
 Z.
 Tabule Domovní 757
 Zagemství o Trogicy nemuje rozum Lid-
     sky pochopitj 297
 Čelo lidstva nepochybne zmrtvych vstane 485
 Čelo Krystoro gake a ktere se při Welebne
     Swatosi dava? 693
 Trpělivost co gest? 55

B.

- Obohym co smě podlužni? 157
 Kdo gím ma dobré činitj. 157
 gak a z čeho: 159

B.

- od Vdotov se co vyhledava? 790
     čím se ma čessiti? 183
 Za tvécy časne myjeme se modlitj 536
 Věčnost Boží k čemu lidem slauži? 277

Wérin

Registřík.

Věčnosti Boha/ Bohu / v Bohu co gest? 301	
Wino gake při Weceri Paně 696	
¶ Wyslyssenj modliteb kterak Bub posvětu- zen bywa 584. O tom muje člověk gisti byti/ 587	
Woda při S. Kétu odkud ma/ že gest spa- sytedlna 627	
na Wognu muje Křesťan gisti 124	
Wrhnosti ktere gau povinnosti 772, sqv. v Tyranske slussi poslušným byti. 101	
Wira spasytedlna co gest? 253	
tu jádny od pěirojení nema 254	
pusobi gi v Srdečy nassem Duch S. 254	
pěrnaleži kte Znamost 255. Vznamy 256	
Durvědenj 257. v mda gest spasytedlna 259	
wtěch/kterijsnevuagi Články/ nemuje byti 259	
ani wtěch kteří hýdku slauji 261. seqv.	
v spravedlnige každeho před Bohem 262	
počem se poznava / že gest žitva 263	
muje stracena byti 266 slava se je gi Člo- věk časem ani necpti v sobě 268	
Wsemohaucnost Boží kćemu slauji 276. seqv.	
Wssewdomost kćemu? 278. Wsydy při komnosti 282	
Wule Boží Zgetvena co vyhledatava v Za- koně a v Ewangelium 528. od, koho se ma konati 531. kterak se ma díti 531	

Registřík.

te se člověk w kríži ma poddati 531	
Čini te překážku Diabel / svět/ Čelo 532. sq.	
Wzkrýsienj zmrtvých G. R. stalo se opravodi- vě 400	
Wlastní mocty 400, zanícenym hrob. 401	
w Čele wlastním 402	
Wzkrýsienj člověka stane se gisti 483. wšech Lidů 484. podle Čela 485	
3.	
Zadost dobra v zla 179. dědična v skutečna 180 w Novou-Brozenem gaka gest? 190. seqv.	
nemuje na krize odgata bpti 194. gest vnich také hýdk 198	
Zafon starý v novy co v sobě objahuge? 16	
gest trogi 20. Mrativý Zustal v Srdečy člověka v po padu 26. Zepsany na Oslach kamennych? 26. wydanj w Hřimajn a w Blištan 27. gaknas Pan Krystus od něho wywobodil? 28. gaka se v něm vyhleda- ta poslušnost 30. ten Čadny nemuje do- konale plniti. 31. seqv. 207. seqv. kćemu Lidem slauji? 31. přestupnjkum gebo co Bub hrozy 204. co zachotwawatelum sli- buge? 205.	
Zalowanj na Blištniho z celu není zapověd. 169	
gak se ma vykonatbat? 169	
Zapčenj sebe Samych co Zasebau láhne 264	
388	

Registřík.

Zbatvení od Hříchu jak se stane?	573
od pokut 573. kdy a kde se to stane	574
Život věčný gesti nepochybně	488
jak se Radošt věčna vyvysluge?	488
kterým dana byva a z jaké příčiny	490
Skrze koho kte přichazyme	491
Zie slyšene neb viděne jak se ma Zgewisti	176
Zie za dobre žadny nema pokladat	176
spůsobem gisým muže se překryvat.	177
gesti čtivere a dotyka se dusse v Žela	568
Statku v poctivosti 568. proč to Buh v na	
pobožné dopouští?	569
Bloděgštinj spachano byva Srdcem/ Oleym/	
Dazykem/ Stukem 140. seqv. co ē	
Bloděgštinj skutečnemu přinaleží 141. mu-	
že to Člověk dokazat v nad sebou 142. nad	
blížnjim / wysszym / nižnjom 144. nad sebē	
rovnym 148	
Bloděg co ma činiti? 154. co žaslubuge?	155
Brámost pravého Boha z Psalma 39. ma byti	
žiwa 40. jak kte přichazyme 40. jak da-	
leko se mawytahovati? 42. wſſech se doty-	
ka. 43. eo zee wytka?	44

